

Wilhelm Busch

JEZUS

onze bestemming

JEZUS, ONZE BESTEMMING

Wilhelm Busch

JEZUS
onze bestemming

JEZUS, ONZE BESTEMMING

Oorspronkelijke uitgever: Aussaat Verlag
Neukirchen-Vluyn, BDR

Copyright © Aussaat Verlag, Verlagsgesellschaft des
Erziehungsvereins mbH, Neukirchen-Vluyn BDR

Copyright © 1977, 2004 Nederlandse uitgave: Gideon

Auteur: Wilhelm Busch

Omslagontwerp: David Sörensen

Druk: Koninklijke Wöhrmann, Zutphen

Jaar van heruitgave: april 2004

2e druk van heruitgave: oktober 2005

Eerder verschenen in 1977 onder de titel:
Zeventien toespraken van Wilhelm Busch

Uitgave: Gideon, Hoornaar, Nederland

ISBN 90-6067-941-5

NUR 707

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar
gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm
of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de uitgever.

No part of this work may be reproduced in any form by print,
photoprint, microfilm or any other means without
written permission of the publisher.

Inhoud

1. God jawel, maar waarom Jezus? 7
2. Waarvoor leef ik? 23
3. Ik heb geen tijd 39
4. Pas op! Levensgevaar 57
5. Wat moeten wij dan doen? 76
6. Waarom zwijgt God? 94
7. Wij hebben recht op liefde! 114
8. Kun je met God spreken? 132
9. Hoe redden wij het in het leven, als wij niet meer kunnen geloven? 147
10. Hoe redden wij het in het leven, als schuld en nalatigheid ons voortdurend vergezellen? 166
11. Hoe redden wij het in het leven, als anderen op onze zenuwen werken? 184
12. Het moet allemaal anders, maar hoe? 200
13. Mij niet gezien 217
14. Is er zekerheid in religieuze zaken? 231
15. Is het christendom een privé-aangelegenheid? 250
16. Wanneer vergaat de wereld? 269
17. Wat heb je aan een leven met God? 291

Wilhelm Busch werd op 27 maart 1897 in Wuppertal-Elberfeld geboren. Zijn kinder- en tienerjaren bracht hij door in Frankfurt a.d.Main, waar hij zijn diploma vwo behaalde. Tijdens zijn dienstitijd als luitenant in de Eerste Wereldoorlog kwam hij tot het geloof in Jezus Christus. En na de oorlog ging hij theologie studeren in Tübingen.

Na voltooiing van zijn studie was hij eerst predikant in Bielefeld, daarna in een mijnwerkerswijk in het Ruhrgebied en tenslotte tientallen jaren als jeugdpredikant in Essen. Ondertussen hield hij evangelisatietoespraken in geheel Duitsland en ook de buurlanden.

Tijdens het Derde Rijk van de Nazi's werd Wilhelm Busch meerdere keren gevangen genomen, op grond van zijn geloofsgetuigenis en zijn evangelisatiewerk. Na de Tweede Wereldoorlog ging hij opnieuw onvermoeibaar op weg met de boodschap van Jezus Christus.

Op 20 juni 1966 stierf hij, tijdens zijn terugreis uit Sassnitz, op het eiland Rügen, waar hij had meegewerkt aan een evangelisatiecampagne.

God jawel, maar waarom Jezus?

Een oude dominee zoals ik, die zijn leven lang in de grote stad heeft gewerkt, krijgt in de loop der jaren voortdurend dezelfde uitspraken te horen. Eén ervan is: 'Hoe kan God dat allemaal toelaten?' Een andere luidt: 'Kaïn en Abel waren broers. Kaïn sloeg Abel dood. Waar heeft Kaïn zijn vrouw vandaan gehaald?' En één van de meest geliefde volzinnen is deze: 'Dominee, u hebt het steeds over Jezus. Dat is toch wel erg fanatiek. Het doet er toch niet toe wat voor godsdienst je hebt. Hoofdzaak is, dat je ontzag hebt voor het Hogere, het Onzichtbare.'

Mijn landgenoot Goethe – hij kwam uit Frankfurt, net als ik – heeft ooit hetzelfde gezegd: 'Gevoel is alles; een naam is klank en rook. . . Of wij nu Allah, Boeddha, Lot of "Hoger Wezen" zeggen, dat doet er niet toe. Hoofdzaak is dat we een geloof hebben. Het zou fanatiek zijn dat nauwkeuriger te willen omschrijven.' En zo denken toch de meeste mensen erover? Ik zie nog die oude dame voor me, die zei: 'O, dominee, u altijd met uw gepraat over Jezus! Heeft Jezus niet zelf gezegd: "In het huis van mijn Vader zijn vele woningen"? Daar is plaats voor iedereen!'

Dit is een heel ernstige misvatting!

Ik was eens in Berlijn, op het vliegveld Tempelhof. Voordat wij in het vliegtuig konden, moesten alleen onze

paspoorten nog gecontroleerd worden. Voor mij stond een forse meneer – ik zie hem nog voor me: een boom van een vent, met een grote plaid onder zijn arm – en hij overhandigde gehaast zijn paspoort aan de douanebeambte. Toen zei de beambte: ‘Uw pas is verlopen!’ De man antwoordde: ‘Wees nu niet zo kleinzielig. Hoofdzaak is dat ik een pas heb!’ ‘Nee,’ zei de beambte nadrukkelijk en beslist, ‘hoofdzaak is, dat u een geldig paspoort hebt!’

En zo is het ook met het geloof: het gaat er niet om dát ik een geloof heb. Eén of ander geloof. Dat heeft iedereen. Iemand zei eens tegen me: ‘Ik geloof dat je van twee pond rundvlees een goede soep kunt maken.’ Dat is ook een geloof, hoewel een heel schamel! Het gaat er niet om dat u één of ander geloof hebt, maar het gaat erom dat u het juiste geloof hebt; een geloof waarmee je kunt leven, ook wanneer het erg donker wordt; een geloof dat houvast geeft, ook in grote verzoeking, een geloof waarmee je sterven kunt. Het sterven is een belangrijke test voor de juistheid van ons geloof!

Er is slechts één juist geloof waarmee je op de juiste wijze kunt leven en op de juiste wijze kunt sterven: dat is het geloof in Jezus Christus, de Zoon van God. Jezus heeft zelf gezegd: ‘In het huis van mijn Vader zijn vele woningen.’ Maar er is slechts één deur naar de woningen van God: ‘Ik ben de deur! Wie door Mij binnengaat, zal behouden worden.’ Jezus is de deur! Dat willen veel mensen niet horen. Over God kunnen ze urenlang discussiëren. De één stelt zich God zus voor en de ander zo. Maar Jezus is geen onderwerp van discussie. Alleen het geloof in Jezus, de Zoon van God, is een reddend en zaligmakend geloof waarmee je kunt leven en sterven!

Hoe belachelijk dit geloof de mensen voorkomt, blijkt uit een klein voorval, waar u rustig om mag lachen. Jaren geleden liep ik op een dag in Essen door de stad. Twee mannen stonden op de stoep, kennelijk mijnwerkers. Toen ik voorbijliep, groette de éne: 'Dag, dominee!' Ik liep naar hem toe: 'Kennen wij elkaar?' Hij begon te lachen en zei tegen de ander: 'Dat is dominee Busch! Een heel fatsoenlijk man!' 'Dank u,' zei ik. En toen vervolgde hij: 'Hij heeft helaas een tik!' Ik viel verontwaardigd uit: 'Wat heb ik? Een tik? Hoezo heb ik een tik?' Toen herhaalde hij: 'Werkelijk, de dominee is een heel fatsoenlijk man! Hij heeft het alleen altijd over Jezus!' 'Man!' riep ik verheugd uit. 'Dat is geen tik! Over honderd jaar bent u in de eeuwigheid. Dan hangt alles ervan af of u in uw leven Jezus hebt leren kennen. Daarvan zal het afhangen of u in de hemel bent of in de hel. Zeg eens: Kent u Jezus?' 'Zie je wel,' zei hij en wendde zich lachend tot de ander, 'daar begint hij alweer!'

Ook nu wil ik daarover beginnen! Er is een zin in de Bijbel die ik als uitgangspunt wil nemen. Die luidt als volgt: 'Wie de Zoon van God heeft, die heeft het leven.' U hebt op school misschien wel iets geleerd over Jezus – maar u hébt Hem niet. 'Wie de Zoon van God heeft. . .' Hoort u het? 'Heeft!' – '...die heeft het leven,' – nu en tot in eeuwigheid! 'Wie de Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet.' Dat zegt het Woord van God!

Ik zou u graag letterlijk willen overhalen – terwille van uzelf – om Jezus aan te nemen en Hem uw leven te geven, want: zonder Hem is het leven levenloos.

En nu wil ik uitleggen waarom Jezus het één en het al is, en waarom het geloof in Jezus het enige juiste is. Of, laat ik me liever heel persoonlijk uitdrukken: ik wil u graag

vertellen, waarom ik Jezus per se moet hebben en waarom ik in Hem geloof.

1. Jezus is de Openbaring van God

Wanneer iemand tegen mij zegt: 'Ik geloof in God! Maar waarom Jezus?', dan antwoord ik: 'Dat is een dwaasheid. God is een verborgen God. En zonder Jezus weten wij helemaal niets van God!' De mensen kunnen weliswaar een God bedenken, een 'Onze lieve Heer' bijvoorbeeld, die ons niet in de steek laat, wanneer wij ons eigen leventje blijven leiden. Maar zo is God niet! Allah, Boeddha – het zijn projecties van onze wensen. Maar God? Zonder Jezus weten wij niets van God. Jezus is de Openbaring van God. In Jezus is God tot ons gekomen.

Ik wil het u aan de hand van een voorbeeld duidelijk maken. Stelt u zich eens een dichte mistbank voor. God is achter de mistbank verborgen. Nu kunnen de mensen niet leven zonder God. En daarom gaan ze naar Hem op zoek. Ze proberen in de mistbank door te dringen. Dat zijn de pogingen van de religies. Alle religies zijn een zoeken van de mens naar God. En alle religies hebben één ding met elkaar gemeen: ze zijn in de mist verdwaald, ze hebben God niet gevonden.

God is een verborgen God. Dat heeft een man uit de Bijbel, Jesaja heette hij, begrepen. En uit de grond van zijn hart heeft hij geroepen: 'Heer, wij kunnen niet tot U komen. Ach, breekt Gij door de nevel heen en kom naar ons toe.' En denkt u zich eens in: God heeft deze schreeuw gehoord! Hij heeft de mistbank doorbroken en is tot ons gekomen – in de persoon van Jezus.

Toen de engelen in de velden van Betlehem het in koor uitriepen: 'U is heden de Heiland geboren! Eer aan God in de Hoge!' – toen is God tot ons gekomen. En Jezus zegt: 'Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien.' Zonder Jezus zou ik niets over God weten. Hij is de enige bij wie ik zekerheid over God kan krijgen! Hoe kan iemand toch zeggen: 'Ik kom er wel zonder Jezus!' Ik zou heel veel over Jezus kunnen vertellen. Maar op de vraag: 'Waarom nou Jezus?' zal ik mij beperken tot een paar van de belangrijkste punten.

2. Jezus is de reddende liefde van God

Ik had eens een gesprek met een journalist. Hij vroeg: 'Waarom houdt u eigenlijk zulke voordrachten?' Ik antwoordde: 'Die houd ik, omdat ik bang ben dat de mensen in de hel komen.' Toen glimlachte hij en zei: 'Die bestaat toch immers niet!' Ik antwoordde: 'Wacht maar af! Over honderd jaar weet u wie er gelijk heeft: u of het Woord van God... Vertelt u eens,' vroeg ik hem, 'bent u wel eens bang geweest voor God?' 'Nee,' antwoordde hij, 'voor de goede God hoeft u toch niet bang te zijn!' Ik zei hem: 'Dat hebt u goed mis! Wie ook maar enig vermoeden heeft wie God is, die zou moeten begrijpen dat er niemand zo verschrikkelijk is als Hij, de heilige, rechtvaardige God, de Rechter over onze zonden. Denkt u dat Hij zou zwijgen over uw zonden? U spreekt over de "goede" God? De Bijbel zegt dat zo niet. Integendeel, de Bijbel zegt: Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God.'

Bent u al eens bang geweest voor God? Zo niet, dan bent u nog niet eens begonnen om de volle werkelijkheid van de

heilige God en van uw zondige leven te beseffen. Wanneer u God begint te vrezen, zult u vragen: 'Hoe kan ik voor God bestaan?' Ik geloof dat de grootste dwaasheid van onze tijd is dat de toorn van God niet meer gevreesd wordt. Het is een teken van een vreselijke afstomping, als een volk de levende God en zijn toorn over de zonde niet meer serieus neemt.

Professor Karl Heim vertelde eens hoe hij tijdens een reis door China in Peking kwam. Daar werd hij naar een berg gebracht. Op de top stond een altaar, het 'altaar van de hemel'. Er werd verteld dat, in de 'nacht van de verzoening', deze berg vol is met honderdduizenden mensen, die allemaal lampions dragen. Dan gaat de keizer naar boven – destijds waren het nog keizers die China regeerden – en brengt het verzoeningsoffer voor zijn volk. Toen professor Heim ons dat vertelde, vervolgde hij: 'Die heidenen wisten iets van de toorn van God en van het feit dat de mens verzoening nodig heeft.'

De ontwikkelde West-Europeaan meent over de 'goede God' te kunnen spreken, die gelukkig is als Hij ziet dat de mensen hun kerkelijke bijdrage betalen! Laten wij liever weer beginnen God te vrezen! Wij hebben immers allen gezondigd! U niet? Natuurlijk wel! Wanneer wij opnieuw leren God te vrezen, dan zullen wij vragen: 'Hoe kunnen wij dan gered worden van de toorn van God? Waar is redding?' Dan zal ons duidelijk worden: Jezus is de reddende liefde van God! God wil dat alle mensen geholpen worden. Maar Hij kan niet onrechtvaardig zijn. Hij kan niet zwijgen bij de zonde. En daarom heeft Hij zijn Zoon gegeven – tot verzoening.

Gaat u eens met mij mee naar Jeruzalem. Bij de stad is een

heuvel. We zien duizenden mensen. En boven de hoofden van al die mensen rijzen drie kruisen op. De man aan het linker kruis is, net als wij, een zondaar. En die rechts ook. Maar die in het midden! Kijkt u eens naar Hem, de man met de doornenkroon, de Zoon van de levende God!

Waarom hangt Hij daar? Dat kruis is het altaar van God. En Jezus is het Lam Gods, dat de zonde van de wereld draagt, en dat verzoening met God tot stand brengt.

Zolang u Jezus niet hebt gevonden, staat u onder Gods toorn, ook al merkt u dat niet, ook al ontkent u dat. Alleen wie tot Jezus gekomen is, staat onder Gods vrede. De straf was op Hem, opdat wij vrede zouden hebben.

Laat ik een heel simpel voorbeeld gebruiken. In de Eerste Wereldoorlog was ik artillerist. We hadden toen kanonnen met schilden. Op een dag stonden wij in de voorste linies. We werden aangevallen door pantserwagens, tanks noemden wij ze destijds. Als hagel kwamen de projectielen van de infanterie op de schilden neer. Maar die waren zo sterk, dat wij daarachter veilig waren. Toen dacht ik: Als ik mijn hand buiten het schild houd, dan wordt die doorzeefd, dan ben ik verloren, dan bloed ik op jammerlijke wijze dood. Maar achter het schild ben ik veilig!

Jezus is voor mij een schild geworden. Zonder Jezus kom ik om in Gods gericht. Zonder Jezus heb ik geen vrede in mijn hart, wat ik ook doe. Zonder Jezus kan ik niet sterven zonder angst. Zonder Jezus ben ik voor eeuwig verloren. Er is een eeuwig verderf, dat merkt u vanzelf! Maar wanneer ik achter het kruis van Jezus sta, ben ik veilig als achter een schild. Dan mag ik weten: Hij is mijn Verzoener! Hij is mijn Redder! Jezus is de reddende liefde van God.

U hoort het goed: God wil, dat alle mensen geholpen

worden. Daarom heeft Hij zijn Zoon gegeven, tot redding, tot verzoening. Ook voor u!

U hebt geen rust, voordat u deze vrede van God bezit, voordat u gered bent!

Waarom Jezus?

3. Jezus is de enige die met het grootste probleem van ons leven afrekent

Weet u wat het grootste probleem van ons leven is? De ouderen onder ons denken natuurlijk aan hun gal of hun nieren of wat er maar ziek is. Bij de jongeren is het 'dat meisje' of 'die jongen'. Iedereen heeft zo zijn problemen. Maar geloof mij: Het grootste probleem van ons leven is onze schuld voor God!

Ik ben tientallen jaren jeugdpredikant geweest. En steeds heb ik naar nieuwe beelden gezocht om het de jongens en meisjes duidelijk te maken. Eén van die beelden wil ik hier gebruiken. Stel u eens voor dat ik van nature een ijzeren ring om mijn hals had. En iedere keer wanneer ik zondig, wordt er een schakel aan vastgeklonken. Ik koester een vuile gedachte: een schakel. Ik heb kwaadgesproken van andere mensen: een schakel. Een dag zonder gebed, alsof God er niet was: een schakel. Oneerlijkheid: een schakel. Een leugen: een schakel.

Ga eens na, hoe lang de keten is die ik achter mij aan sleep! Een schuldketen! Zo reëel is schuld voor God. Ook al zie je die keten niet, hij is reusachtig lang. En wij slepen hem met ons mee. Ik vraag mij dikwijls af waarom de mensen niet echt blij en gelukkig kunnen zijn. Ze hebben het toch zo goed. Maar ze kunnen niet gelukkig zijn! Ze kunnen het

niet, omdat ze de schuldketen met zich meezeulen! En die kan geen dominee of priester of engel wegnemen. En ook God kan die niet wegdoen, omdat Hij rechtvaardig is: 'Wat de mens zaait, zal hij oogsten.'

Maar nu is daar Jezus! Hij is de Enige die afrekenet met het grootste probleem in ons leven. Hij is voor mijn zonden gestorven. Hij heeft mijn schuld betaald toen Hij stierf. Daarom is Hij in staat de schuldketen van mij af te nemen. Hij is de enige die dat kan!

Ik mag u uit ervaring vertellen wat een bevrijdende gedachte het is om te weten: Ik heb vergeving ontvangen voor mijn zonden. Het is de grootste bevrijding in leven en sterven. Hoe is dat bij u, als u moet sterven? Hebt u dan vergeving ontvangen voor uw zonden? Of gaat u naar de eeuwigheid en neemt u al uw schuld mee? Afschuwelijk!

Ik ken mensen die hun hele leven hebben gezegd: 'Ik ben een goed mens. Ik ben eerlijk.' En dan sterven zij. Ze moeten alles loslaten en ontdekken: mijn levensschip vaart op de donkere stroom van de eeuwigheid – God tegemoet. Ze kunnen niets meenemen: geen huis, geen bankrekening en geen spaarbankboekje – alleen hun schuld. En zo komen ze voor God. Vreselijk! Maar dat is het sterven van de mens. Misschien zegt u: 'Zo sterven ze allemaal!' Wellicht! Maar u hoeft niet zo te sterven! Jezus schenkt vergeving van zonden! Dat is nú reeds de grootste bevrijding die er bestaat.

Ik was een jonge kerel van achttien, toen ik hoorde wat vergeving van zonden betekent: de keten valt af! De zonden zijn vergeven, dat is een woord ten leven! Ik wens u toe dat u dat ook ervaart! Ga naar Jezus! Vandaag nog. Hij wacht op u. En dan moet u tegen Hem zeggen: 'Heer, mijn

leven is helemaal bedorven en vol schuld. Ik heb dat altijd verzwegen en alleen maar goed over mezelf gesproken. Nu leg ik het voor U neer. Nu wil ik geloven dat uw bloed mijn schuld wegneemt.'

Het is heerlijk te weten: mijn zonden zijn vergeven. De Heer heeft voor mij betaald. Mijn schuldketen wordt van mij afgenomen. Ik raak mijn last kwijt. Alleen Jezus kan vergeving van zonden schenken!

Waarom Jezus? Ik zal u vertellen waarom ik in Jezus geloof.

4. Jezus is de Goede Herder

U hebt allemaal wel eens in uw leven ervaren hoe eindeloos eenzaam je kunt zijn en hoe leeg het leven is. Dan ontdekt u plotseling: ik mis iets! Maar wat? U mist de levende Heer!

Ik vertelde al dat Jezus aan het kruis is gestorven om onze schuld te betalen. Onthoud deze woorden: 'De straf was op Hem, opdat wij vrede zouden hebben.' Daarna werd Hij in een graf gelegd, een graf in de rotsen. Er werd een zwaar rotsblok voor gewenteld. En om elk risico uit te sluiten, had de Romeinse stadhouder het graf ook nog laten verzegelen en soldaten van het Romeinse legioen de wacht laten betrekken. Ik stel mij zo voor dat het potige kerels waren, die al in vele landen gevochten hadden: in Gallië (het huidige Frankrijk), in Germanië (het tegenwoordige Duitsland), in Azië en Afrika. Met littekens overdekte jongens waren dat. Die staan daar dus in de morgenschemering van de derde dag met een schild aan hun arm, een speer in hun rechterhand en een helm op hun hoofd. Een soldaat van

het Romeinse legioen stond pal. Op hem kon je rekenen. En dan wordt het opeens licht als op klaarlichte dag. De Bijbel zegt: 'Een engel uit de hemel rolde de steen weg.' En Jezus komt uit het graf! Dat is zoiets geweldigs, dat de soldaten flauwvallen. Een paar uur later ontmoet Jezus een arm meisje. De Bijbel vertelt over haar dat zij zeven duivelen in zich heeft gehad, die door Jezus waren uitgedreven. Het meisje huilt. Dan komt Jezus naar haar toe. Ze valt niet flauw. Integendeel. Ze is verheugd als zij de opgestane Heer herkent en zegt: 'Meester.' Ze is getroost, omdat ze weet: 'Jezus, de Goede Herder, leeft en is bij mij!'

En dat wil ik ook. Ik heb iemand nodig wiens hand ik kan vasthouden! Ik ben in mijn leven door donkere diepten gegaan. Ik heb terwille van mijn geloof in gevangnissen van de nazi's gezeten. Er zijn uren geweest dat ik dacht: 'Nog één ogenblik en dan begint het duistere rijk van de waanzin, waar geen weg terug meer mogelijk is.' Maar dan kwam Jezus! En alles werd goed!

Op een avond leek het of de hel was losgebroken. Er werd een groep mensen binnengebracht, die later naar een concentratiekamp gestuurd zou worden. Mensen voor wie geen enkele hoop meer bestond. Deels zware misdadigers, deels onschuldige Joden. Allen werden ze die avond door wanhoop gegrepen. Ze brulden zo hard als ze konden. U kunt zich dat niet voorstellen. Een gebouw met cellen vol wanhoop, waar iedereen schreeuwt en tegen de deuren trapt. De gevangenvaarders werden nerveus en knalden hun revolvers leeg tegen het plafond. Ze ranselden iemand in elkaar. Ik zat in mijn cel en dacht: 'Zo ongeveer moet de hel zijn.' In die verschrikkelijke situatie schoot het door me heen: 'Jezus! Hij is hier!' Toen heb ik zachtjes – heel zachtjes

– de naam van Jezus aangeropen: Jezus! Jezus! Jezus!!!’ Binnen drie minuten was het stil. Geen mens heeft gehoord dat ik Hem aanriep, alleen Hij – en de demonen moesten wijken! Toen zong ik, wat streng verboden was, heel hard het lied *Jesu, meine Freude*.

Alle gevangenen konden het horen. De oppassers zeiden geen woord, toen ik in één van de volgende coupletten luid zong over Jezus die ons bijstaat, in wat voor omstandigheden wij ook verkeren. Toen heb ik gemerkt wat het betekent om een levende Verlosser te hebben.

Eenmaal moeten wij allemaal door een grote nood heen, door de nood van het sterven. Iemand heeft mij eens verweten: ‘Dominees maken de mensen altijd benauwd voor het sterven!’ Ik heb hem geantwoord: ‘Daarvoor hoef ik niemand bang te maken, de mensen zijn er al benauwd voor!’ En dan – bij het sterven – de hand van de Goede Herder te mogen vasthouden. . . Misschien zegt u: ‘Tegenwoordig zijn de mensen minder bang om te sterven dan om te leven. Het leven is vreselijk, nog erger dan het sterven!’ Gelukkig is het ook mogelijk een Verlosser te hebben in dit léven!

Nog een voorval. Het is ongelooflijk, maar waar. Ik heb in Essen een industrieel leren kennen van het goedgehumourde soort. U kent dat wel: ‘Wat prachtig dominee dat u de jeugd tot het goede aanspoort. Hier hebt u een briefje van honderd voor uw werk.’ Ik zeg: ‘En u zelf?’ ‘Nee, nee, dominee, ik heb zo mijn eigen opvattingen. . .’

Een beste kerel natuurlijk, maar even ver van God als de maan van de zon. Nu moest ik op zekere dag een trouwdienst leiden. Dat is vaak nogal troosteloos in zo’n kolossale, kale kerk. Het bruidspaar en nog een handjevol mensen zitten dan zo’n beetje verloren in dat reusachtige gebouw.

En laat nou die goedgehumeurde indrustrieel de getuige zijn!! Ik had echt met de arme man te doen: een keurig jacquet, hoge hoed in de hand. Maar hij had er geen idee van hoe hij zich in een kerk moest gedragen. Je kon merken dat hij zich afvroeg: 'Moet ik nu knielen? Moet ik een kruisje slaan? Of nog iets anders?' Ik hielp hem een beetje, nam zijn hoge hoed aan en legde die terzijde. Toen werd er een lied gezongen. Dat kende hij natuurlijk niet, maar hij deed alsof. Kunt u zich die man voorstellen? Een man van de wereld!

Toen gebeurde er iets heel merkwaardigs. De bruid was leidster van de zondagsschool geweest. Daarom zongen dertig kleine meisjes tijdens de huwelijksinzegening een lied vanaf de galerij. Met hun fijne stemmetjes zongen zij dat heel simpele en overbekende kinderversje: 'Daar ik Jezus' schaapje ben, kan ik blij zijn, elke dag, over onze Goede Herder.' Ik dacht: 'Wat is er met die man aan de hand? Wordt hij niet goed?' Hij zakte voorover, sloeg z'n handen voor zijn gezicht en zat te beven. Ik dacht: 'Er is hem iets overkomen. Ik moet een dokter laten roepen.' Maar toen merkte ik dat hij zat te huilen.

Daar zat die man, die grootindustriële, en hij huilde! Op eens begreep ik wat er in die kale kerk was gebeurd. Die man had ontdekt: 'Die kinderen hebben wat ik niet heb: een Goede Herder. En ik ben een eenzame, verloren man!'

Mannen, vrouwen, u kunt net als die kinderen alleen maar zeggen: 'Ik ben blij dat ik bij de kudde van Jezus Christus hoor en een Goede Herder heb.' Meer kunt u niet doen! Zorg ervoor dat u dat kunt zeggen! Waarom geloof ik in Jezus? Omdat Hij de Goede Herder is, mijn beste Vriend, mijn levende Verlosser!

Waarom Jezus? Tot slot nog één punt.

5. Jezus is de Vorst van het leven

Jaren geleden leidde ik eens een jongenskamp in het Bohemer Woud. Toen de jongens naar huis waren, moest ik nog een dag wachten, omdat ik met de auto opgehaald zou worden. Ik verbleef die avond op een oud jachtslot dat van één of andere koning was geweest. Toen woonde er alleen nog een boswachter. Het huis verkeerde in vervallen staat. Er was geen elektrisch licht. Maar er was een reusachtig grote woonkamer met een open haard, waarin een vuur brandde. De boswachter gaf mij een petroleumlamp en wenste mij een goede nacht. Buiten huilde de storm. De regen joeg door de bomen die om het huis stonden. Het leek net of ik midden in een roversverhaal zat.

Ik had, wat me zelden overkomt, helemaal niets bij me om te lezen. Toen zag ik op de schoorsteenmantel een kleine brochure liggen. Ik ging wat zitten lezen onder de petroleumlamp. Maar zo iets verschrikkelijks had ik nog nooit gelezen. Een arts had in die brochure al zijn woede tegen de dood onder woorden gebracht. De inhoud was ongeveer als volgt: 'O jij dood, jij vijand van de mens! Ik heb een week lang gevochten om een mensenleven en dacht dat ik de man over het kritieke punt heen had geholpen. En dan kom jij met een grijns achter het bed te voorschijn en slaat toe – en alles is tevergeefs geweest. Ik kan mensen genezen, maar ik weet dat het tevergeefs is – jij komt immers met je knokige hand. O jij bedrieger, jij dood, jij vijand!' En toen kwam het verschrikkelijkste: 'Jij dood, jij punt, jij uitroepteken!' En letterlijk ging het verder: 'O, vervloekt, was jij maar een uitroepteken! Maar als ik naar je kijk, dan verander je in een vraagteken. En ik vraag me af: Is de dood

het einde, of is het niet het einde? Wat komt er? Dood, jij vuil vraagteken!

Ik kan u echter zeggen dat met de dood niet alles afgelopen is! Jezus – en Hij kan het weten – heeft gezegd: ‘De weg is breed, die tot het verderf leidt, en smal is de weg, die ten leven leidt.’ Hier valt de beslissing. De teerling is geworpen! Ik ben blij dat ik een Verlosser heb, die hier en nu het leven geeft, het leven is en ten leven leidt. Daarom verkondig ik Hem zo graag.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog was ik wekenlang bij Verdun, waar destijds één van de grootste veldslagen werd geleverd. Tussen de linies lagen de lijken hoog opgetast. Ik heb mijn hele leven die weeïge lijkvlucht niet meer kunnen kwijtraken. Iedere keer wanneer ik een oorlogsmonument zie met het opschrift *Zij vielen voor het vaderland*, ruik ik die stank van Verdun, die lijkvlucht. En wanneer ik denk: ‘Over honderd jaar zijn we er geen van allen meer,’ dan waait die ontzettende doodslucht me weer tegemoet. Bespeurt u die niet?

In deze wereld van de dood is er Eén die is opgestaan uit de dood! Hij zegt: ‘Ik leef, en gij zult ook leven! Geloof in Mij! Komt tot Mij! Bekeert u tot Mij! Wordt mijn eigendom! Ik leid u naar het leven!’ Is dat niet geweldig? Hoe kunnen mensen in vredesnaam in deze wereld van de dood leven zonder die Verlosser, die het Leven is en naar het eeuwige leven leidt!

Onlangs heb ik een oude brief gelezen van een soldaat, een christen, die in de Tweede Wereldoorlog in Rusland sneuvelde. In die brief stond ongeveer dit: ‘Het is afgrijselijk om ons heen! Wanneer de Russen met hun Stalinorgel schieten, raken we allemaal in paniek. En die kou! En die

sneeuw! IJzingwekkend! Maar ik ben niet bang. Als ik zou sneuvelen, ben ik in één moment in de heerlijkheid. Dan zwijgt de oorlog – dan zie ik mijn Heer van aangezicht tot aangezicht, en zijn glans zal mij omstralen. Ik vind het niet erg, hier te vallen.’ Hij is korte tijd later gesneuveld.

Ja, Jezus is de Vorst van het leven. Hij geeft de zijnen de vaste hoop van het eeuwige leven!

Waarvoor leef ik?

Waarvoor leef ik? Waarvoor ben ik op de wereld? Wat is de zin van mijn leven?

Op een dag word ik in Essen opgebeld door een vooraanstaand man, die opgewonden vraagt: 'Dominee, kunt u onmiddellijk komen!' Ik haast mij erheen. Hij laat mij binnen met de woorden: 'Mijn zoon heeft zelfmoord gepleegd!' Ik kende de jongen. Hij was student. Hij had alles wat zijn hart begeerde. Hij was gezond, knap, jong en rijk. Hij had een eigen auto. Hij was ook niet betrokken bij één of ander onguur zaakje. En die jonge vent schoot een kogel door zijn hoofd! In een brief die hij naliet, stond alleen: 'Ik zie niet in wat voor zin het heeft om verder te leven. Daarom maak ik er een eind aan. Mijn leven is zinloos!'

De vraag naar de zin van ons leven is ontzaglijk belangrijk! Waarom? Omdat wij maar één keer leven! Hebt u er wel eens over nagedacht wat het betekent dat wij maar één keer leven? Toen ik nog op school zat, was ik niet zo goed in wiskunde. Mijn leraar had gewoon geen begrip voor mijn oplossingen. Als ik wiskundesommen had gemaakt, heeft hij meer dan eens mijn talent voor weggelaten oplossingen volledig miskend, en mijn schrift met rode inkt bewerkt. Dat zag er lelijk uit. Als zo'n schrift helemaal beklad was,

gooide ik het vaak weg, ook al was het nog niet helemaal vol. Dan kocht ik een nieuw, schoon exemplaar en kon ik helemaal opnieuw beginnen. Wanneer je dat ook eens met je leven zou kunnen doen! Geloof me: miljoenen mensen zullen, op het moment dat ze sterven, denken: 'Ach, kon ik nog maar eens helemaal van voren af aan beginnen. Dat zou ik graag willen! Ik zou het allemaal anders doen!'

Je kunt iedere keer een nieuw schoolschrift aanschaffen en daarin helemaal opnieuw beginnen. Met je leven kan dat niet.

Wij hebben maar één leven! Wat moet het vreselijk zijn als we dat verknoeid hebben, als we verkeerd hebben geleefd! We hebben slechts één leven! Is het verspeeld, dan is het tot in alle eeuwigheid verspeeld. En daarom is wat ik u te zeggen heb van een dodelijke ernst.

Vanmorgen sjokte er een grote kudde koeien langs mijn hotel. Ik was net bezig mijn toespraak voor te bereiden en dacht: 'Wat zijn die koeien er gelukkig aan toe, die hoeven helemaal niet na te denken over de vraag waarvoor ze op de wereld zijn. Voor hen liggen de zaken duidelijk: melk geven en tenslotte rundvlees leveren.' Een dier hoeft niet na te denken over de zin van het leven. In dit opzicht onderscheidt de mens zich van het dier. En het verschrikkelijke is dat er legio mensen zijn die leven, en ten slotte sterven, en zich nooit hebben afgevraagd: 'Waar leef ik eigenlijk voor?' Zij onderscheiden zich niet van een dier. De grens met een dier ligt niet zo ver. Een mens wordt juist hierdoor mens, als hij zich afvraagt: 'Waarvoor besta ik? Waarvoor ben ik mens? Waarvoor leef ik?'

Daar zijn vreselijk veel oppervlakkige en overhaaste antwoorden op.

1. Oppervlakkige en overhaaste antwoorden

Ik heb vele jaren geleden al die oppervlakkige en overhaaste antwoorden in één keer te pakken gekregen. Het was in 1936, dus midden in het Hitler-tijdperk. Studenten in Munster hadden mij verzocht met hen te spreken over het thema: 'Wat is de zin van mijn leven?' Ze vertelden er meteen bij dat ze geen toespraak wilden horen, maar dat ze met mij over dat onderwerp wilden discussiëren. 'Goed,' zei ik, 'steek maar van wal! Wat is de zin van mijn leven? Waarvoor leef ik?'

Omdat de discussie, zoals ik zei, midden in het Hitler-tijdperk plaatsvond, stond er natuurlijk dadelijk iemand op die verklaarde: 'Ik ben er ten behoeve van mijn volk. Zoals een blad en een boom. Het blad betekent niets, de boom is alles. Ik ben er voor mijn volk!' Daarop antwoordde ik: 'Mooi! Maar waarvoor is de boom er, waarvoor is het volk er?' Stilte! Dat wist hij ook niet.

De eigenlijke vraag was niet beantwoord. Die was alleen terzijde geschoven. 'Beste mensen,' zei ik, 'jullie mogen geen antwoorden geven waarmee de vraag alleen maar naar de achtergrond gedrongen of terzijde geschoven wordt!'

'Wat is de zin van mijn leven? Waarvoor leef ik?' vroeg ik opnieuw. Toen verklaarde een ander: 'Ik ben op de wereld om mijn plicht te doen!' 'Kerel,' zei ik, 'daar zit hem nu juist de kneep: want wat is mijn plicht? Ik acht het mijn plicht, jullie te vertellen over Gods Woord. Maar Mathilde Ludendorff acht het haar plicht God te loochenen. Wat is dat, plicht?'

Een hoge ambtenaar zei eens tegen me: 'Dominee, in vertrouwen gezegd, ik doe niets anders dan akten onderte-

kenen, maar als die allemaal verbranden, dan zou het leven ook doorgaan. Ik lijd eronder dat ik in wezen zulk zinloos werk doe.' Wat is dat: plicht? Duizenden SS-mensen hebben in het Derde Rijk miljoenen mensen omgebracht. En toen ze voor de rechtbank gebracht werden, beweerden ze: 'Wij hebben onze plicht gedaan. Het was ons bevolen.' Gelooft u dat het de plicht van een mens is om andere mensen om te brengen? Dat kan ik niet geloven. Ik zei dus tegen de studenten: 'Daar zit hem nu juist de kneep: want wat is mijn plicht? Wie kan mij dat vertellen? We zijn nog geen steek verder gekomen.'

Toen begonnen de jongelui toch wat dieper na te denken. Er stond iemand op die trots verklaarde: 'Ik stam uit een oud adellijk geslacht. Ik kan mijn voorouders tot ongeveer zestien generaties terug volgen. Een enorme rij voorvaderen! Is dat geen levenstaak om deze rij naar behoren voort te zetten?' Daarop kon ik alleen maar antwoorden: 'Man! Als je niet weet waarvoor die zestien generaties hebben geleefd, dan is het ook niet de moeite waard er een zeventiende aan toe te voegen!'

Er bestaan heel veel oppervlakkige en overhaaste antwoorden. Bij ons zie je dikwijls overlijdensadvertenties in de kranten, waarboven een vreselijk zinnetje staat: 'Zijn leven was werken.' Kent u die ook? Iedere keer als ik dat lees, word ik een beetje kwaad. Dan denk ik: 'Dat is een overlijdensadvertentie voor een paard!' Of niet? Een paard moet werken. Maar ik geloof niet dat een mens alleen op de wereld is om te zwoegen. Dat zou wel erg armzalig zijn. Als dat de zin van ons leven is, zouden we beter zelfmoord kunnen plegen. 'Zijn leven was werken...' Dat is immers afschuwelijk! Nee, ook dat is niet de zin van ons leven.

Eén van de andere studenten zei: 'Ziet u: ik wil arts worden. Als ik mensenlevens kan redden, is dat dan geen rijke levensinhoud?' Ik antwoordde: 'Goed! Maar als je niet weet waar een mens voor leeft, dan heeft het toch totaal geen zin een mensenleven te redden. Dan kun je de mensen beter een injectie geven om te sterven.' Begrijp me goed en vertel nu alstublieft niet dat ik gezegd zou hebben, dat je de mensen een spuitje moet geven om dood te gaan. Ik wil alleen maar zeggen: dat is toch niet het laatste antwoord op onze vraag naar de zin van het leven.

Ik was wel geschokt toen ik ontdekte – het waren immers allemaal studenten – dat zelfs ontwikkelde mensen er maar op los leven, zonder eigenlijk te weten waartoe ze op de wereld zijn.

En toen zei een van die studenten in Munster: 'Het leven heeft helemaal geen diepe zin. Het is puur toeval dat ik geboren werd. Daar zit helemaal geen zin achter. En daarom kunnen we maar het beste één ding doen: van het leven genieten, zoveel als we kunnen.' Dat is wellicht de grootste aanvechting die een mens kan treffen, als opeens door zijn hoofd schiet: 'Mijn leven is zinloos. Het heeft totaal geen zin. Als mijn ouders niet waren getrouwd, was ik niet verwekt en niet geboren. Het is louter toeval dat ik er ben. In de grond van de zaak is mijn leven volkomen zinloos.' En wie een moeilijk leven heeft, staat op zo'n moment op de rand van de zelfmoord: 'Waarvoor zal ik nog verder leven? Als toch alles toevallig en zinloos is, kun je er maar beter een eind aan maken!' Weet u dat het aantal zelfmoorden in West-Duitsland groter is dan het aantal verkeersslachtoffers? Weet u dat ongeveer vijftig procent van het aantal zelfmoorden gepleegd wordt door mensen jonger dan dertig

jaar? De meest schokkende uitspraak van onze tijd is: Het leven heeft geen zin!

Mensen klaagden vaak tegen mij: 'Het leven is zo zinloos. Ik leef er maar op los, of ik maak er een eind aan.' Dan stelde ik de vraag: 'Maar als het leven nu toch een bedoeling zou hebben? Als het toch zin zou hebben. . . en u had geleefd alsof het geen zin had!? Hoe zou u er dan voorstaan?'

Er staat in de Bijbel een woord dat heel diep kan gaan. Het luidt: 'Het is de mensen gegeven eenmaal te sterven en daarna het oordeel van God.' Dit bijbelwoord moet je kennen om je in alle ernst af te vragen: 'Waarvoor leef ik?' Wij kunnen toch niet sterven en het oordeel Gods tegemoet gaan, als wij de zin van ons leven gemist hebben! Nu ga ik een stap verder.

2. Wie kan er dan antwoord geven?

Wie ter wereld kan mij dan antwoord geven op de vraag: 'Waarvoor leef ik?' Wie? De kerk? Nee! De dominee? Nee! Die zit in hetzelfde schuitje als u. De heren professoren? De filosofen? Ook zij kunnen ons niet antwoorden op de vraag: 'Waarvoor leef ik?' Er is er slechts Eén die ons kan zeggen waarvoor we leven, namelijk Degene die ons in het leven riep, die ons geschapen heeft: God!

Laat ik een heel simpel voorbeeld gebruiken: Op een dag kwam ik een huis binnen. Daar zat een jongen te knutselen met draden en lampjes. Ik vroeg hem: 'Man, wat bouw jij daar voor een ingewikkeld apparaat? Wat moet dat worden?' Hij heeft het mij uitgelegd, maar ik moet toegeven dat ik er niet veel van begreep. Ik heb toen wel gedacht: 'Niemand kan bedenken wat het worden moet, behalve hij

die het maakt; alleen hij kan zeggen wat het worden moet en waar het voor dient.'

Zo is het ook met ons leven. Alleen Degene die ons geschapen heeft, kan zeggen waartoe Hij ons geschapen heeft! Dat houdt in dat we op de vraag 'Waar leef ik voor?' alleen antwoord kunnen krijgen door openbaring. God moet het ons zeggen! Zo ik de Bijbel al niet las, dan zou ik door deze vraag bij de Bijbel terecht moeten komen. Ik zou het niet langer uithouden, als ik niet wist waarvoor ik op deze vervloekte wereld ben. Is het woord 'vervloekte wereld' u te cru? Wel, het is een woord uit de Bijbel. Als u een half jaar lang een predikant van een grote stad zou vergezellen, dan zou u weten wat ik bedoel: onze wereld ligt onder een vreselijke vloek. En ik zou het niet uithouden daarin te leven, als ik niet door de openbaring van God antwoord zou krijgen.

In de Bijbel geeft God antwoord op de vraag naar de zin van het leven. En daarom is de Bijbel zo uiterst belangrijk. Ik ken mensen die met een zeker air zeggen: 'De Bijbel, die lezen wij niet!' Daarop kan ik slechts antwoorden: 'Dan kan ik u op een briefje geven dat u nog nooit serieus hebt nagedacht over de vraag: Waarvoor leef ik? Domheid is een wijdverbreide ziekte – en als ze pijn deed, zou de wereld vol zijn van geschreeuw. Ik zal u het antwoord van de Bijbel in één zin vertellen: God heeft ons geschapen opdat wij zijn kinderen zouden worden! Zoals een vader zichzelf graag herkent in zijn zoon, zo schiep God de mens 'naar zijn beeld'.

God wil dat wij zijn kinderen worden, die met Hem spreken en met wie Hij spreken kan, die Hem liefhebben en die Hij liefheeft. Bidt u eigenlijk? Wat is het voor een vader bit-

ter, als zijn kind jarenlang niet met hem praat! En een mens die niet bidt, spreekt niet met zijn hemelse Vader! God wil graag dat wij zijn kinderen zijn, die met Hem praten, die Hij liefheeft en die Hem liefhebben. Daarvoor zijn wij op de wereld! U moet me wel goed begrijpen: Ik heb het niet over de kerk, over dogma's, over religie en wat dies meer zij, maar ik heb het over de levende God. Hij heeft u geschapen om zijn kind te worden! Bent u dat?

Ik ga nog een stap verder. Wij behoren kinderen van God te zijn, maar van nature zijn we dat niet. Voor in de Bijbel staat: 'God schiep de mens naar zijn beeld.' Vervolgens zegt de Bijbel dat er iets rampzaligs gebeurde. De mens die in volkomen vrijheid geschapen was, keerde zich tegen God! Hij nam van de vrucht. Dat wil zeggen: 'Ik wil autonoom zijn! Ik kan wel zonder God leven!' U moet weten dat Adam nooit getwijfeld heeft of God bestaat – maar hij maakte zich van Hem los: 'Ik leid en regisseer mijn leven zelf.'

Onlangs vroeg iemand mij op straat: 'Dominee Busch, u spreekt altijd over God. Maar ik zie Hem niet. Vertel eens: Hoe kan ik God vinden?' Ik heb geantwoord: 'Luister goed! Stel u eens voor dat er een tijdmachine bestond, waarmee ik duizenden jaren vooruit en achteruit zou kunnen gaan. Met deze tijdmachine ga ik terug tot het begin van de mensheid. Op een avond ga ik in de paradijs tuin wandelen. U kent toch de geschiedenis van de zondeval? Achter een struik tref ik Adam aan, de eerste mens. 'Goedenavond, Adam!' begroet ik hem. 'Goedenavond, dominee Busch!' antwoordt hij. 'Ben je verbaasd mij te zien?' vraag ik, en leg hem uit dat ik door een verschuiving van de coulissen van het wereldtoneel per vergissing hier in de tuin van het paradijs ben beland.'

‘Ja, inderdaad,’ zegt hij, ‘maar waarom loop je zo te prakkiseren?’ Ik zeg tegen Adam: ‘Ik liep na te denken over een vraag die mij door iemand gesteld werd, namelijk over de vraag: Hoe kan ik God vinden?’ Luid schaterend verklaart Adam mij: ‘Het is toch geen probleem hoe je God kunt vinden! Hij is er toch! Wees eens eerlijk, dominee Busch, het gaat jullie er toch om hoe je van Hem af kunt komen. Dat is de moeilijkheid, dat je niet van Hem afkomt!’

Heeft Adam gelijk? Ja, God is er! Je kunt Hem vinden! Maar je kunt niet van Hem afkomen! Als ik de geschiedenis van de laatste driehonderd jaar bekijk, dan heeft men uit alle macht geprobeerd van God af te komen! Maar we zijn Hem niet kwijtgeraakt. In de grond van de zaak gelooft u allemaal dat God bestaat – maar u behoort Hem niet toe. U doet net als de meeste mensen: ze bevriezen de vraag naar God. Ze loochenen Hem niet, maar ze behoren Hem ook niet toe. Ze zijn geen vijand van God, maar ook geen vriend van God. En zo laten ze het grootste probleem van hun leven onopgelost.

Een Zwitserse arts heeft in een boek beweerd: ‘Wanneer een mens geen oplossing vindt voor de grote vragen van het leven, krijgt hij een psychische wond, een trauma.’ En hij vervolgt: ‘Wij in het Westen lijden aan God. Wij loochenen Hem niet, maar wij behoren Hem ook niet toe, ja wij willen Hem niet. Daarom lijden wij aan God.’ En dat geloof ik ook!

Als ik hoor dat de moderne mens zich niet voor God interesseert, heb ik maar één antwoord: ‘Dan is het wel heel slecht met die moderne mens gesteld! Zelf ben ik er ook één, en ik interesseer me wel voor God. En ik geloof niet

dat ik zo ouderwets ben. Maar, als de moderne mens zich niet voor zijn verlossing interesseert, is dat heel erg!' Laat ik eens een heel dwaas voorbeeld gebruiken:

Stelt u zich eens een leerling-kok voor. Op zekere dag verklaart zijn chef: 'Hij heeft totaal geen interesse voor de kokerij.' Ik vraag: 'Waar interesseert hij zich dan voor?' De chef antwoordt: 'Voor meisjes en grammfoonplaten.' 'Tja,' zeg ik, 'dan moet u de jongen maar wat meer tegemoet komen en van nu af aan alleen nog maar over meisjes en grammfoonplaten praten!' 'Niks daarvan!' antwoordt de chef. 'Als die vent zich niet voor koken interesseert, dan is hij zijn roeping misgelopen!'

Het is onze roeping om kinderen van God te worden. En als de moderne mens zich daar niet voor interesseert, dan is hij zijn roeping als mens misgelopen. Nogmaals, u begint pas echt mens te zijn, als u een kind bent van de levende God!

3. Gods antwoord op de vraag van alle vragen

Ik herhaal: van nature zijn wij geen kinderen van God – maar toch zijn wij op deze wereld om kinderen van God te zijn. Daarom moet er iets gebeuren in ons leven.

Wij zijn dus geen kinderen van God, wij hebben God niet lief, wij overtreden zijn geboden, wij bekommeren ons niet om Hem, wij bidden niet – hoogstens als wij eens in nood zijn en aan de noodrem trekken. Vandaar dat de vraag van alle vragen is: 'Hoe word ik een kind van de levende God?'

Nu zou ik het liefst papier en potlood uitdelen en zeggen: 'Schrijf eens op hoe je denkt dat je een kind van God kunt

worden.' Dan zouden sommigen zeggen: 'Door een goed mens te zijn!' En anderen: 'Dat ik geloof in God de Heer!' Maar dat is niet voldoende. De vraag van alle vragen blijft: 'Hoe wordt ik een kind van de levende God?'

Het antwoord op deze vraag kan ook ik alleen door openbaring te weten komen. Zelfs een dominee kan dat niet bedenken. De Bijbel geeft een heel duidelijk antwoord: alleen door Jezus! Als ik over Jezus spreek, gaat mijn hart luider kloppen en ben ik bij het thema van mijn leven. Als ik een kind van God wil worden, kan dat alleen door Jezus!

Er is in de Bijbel een woord dat, letterlijk vertaald, als volgt luidt: 'Jezus kwam uit de wereld van God in deze wereld.' We krijgen tegenwoordig voortdurend te horen dat de Bijbel een verouderd en achterhaald wereldbeeld zou hebben: de hemel boven, de aarde beneden. Dat is nonsens. Een dergelijk wereldbeeld heeft de Bijbel helemaal niet. Integendeel. De Bijbel zegt over God: 'Van alle kanten omgeeft Gij mij.' Dat is iets heel anders. Zelfs als ik zou wegvlugten onder de aarde, zou God daar zijn. De Bijbel heeft, zoals wij dat tegenwoordig zouden zeggen, een 'wereldbeeld der dimensies'. Wij leven in een driedimensionale wereld: lengte, hoogte, breedte. Er zijn echter meer dimensies. En God is in een andere dimensie. Hij is heel nabij, een handbreedte naast ons. Hij gaat met u! Hij heeft u gezien op uw goddeloze wegen. Maar wij kunnen de muur naar die andere dimensie niet doorbreken. Alleen God kan die doorbreken. En God hééft die muur doorbroken en is in Jezus tot ons gekomen!

In het Nieuwe Testament wordt verder van Jezus gezegd: 'Hij kwam tot het zijne' – de wereld behoort immers aan

Hem toe! – ‘en de zijnen hebben Hem niet aangenomen.’ Zo is de geschiedenis van het evangelie tot op de huidige dag: Jezus komt – en de mens doet de deur dicht. ‘Hij kwam tot het zijne, en de zijnen hebben Hem niet aangenomen.’ Eigenlijk zou er nu een punt moeten staan, eigenlijk zou Gods bemoeienis met de mensen afgelopen moeten zijn. Maar het merkwaardige is dat het verder gaat, en wel als volgt: ‘Doch allen, die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden.’ Zo word je dus een kind van God, door Jezus aan te nemen! Hebt u de deur van uw leven al opengedaan voor Jezus?

‘Doch allen, die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden’ (Johannes 1:12).

Ik was een jong officier in de Eerste Wereldoorlog, ver van God, toen ik dat ontdekte en mijn leven openstelde voor Jezus, Hem aannam. Dat gooide mijn hele leven overhoop. Maar ik heb er geen moment spijt van gehad. Ik ben vanwege Jezus in de gevangenis geworpen. Ik heb terwille van Jezus veel nood doorstaan. Maar, al had ik nog honderd levens te leven, ik zou vanaf het eerste ogenblik dat ik tot denken in staat was, me aan deze woorden houden: ‘Allen, die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden.’ Toen ik een kind van God werd, werd mijn leven zinvol! Het doet er niet toe wat ik ben. Of ik nu predikant of straatveger ben, algemeen directeur of monteur, huisvrouw of onderwijzeres – mijn leven wordt zinvol op het ogenblik dat ik een kind van God ben. Dus: u moet Jezus aannemen! Dan hebt u de zin van uw leven gevonden! Alleen dan!

Het is uitermate boeiend om de mensen van het Nieuwe Testament eens op dat punt te bestuderen. Er staat een verhaal in over een vrouw wier leven vreselijk zinloos was: Maria Magdalena. Er staat zo terloops: 'Zij was van zeven duivels bezeten.' Nu, ik ken veel mensen die wel door twaalf duivels bezeten zijn! Het moet een verschrikkelijk leven zijn geweest: instinctmatig, gebonden. Zij had onder die zinloosheid te lijden. En dan komt Jezus in haar leven, de Verlosser, de Zoon van God – en drijft de duivelen uit. Dat kan Hij! Dat doet Hij! Vanaf dat ogenblik was deze vrouw het eigendom van Jezus. Haar leven was niet langer zinloos.

Maar toen zag ze hoe Jezus aan het kruis werd geslagen en stierf. Schrik overviel haar: 'Nu zal het oude, zinloze bestaan opnieuw beginnen.' Op de morgen van de derde dag na Jezus' kruisiging ging zij naar de tuin waar het graf van Jezus was en weende. Bij het graf aangekomen, vond zij het leeg, en het rotsblok was weggewenteld. Ja, zijn lichaam was er niet meer. Daarom weende zij. Ik kan deze vrouw zo goed begrijpen. Als ik Jezus vandaag zou verliezen, zou dat betekenen dat ik in een ravijn van zinloosheid zou storten wat mijn bestaan, mijn leven betreft. Ik kan haar begrijpen: 'De Heer is weg. Nu is mijn leven opnieuw zinloos geworden.' Toen hoorde zij plotseling een stem achter zich: 'Maria!' Zij draaide zich meteen om... en zag Hem, Jezus, de Opgestane. Ik zie het letterlijk voor me, hoe tranen van geluk en blijdschap én van wanhoop over haar gezicht stromen: 'Rabboeni! Mijn Meester!'

Door deze vrouw wordt mij duidelijk dat je geen imponerende filosofie nodig hebt om antwoord te krijgen op de vraag naar de zin van het leven. Voor ieder mens, hoe

eenvoudig ook, is duidelijk: 'Mijn leven is zinloos! Waar leef ik eigenlijk voor?' Op het ogenblik dat deze Maria Magdalena Jezus heeft aangenomen, is de vraag naar de zin van het leven voor haar opgelost, is zij een kind van de levende God geworden en heeft haar leven een diepe, geweldige betekenis gekregen.

En daarom zou ik u willen verzoeken: Neem Jezus aan! Hij wacht op u! U kunt met Hem spreken. Hij is heel dicht bij u. Het zou geweldig zijn, als velen voor de eerste keer Jezus zouden aanroepen: 'Heer Jezus! Mijn leven is zinloos. Kom tot mij, net als tot Maria Magdalena!'

Als wij Jezus aannemen, brengt dat in ons leven een grote ommekeer teweeg. Mijn oude mens sterft en ik mag met Hem opstaan tot een geheel nieuw leven, als kind van God. Hij geeft mij zijn Geest, zodat ik ineens anders ga denken en genoeg ga beleven aan andere dingen. Maar dat merkt u vanzelf. Neem eerst Jezus maar aan! Als u Jezus aanneemt, krijgt u een heel nieuw leven. Een kind van God worden, betekent niet een verandering van levensbeschouwing, maar een totaal nieuw bestaan.

In Westfalen leefde in de vorige eeuw een schoenmaker, die Rahlenbeck heette. Hij werd het 'mooie domineetje' genoemd, omdat hij met grote ernst Jezus navolgde. Het was een geweldig gezegende, fijne man. Op een dag kreeg hij bezoek van een jonge predikant. Rahlenbeck zei tegen hem: 'Dominee, uw theologische studie is nog geen garantie dat u een kind van God bent. U moet de Verlosser aannemen!' Daarop antwoordde die predikant: 'Ja, de Verlosser, die heb ik. Ik heb zelfs een portret van Hem in mijn studeerkamer hangen.' Daarop antwoordde de oude

Rahlenbeck: 'Ja, aan de muur is de Heer heel rustig en kalm. Maar als u Hem in uw hart en leven toelaat, dan begint het rumoerig te worden!'

Ik wens u toe dat u dat heerlijke rumoer meemaakt, als het oude voorbij is en u, als kind van God, de Vader in de hemel kunt prijzen. Dan weet u waarvoor u op deze wereld bent, een wereld waarin u als kind van God de Vader in de hemel kunt eren met uw gedachten, woorden en werken.

Wat ik u vertel, heeft niets te maken met een religieuze hobby, het is niet een idee van een dominee. Uw leven en dood hangen ervan af: eeuwig leven en eeuwige dood.

De Heer Jezus zegt: 'Zie, Ik sta aan de deur en klop. Indien iemand naar mijn stem hoort en de deur opent, dan zal Ik bij hem binnenkomen!' Zo zegt Jezus ook tegen ons: 'Zie, Ik sta voor de deur van jouw leven. Doe open! Ik zal je leven zin geven!'

Er kwam eens een oude mijnwerker naar me toe die zei: 'Ik moet u even spreken, dominee!' Hij was zeventig jaar en vertelde het volgende: 'Toen ik zeventien was, ben ik eens in zo'n evangelisatiebijeenkomst geweest. Daar merkte ik dat Jezus bij mij aanklopte. Maar ik zei tegen mezelf: "Als ik daar ernst mee maak en Hem aanneem, man, dan lachen al mijn kameraden me uit. Onmogelijk." Toen ben ik eruit gelopen.' Hij vervolgde: 'Nu is mijn leven voorbij. Ik ben oud geworden. Nu weet ik dat mijn leven verkeerd was, omdat ik toen de deur niet opengedaan heb voor Jezus!'

Beste vrienden, wij leven maar één keer en daarom is de vraag 'Waarvoor leef ik?' van levensbelang. God heeft op die vraag een overduidelijk antwoord gegeven, in Jezus, de

Gekruisigde en Opgestane. En nu staat deze Jezus voor uw deur en klopt. Open uw leven voor Hem – u zult er nooit spijt van hebben!

Ik heb geen tijd

Als mensen uitgenodigd worden voor mijn toespraken – ‘Kom toch eens! Ga toch eens mee luisteren naar dominee Busch!’ – dan luidt heel dikwijls het antwoord: ‘Ik heb geen tijd!’

Het gebeurde in een badhotel. Tijdens de maaltijden zat ik tegenover een oudere man met wie ik goed kon opschieten. ‘Een echte levensgenieter!’ dacht ik meer dan eens, als ik zag met welk een genoegen de forse man zich het eten liet smaken, of als ik hem behaaglijk in het zonnetje zag zitten dommelen. Maar na verloop van tijd begon ik het te betreuren dat onze gesprekken alleen maar over koetjes en kalfjes gingen. U vraagt wellicht: ‘Is dat dan zo erg?’ Wel, het is mijn overtuiging dat God de grote realiteit is. Het heeft mijn leven veranderd, toen ik hoorde dat God iets heel geweldigs heeft gedaan: ‘Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren zal gaan, maar eeuwig leven zal hebben’ (Johannes 3:16). Het is vreselijk als een mens eenvoudig voorbijgaat aan dit heil van God. Blijkbaar was dat het geval met mijn tafelgenoot. Hoe zal het hem vergaan, als God hem ooit roept om voor zijn aangezicht te verschijnen, vroeg ik me af. Op een middag overhandigde ik hem een van mijn boekjes. ‘Alstublieft, leest u dat eens! Het gaat over er-

varingen met God. Er staan belangrijke dingen in, om over na te denken!' En wat gebeurde er? De man zei: 'Hartelijk dank.' En vervolgens: 'Ik moet nu uitrusten... maar thuis kom ik er misschien toe zoiets te lezen!' En daarmee legde hij het boekje terzijde. Dat deed me verdriet. Meer tijd dan daar in het badhotel zou de man nooit hebben. Hij wilde eenvoudig geen tijd voor God nemen... Het is gevaarlijk zo met God om te gaan. En daarom móeten we over dit onderwerp spreken.

1. Een merkwaardig feit

Waaróm hebben wij eigenlijk geen tijd? Allereerst zou ik uw aandacht willen vragen voor iets waar ik gewoon niet uitkom, waar niemand een verklaring voor heeft.

Wanneer honderd jaar geleden een koopman uit Stuttgart met mensen in Essen een transactie wilde sluiten, moest hij vijf dagen met de postkoets heen- en nog eens vijf dagen terugrijden. Dat zijn dus tien dagen voor de reis alleen en dan misschien nog twee dagen voor de onderhandelingen. Bijna een halve maand ging daarmee heen. Tegenwoordig voert een zakenman alleen een telefoongesprek en spaart dus twaalf dagen uit. Als ik echter naar al die zakenlui kijk, dan heeft niemand van hen twaalf dagen over. Integendeel! Iedereen zegt: 'Ik heb geen tijd!'

Hoe komt dat? Toen ik vroeger als kind naar mijn grootouders in de Zwabische Alpen reisde, was dat een ware wereldreis van Alberfeld naar Urach. Tegenwoordig is er een TEE-trein, waarmee die afstand in ongeveer vijf uur wordt afgelegd. Dan zouden de mensen toch veel tijd over moeten hebben! Vroeger werd er zestig uur per week gewerkt, of

nog langer. Tegenwoordig wordt er misschien zo'n veertig uur per week gewerkt. En geen mens heeft tijd over! Hoe komt dat?

Het hele leven is er tegenwoordig op gericht alles te vereenvoudigen. Mijn moeder had iedere dag tijd om vier hoofdstukken in de Bijbel te lezen en te bidden voor allen die haar lief waren. En toen bestonden er nog geen elektrische wasmachines en vaatwassers. Zij had acht kinderen te verzorgen. En die droegen geen synthetische kleren, en kousen moesten nog gestopt worden. En toch had zij tijd om iedere dag vier hoofdstukken in de Bijbel te lezen! Hebt u daar tijd voor? Nee, die tijd hebt u natuurlijk niet! Hoe komt dat? Alles is erop gericht om ons tijd te laten besparen – en geen mens heeft tijd. Hebt u daar een verklaring voor? Ik heb er veel over nagedacht, maar het is gewoon onbegrijpelijk. Serieus, er is maar één verklaring voor – die willen de mensen weliswaar niet horen, maar ik weet geen andere: er staat iemand achter ons die ons opjaagt! Er is er één die ervoor zorgt dat de mens geen tijd heeft, die als een dompteur in het circus voortdurend zijn zweep laat knallen en de mensen laat draven! De Bijbel zegt het ook: Het is de duivel. Nu staan wij voor de vraag: Bestaat er dan een duivel? En daarop antwoord ik: 'Ja, de duivel bestaat! Er is een *Vorst van de duisternis*.'

Onlangs vertelde een man mij dat hij met het christendom had afgerekend. Toen heb ik hem geantwoord: 'Wat een illusie! De duivel heeft u lelijk te grazen. Die rekent met u af!' Daarop begon hij de glimlachen en zei: 'Wel alle duivels! Bestaat er dan een duivel?'

De Bijbel vertelt dit verhaal: Jezus wordt door de duivel naar een heel hoge berg geleid, waarvandaan je een wijd

uitzicht had. De duivel schuift de gordijnen opzij – en dan ziet Jezus in de geest alle koninkrijken van de wereld en hun heerlijkheid. De duivel nu zegt tot Jezus: ‘Dat alles zal ik u geven, wanneer u neerknielt en mij aanbidt, want het is mij in handen gesteld en ik geef het aan wie ik wil.’ Dit is één van de plaatsen in de Bijbel die mij machtig boeien, want Jezus spreekt de duivel niet tegen. Hij betwist het niet dat de duivel macht over de wereld heeft.

Ik verzeker u, u bent blind en stom, als u niet doorhebt dat er een macht der duisternis is! Hoe kunt u anders de wereld verklaren? Ik wil slechts een paar dingen aanstippen:

Ik denk bijvoorbeeld aan alle mensen die verslaafd zijn aan de drank. Op een nacht kwam de directeur van een bedrijf naar me toe, ladderzat, stomdronken, maar toch nog redelijk helder. Hij zei: ‘Help me alstublieft. Ik kan niet anders, ik moet zuipen! Mijn vader was een drinkebroer. Ik heb het van hem geërfd. Ik móét!’ Hoeveel mensen, denkt u, zijn er niet, die uit de grond van hun hart jammeren: ‘Ik móét!’ Door wie laten wij ons eigenlijk commanderen? Kijk maar eens goed om u heen naar alle ellende die er is, dan zult u merken dat er een ‘vorst der duisternis is’, zoals de Bijbel zegt!

Of denkt u eens aan de losse seksuele moraal in onze dagen. Daar was een man. Hij had een fijn gezin, een aantrekkelijke vrouw – en opeens viel hij ten prooi aan een personeelslid van zijn bedrijf. Ik zocht hem op en zei: ‘Man, je ruïneert je leven, je ruïneert je gezin, je wordt een voorwerp van spot voor je kinderen!’ Ik zie hem nog voor me zitten, die industriële manager met zijn hoge positie: ‘Dominee, dat meisje laat me niet los, ik kan niet van haar loskomen,

ik kan niet!' Wie bespeurt dáár niet iets van die macht der duisternis?!

De bekende Engelse schrijver, Somerset Maugham, heeft een dik boek geschreven, getiteld: 'Gekluisterde levens – over leven in slavernij'. Hoe worden mensen elkaars slaven? Bent u, ouderen, ook een slaaf van Hitler geweest? 'Ik heb gedacht dat twee keer twee vijf was. Ik heb dat gedacht, omdat de Führer het zei.' Daarin bespeurt u toch ook de macht van de duisternis, en dat er een duivel bestaat!

De grote Duitse dichter Goethe heeft het geweldige drama 'Faust' geschreven. Ik ga ervan uit dat u het drama kent. Er komt een meisje in voor: Gretchen. Zij is een onschuldig kind dat wordt verleid. Haar broer wil Gretchen en haar eer verdedigen. Hij raakt met de verleider in een gevecht verwickeld en wordt daarbij gedood. Om de verleider bij zich te kunnen laten komen, geeft Gretchen haar moeder een slaapmiddel. Hierdoor sterft ook haar moeder. Als er een kind ter wereld komt, brengt Gretchen het om – zoals veel mensen ook vandaag kinderen in de moederschoot doden. Wat een immense schuld laden zij op zich! Aan het slot staat het meisje daar: moeder, broer en kind vermoord! En dan wordt er met schokkende woorden gezegd: 'Ach, God, alles wat mij ertoe dreef, was zo goed! Ach, 't was zo prettig!' Goethe was niet dom. Hij vertelt in zijn 'Faust', dat de duivel de hand had in het hele gebeuren!

Zulke voorvallen maak ik als grote-stads-predikant aan de lopende band mee. Als er iemand naar mij toekomt die zegt: 'Er bestaat geen duivel,' dan kan ik alleen maar vragen: 'Uit welk verlaten dorp komt u eigenlijk?' – hoewel het daar naar alle waarschijnlijkheid ook duivels toegaat.

Dat er een duivel bestaat, heb ik ook hieraan gemerkt, dat zelfs oprechte christenen volslagen blind kunnen zijn voor hun eigen fouten. Ik ken een vrome vrouw die egoïstisch is tot en met. Zij maakt haar schoondochter het leven zuur, maar zij heeft het niet eens door. Een vrome vrouw! Ook vrome mensen moeten God vragen hen te bevrijden van de macht der duisternis.

De wereld is helemaal niet te verklaren, als je niet dóórhebt dat er een duivel is, een macht der duisternis, een macht die heel doelbewust werkt en die ons druk bezighoudt. Daarom hebben wij geen tijd. De duivel zet alles op alles, zodat wij geen tijd hebben om na te denken. Zodat we niet kunnen nadenken over het feit dat het mogelijk is van deze macht der duisternis verlost te worden!

Daarom wil ik het nu hebben over die verlossing.

2. Een heerlijk feit

Een heerlijk feit: Er is verlossing! Wat ben ik blij dat ik zo'n fijne boodschap heb! Tijdens het carnaval treden er bij ons in Duitsland zogenaamde 'Büttenredner' op (mensen, die ingehuurd worden om speciale carnavalsspeeches af te steken). Ik probeer me wel eens in te denken hoe die zich moeten voelen, als ze 's avonds afgeschminkt en wel weer op hun kamer zijn. Als zo'n 'Büttenredner' eerlijk is, dan moet hij toch denken: 'Ik verdien mijn geld met het uitkramen van onzin en dubbelzinnige, vuile praatjes.' Je zou toch misselijk worden van jezelf!! Wat ben ik blij dat ik mag spreken over dat heerlijke feit: dat er verlossing is uit de macht van de duisternis!

De apostel Paulus heeft de situatie van een christen ergens zo beschreven: 'God heeft ons verlost uit de macht der duisternis en overgebracht in het Koninkrijk van zijn geliefde Zoon in Wie wij de verlossing hebben, door zijn bloed' (Kolossenzen 1:13). Christen zijn betekent dus niet in eerste instantie gedoopt zijn, belijdenis gedaan hebben of je kerkelijke bijdrage betalen. Christen zijn betekent: een wezenlijke verandering ondergaan, bevrijd worden van de machten der duisternis, en een nieuw leven ontvangen van een nieuwe Heer!

Van een pastoraal werker uit Berlijn heb ik het volgende verhaal gehoord. Hij had de zorg voor een man die aan de drank verslaafd was. Zulke gebondenheden zijn, zoals u weet, afschuwelijk. Op zekere dag hoorde hij dat de man weer vreselijk veel had gedronken. Hij had alles kort en klein geslagen en zijn vrouw afgeranseld. Hij ging naar de man toe. Het was 's middags om vijf uur. De man zat in de woonkeuken een kopje koffie te drinken. Naast hem op z'n hurken zat zijn vijfjarig zoontje. De pastoraal werker groette hem vriendelijk en vroeg: 'Is het weer mis gegaan?' Daarop begon de man te knarsetanden en sprong op. Hij zei geen woord, ging naar een zijkamertje en kwam terug met een waslijn. En toen begon hij – zonder een woord te zeggen – dat kleine jongetje op een stoel vast te binden. De pastoraal werker dacht: 'Wat gaat er nu gebeuren? Is hij nog steeds dronken?' Maar hij liet hem begaan. De man boeide de kleine jongen en knoopte het touw stevig vast. Daarop bulderde hij tegen zijn zoontje: 'Sta op!' Het kereltje begon te huilen en jammerde: 'Dat kan ik toch niet!' Toen wendde de drinker zich met een hartverscheurende gelaatsuitdrukking tot de pastoraal werker en zei: 'Nu ziet u het, hij kan

niet opstaan! Zo vergaat het mij ook. Ik kan het niet!' Met schokkende schouders: 'Ik kan het niet!'

Daarop voelde de pastoraal werker in zijn zakken, haalde er een zakmes uit en sneed de mooie, nieuwe waslijn door. Toen zei hij rustig tegen de jongen: 'Sta op!' En de jongen stond op. De pastoraal werker richtte zich tot de drinker: 'Nou, alsjeblieft!' 'Ja,' verklaarde deze, 'als je het touw doorsnijdt!' Daarop zei de pastoraal werker: 'Luister, er is iemand gekomen die onze knellende banden kan verbreken: Jezus!'

Tallose mensen kunnen getuigen dat Jezus, de Zoon van God, hen volkomen heeft bevrijd van allerlei valstrikken en banden! Een overweldigende waarheid: Er is bevrijding uit de macht van de duisternis!

En nu mijn derde punt.

3. Het eigenlijke thema

Mijn eigenlijke thema? De verlossing heeft plaats door Jezus. Ik wil het dus over Jezus hebben. En als ik over Jezus kan spreken, ben ik waar ik wezen moet: bij mijn eigenlijke thema.

Ik herinner mij nog hoe ik in New York werd uitgenodigd door een club van zwarte mensen. Nog altijd worden zwarte mensen gediscrimineerd. In het clubgebouw, beneden in de hal, stond een marmeren beeld op een sokkel. Je kon zien dat het geen zwarte man voorstelde. Ik verwonderde mij erover dat kleurlingen een standbeeld hadden opgericht voor een blanke. Ik vroeg aan een zwarte gentleman: 'Vriend, wie is dat?' En toen volgde een tafereeltje dat ik nooit zal vergeten. De man bleef voor het beeld staan en ver-

klaarde plechtig: 'Dat is Abraham Lincoln, mijn bevrijder!' Ik zag in gedachten hoe – lang voordat deze man geboren was – president Lincoln in een vreselijke oorlog de vrijheid had bevochten voor de zwarte mensen. De jongeman was daar niet bij geweest. Maar dat hij nu als vrij man rondliep, had hij te danken aan wat Abraham Lincoln op het slagveld in een bloedige strijd voor hem had verworven. Ik liep de trap op en zag hoe de man nog steeds voor het beeld stond en hoorde hem mompelen: 'Abraham Lincoln, mijn bevrijder!'

Zo wil ik graag voor het kruis van Jezus staan en zeggen: 'Jezus, mijn Bevrijder!'

In de Bijbel staat een zin waarin gesproken wordt over een merkwaardige zaak: 'De wet van de Geest des levens heeft u (...) vrijgemaakt van de wet der zonde en des doods.' Er bestaan natuurwetten. Als ik een zakdoek in mijn hand houd en loslaat, dan valt die volgens de wet van de zwaartekracht naar beneden. Daar valt niets aan te veranderen. Maar als ik hem met mijn hand opvang, valt hij niet tot op de grond. Dat wil zeggen: als er een sterkere kracht ingeschakeld wordt, dan wordt de wet van de zwaartekracht doorbroken.

Van nature zijn wij onderworpen aan de wet van de zonde en van de dood. Wij vallen allemaal, we glijden allemaal naar beneden... naar het eeuwig verderf. Dat weten we. Nu komt het erop aan dat een sterkere macht tussenbeide komt en onze val tegenhoudt. Dan pas vallen we niet verder. Deze sterkere macht heeft God ons gegeven in Jezus – tot verlossing, tot bevrijding. Jezus heeft de duivel zijn laatste macht ontnomen! En door de kracht van de Heilige Geest, die Jezus ons schenkt, mogen wij in een nieuw, verlost leven

wandelen! Het is eigenaardig. De wereld komt niet los van deze Jezus. Kunt u dat begrijpen?

Iemand heeft eens gezegd dat Jezus als een vreemd lichaam in deze wereld was. En dat is Hij. Ja, een vreemd lichaam uit de hemel! Wie is die Jezus? Ik wil hier even bij stilstaan, want het komt erop aan dat u Jezus leert kennen. Laat u alstublieft niet leiden door wat tijdschriften over Jezus schrijven. Laat u niets wijsmaken door mensen die Jezus niet eens echt kennen. Alleen het Nieuwe Testament geeft juiste informatie over wie Jezus is. Luther heeft het, op grond van de Bijbel, eens zo geformuleerd: 'Waarachtig God, geboren uit de Vader van eeuwigheid aan, én waarachtig mens, geboren uit de maagd Maria.' God en mens! Hemel en aarde worden verenigd in Hem!

Jezus is 'waarachtig mens'!

Hij kon wenen bij het graf van Lazarus. En Hij kon ook lachen, wanneer Hij tegen zijn discipelen zei: 'Let eens op de vogels in de lucht: zij zaaien niet en maaien niet en verzamelen niet in schuren, maar uw hemelse Vader voedt ze!' Ja, ik zie Hem gewoon lachen, mijn Verlosser: 'Die brutale mussen! Maken zich nergens zorgen over – en worden toch verzadigd, dik en rond!' Wat is Jezus een prachtmens!

Er wordt verteld hoe Hij gepredikt en aansluitend vijfduizend man gespijzigd heeft. Vijfduizend mannen – vrouwen en kinderen niet meegerekend! Stel dat wij de vrouwen uit onze christelijke bijeenkomsten eens zouden wegsturen, wat zou er dan overblijven? Wat was dat een grote menigte daar bij de Here Jezus: vijfduizend mannen, vrouwen en kinderen niet meegeteld! En een microfoon was er niet. Wat moet Jezus een geweldige stem hebben gehad! Hij was een groot mens!

Eén van de meest imponerende taferelen uit het Nieuwe Testament is het volgende: de Romeinse landvoogd Pontius Pilatus had Jezus laten geselen. Een kroon van doornen was op Jezus' hoofd gezet. Zijn gezicht droop van bloed. Zijn rug was kapot. Zijn gezicht was bespuwd. Een menselijk wrak! En zo kwam Hij naar buiten. Pilatus keek eerst naar Hem en daarna naar het volk. En toen wees hij naar Jezus en zei, helemaal ontdaan: 'Zie, de mens!' Luther vertaalt: 'Ziet, welk een mens!' Er staat letterlijk: 'Zie, een mens!' Pilatus wil daarmee zeggen: 'Ik heb veel wezens op twee benen gezien, maar dat waren hongerige wolven, gevaarlijke tijgers, sluwe vossen, ijdele pauwen. Maar Jezus is een mens!' Het zal Pilatus duidelijk geweest zijn: 'Jezus is een mens, zoals wij zouden moeten te zijn!' Onlangs zei iemand tegen me: 'Jezus was een mens als wij.' Daarop heb ik geantwoord: 'Jezus was een mens, maar juist *niet* zoals wij zijn, maar zoals wij zouden moeten zijn.' Jezus was mens, zoals wij zouden moeten zijn, zoals God die Zich gedacht heeft. Als iemand tegen u zegt: 'Jezus was een mens als wij,' moet u hem eens vragen: 'Ben jij als Jezus?'

Ik zou u daar wel urenlang over kunnen vertellen. Zoals het verhaal van de storm op het meer van Gennesaret. Het schip van de discipelen was in een oogwenk volgelopen met water. De mast was geknapt. 'Zoiets kan een zeeman niet deren!' hebben zij gepocht, want ze waren immers ervaren zeelui. Maar toen kregen de discipelen toch de schrik te pakken, ja, ze raakten in paniek en ze schreeuwden: 'Waar is Jezus toch?' 'Ach, die ligt te slapen in de kajuit!' Ze renden de kajuit in, achter hen sloeg er een golf over het dek, en ze schudden Hem wakker: 'Heer! Wij vergaan!' En dan zie ik voor me, hoe Jezus aan dek gaat. De storm tegemoet! Wij

willen Jezus altijd maar opsluiten binnen starre kerkmuren. Maar Hij begaf zich midden in de storm! Beseft u dat? Het is alsof de storm Hem wilde meesleuren. Maar Hij strekte zijn hand uit en riep op gebiedende toon en majestueus tegen de kolkende massa: 'Zwijg, wees stil!' En op hetzelfde ogenblik bedaarden de golven en het wolkendek brak! Toen ik dit verhaal aan mijn kleine kinderen vertelde, zei mijn zoon: 'En toen was de donder kapot!' 'Ja,' bevestigde ik, 'toen was de donder kapot!' De zon ging schijnen! En de discipelen zonken op hun knieën: 'Wat is deze voor iemand! Hij is geen mens zoals wij!' Zij hebben tenslotte het antwoord gevonden: Hij is de mensgeworden God!

Echt begrijpen deden zij pas na Pasen, toen Jezus levend uit het graf gekomen was. Ik vertel u geen sprookjes. Ik zou het niet wagen hier te staan, als ik niet wist dat het de waarheid is, dat in Jezus, de verrezen Heer, de levende God, tot ons is gekomen.

Maar het liefst zie ik Hem aan het kruis. Daar is Hij werkelijk 'God en mens'. Ik zou Hem graag voor u willen schilderen. Hij was weliswaar gekroond, maar met een kroon van spot, en zijn sterke handen waren vastgenageld. En Hij boog het hoofd en stierf.

'O, hoofd vol bloed en wonden, vol smart en zo vol hoon!' Kijk eens naar deze Jezus, blijf eens voor Hem staan en vraag u af: 'Waarom hangt Hij daar?' Vraag het telkens weer, tot u het antwoord vindt: 'Daar verlost Hij mij van de heerschappij en de macht der duisternis! Daar bevrijdt Hij mij uit de macht van de duivel!' Ik kan het hier alleen maar zo schetsen: 'U mag opzien naar dat kruis van Jezus en geloven en begrijpen: Hier word ik vrijgekocht uit de macht der duisternis om een vrij kind van God te worden.'

U hoeft zich niet langer door de duivel te laten ophitsen, maar bij het zien van het kruis mag u ervaren: 'De macht van de duivel is ten einde! Jezus is sterker! Hij, de Gekruisigde, heeft mij losgekocht tot een vrij kind van God!'

Laten wij ons niet langer bezighouden met al die stompzinnige dingen waar wij in onze tijd een probleem van maken! Laten wij ons bezighouden met de echte realiteit! Wij mogen vrije kinderen van God worden! God heeft daartoe alle voorwaarden geschapen in Jezus, die gekruisigd werd en is opgestaan uit de dood – voor ons!

Ik weet wel dat de mensen zich bijzonder onbehaaglijk gaan voelen als je over 'God' spreekt. Waarom eigenlijk? Wel, wij zijn allemaal als de verloren zoon, waarover de Bijbel vertelt. Die was van huis weggelopen, bij zijn vader vandaan. Maar hij was, ver van het huis van zijn vader, erg ongelukkig geworden. Hij was graag terug naar huis gegaan, naar zijn vader, maar hij zat in de rats, hij had het lef niet. Waarom? Omdat er zoveel tussen hem en zijn vader was!

Zo zijn er veel mensen die God niet willen ontmoeten, omdat zij diep in hun hart denken: 'Er is zoveel tussen God en mij, dat wij niet bij elkaar horen.' En u hebt volkomen gelijk! U staat onder de macht van de duisternis en kunt geen gemeenschap met God hebben! Maar wat denkt u? Als Jezus ons wil redden uit de macht van de duisternis en ons wil maken tot kinderen van God, dan zal Hij ook alles uit de weg ruimen wat tussen God en ons instaat! En dat heeft Hij gedaan aan het kruis. Nu mogen wij bij Hem vergeving van onze schuld vinden! Jazeker, deze gekruisigde Verlosser schenkt vergeving van zonden! Dat had Paulus begrepen, toen hij zei: 'God heeft ons verlost uit de macht van de duisternis en ons overgebracht in het koninkrijk van

zijn geliefde Zoon.’ Van nature worden wij door de duivel gedreven. Maar Jezus, de Zoon van God, redt ons, door ons onze schuld te vergeven.

En God geeft ons tijd, opdat wij de verlossing in Jezus zouden accepteren!

4. Over iemand die ook geen tijd had

Ik ben nog niet helemaal klaar. Ik wil u nog iets vertellen over een man die ook geen tijd had. Zijn verhaal staat in het Nieuwe Testament. Hij was een belangrijk man! Een Romeins stadhouder. Felix heette hij. Een schitterende naam. Felix betekent namelijk ‘de gelukkige’. Hij had een vrouw die Drusilla heette. En hij had een gevangene die Paulus heette. Op een dag – hij had juist veel tijd – zei hij: ‘Wij zullen die Paulus eens gaan verhoren. Vrouw, ga mee!’ Ze liepen naar de rechtszaal. Statisch gingen zij zitten. Rechts en links van hen stonden legioensoldaten. De gevangene werd binnengebracht. ‘Zeg eens Paulus, waarom zit je hier?’ daagde Felix zijn gevangene uit. En toen begon die Paulus me daar een speech af te steken! Ik wilde dat ik dat ook zo kon! Het werd steeds serieuzer. Opeens was de levende Heer in de zaal! Paulus sprak over de gerechtigheid, die een rechter zou moeten hebben. Dat trof Felix diep. Hij dacht aan al zijn treurige gevallen van corruptie. En Paulus had het over de kuisheid. Drusilla viel bijna van haar stoel. ‘Tjonge, in welke tijd leeft die eigenlijk?’ dacht ze. En toen Paulus verder ging – ‘God wil dat!’ – werd het beiden nogal heet onder de voeten. Vervolgens sprak Paulus over het gericht van God, waarin men verloren kon gaan. Toen sprong Felix op en zei: ‘Ogenblikje, Paulus! Het is allemaal heel mooi,

wat je daar zegt. En het is vast ook heel belangrijk. Op een geschikter tijdstip zal ik wel weer eens naar je luisteren. Maar nu heb ik geen tijd!' En toen liet hij hem afvoeren. Hij heeft nooit meer tijd gehad...

En ik ben bang dat, als wij geen tijd hebben om God tot ons te laten spreken over gerechtigheid en kuisheid en over zijn gericht, dat het dan met ons net zo gaat als met die Felix! Het maakt ons bang, als we merken dat God een realiteit is, of niet? Dan haasten wij ons liever naar de eerste de beste film of zetten de televisie aan. Dan worden wij tenminste niet in verwarring gebracht. En zo blijft alles bij het oude!

Is het niet vreselijk, als je over je leven moet zeggen: 'Het bleef allemaal bij het oude – altijd!?'

De Zoon van God is gekomen en Hij heeft gezegd: 'Zie, Ik maak alles nieuw! Ik vergeef je je verleden! Door mijn sterven koop ik jullie vrij voor het Rijk van God! Ik wil jullie de Heilige Geest geven, om nieuwe mensen te worden!' En wij zeggen: 'Liever niet!' En alles blijft bij het oude. Er zijn christenen, wier christendom allang dood is. Ze hebben het alleen nog niet gemerkt – en alles blijft bij het oude. Ik wens van harte dat het bij u anders is. Ik wens u het heerlijkste toe wat er bestaat: dat alles bij u niet bij het oude blijft, maar nieuw wordt door Jezus!

5. Over iemand die tijd heeft

Tenslotte moet ik nog iets heel belangrijks zeggen. Zolang wij onder de heerschappij van de duivel staan, zijn wij gejaagde mensen. Maar ik ken iemand die tijd voor u heeft: Jezus, de Verlosser, de opgestane Heer! Vrouwen klagen wel eens: 'Mijn man heeft nooit tijd voor me.' Mannen klagen:

‘Mijn vrouw heeft nooit tijd voor me.’ Ouders klagen: ‘De kinderen hebben nooit tijd voor ons.’ Kinderen klagen: ‘Onze ouders hebben nooit tijd voor ons.’ Luister goed: Jezus heeft tijd! Jezus heeft tijd voor ons!

Dat was een nieuwe ontdekking voor mij. Ik had de afgelopen week wat problemen, waarover ik nu niet ga uitweiden. Soms raak je nogal betrokken bij de conflicten van onze tijd. Ik was zo terneergeslagen dat mijn vrouw zei: ‘Je bent niet te genieten, maar ik kan het begrijpen!’ Toen kreeg ik een rood hoofd en ik ben het bos ingelopen. In de stilte heb ik met mijn Heer gesproken: ‘Jezus, ik moet eens met U praten over alle narigheid...’ Ik heb Hem alles verteld. En Hij nam de tijd. Ik kon alles uit de doeken doen. In een ommezien waren er twee uur verstreken. Toen sloeg ik mijn Nieuwe Testament open. Ieder woord dat ik las, was als het ware een antwoord van God voor mij persoonlijk! Wat ben ik blij naar huis gegaan! Ik had iets nieuws ontdekt: Jezus heeft tijd voor mij!

Er staat een prachtig verhaal in het Nieuwe Testament. Er zat een blinde aan de kant van de weg te bedelen. Hij had zo’n grote houten lepel in zijn hand. En als er iemand aankwam, stak hij zijn lepel uit en riep: ‘Geef mij een aalmoes!’ Opeens kwam er een menigte mensen langs. De blinde man dacht: ‘Wat kan dat toch zijn? Een processie of een groep soldaten?’ Tenslotte vroeg hij: ‘Wat is er toch aan de hand?’ Iemand riep naar hem: ‘Jezus komt voorbij!’ Toen ging er bij die blinde man een licht op – van binnen. Hij had al eens over Jezus gehoord, ja, hij geloofde dat Jezus de Zoon van God was. Hij begon te roepen: ‘Jezus, Zoon van God, help mij! Jezus, Zoon van God, heb medelijden met mij!’ De mensen werden er zenuwachtig van en zei-

den: 'Schreeuw toch niet zo! Wij willen horen wat Jezus zegt.' Maar de blinde bleef roepen: 'Jezus, Zoon van God, heb medelijden met mij!' Hij begon steeds harder te roepen. De mensen werden kwaad en dreigden: 'Als je je nou niet kalm houdt, krijg je een pak rammel!' Gevaarlijke zaak, zo'n dreigende mensenmassa. Maar de blinde liet zich niet weerhouden: 'Jezus, Zoon van God, heb medelijden met mij!' Als hij het aan mij had gevraagd, dan had ik hem uitgelegd: 'Kijk eens, je moet begrijpen, Jezus is op weg naar Golgota. Hij wil sterven voor de wereld. De wereld gaat aan z'n eigen schuld te gronde. Jezus wil de schuldvraag oplossen, door de schuld van de wereld op Zich te nemen, zodat er weer vrede met God is. Daarna zal Hij uit het graf opstaan en de dood overwinnen. Zo zit dat ongeveer. Je kunt Hem nu niet storen.' Maar de blinde schreeuwde uit alle macht: 'Jezus, Zoon van God, heb medelijden met mij!' En dan volgt er één van de mooiste gedeelten uit het Nieuwe Testament: 'Jezus nu bleef staan.' 'Ach Heer Jezus,' zou ik zeggen, 'als ik een dringende vergadering heb, dan kan ik me door niemand laten ophouden!' 'Maar Jezus bleef staan en gaf opdracht dat ze de man bij Hem zouden brengen.' Jezus die de problemen van de wereld oplost, had tijd voor een blinde bedelaar; zoveel is een mens Hem waard!

Zoveel bent ook u Hem waard! Denkt u dat er in de hele wereld nog iemand anders is voor wie u zoveel waard bent? En u hebt geen tijd voor Hem? De duivel moet u wel heel dom hebben gehouden!

Ik heb eens een dwaas verhaal gehoord: Ergens was een schip aan het zinken. De hofmeester rende door de gangen en schreeuwde: 'Allemaal aan dek! Het schip vergaat!' Hij kwam ook langs de keuken. Daar stond de kok doodkalm

haantjes te braden en zei: 'Ik moet eerst mijn plicht doen!' en ging verder met het braden van zijn haantjes! En zo verging hij, samen met zijn haantjes!

Ook tegenwoordig zeggen veel mensen: 'Jezus? Niet actueel! Interesseert me niet! Ik heb geen tijd!' En zo gaat de wereld zonder Jezus te gronde.

Het belangrijkste behoren wij het eerst te doen. Als God redding geeft, dan is het het belangrijkste dat wij die redding aannemen! Ik zou willen dat u op dit ogenblik bij het kruis van Jezus stond en, samen met een dichter, zou zeggen:

*'Aan wie anders zou 'k mij geven,
o Koning, Die aan 't kruishout stierf,
ik offer U geheel mijn leven,
Die vrijspreek ook voor mij verwierf.'*

Pas op! Levensgevaar

Tegenwoordig sterf je, normaal gesproken, niet meer in bed, oud en der dagen zat. Tegenwoordig verongeluk je. Of je krijgt een hartinfarct. Vroeger werden de mensen negentig jaar oud en legden zich dan neer om te sterven. Zo gaat dat tegenwoordig niet meer. Vandaag de dag explodeert er een vliegtuig boven de oceaan: tachtig doden. Of er stort een autobus in een ravijn: zestig doden. Of er is een explosie in een fabriek: vele doden. In de mijnen komen steeds weer mensen om het leven. En om de zoveel jaar is er een grote oorlog. In de Eerste Wereldoorlog stierven vele miljoenen, in de tweede nog meer. Wij worden aan alle kanten door gevaren omringd.

Als ik die dingen zo overweeg, dan denk ik vaak: 'Wij krijgen nauwelijks nog de kans om in bed te sterven.' Stel u eens voor, dat u vanavond om 10 uur zou verongelukken. Dat zou toch kunnen, of niet? Waar bent u dan om 11 uur? Wat gebeurt er dan met u? Hebt u daar wel eens over nagedacht?

1. De ernst van de situatie

Nu moet ik u een aardig verhaal vertellen, dat ik weliswaar niet zelf heb meegemaakt, maar van mijn grootvader

heb gehoord. En die kon fantastisch vertellen. Er komt op een dag een jongeman bij z'n oude oom en zegt: 'Oom, je kunt me feliciteren! Ik ben geslaagd voor mijn eindexamen!' 'Fijn!' antwoordt z'n oom, 'hier heb je twintig mark, koop er maar iets moois voor. Maar vertel eens: Wat ben je verder van plan?' 'Wel,' antwoordt de jongen, 'ik wil gaan studeren. Ik wil jurist worden.' 'Prachtig,' zegt z'n oom, 'en dan?' 'Nou, dan ga ik werken bij het kantongerecht.' 'Prachtig,' zegt z'n oom, 'en dan?' 'Nou, dan kom ik in dienst van de arrondissementsrechtbank.' 'Mooi,' zegt z'n oom, 'en dan?' 'Nou, oom, dan ga ik eens uitkijken naar een lieve vrouw om met haar te trouwen en een gezin te stichten.' 'Prachtig,' zegt z'n oom, 'en dan?' 'Ja, dan word ik hopelijk eens een groot man, president van de arrondissementsrechtbank of officier van justitie.' 'Mooi,' zegt z'n oom, 'en dan?' 'Ja oom,' – de jongen wordt stilaan wat nerveus – 'dan zal ik wel een keer op leeftijd komen en met pensioen gaan.' 'Mooi,' zegt z'n oom, 'en dan?' 'Nou, dan ga ik in een mooie streek wonen, laat er een klein huis bouwen en plant aardbeien in de tuin.' 'Mooi,' zegt z'n oom, 'en dan?' De jongen wordt boos: 'Dan sterf je een keer.' 'Zo,' zegt z'n oom, 'en dan?'

Dan lacht de jongen niet meer. Hij schrikt zich dood: 'Dan sterf ik – en dan?' 'En dan????' vraagt z'n oom. 'Oom,' antwoordde hij, 'daar heb ik nog nooit over nagedacht.' 'Wat,' zegt z'n oom, 'jij hebt eindexamen gedaan en bent zo onnozel, dat je alleen maar aan het *hier* en *nu* denkt? Moet een mens, die van God zijn verstand gekregen heeft, niet een beetje verder vooruit denken? Wat dan?' Dan antwoordt de jongen snel: 'Oom, wat er na de dood komt, dat weet niemand!' 'Dat is niet waar, m'n jongen,' zegt z'n oom, 'er is iemand die op de hoogte is van wat er na de dood komt.'

Dat is Jezus. Hij heeft gezegd: "De weg is breed, die naar het verderf leidt; en smal is de weg, die naar het eeuwige leven leidt." Na de dood komt het oordeel Gods. En je kunt verloren gaan of behouden worden.'

Ik moet u wakker schudden en u zeggen: Het is niet genoeg dat u plannen maakt voor uw leven tot aan het graf. U moet vragen: Wat komt daarna?

Als jeugdpredikant heb ik het mijn pupillen dikwijls als volgt duidelijk gemaakt: Als ik een paar schoenen wil laten repareren, ga ik niet naar een automonteur. Automonteurs zijn beste mensen, maar van schoenen repareren hebben zij geen verstand. Met mijn schoenen ga ik naar de schoenmaker! Maar als ik pech heb met de auto, ga ik niet naar de schoenmaker, maar naar een automonteur in een garage. En als ik broodjes wil kopen, ga ik niet naar de slager of de groenteman. Dat zijn beste mensen, maar van brood bakken hebben zij geen verstand. Als ik broodjes wil kopen, ga ik naar de bakker. En als de waterleiding springt, laat ik een loodgieter komen. Dat wil zeggen: ik ga altijd naar een vakman.

Maar als wij willen weten wat er na de dood komt, vragen wij het aan Jantje of Pietje of gaan af op onze eigen vage gedachten. Zouden wij ons met deze uiterst belangrijke vraag – Wat komt er na de dood? – niet juist tot de vakman moeten wenden?! Wie is de vakman? Er is slechts één vakman! En dat is de Zoon van God, Die uit die andere wereld is gekomen en zelf in het dodenrijk is geweest. Hij is aan het kruis gestorven en teruggekomen uit de dood. Hij is volledig op de hoogte! En Hij zegt: 'Je kunt in het verderf komen! Maar je kunt ook in de hemel komen!' En al zouden vijftientwintig professoren mij vandaag proberen te bewij-

zen: 'Met de dood is alles uit!' dan zeg ik: 'Met alle respect voor uw vele titels, maar op dit gebied bent u geen vakman. U bent namelijk nog niet aan de andere zijde van het graf geweest. Maar ik ken Iemand die er wel is geweest: Jezus. En die zegt dat het anders is.'

De mensen leven tegenwoordig op eigen risico. Ze doen net alsof met de dood alles afgelopen is, of dat je automatisch in de hemel komt als je gedoopt bent en er een dominee bij je begrafenis is. Ooit zal het in de hel wemelen van mensen die als kind gedoopt en door een dominee begraven zijn! Begrijpt u het? U bevindt zich in acuut, groot levensgevaar. Wij zullen allen over kortere of langere tijd voor Gods rechterstoel verschijnen!

Ik moet u eerlijk bekennen dat die gedachte voor mij de aanleiding was om predikant te worden. Als jongeman heb ik nooit gedacht dat ik ooit nog eens op een kansel zou staan. Ik was een jong officier in de Eerste Wereldoorlog. In ons regiment was het verlies aan manschappen groot. Ik was officier, net als de andere officieren, niet beter en niet slechter. Maar als iemand tegen mij had gezegd: 'Jij zult ooit in kerken prediken,' dan zou ik hard hebben gelachen. Ik moet het eerlijk opbiechten: ik leefde ver van God. Mijn vader vroeg me eens: 'Geloof jij niet in God?' Toen heb ik geantwoord: 'Ik ben niet zo dwaas om God te loochenen. Het atheïsme bevat een enorme brok dwaasheid, ongelooflijk. Maar,' zo zei ik, 'ik heb God nooit ontmoet. Daarom interesseert Hij me niet.' Kort na dit gesprek zat ik, samen met een vriend, eveneens een jonge luitenant – wij trokken op in Frankrijk – in een sloot bij Verdun. Wij wachtten op het bevel om op te rukken. We zaten – ex-soldaten kennen dat wel – vuile moppen te tappen.

Toen vertelde ik een gore mop – maar mijn vriend lachte er niet eens om. ‘Kutscher,’ zei ik, zo heette hij, ‘waarom lach je niet?’ Plots viel ie neer, en ik zag het: hij was dood! Een kleine granaatsplinter had hem precies in zijn hart getroffen. Ik stond met mijn achttien jaren voor het lijk van mijn vriend en was aanvankelijk nog volkomen onbewogen. ‘Wat ben jij onbeleefd, beste kerel, dat je de pijp bent uitgegaan nog voordat ik mijn mop helemaal heb verteld!’ Maar op datzelfde ogenblik overviel mij de vraag: ‘Waar is hij nu?’

Ik zie me nog bij die sloot staan, toen het als een bliksemflits door me heen schoot: ‘Die staat nu voor de heilige God!’ En mijn volgende constatering was: ‘Als wij nou eens andersom hadden gezeten, dan was ik geraakt en zou ik nu voor God staan!’ Niet voor één of andere lieve Heer, maar voor de God, Die zijn wil bekend heeft gemaakt, Die geboden heeft gegeven, die ik allemaal heb overtreden – en die u ook allemaal hebt overtreden! Er zijn mensen, wier zonden letterlijk ten hemel schreien en die toch zeggen: ‘Ik doe wel en zie niet om.’ Lieg toch niet zo!

Op dat ogenblik wist ik: ‘Ik heb alle geboden van God overtreden! Als ik nu een schot krijg, sta ik voor God!’ En het was me duidelijk: ‘Dan ben ik voor eeuwig verloren.’

Toen kwamen onze jongens op paarden aanstuiven: ‘Op-rukken!’ Ik klom op mijn paard. Daar lag mijn dode vriend. En na vele jaren vouwde ik voor het eerst mijn handen en bad alleen dit: ‘Lieve God, laat me niet sneuvelen, voordat ik weet dat ik niet voor eeuwig verloren ga!’

Ik wil het u rustig bekennen: Later ben ik op een legerpredikant toegestapt en heb hem gevraagd: ‘Dominee, wat moet ik doen om niet voor eeuwig verloren te gaan?’ Toen

antwoordde hij: 'Luitenant, wij moeten eerst overwinnen, overwinnen, overwinnen!' 'U weet het zeker zelf niet!' heb ik toen geantwoord. – Is dat niet schokkend, dat daar duizenden jonge mensen de dood ingingen en dat niemand hun kon vertellen hoe je gered kunt worden? En dat bij een zogenaamd christelijk volk! En ik zou wel aardig wanhopig zijn geworden als ik niet op een dag – ik kan daar nu niet zo over uitweiden – een Nieuw Testament in handen had gekregen. Ik zie nog de entourage voor mij, van die Franse boerderij achter het front, waarin ik verbleef. 'Een testament! Daar zal wel instaan hoe je niet verloren gaat!' dacht ik. Ik zat het een beetje door te bladeren, want ik was er helemaal niet in thuis. Toen viel mijn blik op deze éne zin: 'Jezus Christus is in de wereld gekomen om zondaren te behouden.' Het was alsof de bliksem insloeg. 'Zondaar' – dat ben ik, dat hoefde niemand mij meer duidelijk te maken.

Wilt u eindelijk ook niet eens zover komen, dat u voor God en mensen toegeeft: 'Ik ben een zondaar!' Houd toch op met valse verontschuldigheden!

Op dat ogenblik had ik geen dominee nodig. 'Ik ben een zondaar!' Dat was wel duidelijk. En ik wilde 'behouden worden'! Ik wist niet precies wat dat was. Ik begreep alleen dat 'behouden worden' betekent: komen uit de situatie waarin ik mij bevond, en vrede vinden met God. 'Jezus Christus is in de wereld gekomen, om zondaren te behouden.' Als Jezus dat kon, dan moest en zou ik Jezus vinden. Het heeft toen nog enkele weken geduurd. Ik heb gezocht of iemand mij Jezus kon wijzen. Niemand kon mij Jezus wijzen. En toen heb ik iets gedaan wat ik u allen kan aanbevelen: ik heb mij – wij waren weer in opmars – in een oude Franse boerderij opgesloten. Deze was half gebombardeerd en ont-

ruimd, maar één kamer was nog intact. In de deur zat een sleutel. Ik ging naar binnen, deed de deur op slot, viel op mijn knieën en zei: 'Heer Jezus! In de Bijbel staat dat U van God gekomen bent, 'om zondaren te behouden'. Ik ben een zondaar. Ik kan U ook voor de toekomst niets garanderen, omdat ik een slecht karakter heb. Maar ik wil niet verloren gaan, als ik op dit moment een schot krijg. En daarom, Heer Jezus, geef ik mij van top tot teen aan U over. Doe met mij wat U wilt!'

Er klonk geen knal, er was geen diepe ontroering, maar toen ik weer naar buiten ging, had ik de Heer gevonden, een Heer, aan Wie ik toebehoorde.

En dag na dag werd mij duidelijker – ik was toen achttien jaar – in welk een levensgroot gevaar de mensen verkeren. Ze leven zonder vergeving van zonden! Weet u of uw zonden vergeven zijn? Hoe wilt u standhouden in het oordeel van God? De mensen leven zonder vrede met God. Ze leven zonder bekering. Ze hebben een christelijk vernisje, maar van binnen zit het arme, ongelukkige, onrustige, onbekeerde hart! Hoort u het: God wil niet dat wij verloren gaan! God wil het niet! 'God wil dat alle mensen behouden worden en tot erkenning van de waarheid komen.' En daarom zond Hij zijn Zoon. Maar, beste vrienden, dan moeten wij ook tot Jezus komen. Dan moeten wij Hem ook toebehoren. Zoals de christenheid in Duitsland en andere landen met God en met de verlossing door Jezus Christus omspringt, dat kan niet goed gaan. Daar huiver ik van. Snapt u het? Wij bevinden ons in een levensgroot gevaar, omdat wij het gericht van God tegemoetgaan!

Op één van mijn jeugdclubs zat eens een aardige jongen. Hij kwam aanvankelijk heel geregeld naar onze bijbelstudie.

Het was in de tijd van het Hitler-rijk. Opeens moest hij nationaal-socialistische scholingscursussen volgen – en toen haakte hij helemaal af. Ik zag hem niet meer.

Maar op een dag loop ik hem tegen het lijf. ‘Dag Günther!’ zeg ik. ‘Heil Hitler!’ is zijn groet. ‘Günther, hoe gaat het toch met je? Ik heb je lange tijd niet meer gezien.’ Dan recht hij zijn rug en verklaart: ‘Mijn leus is: Ik doe wel en zie niet om! En zou er in mijn leven iets niet goed zijn en zou er een God bestaan dan zal ik dat in alle oprechtheid voor God verantwoorden. Maar ik heb Jezus niet als zondebok nodig die voor mij sterft!’ In gedachten zie ik miljoenen mannen achter hem, die precies hetzelfde denken: ‘Ik doe het goede en ben oprecht, en ik kan mijn leven voor God verantwoorden!’

Beste vrienden, ik zou mij voor God niet op het recht willen beroepen, want ik weet dat, juist als ik mij beroep op het recht, ik in levensgevaar ben. Wees er zeker van: wij komen allemaal in het gericht van God! En ik wil u waarschuwen. Het zweet breekt mij uit, als ik bedenk hoe de mensen het gericht van God tegemoetgaan!

Er bestaan geweldig mooie plastieken van de schilder en beeldhouwer Ernst Bariach. Maar hij heeft ook een toneelstuk geschreven: ‘Der blaue Boll’. Die blauwe Boll is een landgoedeigenaar, die er altijd een beetje blauw uitziet. Op een keer heeft hij tussen de middag goed gegeten en gedronken en komt in de middaghitte op het marktplein van het kleine stadje. Opeens staat hij voor de kerk. Op de gebeeldhouwde deuren ziet hij vier cherubijnen die de bazuin blazen. En terwijl hij daar zo naar die cherubijnen staat te kijken, is het opeens of ze leven en met hun bazuin het gericht van God aankondigen: ‘Nu komt de mensheid voor

het gericht van God!' Letterlijk schrijft Bariach: 'Komt naar buiten, gij doden, uit de graven! Geen ontbinding voorwenden! Naar buiten!' Op dat ogenblik wordt het voor de blauwe Boll duidelijk: 'Ik kan God niet ontwijken. Eens sta ik voor Hem in al mijn armzaligheid!'

En wij weten allemaal, in het diepst van ons hart, dat onze eigen gerechtigheid – 'Ik doe wel en zie niet om!' – niet veel om het lijf heeft. Het gericht van God komt! En dan zal alle eigen gerechtigheid verdwijnen als sneeuw voor de zon!

Nu weet ik heel goed, dat deze boodschap vandaag de dag niet graag gehoord wordt. Wanneer ik zeg: 'Zonder bekering tot Jezus ben je voor eeuwig verloren; dan kom je in de hel' dan krijg ik het lacherige antwoord: 'Hel! Dat is een middeleeuws begrip. Die bestaat helemaal niet!' Als ik dat hoor, dan schiet mij altijd een verhaal te binnen dat ik u vertellen wil.

Het was tijdens de oorlog. Ik wilde een bezoek afleggen. Terwijl ik onderweg was, kwam er een luchtaanval. Ik rende naar de dichtstbijzijnde bunker en wachtte tot het voorbij was. Daarna vervolgde ik mijn weg en kwam in het dorpje aan waar ik op bezoek wilde gaan. Het stond er nog. Maar ik trof alle twintig huizen van dat dorpje volkomen verlaten aan. Ik dacht: 'Je droomt! De huizen staan er allemaal nog – maar er is geen mens meer!' Toen kwam ik de leider van de burgerbescherming tegen en vroeg: 'Waarom zijn de mensen allemaal weg?' Hij zei niets, trok me mee aan m'n arm, bracht mij in één van de huizen en liep met mij naar het raam. En toen zag ik het: de huizen stonden in een kring om een grasveld heen – en midden op dat grasveld lag een reusachtige bom, zo groot als de ketel van een stoom-

locomotief. Ik zei: 'Een blindganger!' 'Nee,' antwoordde de leider van de burgerbescherming, 'het is geen blindganger! Het is een tijdbom!' Dat waren heel geraffineerde bommen. Ze explodeerden niet als ze neerkwamen, maar misschien vijf of ook wel twintig uur later. Als alle mensen weer uit de bunkers waren gekomen, ontploften die dingen. 'Ze zijn allemaal weggevlucht!' ging hij verder. 'Hoort u hoe hij tikt?' En werkelijk, het tikken van de tijdbuis kon je zelfs horen. En ieder moment kon de bom uit elkaar spatten. 'Kom,' spoorde ik hem aan, 'het is niet erg aangenaam hier!' Wij liepen een stuk terug en zochten een schuilplaats om dekking te hebben voor het geval de bom zou ontploffen. Op dat ogenblik zag ik iets grappigs. Er kwam een hele zwerm mussen aangevlogen – en die gingen doodgemoedereerd op de bom zitten. Eén zat er zelfs op de lont. Ik riep: 'Hé mussen, dat is gevaarlijk!' Maar het leek wel of de mussen terugriepen: 'Ha ha! Wij weten wel beter. Wie gelooft er nu nog in bommen! Volkomen ongevaarlijk!'

Begrijpt u het? Zo dwaas spotten de mensen ook in onze dagen! God heeft al zeer ernstig met ons gesproken door zijn Woord en door gerichten, ook over ons volk. En de Zoon van God is gekomen, aan het kruis gegaan en uit de doden opgestaan. Het is toch voor iedereen te begrijpen, dat God er is en dat Hij een heilig God is! Maar als er iemand komt die zegt: 'Jullie verkeren in levensgevaar! Jullie moeten redding zoeken voor je ziel!' dan lachen de mensen en zeggen: 'Ha ha! Wie gelooft er nou nog zoiets!'

Weet u, de Bijbel kan ook erg smalend doen. Het hele atheïsme, het loochenen van God dus, wordt slechts één enkele maal met één zin genoemd. Er staat: 'De dwaas zegt in zijn hart: er is geen God.' Zo spreekt de Bijbel over het

atheïsme. En verder komt de zaak helemaal niet in beeld.

2. Levensbehoud

God heeft al eenmaal een vreselijk oordeel over de wereld laten gaan. En toen werd er slechts één man met zijn gezin gered. Die man heette Noach. God had hem opdracht gegeven een ark te bouwen, voordat het oordeel zou beginnen. Kent u het verhaal van de zondvloed? Als u het niet kent, moet u zich schamen en het maar tegen niemand vertellen! – Voordat Gods oordeel begon, gaf Hij aan Noach het bevel: ‘Ga in de ark, gij en uw huis!’ Toen ging Noach naar binnen en God sloot de deur achter hem.

Weet u: de wereld gaat Gods rechtvaardig oordeel tegemoet. En er is een ark: de genade die ons aangeboden wordt in Jezus. Hij kwam uit Gods wereld naar onze ellendige wereld. Hij stierf voor ons aan het kruis! – Hoort u het? Al begrijpt u er niet veel van, dit moet u in elk geval begrijpen: als God zijn Zoon op afschuwelijke wijze aan het kruis liet sterven, dan moet dat een verlossing zijn, waardoor de grootste zondaar gered kan worden! – Hij stond op uit de dood. Hij riep ons door zijn Heilige Geest. Jezus is de Ark! En zoals God eertijds tot Noach sprak: ‘Ga in de ark, gij en uw huis!’ zo vraagt Hij nu aan u, via mij: ‘Kom tot de genade van Jezus Christus! Doe de stap naar de vrede van God! Breek met alles wat je weerhoudt! Zeg tot de Heer: “Hier komt een heel groot zondaar.” Leg al uw schuld aan de voeten van zijn kruis! Geloof dat zijn bloed voor u heeft gevloeid! Zeg tegen Hem: “Heer, ik geef mijn hele leven aan U”.’ Dat betekent: in de ark gaan.

‘Pas op! Levensgevaar!’ Hoevelen van ons gaan er nog,

volledig onbekeerd en onbeschermd, het gericht van God tegemoet! Maar de grote genade is er. En geloven wil zeggen: een stap doen uit het gericht van God, in de genade van Jezus. Zo'n stap is geen kinderspel. Maar hij betekent de redding uit het levensgevaar!

De bekende zendeling Albert Hoffmann, pionier-zending op Nieuw-Guinea, vertelde mij eens een verhaal dat ik nooit zal vergeten. Ik had tegen hem gezegd: 'Broeder Hoffmann, ik heb zo'n strijd in mijn christen zijn. Het is geen kinderspel om Jezus toe te behoren, in een wereld die de duivel dient en de ondergang tegemoet gaat, ook voor een dominee niet.'

'Nou zal ik je eens wat vertellen,' begon hij. 'Wij hadden op Nieuw-Guinea de gewoonte dat de Papoea's, wanneer zij christen wilden worden, onderricht kregen om Jezus echt te leren kennen. Op een zondag werden ze dan gedoopt. Dat was altijd een groot feest. Ook vele heidenen kwamen dan. Maar het beslissende gebeurde altijd de avond ervoor. Dan werd er een groot vuur aangelegd. De dopelingen naderden van alle kanten. In hun armen hadden zij al de voorwerpen van hun afgodendienst: toverattributen, afgodsbeelden, amuletten. En dan liepen zij naar het vuur – en gooiden die tekenen van hun oude leven in de hoog opblazende vlammen. Eens observeerde ik een jonge vrouw. Die liep ook met haar handen vol afgodsbeelden en amuletten op het vuur toe. Maar op het ogenblik, dat zij de spullen erin wilde gooien, kon zij het niet. Zij heeft wellicht gedacht: Daarmee hebben mijn voorvaderen geleefd. Daarmee is mijn hele verleden verbonden. Daar kan ik me toch niet van losmaken! Zij ging terug. Toen schoot er door haar heen: "Maar dan kan ik Jezus niet toebehoren!" Daarop deed zij opnieuw

drie stappen naar voren, maar kon er weer niet van scheiden en ging nogmaals terug. Toen ben ik naar haar toegegaan,' zo vervolgde zendeling Hoffmann, 'en heb gezegd: "Het valt je te zwaar. Denk er liever nog wat over na. Je kunt je immers voor de volgende doop weer aanmelden." Daarop dacht de jonge vrouw een ogenblik na, deed snel drie stappen naar voren, gooide de voorwerpen in het vuur en zakte bewusteloos in elkaar.'

Ik vergeet nooit hoe zendeling Hoffmann tenslotte tegen mij zei: 'Ik geloof dat alleen wie een werkelijke bekering heeft meegemaakt, de schok van deze vrouw begrijpt.'

Vrienden, het is slechts één stap naar de ark! Uit het levensgevaar – in de armen van Jezus. Maar die stap is geen kinderspel. Hij betekent dat je breekt met je hele verleden. Maar voor minder gaat het niet!

Ben ik duidelijk genoeg geweest? Het schokt me telkens opnieuw als ik zie hoeveel mensen, ondanks alle waarschuwingen, hun eeuwig verderf tegemoet gaan! God wil dat niet! God wil dat u gered wordt! Daartoe heeft Hij zijn Zoon gezonden. Daarom heeft Hij voor uw schuld betaald. U hoeft slechts uw schuld te bekennen en de betaling van Jezus in het geloof aan te nemen! Toen ik tijdens het Derde Rijk weer eens bij de Gestapo werd ontboden, moest ik wachten in een ruimte waar alleen maar archiefkasten stonden. In die kasten lagen de dossiers hoog opgestapeld. En uit elk dossier hing een briefje. Daarop stond een naam: 'Meier, Karl' of 'Schulze, Friedrich'. Toen ik daar zo eindeloos lang moest wachten, temidden van die archiefkasten, heb ik God gedankt dat ik mijn leven niet tussen al die dossiers hoefde door te brengen. En uit verveling, begon ik de namen te lezen: 'Meier, Karl', 'Schulze, Friedrich'. Opeens

lees ik: 'Busch, Wilhelm'! Dat was een dossier over mij! Op slag waren die archiefkasten niet vervelend meer, dat kunt u zich voorstellen! Daar lag mijn dossier! Ik had het vreselijk graag even gepakt om te zien wat die kerels over mij geschreven hadden. Maar dat risico durfde ik niet te nemen. Ik stond gewoon te trillen voor die kast. 'Mijn dossier!'

En zo is het mij ook vergaan bij het kruis van Jezus. Er waren tijden in mijn leven waarin niets mij langdradiger voorkwam dan het christendom, iedere borrel vond ik interessanter – tot het uur waarin ik voor het eerst het kruis van Jezus op de juiste wijze zag: 'Daar gaat het om mijn dossier! Daar is sprake van mijn schuld en mijn behoud!' Sedertdien boeit het kruis van Jezus mij zo! O, zie toch die man met de doornenkroon! Hij is de grote Levensredder! Daar aan het kruis wordt uw en mijn leven gered! Het gaat u aan, ook al weet u het nog niet.

3. Van de dood naar het leven

'Pas op! Levensgevaar!' Ik wil graag nog een andere zijde van deze woorden voor u belichten. Toen het zo door mijn hoofd ging: 'Pas op, levensgevaar! Stop! Man, keer om! Zoek de Verlosser!' dacht ik opeens: 'In levensgevaar kan iemand zich eigenlijk alleen maar bevinden, als hij leeft!' Als er een autobus in een ravijn stort en alle inzittenden zijn omgekomen, dan zijn zij niet meer in levensgevaar. Begrijpt u? En nu zou ik het eens zo willen zeggen: Het gevaar is dat u helemaal nooit tot leven komt, dat u dood door de wereld gaat en tenslotte weggeworpen wordt! Druk ik mij duidelijk genoeg uit? Het levensgevaar waarin u verkeert, is dat u het leven helemaal voorbij laat gaan! De Bijbel zegt heel duide-

lijk: 'Wie de Zoon van God heeft, heeft het leven. Wie de Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet.'

Onlangs ontmoette ik een vrouw uit Berlijn, een lerares vreemde talen. 'Pardon, mevrouw,' zei ik tegen haar. 'Een dominee mag wel eens onbeleefd zijn, nietwaar. Mag ik u vragen hoe oud u bent?' Het is niet gepast om een dame naar haar leeftijd te vragen, maar een oude dominee mag dat wel eens. Toen antwoordde zij zonder aarzelen: 'Acht jaar!' 'Neemt u me niet kwalijk,' begon ik te hakkelen. 'Acht jaar zegt u? U, lerares in drie vreemde talen – en dan acht jaar?' Zij begon te lachen en legde uit hoe het zat: 'Acht jaar geleden heb ik Jezus gevonden. Toen ben ik tot leven gekomen. Voordien was ik dood.' Ik stond perplex: 'Wel vreemd, om dat zo uit te drukken!' En toen sprak ze de woorden: 'Wie de Zoon van God heeft, heeft het leven. Wie de Zoon van God niet heeft, die heeft het leven niet.' En zij vervolgde: 'Vóór die tijd had ik geen Verlosser, geen echt leven. Ik had alleen maar geld en zocht vertier, maar leven was dat niet!' Is dat geen gewaagde uitspraak? Wie zich niet door een vrijwillige beslissing aan Jezus overgeeft, die heeft geen leven. Ja, zonder Jezus hebben we er geen idee van wat leven is! Slechts wie de Zoon van God heeft, heeft het leven!

Jaren geleden kwam er een jongeman naar me toe. Ik vroeg hem: 'Wat wil je?' 'Dat weet ik ook niet!' antwoordde hij. 'Ik weet maar één ding: Het is toch geen leven, dat ik heb!' Verrast informeerde ik: 'Hoezo? Je hebt een goede baan als bankwerker en verdient best!' 'Dat is toch geen leven!' antwoordde hij. 'Dat is toch geen leven!' 's Maandags bankwerker, dinsdag bankwerker, woensdag bankwerker, donderdag bankwerker, vrijdag bankwerker, zaterdag voetballen en zondag bioscoop en meisjes, maandag bankwer-

ker, dinsdag bankwerker, woensdag bankwerker, donderdag bankwerker, vrijdag bankwerker, zaterdag voetballen en zondag bioscoop en meisjes. Dat is toch geen leven!' 'Kerel,' heb ik toen gezegd, 'daar heb je gelijk in. Jij bent al zo ver, dat je dóórhebt dat dat geen leven is! Ik zal je zeggen wat leven is. In mijn leven heeft ooit een geweldige ommekeer plaatsgevonden. Jezus vond mij. Hij is voor mij gestorven en opgestaan. Hij werd mijn Verlosser en Verzoener met God. Toen me dat duidelijk werd, heb ik Hem mijn hart geschonken. En denk je eens even in: sindsdien heb ik het leven!' Die jongen heeft het toen ook gevonden. Onlangs heb ik hem nog eens ontmoet in Freiburg. 'En,' heb ik hem gevraagd, 'hoe staat het ermee? Is het nu een leven?' Toen antwoordde hij stralend: 'Ja, nu is het echt leven!' Hij is nu een erg vrolijke man, leidt zelf een jeugdkring en brengt andere mensen bij Jezus. Hij heeft in Jezus het leven gevonden.

Begrijpt u het? U verkeert in levensgevaar want u kunt het leven mislopen, doordat u weliswaar iets van het christendom weet – maar toch nooit de Verlosser vindt!

Ik heb een vriend die in de handel zit. Laatst was hij uitgenodigd bij een fabrikant. Die fabrikant bezat een schitterende villa in een prachtig park. Er waren ongeveer honderd gasten. In het geroezemoes van het feest ontmoette mijn vriend de heer des huizes en zei: 'Man, wat hebt u het goed! U bent de koning te rijk! Zo'n paleisje! Een grote fabriek! Een lieve vrouw! Leuke kinderen!' Daarop antwoordde de man: 'Ja, u hebt gelijk: het gaat me goed.' Maar opeens werd hij doodserieus en zei: 'Maar vraag me niet hoe het er hier van binnen uitziet.' En daarbij wees hij naar zijn hart.

En wanneer ik door de straten loop, dan denk ik dikwijls:

‘Als de mensen eerlijk zouden zijn, zouden ze allemaal blijven staan en uitschreeuwen: Vraag me niet hoe het er hier van binnen uitziet, hier in mijn hart!’ Daar is geen vrede. Uw gedachten klagen u aan. Daar is schuld.

Er is er maar Eén die ons genezen kan. U hoeft alleen maar te denken: ‘God ziet onze ellende!’ Wij kunnen uit onszelf niet tot God komen. Maar God is in zijn grote liefde in Jezus tot ons gekomen. Dat is de adembenemende boodschap die ik mag verkondigen: ‘Alzo lief heeft God deze wereld gehad...’ Ik zou die niet liefgehad hebben; ik zou de hele wereld in mekaar hebben geslagen, deze wereld vol vuilheid, dwaasheid en kwaad. En die heeft God nou liefgehad! Daar kun je met je verstand niet bij. ‘Zo lief heeft God deze wereld gehad, dat Hij zijn Zoon Jezus gaf, opdat allen, die zijn liefde aannemen, niet verloren gaan, maar het leven hebben.’ Wat moet God nog meer voor u doen dan zijn Zoon te laten sterven, opdat u het leven hebt?!

Na een preek kwam er eens een jongeman naar de grote Engelse opwekkingsprediker Charles Haddon Spurgeon toe en zei: ‘Meneer, u hebt gelijk, ik moet ook de man van Golgota vinden en een kind van God worden. Eens, op een dag, zal ik me bekeren.’ ‘Eens op een dag?’ vroeg Spurgeon. ‘Nou ja, later.’ ‘Later? Waarom nu niet?’ Toen legde de jongen een beetje verlegen uit: ‘Ik wil wel graag behouden worden, en daarom zal ik me ook wel eens bekeren tot Jezus, maar eerst wil ik nog een beetje van het leven genieten.’ Daarop begon Spurgeon hard te lachen en zei: ‘Beste vriend, je bent wat al te bescheiden. Dat je een *beetje* van het leven wilt genieten, zou voor mij niet genoeg zijn. Ik wil niet een *beetje* van het leven, maar *het leven*. En in mijn Bijbel staat (en toen sloeg hij de tekst voor hem op): “Jezus zegt: Ik ben gekomen,

opdat zij leven zouden hebben en overvloed.””

Als mijn toespraak achter de rug is, dan heb ik soms een belabberd gevoel, omdat ik denk: ‘Misschien heb je het de mensen helemaal niet duidelijk genoeg gezegd!’ Mag ik het daarom nog eenmaal kort herhalen? God heeft Jezus aan het kruis doen sterven voor ons, verloren en verdoemde zondaars, opdat wij hier – hier en nu! – het leven zouden hebben. Als ik ’s morgens wakker word, dan kan ik wel zingen van blijdschap dat ik een kind van God geworden ben, omdat ik in Hem het leven heb! Jezus is gekomen, opdat wij het leven zouden hebben – hier en nu – en in de eeuwigheid bewaard zouden blijven voor het oordeel van God – en wel eeuwig leven.

4. Dan vervolg je vrolijk je weg

Laat ik een kleine toelichting geven. Het was op een novemberavond. Het regende en sneeuwde tegelijk. Het waaide hard. Het was koud. Op straat liepen twee mannen. De één had geen jas aan. Hij had de kraag van zijn colbertje opgezet. Het kon hem niet schelen hoe door en door nat hij was. Hij kon zus of zo rondlopen, het was hem allemaal om het even, want hij had geen thuis! . . . Zo lopen nou de meeste mensen door de wereld. Ze hebben geen doel. Waar gaat het met hen heen? Het is triest als je geen doel hebt! De atheïstische filosoof Nietzsche heeft eens in een gedicht gezegd: ‘Die Krähe ziehen schwirren Flugs zur Stadt. Bald wird es schneien, Weh dem, der keine Heimat hat!’ (De kraaien trekken, krijsend in zwermen naar de stad. Weldra zal ’t sneeuwen. Wee hem die geen vaderland heeft.) Hebt u ook geen eeuwig vaderland? En dan komt er een andere wan-

delaar aan over de weg. Hij liep in dezelfde storm, dezelfde modderboel, dezelfde regen, dezelfde sneeuw. Maar hij liep een liedje te fluiten en stapte flink door. Waarom? Hij zag in de verte de lichten van zijn huis! Daar hoorde hij! Daar was het behaaglijk! Hoe de weg eruit zag, maakte hem niets uit. ...Zo gaan de mensen door de wereld, die Jezus toebehoren en het leven hebben in Hem, voor tijd en eeuwigheid.

Zo, en nu doe ik het verzoek en de oproep: God zei tegen Noach: 'Ga in de ark!' Ga ook in de stilte! Jezus is er! U kunt met Hem spreken! Stort uw hart voor Hem uit! Iemand vroeg mij eens: 'Houdt u geen spreekuur?' Ik antwoordde: 'Waarvoor? De mensen moeten toch niet met mij spreken. Ze moeten rechtstreeks met Jezus spreken!' En dat moet u ook doen!

Wat moeten wij dan doen?

Beste vrienden, ik krijg stapels brieven met allerlei vragen. In een brief stond: 'Is dat nou eigenlijk úw mening die u verkondigt, of is het de leer van uw kerk?'

Daarop kon ik slechts één ding antwoorden: 'Het is de leer van de Bijbel!' En toen heb ik verder gedacht: 'Zolang u de mening van dominee Busch hoort, komt u bedrogen uit. Daar hebt u niet veel aan. U moet de stem van Jezus horen! Jezus heeft Zichzelf de 'Goede Herder' genoemd. En de stem van die 'Goede Herder' moet u horen! Ik kan in alle zwakheid alleen maar een beetje helpen om de stem van Jezus, de 'Goede Herder' van onze ziel, te laten weerklinken.

En nu wij gaan spreken over het thema 'Wat moeten wij dan doen?', is het buitengewoon belangrijk dat u zich daarin door de Heer Jezus zelf laat gezeggen, dat u de herders-stem van Jezus hoort.

1. Reken af met uw versleten ongeloof!

Al die jaren dat ik dominee ben geweest in de grote stad, heb ik zoveel protesten tegen de bijbelse boodschap gehoord, ben ik zoveel versleten ongeloof tegengekomen, dat ik u in de eerste plaats zou willen verzoeken – en daar-

bij gaat het om het behoud van uw ziel: reken af met uw versleten ongeloof!

In de oorlog had ik, naast mijn werk als jeugdpredikant, een tijdlang de pastorale zorg voor een groot ziekenhuis. Op een dag stond ik voor de deur van een ziekenkamer op de klasse-afdeling en wilde net aankloppen, toen er door de lange gang een jonge verpleegster aan kwam rennen. Nog buiten adem zei ze: 'Alstublieft, gaat u deze kamer niet binnen, dominee!' 'Maar waarom niet?' vroeg ik. 'Meneer heeft ons nadrukkelijk verzocht geen bezoek van een dominee toe te laten! Hij wil beslist niet dat u naar hem toegaat! Hij gooit u er gelijk uit!' Daarbij wees ze op het naambordje op de deur en ik las de naam van een bekend zakenman, die ik van reclamefolders kende. 'Zuster,' zei ik, 'ik heb zo langzamerhand een ijzeren zenuwgestel!' – en klopte aan. 'Binnen!' riep een krachtige mannenstem. Ik ging de kamer in. In bed lag een oude man met grijs haar. 'Goedendag!' zei ik. 'Ik ben dominee Busch!' 'O,' antwoordde hij, 'over u heb ik veel gehoord. U mag me gerust eens een bezoekje brengen!' 'Dat is geweldig!' zei ik verheugd. En toen vervolgde hij: 'Maar begin alstublieft niet over uw christendom!' 'Dat is pech hebben!' lachte ik hem toe. 'Daarover wilde ik het nu juist met u hebben!' 'Uitgesloten!' was zijn afwijzend antwoord. 'Geen sprake van! Daar heb ik mijn buik van vol! Weet u: als jongen werden de psalmen me ingepompt. En als ik ze niet kende, kreeg ik slaag. Als man heb ik toen mijn eigen wereldbeschouwing opgebouwd en daarin zijn Darwin, Häckel en Nietzsche de steunpilaren!' Toen liep ik rood aan! Omdat ik helaas nogal snel boos word, barstte ik tegen hem los: 'Hoort u eens, meneer! Als een jongen van zestien jaar mij in z'n puberteitsjaren vertelde dat ie bijvoorbeeld

Nietzsche tot zijn profeet had gemaakt, dan zou ik glimlachen en denken: "Dat zal wel weer overgaan. Je zult er wel achterkomen dat de moderne filosofen zelf niet meer in hun oude profeten geloven." Maar als een oude man, zoals u, aan de rand van de eeuwigheid zulke dingen tegen me zegt, dan is dat verschrikkelijk! U bent ernstig ziek. Wilt u met zulke onzin aankomen, als u voor God staat? Toe nou!' Verbaasd keek hij mij aan. Die toon was kennelijk nieuw voor hem. Maar toen dacht ik opeens: Ho jij! In het ziekenhuis mag je je niet zo laten gaan. Daar moet je met zijden handschoenen komen. En opeens kreeg ik intens medelijden met die arme man. Ik schakelde terug naar de eerste versnelling en vertelde hem, ondanks zijn aanvankelijke afweerhouding, over Jezus die ook zijn Goede Herder wilde zijn. Hij zuchtte diep: 'Ja, dat zou mooi zijn! Maar wat moet ik dan met mijn hele wereldbeschouwing? Moet ik dan alles wat ik mijn leven lang geloofd heb overboord gooien?' 'Ja zeker!' riep ik vrolijk. 'Beste man! Gooi toch alles overboord wat u met het oog op de eeuwigheid toch niet kunt gebruiken! Gooi alles overboord, liever vandaag nog dan morgen! Met uw versleten ongeloof kan een mens toch niet rustig leven en behouden sterven. En werp u dan in de open armen van de Zoon van God, die voor u gestorven is en u vrijgekocht heeft. Die Verlosser wil ook uw Verlosser zijn!' Toen kwam de zuster binnen. Ze was verbaasd toen ze ons in een zo vertrouwelijk gesprek verwickeld zag. Toen wenkte ze mij. Ik begreep het. Het was tijd om te gaan. Ik gaf de oude man een stevige handdruk en verliet zachtjes de kamer. Ik weet niet of hij het aangenomen heeft. Maar die nacht is hij gestorven!

Ik was diep geschokt, toen mij duidelijk werd hoe zelfs

ontwikkelde mensen zich afbeulen met Darwin, Häckel en Nietzsche – en met zo'n versleten ongeloof verstoken blijven van hun eeuwig heil. En daarom wil ik u in de allereerste plaats vragen: Gooi uw weinig steekhoudende argumenten, waarmee u uw ongeloof motiveert, overboord! Weg ermee! Uw versleten ongeloof is geen cent waard! In de Bijbel staat: 'Er is één God en één Middelaar tussen God en de mensen, namelijk Jezus Christus!'

Op een dag zat ik tegenover een man. Een boom van een vent, een soort drielige kast. Ik noem hem in mijn hart altijd Ringmans, omdat hij een trui droeg met ringetjes erop, maar hij heette natuurlijk niet zo. Zijn vrouw was bij een bombardement omgekomen. Zijn twee zoons waren in de oorlog gesneuveld. Een triest geval. En toen bezocht ik hem. Nauwelijks was ik gaan zitten of hij stak van wal: 'Dominee, praat me alstublieft niet van het christendom! Ik heb zoveel doorgemaakt, dat ik niets meer kan geloven. Ik heb teveel beleefd! Ze kunnen me vertellen wat ze willen, maar ik geloof nergens meer in!' Toen lachte ik en zei: 'Dat kan ik mij niet voorstellen! Zegt u eens, meneer Ringmans,' – hij heette dus in werkelijkheid anders – 'gaat u wel eens een keer met de trein mee?' 'Ja!' Ik vervolgde: 'Dan gaat u zeker iedere keer van te voren naar de machinist en vraagt hem: Kunt u mij uw diploma laten zien?' 'Nee, welnee!' was zijn antwoord. 'Je kunt van de Spoorwegen toch verwachten, dat hun machinisten...' 'Wat?!' zei ik stomverbaasd. 'U stapt in zonder dat u zich ervan vergewist dat de man in de bestuurderscabine de trein ook echt kan besturen?! U vertrouwt hem uw leven toe – zonder garantie?! Nou, hoort u eens! Dat noem ik geloven, meneer Ringmans, dat ik aan iemand mijn leven toevertrouw! Zegt u voort-

aan nooit meer: Ik geloof helemaal niets! Maar zegt u: Ik geloof helemaal niets – behalve de Spoorwegen!’ ‘Ja...’ Ik vroeg verder: ‘Meneer Ringmans, gaat u wel eens naar de apotheek?’

‘Ja,’ antwoordde hij, ‘ik heb altijd zo’n hoofdpijn. Dan haal ik in de apotheek poeders tegen migraine!’

‘Maar,’ zei ik, ‘meneer Ringmans, apothekers hebben per abuis wel eens vergif afgegeven. U laat die poeders toch wel eerst onderzoeken?’

‘Nee,’ antwoordde hij, ‘dominee, zo’n ervaren apotheker, die heeft daar toch verstand van, die bedriegt me toch niet!’

‘Wat?’ zei ik verbaasd, ‘u slikt ze, zonder dat het onderzocht is? U vertrouwt uw leven toe aan de apotheker? U neemt zijn medicijnen in, eenvoudig in goed vertrouwen?! Dat noem ik geloven! Beste meneer Ringmans, zegt u nooit meer: Ik geloof helemaal niets! Maar zegt u: Ik geloof helemaal niets – behalve de Spoorwegen en de apotheker!’

En zo ging ik verder, begrijpt u. Er kwam steeds meer uit. En toen heb ik hem verzekerd: ‘Ziet u: op een dag ben ik in mijn leven die Ene tegengekomen, die van God gezond is, die opgestaan is uit de dood, die in zijn handen de littekens van de spijkers heeft, waaruit blijkt dat Hij mij liefgehad heeft tot in de dood. Niemand in de hele wereld heeft zoveel voor mij gedaan als Jezus! Niemand is zo alle vertrouwen waard als Jezus! Denkt u dat Jezus ooit gelogen heeft?’ ‘Nee!’ ‘Wel, dat zou ik van geen mens durven zeggen – alleen van Jezus! En toen ik dat inzag, toen heb ik gezegd: Dan wil ik mijn leven aan Jezus toevertrouwen!’

Meneer Ringmans vraagt nu: ‘Is dat zo eenvoudig?’ En ik zeg: ‘Zo eenvoudig is dat, meneer Ringmans. Zo simpel! U

gelooft aan alle kanten in alle mogelijke dingen en mensen, maar in die Ene, die je werkelijk kunt geloven, wilt u niet geloven! U moet de weinig steekhoudende argumenten van uw ongeloof overboord gooien en uw leven aan de Heer Jezus geven!’

Ik heb eens tegen een groep van honderden jongelui gezegd: ‘Ik loof een miljoen D-mark uit als premie voor degene, die mij iemand weet te noemen die er spijt van heeft gekregen dat hij Jezus in zijn leven heeft aangenomen!’

Ik bezat wel geen miljoen, maar ik kon het gerust uitloven, want zo iemand is niet te vinden. Maar ik heb wel heel veel mensen leren kennen, die er spijt van hadden dat ze het niet hadden gedaan!

Daarom: reken af met uw versleten ongeloof! Geloof in Hem, die alles voor u heeft gedaan! Dat is een zaak tussen u en Hem. U moet in de stilte gaan en zeggen: ‘Heer Jezus, van nu af aan wil ik u toebehoren!’

2. Reken af met uw ongelooflijke eigengereidheid!

In de Bijbel staat: ‘Dit is een getrouw woord en alle aanneming waard, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is, om zondaren te behouden’ – anders gezegd: ‘te redden’. Veel mensen staan op hun achterste benen als ze dat horen en zeggen: ‘Maar ik ben geen zondaar! Ik ben toch geen misdadiger!’

En tegen hen zeg ik: Dat liegt u! Dat moet u eens voor Gods aangezicht zeggen: ‘Ik ben geen zondaar! Ik heb al uw geboden gehouden!’ Zult u dat kunnen zeggen? Ach, hou toch op met die ongelooflijke eigengereidheid, en verbeeld u niet dat alles in orde zou zijn. Er is niets in orde, niets!

Ik heb jaren geleden eens een gesprek gehad met een jongeman van twintig jaar, dat ik nooit meer vergeet. Op een dag tref ik hem en zeg: 'Beste Hans, ik zie je nooit meer op de bijbelstudie en op de jeugdkring!' Daarop antwoordt hij: 'Ja, weet u dominee, ik heb eens over de zaak nagedacht. U spreekt voortdurend over Jezus, die voor zondaren gestorven is. Maar ik heb niemand nodig die voor mij als zondebok fungeert. Als ik wat verkeerd heb gedaan en als er een God bestaat, dan wil ik ook recht voor Hem staan. Het is toch belachelijk dat ik een Verlosser nodig heb, die voor mij gestorven is!' Ik heb hem geantwoord: 'Goed, beste jongen! Jij wilt je dus voor de heilige God op het recht beroepen. Dat mag. Jij mag Jezus verwerpen en zeggen: Ik beroep mij voor God op het recht! Maar dan moet je je wel dit realiseren: in Frankrijk wordt volgens het Franse recht geoordeeld, in Engeland volgens het Engelse en voor God volgens het recht van God. Beste jongen, ik hoop voor je dat je werkelijk geen enkel gebod van God hebt overtreden, anders ben je verloren! Tot ziens!' 'Ogenblikje!' zegt hij. 'Zo nauw steekt het toch niet!' 'Aha!' antwoord ik. 'Hoe stel jij je de heilige God voor?! Neem eens aan dat ik vijftig jaar lang goed en netjes geleefd heb, en dan drie minuten lang zou stelen. Dat komt aan het licht en ik moet voor de rechtbank verschijnen. Ik sta dus voor de rechter en verklaar: "Meneer de Rechter, u moet niet zo kinderachtig doen! Vijftig fatsoenlijke jaren zonder straf en drie minuten stelen, dat weegt toch ruimschoots tegen elkaar op! Wie is er nou zo kinderachtig, meneer de rechter!" Kun je je dat voorstellen? Dan zal de rechter antwoorden: "Wacht even! Ik heb het niet over uw vijftig fatsoenlijke jaren, maar over de drie minuten waarin u gestolen hebt! De wet klaagt u vanwege

deze zaak aan!” En wanneer een aardse rechter dat al doet, hoeveel te meer God!’

Denkt u niet dat u voor God aangeklaagd bent? Denkt u niet dat u vergeving van zonden nodig hebt? Denkt u niet dat u een zondaar bent? Ach, reken toch af met uw ongehooflijke eigengereidheid en zoek de Heer, die voor uw zonde is gestorven aan het kruis en in uw plaats de prijs heeft betaald. Belijd Hem uw zonde en zeg: ‘Heer, ik werp mijzelf en al mijn ongerechtigheid op U! Ik wil op dit ogenblik uw genade ontvangen! Was mij schoon met uw bloed!’

3. Doe de beslissende stap!

Het beste kan ik u weer een verhaal vertellen, om duidelijk te maken wat ik bedoel.

Het was in het begin van het Nazi-rijk, toen ik weer eens met een hoge lintjespiet te maken kreeg. Zo noemden de jongelui zo iemand, vanwege alle zilveren en gouden onderscheidingstekens waarmee de Nazi-bazen op hun uniformen liepen te pronken als pauwen. Ik ging met vreze en beven naar de man toe, want dominees waren immers van geen enkele betekenis. Wonderbaarlijk genoeg gooide de man mij er niet uit, maar hoorde mij minzaam aan.

Als wij uitgepraat zijn, zeg ik: ‘Ik wil u wat zeggen! Het is mij zelden overkomen dat iemand mij zo vriendelijk behandelt als u. Ik wil u daar hartelijk voor danken! En omdat u zo vriendelijk tegen mij bent geweest, wil ik u een groot geschenk geven. Ik wil u mijn boodschap vertellen: Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die zich aan Hem toevertrouwt niet verloren zou gaan, maar eeuwig leven hebben.’

Hij kijkt mij aan en zegt: 'U hoeft mij verder niets te vertellen. Mijn ouders zijn vrome, gelovige mensen. Uw boodschap ken ik van mijn jeugd af aan. Maar...' Hij legde een groot wit vel papier op tafel, nam een potlood in zijn hand, trok een streep midden over het witte vel en vervolgde: 'Ziet u, dominee, ik weet er alles van en ik weet ook dat, als ik het zou willen krijgen, ik over zo'n grens moet gaan als ik hier voor u heb getekend, dat ik een stap over de streep moet zetten. Ik sta dicht...' – en daarbij wees hij een plaats aan naast de streep – '...bij deze grens. Ik zou eigenlijk de beslissende stap over de grens heen moeten wagen!' En toen zei hij, enigszins verlegen: 'Maar dat kan niet, vanwege mijn maatschappelijke positie.'

Toen ging ik weg, erg verdrietig. Hij is nu allang dood. Zijn maatschappelijke positie zal hem in eeuwigheid niet redden! Maar dit had hij tenminste begrepen: Als je het Rijk van God wilt binnengaan, dan moet je een stap over de grens zetten.'

Hebt u daarvoor de moed? Het is dik de moeite waard! Jezus wacht op u met open armen! Zet toch de beslissende stap over de grens – naar de open armen van Jezus!

4. Breek met overduidelijke zonden!

Ik weet van een man, dat hij zich schuldig maakt aan overspel. Ik heb hem rekenschap gevraagd en gezegd: 'U pleegt echtbreuk! U maakt uw vrouw ongelukkig! U zult veroordeeld worden.' Daarop antwoordde hij: 'Onzin! Ik zal het u uitleggen: mijn vrouw begrijpt mij niet...' En toen vertelde hij mij een heel lang verhaal, en daarbij wist hij maar al te goed: 'Wat ik doe is verkeerd, is zonde!' Er zijn

mensen die met elkaar in onmin leven en zeggen: 'De ander is begonnen!' Vanzelfsprekend is er alleen maar ruzie, waar een ander begonnen is. Geen mens begint ooit een ruzie met zichzelf, of wel? Altijd zijn anderen ermee begonnen. Maar ik zeg u: in Gods ogen is ruzie net zo erg als moord! Waarom houdt u er niet mee op! 'Wat moet ik dan doen?' vraagt u. Ik zal het u vertellen: breek met overduidelijke zonden!

Neem toch eens een pauze in uw leven en vraag u af: 'Wat is er in mijn leven niet in orde? Waarmee zou ik nu eigenlijk moeten ophouden?' U zult dat vast wel weten! Denkt u dat Jezus u zijn genade schenkt, als u bewust blijft zondigen? In de Bijbel staat: 'Keer om!' De verloren zoon liet zijn oude leven achter zich. U mag tot Jezus komen zoals u bent: met schuld beladen en zonder geloof. Maar u moet dan wel breken met de dingen die tot uw verderf leiden en waarvan u heel goed weet dat ze zonde zijn!

In de stapels brieven die ik dagelijks ontvang, komt het steeds weer voor dat mensen op hun achterste benen gaan staan en schrijven: 'Dat is te cru, wat u zegt! Dat en dat is geen zonde!' En dan worden er vaak dingen genoemd die ik helemaal niet gezegd heb. Daaraan merk ik hoe ons geweten rebelleert tegen de heerschappij van Jezus Christus in ons leven. Luister: u kunt niet tot een levend geloof komen en in een levend geloof staan, als u niet de moed hebt uw leven zo aan Jezus te geven dat u ook breekt met datgene waarmee u moet breken. Breek met overduidelijke zonden!

5. Spreek met God!

Kunt u bidden? U kunt misschien wel een versje opdreunen, maar bidden? Weet u: velen hebben een voor-

stelling van bidden waarbij mij de haren te berge rijzen, als ik die nog zou hebben. Onlangs was ik in een gezin. De vrouw des huizes zei: 'Ja, we zijn goed christelijk. Klaartje, kom eens hier!' Moeder drong bij haar vierjarig dochttertje aan: 'Jij kunt al zo mooi bidden, bid maar eens wat voor de dominee!' En toen begon het kind. Ik viel haar snel in de rede: 'Hou op alstublieft! Niet: 'Bid maar eens wat voor de dominee,' alstublieft niet! Dat is toch geen bidden! Bidden wil zeggen, spreken met de levende God, die in Jezus aanwezig is, je hart voor hem uitstorten.' Hebt u al eens zo gebeden?

De Engelse bisschop Robinson heeft een vreselijk boek geschreven: *God is anders*. Daarin zegt hij dat de moderne mens helemaal niet meer kan bidden. Nou geloof ik dat best. Maar dat is geen argument tegen het bidden, maar tegen de moderne mens! Robinson wil het hele christendom ondersteboven gooien, omdat de moderne mens niet meer kan bidden. Ik zou in zo'n geval zeggen: laat de moderne mens weer leren bidden!

Neem eenvoudig het risico eens te bidden! Ook al zegt u alleen maar: 'Heer, laat mij U vinden!' Of: 'Heer, red mij toch!' Of: 'Heer, breng mij tot het ware geloof!' Of: 'Heer, vergeef mij mijn zonden!' Maar begin alstublieft! Bidden hoeft je niet meteen zo prachtig te doen. Dominees bidden misschien prachtig – met een boek in de hand, waaruit ze voorlezen. Maar het is helemaal niet nodig dat wij mooi bidden, als wij maar een begin maken om echt met de levende God te spreken. Begin maar gewoon, dan leert u het bidden vanzelf!

Weet u: geloof is een ik-jij-verhouding tussen mijn Heer en mij. En dan moet er gepraat worden, of niet? Ik spreek

met Hem – en Hij spreekt met mij! En daarmee ben ik bij mijn volgende punt:

6. Lees de Bijbel!

Hoe spreekt God dan met mensen? Hij spreekt door de Bijbel! Daarom moet u beslist beginnen de Bijbel te lezen! De Bijbel, die leest toch tegenwoordig geen sterveling meer! denkt u. Helaas is dat maar al te vaak waar! Er heeft eens iemand gezegd: 'De protestanten zingen op de dag van de Reformatie altijd het lied van Luther: *Een vaste burcht*. De laatste regel daarvan luidt: *Das Wort sie sollen lassen stehn*. (Het Woord moeten zij laten staan)! En nu laten de christenen het "staan" ...op de boekenplank en halen het er niet meer af en denken: Daar staat het goed! Maar zo heeft Luther het niet bedoeld!'

Vaak wanneer ik bij mensen kom, wordt er gezegd: 'Ja, dominee, wij hebben zelfs nog een oude Bijbel uit 1722, van onze betovergrootmoeder!' En dan komen ze met zo'n antiek geval aandragen, waar gegarandeert niemand meer in leest! Met alle eerbied voor die oude bijbels, ik raad u aan: koop eens een klein Nieuw Testament. Er bestaan heel aantrekkelijke uitgaven van de Bijbel. Koop maar eens zo'n moderne uitgave!

En dan neemt u iedere dag een vaste tijd waarop u erin gaat lezen. Eenvoudig alleen maar luisteren! Dan spreekt namelijk Jezus tot u!

Misschien zijn er teksten die u helemaal niet begrijpt, dan leest u rustig door. Ik leg het de jongeren wel eens zo uit: Een grote boer uit Brazilië heeft mij op een keer verteld dat hij, toen hij in Brazilië kwam, een stuk land kreeg.

Toen hij het ging bezichtigen, bleek het een stuk oerwoud te zijn. Toen is hij begonnen met bomen omhakken en met het uitgraven van stukken rots en boomstronken. En op een dag was hij zover dat hij twee ossen voor de ploeg kon spannen en voor het eerst kon gaan ploegen. Toen hij drie stappen geploegd had, zat de ploeg al weer vast. Wat deed hij toen? Ging hij toen naar huis, om dynamiet te halen en het rotsblok samen met de ploeg en de ossen de lucht in te blazen? Welnee! Hij leidde de ploeg om het rotsblok heen, en ging door met ploegen. Toen hij eindelijk klaar was, zag het geheel er nog bedroevend uit. Maar hij zaaide en oogstte al wat. En toen hij het volgende jaar weer ploegde, ging het al een beetje beter. Daarna groef hij nóg meer rotsblokken en boomstronken uit, en toen ging het een héél stuk beter. En de derde keer ging het nog makkelijker.

Zo moet u de Bijbel lezen. Begin eerst eens! En wanneer u iets niet begrijpt, sla dat dan over. Eerst verdergaan! Opeens komt er een zin, in het eerste hoofdstuk van het Nieuwe Testament, die luidt: 'Jezus zal zijn volk redden van hun zonden.' U zult zeggen: 'Dat begrijp ik! Dat is op mij van toepassing.' En zo laat u God door de Bijbel tot u spreken! Neem toch iedere dag tijd voor Gods Woord! En vraag Hem daarbij: 'Heer! Geef mij licht! Laat ook ik het begrijpen! Verlicht mijn hart en mijn verstand en mijn geest!'

En dan zeg ik dit er nog bij: Trek u er niets van aan als mensen de Bijbel afkraken! De Bijbel is een geweldig boek. Ja, er bestaat geen actueler en opwindender boek dan de Bijbel!

Als jong soldaat in de Eerste Wereldoorlog lag ik eens bij Verdun op een observatiepost. Het was avond. Het begon te schemeren. Ik zat aan de rand van een diep ravijn. En

voordat het volledig nacht wordt, zie ik opeens hoe over een brandgang een veldkeuken van de vijand – waarschijnlijk wat te vroeg – zich voortbeweegt. Wij dachten dat je niet over die brandgang kon rijden. Maar die veldkeuken, die het invallen van de duisternis niet geheel heeft afgewacht, maakt ons duidelijk: Daar loopt een aanvoerroute naar de vijandelijke stellingen! Als de veldkeuken daarlangs rijdt, dan komt ook de bevoorrading voor de infanterie en dan komen ook de kolonnes met munitie via die brandgang in het vijandelijke kamp! Daar ligt de aanvoerroute van de vijand! Wat hebben wij toen gedaan? Hebben wij gedacht: ‘De brandgang sparen! Maar niet schieten!?’ Integendeel: wij hebben juist die brandgang onder vuur genomen!

De Bijbel is de aanvoerroute, de weg voor verzorgings- en munitietransporten, de bevoorradingsweg van God voor christenen. En de duivel is wel zo slim dat hij die weg van God onder vuur neemt. Daarom wordt de Bijbel beschoten. De domste jongen zegt: ‘Bah, wat een boek!’ En de knapste professoren tonen aan dat de Bijbel ook maar mensenwerk is. Begrijpt u? Op dit punt is men eensgezind: spervuur op de Bijbel! Maar als u een kind van God wilt zijn en gered wilt worden, dan moet u zich daar niet druk om maken. Laat de Bijbel niet afkraken! De Bijbel zegt dat hij geschreven is door mensen die vervuld waren met de Heilige Geest. En wanneer u de Bijbel leest, zult u weldra bemerken dat daarin een andere, een goddelijke geest heerst.

Iemand beklagde zich eens tegenover mij: ‘Voor mij is het Woord van God zo dood. Ik wil graag gered worden, maar zijn Woord heeft mij niets te zeggen.’ Daarop antwoordde ik: ‘Bid God om de Heilige Geest! Vraag desnoods drie maanden lang iedere dag: ‘Heer, schenk mij de Heilige

Geest, opdat ik uw Woord versta, zodat ik levend word in het geloof!' Geloof me: God antwoordt u, vast en zeker!'

En dan wil ik u tenslotte nog één ding zeggen:

7. Kom onder Gods Woord!

Ga ook naar plaatsen waar u duidelijk Gods Woord kunt horen! Ik aarzel niet te zeggen dat er tegenwoordig kansels zijn van waaraf een mager evangelie gepredikt wordt. Daar zou ik niet heengaan. Voor limonade heb ik geen belangstelling, maar wel voor de vreugdewijn van het evangelie! U zult al snel begrijpen of de blijde boodschap verkondigd wordt of niet. Er zijn overal dominees, predikers en mensen die het evangelie kunnen vertellen. Maar stel u onder Gods Woord. Voeg u bij degenen die het onder alle omstandigheden willen horen. Onlangs zei iemand tegen mij: 'Weet u: ik ben een individualist!' Daarop kan ik maar één ding antwoorden: 'U zult nooit kunnen komen tot een levend geloof, als u zich niet voegt bij andere christenen, als u niet gaat naar plaatsen waar Gods Woord verkondigd wordt!'

In dit verband wil ik u tenslotte nog een verhaal vertellen over een oude vrouw die ik heb leren kennen. Een jonge kerel zei eens tegen me: 'Vertel alstublieft geen verhaal over een oude vrouw!' Maar dat was nu juist het punt waarop die jongen gevoelig was. Die oude vrouw heeft in mijn leven een grote rol gespeeld. Ik ontmoette kort na elkaar drie ingenieurs die door haar tot het geloof in Jezus waren gekomen. Zo merkte ik dat er van die vrouw een grote kracht was uitgegaan, en ik zocht haar op, deze mijnwerkersweduwe. Zij was blij toen ik kwam en vertelde mij hoe ze tot geloof was gekomen. Zij woonde in Stoppenberg, een voorstad die

nu bij Essen is gevoegd. Wij zeiden 'Korkenhügel'. Op een dag las ze in de krant dat er in de Pauluskerk twee nieuwe dominees hun intrede zouden doen. Daarop zei ze tegen haar vriendinnen: 'Dat is altijd een groot gebeuren in Essen. Kom op, daar gaan we naar toe!' En toen liepen zij door de velden van Essen. Het was een flink stuk naar de Pauluskerk. Toen ze aankwamen, was de reusachtige Pauluskerk al stampvol. Ze gingen achterin staan. En toen werd er een dominee binnengebracht die in Essen grote invloed heeft gehad: Julius Dammann.

De vrouw vertelde: 'Julius Dammann kwam voor de eerste keer de preekstoel op en las de woorden: "Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn Zoon gaf, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verloren zal gaan, maar het eeuwige leven zal hebben." Daarna boog hij zich voorover en zei: "Voor geen van die honderdduizenden woorden uit de Bijbel ben ik zo bang als voor het woord verloren. Je kunt voor eeuwig verloren gaan, wanneer je God opgeeft. Dat is de hel!"

Ik stond als jong meisje achter in die grote kerk. Verder heb ik niets meer gehoord. Het sloeg in als een bliksem-schicht: "Ik ben ook verloren! Ik heb immers geen vrede met God! Ik heb immers geen vergeving van zonden! Ik ben geen kind van God! Ik ben verloren!" Ik ben naar huis gelopen als in een droom. Na drie dagen vroeg mijn vader: "Ben je ziek?" Zij probeerde het haar ouders uit te leggen. Die zeiden: 'Je bent niet wijs. Je hebt het op je zenuwen!' Aan geen mens kon ze haar doodsangst duidelijk maken: 'Ik ben verloren!'

Ik wens u het allerbeste – en desondanks, of beter gezegd juist daarom wens ik u toe dat u dat ook gaat ervaren, dat

u de realiteit van de heilige God leert kennen en beseft: 'Ik ben verloren!'

Zij vertelde verder: 'Vier weken heb ik rondgelopen, tot niets in staat. Toen las ik: "Dominee Dammann preekt weer." En toen ben ik opnieuw van Stoppenberg naar Essen gelopen. De hele weg heb ik gebeden. Slechts één gebed, één vers wilde me te binnen schieten: "Eins ist not, ach Herr, dies Eine / Lehre mich erkennen doch! / Alles andre, wie 's auch scheine, / Ist ja mar ein schweres Joch."'" (Eén ding is nodig, Heer, dit éne, leer mij U te vinden! / al het andere, hoe mooi het ook schijnt, / is slechts een zware last.) Dat bad zij de hele weg. En toen kwam zij in de Pauluskerk. Dammann preekte. Het was al stampvol. Ze kreeg weer geen plaats en moet met een staanplaats achterin genoegen nemen.

En toen bad zij nog één keer: 'Eén ding is nodig, Heer dit éne, leer mij U te vinden!' Daarna zocht ze het aangegeven lied op. En tot haar verbazing was het precies dat lied: 'Eén ding is nodig, Heer, dit éne.' Toen dacht ze: 'Als iedereen dat biddend zingt, dan moet er toch wat gebeuren!' En toen beklom dominee Dammann de kansel en las een tekst uit het Johannesevangelie voor: 'Jezus zegt: Ik ben de deur. Wie door Mij binnengaat, zal behouden worden. Amen.' Zij vertelde: 'Nu was ik voor de tweede keer in de kerk en opnieuw heb ik verder niets meer gehoord dan dat woord, want op dat ogenblik was alles duidelijk: Jezus, de Opgestane, is de deur naar het leven! Er ging van alles door me heen. Ik hoorde verder niets van de preek, maar het was voor mij al voldoende. Ik ging het leven binnen!'

Ik vertel dit verhaal nogal eens, als ik mensen tegenkom die zeggen: 'Och, ik ga niet naar de kerk! Die lucht, daar kan

ik niet tegen. Ik ga liever heerlijk het bos in, waar de vogels zingen en de bomen ruisen. . . ' Dan geef ik ten antwoord: 'Die vrouw zou nooit tot een levend geloof gekomen zijn, als zij zich niet onder Gods Woord begeven had!'

Wat moeten wij doen? Reken af met uw versleten ongelooft! Reken af met uw ongelooflijke eigengereidheid! Zet de beslissende stap!

Breek met overduidelijke zonden! Spreek met God! Lees de Bijbel!

Stel u onder Gods Woord!

Waarom zwijgt God?

Er gebeuren verschrikkelijke dingen in de wereld!

Ik liep – ik geloof dat het in 1937 was – in Essen over straat, toen ik een 16-jarige jongen tegenkwam, die helemaal van de kaart was. Omdat ik hem kende van mijn werk onder de jeugd, vroeg ik hem: ‘Wat is er met jou aan de hand?’ Daarop antwoordde hij mij: ‘Ze hebben mij naar het ziekenhuis gesleept en gesteriliseerd, omdat mijn moeder Jodin is. En toen ik thuis kwam waren mijn ouders weg.’ Hij heeft ze nooit teruggezien. Zijn vader werd gearresteerd. Zijn moeder kwam in Auschwitz terecht, in het concentratiekamp! Ik heb de jongen nog naar Holland kunnen krijgen. Vandaar is hij verder naar Amerika gegaan. Maar ik zal nooit dat beeld van die ontdane jongen vergeten: ‘Ze hebben mij naar het ziekenhuis gesleept en gesteriliseerd, omdat mijn moeder Jodin is. En toen ik thuis kwam, waren mijn ouders weg.’ En dat soort dingen gebeurde ontelbare keren! Dan komen er toch vragen bij je op als: ‘En God?’ – ‘Waar is God dan?’ – ‘Heeft Hij daarop helemaal niets te zeggen?’ – ‘Waarom zwijgt God?’

In Keulen drong een psychopaat met een vlammenwerper een lagere school binnen: twaalf kleine kinderen werden vermoord! Dan word je toch geconfronteerd met vragen als: ‘En God?’ – ‘Waarom zwijgt God?’

Of ik denk aan een jonge vrouw, die kanker heeft. Langzaam en onder vreselijke pijnen sterft ze en moet haar kinderen achterlaten. Wie dat van dichtbij meemaakt, moet wel vragen: 'En God?' – 'Waarom zwijgt God?'

Er zijn veel mensen die nu hun eigen levensverhaal zouden kunnen vertellen en ten slotte vragen: 'En God?' – 'Waar was God dan?' – 'Waarom zwijgt God?'

De Duitse dichter Friedrich Schiller heeft eens een 'Lied an die Freude' geschreven: 'Freude, schöner Götterfunken. . .' Daarin komt de regel voor: 'Brüder, überm Sternenzelt muss ein lieber Vater wohnen.' (Mensen, boven het sterrendak moet een lieve Vader wonen). Maar de mens van tegenwoordig is geneigd te zeggen: 'Mensen, boven het sterrendak kan geen lieve Vader wonen!'

Wie daar nu zo mee geconfronteerd wordt, en aan wie die vragen zich opdringen – 'Waar is God?' – 'Waarom laat Hij dat toe?' – 'Waarom zwijgt Hij bij al die vreselijke dingen?' – komt misschien zover, dat de gevaarlijke gedachte postvat: 'Misschien bestaat God helemaal niet?! Misschien is de hemel wel leeg?! Misschien is het atheïsme toch waar?'

Beste mensen, degene bij wie dit soort gedachten opkomen, die zou daarvan ondersteboven moeten zijn. Want als het waar was, dat er geen levende God is, zou dat verschrikkelijk zijn. Dan zouden wij mensen – wij beesten – alleen gelaten zijn. Dan waren wij als verdwaalde kinderen, die de weg naar huis niet meer weten. Geen God!? Dat zou afschuwelijk zijn! Als mensen tegenover mij verklaren: 'Ik ben atheïst!' dan zeg ik: 'Jullie hebben er geen idee van wat je daarmee uitspreekt! Niets boven ons! Wij, alleen gelaten! Wij, alleen met elkaar!' Niets is vreselijker voor de mens dan de mens, toch?! De Romeinen hadden een spreekwoord:

‘Homo homini lupus.’ Dat betekent: de mens is voor de andere mens een wolf. Vreselijk!

Ik kan u niet vertellen hoe vaak ik als predikant vragen te horen heb gekregen als deze: ‘Hoe kan God dat allemaal toelaten? Waarom zwijgt God bij al die dingen?’ En omdat het mij zo dikwijls gevraagd is, wil ik daar nu een antwoord op geven. Maar ik wil van te voren één ding duidelijk stellen: ik ben niet Gods particuliere secretaris. Hij heeft zijn plannen niet aan mij toevertrouwd of in steno gedicteerd. Begrijpt u? Eigenlijk is het een beetje dwaas om zulke dingen te vragen, alsof wij God zouden kunnen begrijpen. De God die ik kan begrijpen, zou hoogstens decaan of rector magnificus zijn. Die kan ik nog begrijpen. Maar Hij kan geen God zijn, als ik Hem kan begrijpen. God zegt ergens in de Bijbel: ‘Mijn gedachten zijn niet uw gedachten, en mijn wegen zijn niet uw wegen.’ Dat is overduidelijk.

Maar ik heb uit de Bijbel toch enig inzicht gekregen en ga nu, zo duidelijk als in mijn vermogen ligt, antwoord geven op de vraag: ‘Waarom zwijgt God?’

1. De principiële foutieve vraagstelling

In de eerste plaats dit: de vraag ‘Waarom zwijgt God?’ is de verkeerde vraag. Die is namelijk zo gesteld als zou er een rechtszaal zijn: op de rechterstoel zit mevrouw Schulze of dominee Busch. En in de beklagdenbank zit God. En dan zeggen wij: ‘Beklaagde, God, hoe kunt U dat allemaal toelaten? Waarom zwijgt U?’ Ik wil u duidelijk zeggen: een God die ons op de rechterstoel laat zitten en die zelf in de beklagdenbank plaatsneemt, bestaat niet!

Ik herinner mij een voorval uit de tijd dat ik nog niet zo lang predikant was. Ik was zevenentwintig jaar oud en juist in Essen aangekomen, toen er een grote staking onder de mijnwerkers uitbrak, die destijds de gemoederen zeer verhitte.

Op een dag kom ik langs een plein. Daar staat een man op een zeepkist en houdt een indrukwekkend betoog voor de omstanders. Hij heeft het over hongerige kinderen, uitbuiting en werkloosheid.

Opeens ziet hij mij, herkent me en brult: 'Ha, daar hebben we de dominee! Kom eens hier, man?' Nu, zo'n vriendelijke uitnodiging, daar geef ik graag gevolg aan. Dus loop ik op die menigte toe. De mannen gaan wat opzij, zodat ik bij de spreker kan komen. Er staan zo'n honderd mijnwerkers om me heen. Ik voel me een beetje onwennig. Op zulke situaties ben ik op de universiteit niet voorbereid.

En dan steekt hij van wal: 'Hoor eens, dominee! Als er een God is, waarvan ik niet weet – maar er kan er één bestaan – dan zal ik, als ik dood ben, voor Hem gaan staan en tegen Hem zeggen...' en toen begon hij te schreeuwen: "Waarom hebt u toegelaten dat mensen op de slagvelden op gruwelijke wijze zijn omgekomen?! Waarom hebt u toegelaten dat kinderen verhongeren, en anderen eten weggoien omdat ze teveel hebben?! Waarom hebt u toegelaten dat mensen ellendig wegwijnden aan kanker?! Waarom? Waarom?" En dan zal ik tegen hem zeggen: "Jij, God, treed af! Weg met jou! Verdwij!" Zo schreeuwde die man.

En toen ben ik ook gaan schreeuwen: 'Helemaal juist! Weg met die God! Weg met die God!'

Opeens wordt het volkomen stil. De spreker trekt een verbaasd gezicht en zegt: 'Wacht eens! U bent toch domi-

nee! Dan mag u toch niet roepen: “Weg met die God!” Ik antwoord: ‘Luister eens goed! Een God, waar jij zo voor gaat staan, voor wie jij zo’n grote mond kunt opentrekken, die Zich zo ter verantwoording laat roepen, voor wie jij als rechter kunt staan en die jouw beklagde is – die bestaat alleen in jouw verbeelding. Tegen zo iemand kan ik ook alleen maar zeggen: “Weg met die God!” Weg met die onnozele God, die de mensen in onze tijd zelf bedacht hebben, die wij kunnen aanklagen, opzij zetten of terughalen – al naar behoefte! Die God bestaat niet! Maar ik zal jou eens wat vertellen: er is een andere, een echte God. Voor Hem zul jij als beklagde komen te staan, en dan zul je je mond niet eens open kunnen doen, want Hij zal jou vragen: “Waarom heb je Mij niet geëerd? Waarom heb je niet tot Mij geroepen? Waarom heb je een onfatsoenlijk leven geleid? Waarom heb je gelogen? Waarom heb je haat gekoesterd? Waarom heb je ruzie gemaakt? Waarom heb je...?” Zulke vragen zal Hij jou stellen. Dan zullen de woorden jou in de keel blijven steken! En dan zul je op die duizend vragen niet eens kunnen antwoorden! Er bestaat geen God tegen wie wij kunnen zeggen: Weg met je! Maar er bestaat een heilige, levende, reële God, die wel eens tegen ons zou kunnen zeggen: “Weg met jou!”

En ik wil u nog iets zeggen: Als u vandaag de dag mensen hoort die God verwijten: ‘Hoe kan God dat allemaal toelaten? Waarom zwijgt God?’, dan moet u tegen hen zeggen: ‘Een God die wij zouden kunnen aanklagen, is een dwaze, zelfbedachte God! Er is maar één heilige God, die óns aanklaagt. U en mij!’ Hebt u Gods geboden onderhouden? Wat stelt u zich eigenlijk voor? God neemt zijn geboden hoogst serieus. Wij zijn de beklagden, niet God.

Dat is het eerste wat ik zou willen zeggen. De hele vraagstelling is principieel fout.

En nu het tweede:

2. Het zwijgen van God is zijn vonnis

‘Waarom zwijgt God?’ Inderdaad: God zwijgt vaak. En het zwijgen van God is het verschrikkelijkste vonnis over ons! Ik ben ervan overtuigd dat er een hel bestaat. Maar die is vast en zeker niet zoals die op vele plaatjes wordt voorgesteld – dat de duivel daar zijn ziertjes staat te roosteren of dergelijke onzin. Maar ik geloof dat dit de hel is: dat God de mensen niets meer te zeggen heeft. Dan mogen zij tot Hem roepen, dan kunnen ze bidden en schreeuwen wat ze willen – Hij geeft hun geen antwoord meer! De Russische dichter Dostojewski heeft eens gezegd: ‘De hel is de plaats waar God niet meer naar omkijkt’ – waar wij Hem definitief kwijt zijn, waar wij werkelijk van God verlaten zijn. Ja, het zwijgen van God is zijn vonnis. Daar begint de hel al mee, dat God zwijgt.

Ik wil u in verband hiermee een verhaal uit de Bijbel vertellen. Er waren eens twee steden, Sodom en Gomorra, cultureel hoogstaande en welvarende steden. De mensen daar loochenden God niet. Er waren waarschijnlijk ook wel een paar dominees, van die wonderlijke snuiters. Maar men nam God niet serieus. Misschien viel men de goede God nog lastig bij trouwerijen en begrafenissen, maar voor het overige bekommerde niemand zich om Hem. Al zijn geboden werden met voeten getreden. Nu woonde er in Sodom een godvrezend man, die Lot heette. Die zei af en toe: ‘Maar zo kunnen jullie niet met God omgaan! Vergis je niet, God

laat niet met Zich spotten! Wat de mens zaait, zal hij oogsten!' 'Och,' antwoordden de mensen, 'verkoop toch geen onzin! Je bent toch geen dominee! Hou toch op met: "Wat de mens zaait, zal hij oogsten"!' En toen gebeurde het. Op een dag in de morgenschemering – God had tevoren Lot uit de stad gehaald – liet God uit de hemel vuur en zwavel op die steden regenen. Wat dat is, hebben we in de oorlog meegemaakt. Maar God kan zoiets doen zonder vliegtuigen. Ik kan me voorstellen dat de mensen uit hun bed vlogen en brulden: 'Naar de kelders!'

Iedereen rent naar de kelder. En dan wordt het gloeiend heet in de kelder – als in een bakkersoven. Het is niet om uit te houden. Nieuwe kreten: 'We moeten eruit!' En dan vlucht men naar buiten. Maar buiten regent het overal vuur en zwavel. Radeloze mensen: naar buiten kunnen ze niet, en in de kelders stikken ze bijna. Zo vertelt de Bijbel het.

En toen heb ik me eens voorgesteld – de Bijbel beschrijft dat niet – wat voor soort mensen daar bijeen zijn: een mondain jong vrouwtje (ze heeft geen enkele aandacht voor de Heer gehad). Een oudere man, die ieder merk rode wijn aan de smaak kon herkennen. Hij had ook niets tegen de goede God, maar het liet hem allemaal volkomen koud. Zulke types waren daar in een kelder bij elkaar: keurige, fatsoenlijke mensen, brave staatsburgers, trouwe belastingbetalers. Ieder had zo zijn eigen dubieuze geheimen – zoals ieder mens in onze tijd.

Het wordt steeds heter in de kelder. Ze willen naar buiten, maar ze kunnen niet, want rondom woedt het verderf.

En dan worden ze door huivering bevangen. De dikke meneer zegt opeens: 'Mensen, Lot heeft gelijk gehad: God leeft werkelijk!' En het mondaine vrouwtje zegt: 'Dan helpt

er nog maar één ding: we moeten gaan bidden! Wie kan er bidden?' En dan heffen zij hun handen omhoog (in de oudheid bad men met opgeheven handen) die ze nog nooit eerder hebben opgeheven. Opeens klinkt er: 'Heer, heb toch medelijden! Wij hebben gezondigd! Wij hebben U veracht! Maar laat dit toch ophouden! U bent toch een goede God, U bent toch genadig! Heer, heb toch medelijden!' En het blijft stil! Alleen het geloei en geknetter van het vuur is te horen. Dan gaan de armen omlaag, de uitgestrekte handen worden tot vuisten samengebald: 'God, waarom zwijgt U?' En het blijft stil! Alleen het loeien van het vuur is te horen. En nu kunnen ze bidden of vloeken wat ze willen – God antwoordt niet meer!

Er is een grens die een mens of een stad of een volk kan overschrijden, een grens van onverschilligheid tegenover de levende God. Daarna luistert of antwoordt God niet langer. Dan kunt u nog bidden of vloeken... maar Hij geeft geen antwoord meer. Begrijpt u dat dit zwijgen het meest huiveringwekkende vonnis van God over Sodom was? God had hun niets meer te zeggen! En als ik naar onze landen kijk, in hun volkomen onverschilligheid tegenover de waarheid Gods, tegenover de geboden Gods en tegenover het heil van God, dan grijpt huivering mij aan. Misschien beleeft u het zelf nog eens, dat u bidt of vloekt – en dat God u niets meer te zeggen heeft.

Er staat ergens in de Bijbel van God: 'Ik heb u geroepen – en gij hebt niet geantwoord.' Waarom zwijg je, mens, wanneer God je roept?

Dus: het zwijgen van God is het verschrikkelijkste vonnis van God! Het derde wat ik zou willen zeggen, is dit:

3. De grote afstand belemmert het horen

Als wij het gevoel hebben dat God zwijgt, dan kan het zijn dat wij te ver van Hem verwijderd zijn!

Onlangs kwam een jongeman naar mij toe en zei: 'Dominee Busch, u maakt me nerveus! U spreekt voortdurend over God. Ik loop u tegen het lijf – en u begint alweer. Ik hoor God niet en ik zie God niet. Waar spreekt Hij dan? Ik hoor niets!' Toen antwoordde ik: 'Beste man, kent u het verhaal van de verloren zoon?' 'Zo ongeveer,' verklaarde hij.

“Zo ongeveer” is helemaal niets. Ik zal het u vertellen, een verhaal van Jezus zelf. Er was eens een rijke landheer die twee zoons had. De ene was een beetje lichtzinnig. Het was hem thuis te bekrompen, te duf. Daar moest hij eenvoudig niets van hebben. Op een dag zegt hij tegen zijn vader: “Ouwe, geef mij mijn erfdeel, betaal het me nu alvast uit, ik wil de wijde wereld in.” Zijn vader gaf het hem en de zoon trok de wijde wereld in. Er staat over hem: “Hij verkwistte zijn bezit in een losbandig leven.” U kunt zich dat voorstellen: Je kunt je geld in de grote steden best kwijt. En uitgerekend dan komt er hongersnood en werkeloosheid. Hij zakt hopeloos af en komt tenslotte als varkenshoeder bij de varkens terecht. In Israël werden varkens als onreine dieren beschouwd. Voor een Israëliet was varkenshoeder worden het ergste wat hem kon gebeuren. Maar omdat er hongersnood heerste, was hij blij een hapje uit de troggen van de varkens te kunnen gappen en wat te eten te hebben. De stem van zijn vader kon hij daar niet meer horen. Hij was eenvoudig te ver bij hem vandaan. Nu kon de verloren zoon zeggen: “Ik hoor de stem van mijn vader niet.” Logisch! Die hoorde hij natuurlijk niet!

Sta me toe hier even een stukje in te lassen en het verhaal te vervolgen zoals het niet in de Bijbel staat. Daar zit hij dan, van huis weggelopen, bij zijn varkens. Hij heeft niets te bikken. En dan klaagt hij zijn vader aan: 'Hoe kan hij toelaten dat het zo beroerd met me gaat!' Die indruk geeft onze huidige wereld mij. Ze heeft God verlaten, de beroerdigheid komt over haar – en ze schreeuwt: 'Hoe kan God dat allemaal toelaten?! Waarom zwijgt God?!'

Maar Jezus vertelt het verhaal van de verloren zoon anders: Er komt een moment in zijn leven, waarin hij tot zichzelf komt: 'Ik ben een halve idioot! Bij mijn vader is brood in overvloed – en ik verga van de honger. Ik zal opstaan en naar mijn vader gaan en tegen hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd.' En hij staat op en keert om! Zijn vader ziet hem al van ver en loopt hem tegemoet. Maar de verloren zoon zegt tegen hem: 'Vader, ik heb gezondigd.' Dan neemt de vader hem in zijn armen en roept: 'Breng het beste kleed hier en geef hem een ring aan zijn vinger en schoenen aan zijn voeten!' Opeens hoort hij de stem van zijn vader weer. 'Als u de stem van God niet kunt horen, dan bent u te ver weg! U moet rechtsomkeert maken, dat weet u heel goed!' zei ik tegen die jongeman.

Mensen kunnen heel ver van God verwijderd zijn – zelfs tot bij de zwijnen. Ik heb dat in de tijd van de grootste goddeloosheid, als luitenant in de Eerste Wereldoorlog, altijd geweten en gedacht: 'Eigenlijk zou ik moeten omkeren!' En ik heb nog nooit iemand getroffen, die in de grond van de zaak niet wist: 'Eigenlijk zou ik moeten omkeren!' Een bijzonder eigengereide vrouw verklaart: 'Met mij is alles in orde!' Maar als ik wat langer met haar praat, zegt ze: 'Ja, eigenlijk zou ik moeten omkeren! Er is

veel schuld in mijn leven. In wezen is mijn hart helemaal verstaand!

Ieder van ons weet: 'Eigenlijk zou ik moeten omkeren!' Waarom doet u het niet? Keer toch om! Dan hoort ook u de stem van de Vader!

Ik moet nog iets meer zeggen over de vraag: 'Waarom zwijgt God?'

4. Wij moeten Gods laatste woord horen!

Hebt u nog even? Ben ik langdradig? Zo ja, dan ligt dat aan mij en niet aan het evangelie. Dominees kunnen het evangelie langdradig maken. Maar leest u dan de Bijbel zonder ons. Het evangelie is adembenemend – geloof me!

Wat ik u nu ga zeggen, is het belangrijkste. Als u het gevoel hebt dat God zwijgt, dan moet u zijn laatste woord horen! Wel – en nu citeer ik een zin uit de Bijbel die zo lang is, dat ik hem eigenlijk wel twee keer zou mogen zeggen. Hij staat in het eerste hoofdstuk van de brief aan de Hebreeën: 'Nadat God eertijds vele malen en op velerlei wijzen tot onze vaders had gesproken door de profeten (door Mozes en Jeremia bijvoorbeeld) heeft Hij nu, op het einde der tijden, tot ons gesproken door zijn Zoon.' Weet u wie de Zoon van God is? Dat is Jezus!

Jezus! Nu ben ik weer bij mijn onderwerp. Mijn hart begint te zingen, als ik van Jezus spreken kan. Deze Jezus is – zo wordt Hij een keer genoemd – het vleesgeworden Woord: 'Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond.' Als wij een woord uitspreken, dan is het al weer weg – als een ademtocht. God heeft een Woord vlees doen worden – in Jezus. Jezus is Gods laatste Woord!

Kent u de uitdrukking 'mijn laatste woord'? Stel dat ik u een koe zou willen verkopen. Heb geen angst, want ik doe het niet echt. Ik heb totaal geen verstand van koeien. Maar stel dat ik u een koe zou willen verkopen. Wat is een koe waard? Ik heb geen idee. Laten we zeggen 1.000 mark. U zegt: 'Ik geef er 300 mark voor. Meer niet!' 'Maar ik moet er eigenlijk 1.200 mark voor hebben!' verklaar ik. Dan biedt u 400 mark. Daarop antwoord ik: '1.100 mark wil ik hebben!' En dan onderhandelen we net zo lang, tot ik zeg: 'Goed: 800 mark is mijn laatste woord!' Als ik stevig in mijn schoenen sta, dan blijft het daarbij en komt er daarna niets meer.

Jezus is Gods laatste woord! En als u Hem niet accepteert, dan heeft God u niets meer te zeggen. Begrijpt u wat ik bedoel? Als de mensen zich beklagen: 'God spreekt niet! Waarom zwijgt God?' dan antwoord ik: 'God heeft u niets meer te zeggen, als u zijn laatste woord niet wilt aannemen!' U moet Jezus aannemen! U mag Jezus aannemen! Op een andere manier gaat het niet!

Ik ontmoet vaak mensen die tegen me zeggen: 'Ik geloof in de goede God. Maar Jezus?' Hoort u eens: Jezus is het vleesgeworden, laatste woord van God aan ons! Wat dat betekent, moet ik u nog uitleggen. En daarom moet ik u wat over Jezus vertellen. Ik doe niet liever!

Er is een grote mensenmenigte om Jezus heen. En Hij spreekt. Opeens ontstaat er in de achterste rijen beroering. De mensen beginnen onderling te praten en weg te lopen. Jezus onderbreekt zijn toespraak: 'Wat is er toch aan de hand?' Er was iets vreselijks aan de hand. Er is een melaatsse gekomen. Weet u wat melaatsheid is? Daarbij teert een mens levend weg. Afgrijselijk is het: allemaal etter die oren, neus en lippen wegvreet. En melaatsheid is zeer besmet-

telijk. Melaatsen moesten daarom in de woestijn leven. Ze mochten niet onder de mensen komen.

En dan komt daar zo'n melaatse en begeeft zich midden onder die menigte mensen! Hij heeft van Jezus gehoord en hij heeft maar één groot verlangen: 'Ik wil graag de Verlosser zien!' Zo komt hij daar. En de man krijgt nog plaats ook. De mensen deinzen terug. En dan brullen ze: 'Weg jij! Smeer 'm!' Ze pakken stenen en nemen een dreigende houding aan. Maar hij laat zich er niet door weerhouden. Ik kan mij dat zo goed voorstellen hoe daar, midden door die menigte, de weg vrijgemaakt wordt, vrijgemaakt door geschrokken mensen. En over het pad dat ontstaat, loopt de melaatse naar voren – totdat hij voor Jezus staat. Nee, hij staat niet voor Jezus, hij zinkt voor Hem in het stof en gooit huilend voor de Verlosser al zijn nood eruit: 'Mijn leven is vergald, bedorven! Jezus, indien Gij wilt, kunt Gij mij reinigen. Help mij!' Ach, weet u: de verworpen mens en de Verlosser, de Zoon van God, moeten bij elkaar komen. Zo moet het: onze nood moet bij Jezus komen! Ik hoop van harte dat u uw beetje 'religie' overboord gooit en uw nood en ellende bij Jezus brengt.

Daar ligt die melaatse voor Jezus: 'Indien Gij wilt, kunt Gij mij reinigen!' En dan gebeurt er iets wat ik eindeloos mooi vind. Ik zou me zo kunnen voorstellen dat Jezus een stap achteruit deed voor die vreselijk verminkte mens en zou zeggen: 'Ja, goed. Sta op! Wees gereinigd!' Maar nee, dat doet Hij niet. Jezus doet een stap naar voren en legt zijn handen op het zieke hoofd! De mensen schreeuwen van ontzetting: 'Een melaatse, daar kom je toch niet aan!' De Bijbel bericht: 'En Jezus raakte hem aan.' Geen vuil is voor de Verlosser te afzichtelijk! Geen ellende is Hem te groot!

Hij legt zijn hand erop! Als ik die andere Wilhelm Busch was, de beroemde tekenaar, zou ik dat willen tekenen: De handen van Jezus op het verminkte, half weggeteerde gezicht van die melaatse. Dat is Jezus, het Wonder der tijden! En wanneer er iemand is van wie niemand iets wil weten, dan legt Jezus zijn hand op hem en zegt: 'Ik heb je verlost, je behoort Mij toe!' Als er iemand is die gekweld wordt omdat hij melaats is van onreinheid en zonde, dan legt Jezus zijn hand op hem en zegt: 'Wees gereinigd!'

In Jezus komt Gods liefde tot ons in onze nood, in onze zonde, in onze onreinheid, in onze ziekte! Jezus is het mensgeworden Woord van God! En dan zijn er nog mensen die durven zeggen: 'Waarom zwijgt God?' Heeft God niet duidelijk en heerlijk genoeg gesproken? Is dat niet door God zelf gezegd?

En die Jezus wordt op een dag aan een kruis genageld. De spijkers worden door zijn handen en voeten geslagen. Dan wordt het kruis opgericht. Om het kruis heen een joelende menigte. Romeinse soldaten duwen de mensen achteruit. Kom mee, wij sluiten ons aan bij die menigte, wij willen ook bij het kruis van Golgota staan! Zie Hem aan, de man van Golgota! Zijn 'hoofd bedekt met wonden, beladen met smart en hoon', dat 'hoofd, ten spot ombonden, met een doornen kroon'! Aanschouw Hem. Vraag Hem: 'Waarom hangt U daar?' En Hij antwoordt u: 'Omdat jij schuld hebt tegenover God. Eén van beide: óf jij betaalt die schuld in de hel, óf Ik betaal die hier voor jou. Er moet iemand betalen. Ik wil het voor je doen. Geloof in Mij!'

Toen ik dat als jonge kerel begrepen had: Hij is het Offerlam dat de zonde der wereld draagt – ook de mijne – toen nam Jezus mijn schuld weg, toen verzoende Hij mij met

God, toen betaalde Hij het losgeld, om mij vrij te kopen voor God. Toen heb ik mijn hart aan de voeten van het kruis gelegd en gezegd: 'Aan wie anders zou 'k mij geven, o Koning die aan 't kruishout stierf? Ik offer U geheel mijn leven, Die vrijspraak ook voor mij verwierf!'

En dan wordt Jezus in een graf gelegd, dat uitgehouwen was in de rotsen. Een enorm rotsblok wordt ervoor gewenteld. Romeinse soldaten houden de wacht. En op de derde dag, vroeg in de morgen, wordt het ineens heel erg licht, alsof er in de nabijheid een atoombom is geëxplodeerd. Zo licht, dat de soldaten – en dat waren kerels, echt niet van die paniekerige juffertjes – in zwijm vallen. En het laatste wat ze zien, is hoe deze Jezus glorieus uit de spelonk naar buiten komt!

Ik vertel u geen sprookjes. Ik weet dat deze Jezus is opgestaan uit de dood. Deze Jezus die voor u gestorven is, leeft! Er is geen mens voor wie Jezus niet gestorven is. En deze Jezus roept u – als Gods laatste Woord! Daar komt het op aan in uw leven, of u Hem aanneemt!

'Waarom zwijgt God?' God zwijgt helemaal niet. Hij spreekt wel degelijk. Zijn woord luidt: 'Jezus!' En dat betekent: liefde, genade, erbarmen!

Ik heb in mijn leven vreselijke uren doorgemaakt – in nazi-gevangnissen en in de oorlog. Ik denk aan één van de verschrikkelijkste momenten. Een kreet van ontzetting bleef in m'n keel steken, toen ik – tijdens de Tweede Wereldoorlog – naar een binnenplaats werd gebracht. Om mij heen lagen ongeveer tachtig lijken, die men die dag uit een dichtgegooide bunker had opgegraven. Zeker, ik had dergelijke afschuwelijke tonelen ook op de slagvelden van de Eerste Wereldoorlog gezien. Maar – dit was nog veel

afzichtelijker. Hier lagen geen soldaten. Hier lagen oude mannen, afgetobde vrouwen en... kinderen. Kindertjes, aan wier magere lichamen de lange oorlog te zien was. Kinderen! Wat hadden die met die waanzinnige oorlog te maken? En toen ik daar tussen al die lijken stond – alléén met mijn afgrijzen, alleen in die doodse stilte – toen heb ik in mijn hart geschreeuwd: ‘O God, waar bent U? Waarom zwijgt U?’ En toen kwam opeens dat woord uit de Bijbel in mijn gedachten: ‘Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn Zoon gegeven heeft.’ God zelf moet mij dit woord in mijn wanhoop wel hebben toegeroepen. En opeens stond het kruis van Golgota voor mij, waaraan God zijn Zoon liet doodbloeden – voor ons! Ik begrijp God niet. Ik begrijp niet waarom God zoveel toelaat. Maar er is een licht, een signaal, een gedenkteken, een vuurtoren van zijn liefde. Dat is het kruis van Jezus. ‘Hij heeft zelfs zijn eigen Zoon niet gespaard, maar voor ons allen overgegeven. Hoe zou Hij ons met Hem ook niet alle dingen schenken!’ Zo zegt de apostel Paulus het. En zo is het ook: als ik bij het kruis van Jezus vrede met God vind, dan heb ik verder geen vragen meer.

Toen mijn kinderen klein waren, begrepen ze niet alles wat ik deed, maar zij hadden vertrouwen: ‘Het zal wel goed zijn wat vader doet!’ Als ik aan de voet van het kruis van Jezus vrede met God vind, een kind van God ben, dan kan ik de hemelse Vader ook vertrouwen. Hij doet alles goed. Dan heb ik helemaal geen vragen meer. Het gaat er alleen maar om dat u dit laatste Woord van God – Jezus – aanneemt en toelaat in uw leven!

Hebt u nog vijf minuutjes? Ik moet nu nog één ding zeggen dat heel belangrijk is:

5. Het zwijgen van God kan een uitvlucht worden

Je kunt er urenlang over discussiëren waarom God dit of dat toelaat, maar de vraag wordt toch altijd pas echt actueel en acuut, wanneer het jezelf betreft. Vindt u niet? In al die vreselijke onbegrijpelijke dingen van mijn leven ben ik er altijd alleen doorheen gekomen, vanwege het kruis van Jezus.

Pas zei een wanhopig meisje tegen mij: 'Ik kan niet verder meer leven!' Ik weet niet in welke situatie u verkeert, maar over de donkere kanten van uw leven zou ik willen zeggen: het gaat er niet om dat wij vragen: 'Waarom? Waarom?' Maar wij moeten vragen: 'Waartoe?' Daarom wil ik u nog een verhaal vertellen.

Toen ik enkele tientallen jaren geleden predikant werd in een mijnwerkerswijk, ging het daar vreselijk toe. Op een dag hoorde ik over een arbeider die in de mijn een ongeluk had gekregen. Er was een steen op hem gevallen. En nu was hij vanaf zijn middel verlamd, zonder enige hoop op herstel. Vreselijk! Ik bezocht hem, maar dat bezoek was verschrikkelijk. Het was het vreselijkste bezoek dat ik ooit heb afgelegd. De tent zat vol mijnwerkers. De flessen brandewijn stonden op tafel. De verlamde man zat in zijn rolstoel. Toen ik binnenkwam, hief hij een luid gebrul aan: 'Hé, zwartrok, blijf buiten alsjeblieft! Waar was jouw God, toen die steen op mijn kruis viel? Waarom zwijgt God toch?' En toen kwamen de vloeken. Het was een soort hel. Ik kon geen woord uitbrengen en ging weer naar buiten.

Nu had ik een paar vrienden onder de mijnwerkers van mijn wijk. Ik vertelde hun de volgende avond op onze kring over mijn bezoek. En een week later, toen wij net met onze

kring wilden beginnen, ging met veel kabaal de deur open en – de rolstoel met de halfverlamde man werd naar binnen geduwd. Die vrienden, die ook mijnwerkers waren, hadden hem gewoon opgehaald en meegenomen naar onze bijbelstudiekring. Ik weet niet of zij hem veel gevraagd hadden, waarschijnlijk niet. Zo zat hij dus voor mij. En toen sprak ik over de tekst: 'Alzo lief heeft God de wereld gehad' – niet: dat Hij ervoor zorgt dat het ons goed gaat, maar 'dat Hij zijn Zoon gaf'. Ik sprak over Jezus, Gods laatste Woord dat wij moeten horen en ik vervolgde: '...opdat een ieder die in Jezus gelooft, niet verloren zal gaan.' En de man luisterde! Het was voor het eerst dat hij zo over Jezus hoorde spreken! Opeens zag hij licht.

Maar laat ik kort zijn: drie maanden later was hij het eigendom van die Heer Jezus geworden. Ik kan u nauwelijks zeggen hoe nieuw en anders alles werd. In zijn huis werd orde op zaken gesteld. Waar je vroeger slechts gevloek hoorde, klonken nu geloofsliedereren. Zijn oude vrienden bleven weg, maar er kwamen nieuwe voor in de plaats. De flessen brandewijn verdwenen. In plaats daarvan lag de Bijbel op tafel. Zijn vrouw en kinderen fleurden op. Kort voor zijn dood heb ik hem nog een keer opgezocht. Dat vergeet ik nooit. Hij had zo'n aardige naam: 'Amsel'. Hij zal het mij niet kwalijk nemen dat ik zijn naam hier noem, hij is thans in de eeuwigheid.

'Amsel,' vraag ik, 'hoe staat het ermee?' 'Ach,' zegt hij, 'sinds mijn leven Jezus toebehoort, sinds ik vergeving van mijn zonden heb ontvangen, sinds ik een kind van God ben, is het in mijn huis,' en toen dacht hij even na en vervolgde, 'iedere dag pakjesavond.' Dat is toch goed uitgedrukt van zo'n mijnwerker, of niet? En toen kwam wat ik nooit zal

vergeten. Toen zei hij: 'Busch! Ik ga spoedig sterven, dat voel ik.' Wij tutoyeerden elkaar, omdat wij zulke goede vrienden geworden waren. 'En dan ga ik door de poort van de dood en sta voor God. Het is mij volkomen duidelijk. Met de dood is het niet uit. En wanneer ik dan in de eeuwigheid voor de troon van God sta, dan wil ik voor Hem neervallen en Hem bedanken dat Hij mijn wervelkolom gebroken heeft.'

'Amsel,' val ik hem geschrokken in de rede, 'wat zeg je me daar!' En hij antwoordt: 'Ik weet wat ik zeg. Zie je, als dat niet gebeurd was, als God mij zo in goddeloosheid verder had laten leven, dan was ik *linea recta* naar de hel gegaan, naar het eeuwige verderf. God moest in zijn reddende liefde zo hard ingrijpen en mij mijn wervelkolom laten breken, opdat ik de weg zou vinden naar zijn Zoon, naar Jezus. Door Jezus ben ik een blij kind van God geworden. En daarom wil ik Hem danken!' En toen kwam er een zin, die voor altijd in mijn geheugen gegrift blijft: 'Het is beter, verlamd aan Jezus toe te behoren en een kind van God te zijn, dan met twee gezonde benen voor eeuwig verloren te zijn!' Dat vergeet ik nooit meer. Ik antwoordde: 'Beste Amsel! Zie je: God heeft het je vreselijk moeilijk gemaakt. Aanvankelijk heb je gemopperd: "Waar was God eigenlijk? Waarom zwijgt God?" En nu heb je begrepen waarvoor het heeft gediend. God heeft jou naar Jezus toe willen trekken, opdat Jezus jou naar Hem kon trekken!'

Wij moeten niet vragen 'Waarom', maar veeleer 'Waar-toe'. En in verband daarmee wil ik u zeggen: Ik geloof dat alle moeilijke dingen in ons leven ertoe dienen dat God ons door Jezus tot Zich trekken kan! Dan kan Gods Geest in ons hart wonen, en onze gevoelens en ons verstand regeren.

Dan kunnen wij de vrede van God smaken en ervaren en ons verblijden. Het is mijn vurige wens en bede dat u daar van harte mee instemt!

Wij hebben recht op liefde!

Ik heb dit thema ook wel eens zo geformuleerd: 'Kan liefde zonde zijn?' Het gaat over de vraag van de seksualiteit, die ons allemaal sterk bezighoudt. Laat ik mij dadelijk op mijn onderwerp storten: 'Wij hebben recht op liefde'. Ik heb u daarover ernstige en belangrijke dingen te zeggen.

1. Ontstellende nood

Het is heel merkwaardig dat de mensen nog nooit zo eenzaam zijn geweest als vandaag de dag. En dat ondanks het feit dat we nog nooit zo dicht op elkaar gepakt hebben gezeten als tegenwoordig. Hoewel we als haringen in een ton zitten, zijn wij nog nooit zo eenzaam geweest als nu.

Een zestienjarige jongen zei eens tegen mij: 'Ik heb geen mens!' Ik antwoordde: 'Praat niet zulke onzin! Je hebt je vader toch!' 'Ach, die ouwe!' was zijn antwoord, 'die komt 's middags om vijf uur thuis, moppert wat, eet en vertrekt weer.' 'En je moeder?' 'Och, die heeft zoveel aan haar hoofd, die heeft geen tijd om zich met mij te bemoeien!' 'En de mensen die je kent van je werk?' 'Dat zijn collega's, meer niet! Ik heb geen mens, bij wie ik mijn hart eens kan uitstorten.' En dat zegt nota bene een jongen van zestien jaar tegen mij! Maar de eenzaamheid komt niet alleen bij jonge-

lui voor. Echtgenotes leven vaak doodeenzaam naast hun man, en omgekeerd. De man heeft geen idee wat er in zijn vrouw omgaat. En de vrouw heeft geen idee wat er in haar man omgaat. En dat noemt men dan huwelijk! En zo zijn wij eenzame mensen!

Wanneer de filosofen van onze tijd het hebben over de eenzaamheid van de mens, dan wordt er met open oren geluisterd. De mens snakt er gewoon naar om uit zijn eenzaamheid verlost te worden. En dit diepe verlangen om uit de eenzaamheid verlost te worden, gaat een verbond aan met de sterkste drang die er in ons leven bestaat: de geslachtsdrift. En dan is er geen houden meer aan. Een vijftienjarige jongen zoekt een vriendinnetje, om hem uit zijn eenzaamheid te bevrijden. De echtgenoot, die langs zijn vrouw heen leeft en zich volslagen alleen voelt, gaat er met zijn secretaresse vandoor, in de hoop dat die hem uit zijn eenzaamheid verlost. Die jonge student, één van de duizenden studenten aan één of andere universiteit, en in wezen intens eenzaam, zoekt het gezelschap van een studente die even eenzaam is als hij. Het diepe verlangen om van je eenzaamheid verlost te worden, gaat dus een verbond aan met de sterkste drang die er in het leven is, de geslachtsdrift. En zo komt het dat wij vandaag de dag in een krankzinnig door seks beheerste wereld leven. En van dit gegeven, dat de mens op seksueel gebied bevrijding uit zijn eenzaamheid zoekt, maken handige zakenlieden gretig gebruik: filmproducenten en romanschrijvers bijvoorbeeld. En daarom geldt: geen film meer of minstens één bedscène! Geen boek meer of minstens één echtbreuk.

Wanneer je al dat gedoe zo gadeslaat – er wordt geflirt, er wordt gezoend, men maakt elkaar het hof – dan heb je het

gevoel dat alles zich afspeelt in dulci júbilo, dat het één en al genot is. Een jong meisje zegt tegen me: 'Dominee, wij hebben daar heel andere ideeën over dan onze grootouders. Wij hebben een nieuwe moraal, een nieuwe ethiek!' Ik zou bijna geneigd zijn eerbiedig mijn hoed af te nemen, als ik er tenminste een ophad, en te antwoorden: 'Alle respect!' Maar wanneer je, zoals ik, al heel lang predikant bent in een grote stad, dan geloof je die grote woorden niet meer. Ik weet uit ervaring dat dit 'hiep-hiep-hoera' slechts een façade is. Achter die façade zit een ontstellende nood: jonge mensen die er zelf niet uitkomen en twijfelachtige relaties onderhouden. Huwelijken die in pure huichelarij worden voortgezet of kapotgaan. Een eindeloze nood! En deze nood kennen wij allemaal. Ik heb het niet over zomaar willekeurige mensen, maar over onszelf.

Jaren geleden heb ik, in een stadje in het gebied van de Lippe, een voordracht over een soortgelijk onderwerp gehouden en wel alleen voor jonge mensen. Toen ik de zaal binnenkwam, dacht ik: 'Het Lijkt hier de hel wel!' Opgeschoten jongens, meisjes, sigarettenwalm! Een paar jongens haalden zelfs flessen jenever te voorschijn. Enkele meisjes zaten bij jongens op schoot. 'Moet ik hier spreken! Tjonge, jonge!' dacht ik. En toen stak ik van wal met de volgende zin: 'Op seksueel gebied heerst een ontstellende nood!' Op dat ogenblik leek het wel alsof het doek opging. Ik zie nog hoe zo'n jongen opeens zijn meisje opzijduwde. Die woorden raakten hem. Plotseling was het doodstil. En toen dacht ik: 'Op het eerste gezicht lijkt het allemaal even mooi, maar het klopt toch: op het gebied van de seksualiteit heerst een ontstellende nood!'

2. Waarin de nood bestaat

De nood is terug te voeren tot één feit, namelijk dat wij niet meer weten wat eigenlijk goed en wat eigenlijk verkeerd is. Wij zeggen: 'Wij hebben tegenwoordig nieuwe opvattingen op dat gebied!' Maar het blijft zoals het is: de zonde is een realiteit! En wanneer ik me aan iemand bezondig, dan komt er een last op mijn geweten te liggen. Dat is een realiteit. Daardoor ontstaat de nood dat mensen niet meer weten wat goed en wat verkeerd is. Laat ik eens botweg vragen: is voorechtelijk geslachtsverkeer oké of is het verkeerd? Is echtbreuk in een moeilijk huwelijk een noodzaak of is het verkeerd? Is lesbische liefde, die meisjes onderling bedrijven, zonde of niet? Is homoseksualiteit, dat een man met een andere man of met een jongen of jongens onder elkaar onzedelijke handelingen plegen, verkeerd of niet? Is zelfbevrediging, is echtscheiding verkeerd of niet? Wat is er eigenlijk verkeerd en wat is goed? Op dit punt ontstaat de nood!

In duizenden romans wordt gedaan alsof dit terrein buiten de categorieën 'goed' en 'verkeerd' valt, en dat daarmee de kwestie is afgedaan. Onvriendelijk en niet-solidair zijn, dat is verkeerd – maar dat heeft niets met goed of verkeerd te maken. Neem de moderne films eens: close-up van een innige omhelzing, het gordijn gaat dicht en dan zie je alleen nog maar schaduwen, of het wordt open en bloot getoond. Het hoort er gewoon bij. Het schijnt niets met goed of verkeerd te maken te hebben. Is dat zo? Wat is verkeerd en wat is goed? Ik weet nog dat het voor mij, toen ik als jonge vent tot zelfbewustzijn kwam, een beklemmende vraag werd: 'Wat is geoorloofd en wat niet?'

Om een juist antwoord op deze vraag te kunnen geven, moeten we eerst nog een andere vraag stellen: 'Wie bepaalt eigenlijk wat goed of verkeerd is? Wie heeft het eigenlijk voor het zeggen?' Er stond eens een stelletje voor me: zij met zwartgeverfde ogen, hij een wat labiele jongeman met vingertoppen die bruin waren van de sigaretten. Ik zeg: 'Wat er met jullie aan de hand is, is van zeven kilometer afstand te zien!' Dan zegt dit snolletje tegen me: 'Daar steekt toch niets verkeerd in, dominee! Daar steekt toch niets verkeerd in!' Ik antwoord: 'Wacht eens! Wie bepaalt eigenlijk of er iets verkeerd in steekt of niet?'

Ja, wie vertelt er eigenlijk wat goed is en verkeerd? De kerk? Nee! Daaraan zou ik mij ook niet onderwerpen. Als jongeman heb ik nooit de zeggenschap van dominees over mijn leven erkend, en nu ben ik zelf dominee. Wie bepaalt wat goed is of verkeerd? Tante Amalia? Of mijn eigen geweten? 'Ik volg de stem van mijn hart!' Ja, ja! Wie mag eigenlijk zeggen wat goed of verkeerd is?

Inmiddels zijn we op een uiterst belangrijk punt gekomen. Als er een levende God bestaat, die de Heer van de wereld is, dan mag Hij zeggen wat goed en wat verkeerd is! Als God niet bestaat, doe dan wat u wilt! Fatsoenlijk zijn terwille van tante Amalia, dat zie ik ook niet zo. Op dit punt wordt ieder mens voor de vraag gesteld: is er een God – of niet? Ik ken mensen die er maar wat op los leven en toch beweren: 'Ik geloof wel in God de Heer.' Onzin! Als er een God is, dan geldt zijn wil ook op seksueel gebied. U moet tot een beslissing komen: u kunt God voor uw leven afzweren, maar dan sterft u ook zonder God! We kunnen niet tot ons vijfenveertigste zeggen: 'Ik leef zonder God!' – en dan op eens oud en vroom worden. Dat gaat niet! 'Zoekt de Heer,

zolang Hij te vinden is,' staat er in de Bijbel – niet: wanneer het je uitkomt.' Nogmaals, als God niet bestaat, dan kunt u doen wat u wilt. Maar als God leeft, dan maakt Hij uit wat goed en verkeerd is. Dat is toch duidelijk?

En nu zeg ik u: God leeft werkelijk! God leeft echt! En als u mij vraagt hoe ik dat zo honderd procent zeker weet, dan antwoord ik: Omdat Hij zich geopenbaard heeft in Jezus! Ik zou het er wel bij u in willen hameren: Sinds Jezus is gekomen, is elke onverschilligheid tegenover God óf het loochenen van God, óf onwetendheid, óf kwade opzet! God leeft! En omdat God leeft, bepaalt Hij wat goed en verkeerd is! U kúnt Hem in uw leven aan de kant zetten; u kúnt zeggen: 'Wij houden er andere morele principes op na!' – maar ik garandeer u dat u voor God rekenschap zult moeten afleggen over uw leven!

Het is een enorme bevrijding, wanneer je tot de ontdekking komt dat God bepaalt wat goed en verkeerd is. En in zijn Woord, in de Bijbel, heeft Hij ons dat heel duidelijk en helder gezegd. Een man vroeg mij eens heel verbaasd: 'Staan er in de Bijbel dan ook zulke dingen?' Toen antwoordde ik: 'Ja, die staan er ook in. God geeft heel duidelijke aanwijzingen over wat goed en verkeerd is op het gebied van seksualiteit.'

Kunt u me volgen? Wij dienen dus te vragen: 'Wat zegt God eigenlijk over deze zaken?' Ik wil nu uit de Bijbel de kern van de zaak halen.

3. Wat zegt God?

a) God staat positief tegenover de seksualiteit

Er bestaat een gedicht van Tucholsky, waarvan de inhoud

ongeveer op het volgende neerkomt: vanaf de taille naar boven ben ik christen – en vanaf de taille naar beneden ben ik heiden. Dat is waanzin! De Bijbel zegt: 'God schiep de mens – en schiep hen als man en vrouw.' En God schiep ons ook met onze seksualiteit! Daarom spreek ik er openlijk over. Dat is geen taboe. God heeft mij als man geschapen – en u, mannen, ook. Laten we dan ook kerels zijn – en geen marionetten! En God heeft u als vrouw geschapen. Wel, wees dan ook een vrouw! Het krampachtig pogen van vrouwen om als de mannen te zijn, of omgekeerd, is ziekelijk. U begrijpt het al: wees toch echt vrouw! Wees toch echt man! 'God schiep de mens – en schiep ze als man en vrouw' – en niet nog een derde geslacht. God keurt onze seksualiteit goed. Dat mag ik weten. We hoeven niets te verdringen of te onderdrukken. De gehele spanning die in het man- of vrouwzijn ligt, behoort bij de schepping.

Maar wij zijn wel een gevallen schepping. De wereld is niet meer zoals zij uit de hand van God is ontstaan. En daardoor is juist dat belangrijke en tere terrein van de seksualiteit zo bijzonder aan gevaren blootgesteld. Daarom heeft God dit gebied beschermd.

b) God beschermt de seksualiteit door middel van het huwelijk

God staat positief tegenover de seksualiteit en Hij beschermt haar door middel van het huwelijk! Het huwelijk is niet een maatschappelijke overeenkomst, maar een instelling van God.

Een Amerikaanse psychiater, die hierover een dik boek heeft geschreven en zelf beslist geen christen is, zegt: 'Er is nooit een belangrijker zin over de hele kwestie geschreven

als in de Bijbel: 'God schiep de mens – en schiep hen als man en vrouw.' En hij vervolgt: 'Ik ben helemaal geen christen, maar ik zeg, als psychiater, dat dit het ware is: het huwelijk.' Let wel: het huwelijk van de trouw – niet het zevende, achtste, negende of tiende 'huwelijk' van de filmsterren van Hollywood! Dat die 'huwelijken' als ideaal worden voorgesteld, is ook zo'n stukje waanzin van onze tijd en maakt onze volkomen hulpeloosheid wel duidelijk.

God heeft het huwelijk ingesteld: het huwelijk van liefde en trouw. En nu wil ik kort iets over het huwelijk zeggen. Dames, een goede vrouw zijn betekent niet alleen dat u voor uw echtgenoot goede maaltijden bereidt en knopen aannaait, als die eraf gesprongen zijn. Mannen, het is niet voldoende dat u uw vrouw huishoudgeld geeft en u verder niet met haar bemoeit. Het huwelijk behoort, naar de wil van God, een bevrijding uit de eenzaamheid te zijn! Is uw huwelijk zo? Misschien moet u eens met elkaar praten en zeggen: 'Waar zijn we eigenlijk beland? Ons huwelijk behoort een bevrijding uit de eenzaamheid te zijn!' 'Het is niet goed,' zegt God in den beginne, 'dat de mens alleen is; Ik zal hem een hulp maken.' Begrijpt u: bevrijding van eenzaamheid!

In dit verband wil ik graag een verhaal vertellen dat boekdelen spreekt. Toen ik nog klein was, mochten mijn zusje en ik eens met familieleden mee naar Stuttgart voor een bruiloft. Het was de eerste bruiloft die ik meemaakte, en alles was heel interessant. In koetsen gingen we naar de kerk en daarna was er een groot diner in een hotel. Op het menu stond als laatste 'ijstaart'. Mijn zus en ik zaten aan het eind van de tafel en we hadden slechts één verlangen: dat die ijstaart gauw zou komen. Maar dat duurde einde-

loos lang, omdat een oom een uitvoerige speech hield. Die speeches waren vreselijk vervelend voor ons. En toch is één van die speeches mij bijgebleven. Er stond een oom op, die een beetje grappig wilde zijn en zei: 'Waarde feestgenoten! Men zegt wel eens dat er in de hemel twee stoelen staan, die bestemd zijn voor het echtpaar dat er geen seconde spijt van heeft gehad dat ze met elkaar getrouwd zijn.' En hij vervolgde: 'Maar die stoelen zijn tot op de dag van vandaag leeg!'

Op dat ogenblik werd hij in de rede gevallen. Mijn vader riep dwars door dat grote gezelschap naar mijn moeder, die aan het andere eind van de tafel zat: 'Moeder, die stoelen krijgen wij!' Ik was nog klein en heb de diepe betekenis van die woorden niet begrepen. Maar er ging een stroom van blijdschap door mijn hart, omdat ik die heerlijke warmte van zo'n ouderlijk huis mocht bespeuren. Is uw huwelijk zo? Zo heeft God het bedoeld!

Toen ik trouwde, was er een oude collega, die tijdens het diner een bijzonder aardige speech hield over een tekst uit de Bijbel: 'Ik zal hem een hulp maken, die bij hem past.' Hij zei: 'Geen meesteres, die hem onder de pantoffel houdt. Geen slavin, die aan zijn voeten ligt. Ook niet naast hem – als bijzaak. Maar een hulp, die bij hem past.' Ik zou willen dat ik nu de loftrumpet over het huwelijk mocht steken. Ik wou, dat ik daar tijd voor had.

Het heeft diepe indruk op mij gemaakt, toen mijn vader bij zijn zilveren jubileum zijn vrouw aankeek en zei: 'Iedere dag ben ik meer van je gaan houden!' Toen dacht ik aan al die huwelijken, waar in de loop van vijftwintig jaar langzamerhand alles is verkild. Afschuwelijk! Er zijn veel echtgenoten die tegen hun partner zouden moeten zeggen:

'Zeg, wij moeten nog eens van voren af aan beginnen!' Dat kan! Dat kan!

En nu het derde: Er zijn veel jonge mensen die zeggen: 'Ik denk nog helemaal niet aan trouwen. Hoe staat het dan met ons? Kunnen wij doen wat we willen?' Tot hen heb ik dit te zeggen:

c) God wil geen immorele jeugd, maar een jeugd met een hoge moraal

Ik weet wel: dat klinkt belachelijk, vandaag de dag. Maar gelooft u dat God zich richt naar wat op zeker moment 'in' is? Dat zijn geen woorden van mijzelf. Maar dat zegt Gods Woord.

Misschien mag ik dat nog wat toelichten. In de Bijbel ligt een geweldige gedachte. Er staat een verhaal in over een jongeman: Isaak. Zijn vader laat voor hem op zekere dag een vrouw zoeken. Dan gaat Isaak het veld in om te bidden, omdat hij ervan overtuigd is dat God het is die hem zijn vrouw geeft. En deze vrouw, die hij nog niet eens kent, blijft hij trouw. Jongens, jullie die nog helemaal niet aan trouwen denken, je mag ervan overtuigd zijn dat God jullie het juiste meisje op de juiste tijd geeft. En dat meisje moeten jullie nu reeds trouw zijn! Of omgekeerd: Meisjes, blijf hem trouw die jullie nog helemaal niet kennen! Dat is de gedachte van de Bijbel. God wil een reine jeugd!

Een psychiater verklaarde mij eens: 'Ik ben ervan overtuigd dat een meisje in wezen slechts éénmaal echt kan liefhebben. Slechts één keer gaat haar hart echt open. Wanneer zo'n meisje zeven scharreltjes heeft gehad, dan is ze, zo drukte hij zich letterlijk uit, 'bedorven voor het huwelijk. Ze trouwt met de zevende en denkt altijd aan de eerste, van wie

ze gehouden heeft.' Daarop antwoordde ik: 'Interessant! U komt vanuit de psychiatrie tot dezelfde waarheden als het Woord van God.'

Ik moet dus in alle duidelijkheid zeggen: Voorechtelijk geslachtsverkeer, lesbische liefde, homoseksualiteit, echtbreuk, echtscheiding... dat zijn zonden, waarvoor u zich moet verantwoorden voor het aangezicht van de heilige God.

Eigenlijk zou ik het hierbij kunnen laten. Ik weet dat het in mijn jonge jaren een grote steun voor mij was, toen ik Gods wil begreep, en dat Hij alleen het voor het zeggen heeft. Maar het zou hard zijn, wanneer ik alleen afbrekende kritiek had en niet nog iets heel wezenlijks zou toevoegen.

4. Hoe overwin je de nood?

Er staat een wonderlijk, schokkend verhaal in de Bijbel. Jezus, de Zoon van de levende God, staat temidden van een groep mensen. Opeens ontstaat er grote opschudding. Er wordt plaats gemaakt. Een menigte mensen – priesters en gepeupel – sleept een knappe jonge vrouw naar Hem toe. Ik zie haar gewoon voor me, met haar half kapotgetrokken kleren. Zij sleuren haar voor Jezus en zeggen: 'Jezus! We hebben deze jonge vrouw betrapt bij het plegen van overspel. Gods gebod zegt dat een echtbreker de doodstraf verdient. U bent altijd zo barmhartig, Heer, maar tegen Gods wil kunt U toch niets inbrengen. Wij denken dat u het met ons eens bent dat deze vrouw nu gestenigd moet worden!' Dan kijkt Jezus die jonge vrouw aan en antwoordt: 'Ja, God neemt dat heel, heel ernstig op; en zij verdient naar de wil van God de doodstraf.' Er beginnen al heel wat ge-

zichten te glimmen. Sommigen pakken al een paar stenen, want echtbrekers werden gestenigd. Maar Jezus vervolgt: 'Ogenblikje! Wie onder u zonder zonde is – in gedachten, woorden en werken – die mag het eerst een steen naar haar gooien.' En dan bukt Jezus zich en schrijft iets in het zand. Ik zou best willen weten wat Hij schreef, maar dat vermeldt de Bijbel niet. Na lange tijd richt Hij zich op – en het hele plein is leeg. Alleen die vrouw is er nog. In de Bijbel staat: Zij gingen heen, door hun geweten aangeklaagd.

En nu vraag ik u: had u de eerste steen naar die vrouw mogen gooien, omdat u op dit gebied in gedachten, woorden en werken volkomen rein, zonder smet bent? Had u de eerste steen kunnen gooien? Niemand... toch?! Maar dan zitten wij hier als een stel zondaars, inderdaad.

Ziet u: die mensen, daar bij Jezus, hebben een grote fout begaan. Zij gingen heen, door hun geweten aangeklaagd. Ze hadden het omgekeerde moeten doen. Zij hadden moeten zeggen: 'Jezus! Wij moeten naast die vrouw gaan staan. U hebt haar niet veroordeeld. Help ook ons!' Ik weet voor de seksuele nood van onze tijd in wezen geen andere helper dan Jezus. En wanneer ik dat zo zeg, dan zeg ik dat als iemand die zelf met de hulp van Jezus heeft geleefd. Als ik over Jezus spreek, dan verkondig ik geen theorie. Hij is de kern van mijn leven. Een dominee is ook niet onzijdig; hij is immers ook een man. Die heeft de Heiland net zo goed nodig als u. En ik heb ervaren welk een Redder Jezus is en wel naar twee kanten:

a) Jezus vergeeft schuld

Geen dominee, geen priester, ook de engelen niet, kunnen u uw zonden vergeven. De eerste onreine gedachte

en alles wat er verder bijkomt, leiden onherroepelijk tot schuld. En u gaat met uw schuld naar de eeuwigheid, naar het oordeel van God – wanneer u niet vóór die tijd Jezus vindt en Hem uw zonden belijdt en daarvoor vergeving ontvangt. Jezus is de Enige die onze schuld kan vergeven. Ga in gedachten voor het kruis van Jezus staan en zeg: ‘Nu leg ik alle zonden uit mijn jeugd voor U neer. Al mijn dubieuze relaties belijd ik voor U. Ik wil niets verzwijgen.’ En dan richt u uw blik op het kruis en spreekt het volgende uit: ‘Het bloed van Jezus Christus, de Zoon van God, reinigt ons van alle zonden.’ Een bevrijdend woord!

Ik werd soldaat toen ik zeventien was. En in het leger ging ik door een poel van immoraliteit heen. Op zeker ogenblik schrok ik wakker en vroeg me met het oog op mijn immorele levensweg af: ‘Wie in vredesnaam neemt die verknoeide jeugd van mij weg?’ En toen begreep ik het: Jezus liquideert mijn verleden. Jezus vergeeft mijn schuld!’ En toen heb ik mij tot Hem bekeerd. Nu zou ik niet graag leven zonder Hem.

Daar heb ik in Düsseldorf in een grote samenkomst eens over gesproken, dat Jezus door de vergeving van je schuld je verleden liquideert. Als de bijeenkomst is afgelopen en de stroom mensen zich naar buiten begeeft, zie ik hoe een rijzige, keurige meneer zich door die menigte heen naar voren dringt en naar mij toe komt. Tenslotte staat hij zenuwachtig voor me en vraagt: ‘Is dat waar, wat u gezegd hebt, dat er vergeving van schuld bestaat?’ ‘Jazeker,’ antwoord ik, ‘God zij dank! Daar leef ik van!’ Dan zegt hij: ‘Ik ben psychiater. Ziet u, er komen zoveel mensen naar mij toe met psychische ziekten. Zij hebben complexen. Maar ze weten niet waar zij aan lijden. Meestal zijn het schuldverhalen van

lang geleden, die ze zich niet meer duidelijk kunnen of willen herinneren. Ik moet soms tijden aan hen werken, om die oude gebeurtenissen uit hun onderbewustzijn naar boven te brengen. Maar daar houdt mijn kunnen op. Ik kan die schuld van vroeger wel aan het licht brengen: leugen, twist, immoraliteit. Maar ik heb dikwijls wanhopig gedacht: 'Kon ik die schuld nou ook maar wegdoen!' En daarom vraag ik u, dominee Busch, is er werkelijk iemand die schuld kan wegnemen? Is dat waar of niet?' Daarop heb ik voor de tweede keer verheugd bevestigd: 'God zij dank, ja!' En toen besepte ik wat een ongekennde, geweldige boodschap wij in het Nieuwe Testament hebben: Jezus vergeeft schuld!

En nu het andere:

b) Jezus maakt vrij van banden

Toen ik eens tegen een bijzonder knappe, jonge secretaresse zei: 'Mejuffrouw, het gaat helemaal verkeerd met u! De verhouding die u met uw chef hebt, is afschuwelijk. Maak de man en zijn gezin toch niet ongelukkig!' Toen gaf zij ten antwoord, en er kwam een pijnlijk trekje op haar gezicht: 'Ik kan er niet van loskomen! Ik hou toch van hem!' 'Ja,' antwoordde ik, 'maar die man heeft toch zijn vrouw en kinderen! U bent wreed!' En weer zei ze: 'Ik kan er niet meer van loskomen!' Daarbij merkte ik, hoe zij zelf de pijn van die relatie voelde, maar niet in staat was ermee te kappen. Toen was ik blij haar te kunnen zeggen: 'Ziet u, de boeien van de zonde kunnen wij inderdaad niet stukbreken, maar in de Bijbel staat: 'Wie de Zoon van God heeft vrijgemaakt die is werkelijk vrij.' Roep Jezus aan! Hij is bij machte ook zulke trieste relaties te verbreken!'

Op dit terrein van onze seksuele noden en banden wordt duidelijk dat zowel jongeren als ouderen de Verlosser nodig hebben. Dat Jezus inderdaad een heerlijke en heel reële verlossing schenkt, dat kunt u zelf gaan ervaren! U hebt de Verlosser nodig, anders leeft u op een laag pitje!

5. De wereld dorst naar 'agapè'

Ik moet er nog iets aan toevoegen. Er zijn veel meisjes die zeggen: 'Ja, we zijn al veertig en niemand is met ons getrouwd. Hoe staat het dan met ons?'

Ik ben voor honderd procent pacifist – dat wil ik rustig bekennen – en ik zou het eigenlijk alleen al geworden zijn vanwege de nood van zulke meisjes. In de Tweede Wereldoorlog zijn vijf miljoen jonge mannen gesneuveld. Het betekent dat vijf miljoen meisjes de hoogste wens van hun leven ontzegd bleef – een man gelukkig maken – dat vijf miljoen meisjes hun levensweg alleen moeten gaan. Moet ik nog meer redenen aanvoeren tegen de oorlog? Wilt u zich eens realiseren wat deze stille nood van vijf miljoen meisjes betekent! De mannen die hen gelukkig wilden maken, liggen op de slagvelden. Tegen die meisjes zou ik willen zeggen: 'Om Gods wil, neem niet met geweld, via de weg van de zonde, wat jullie onthouden is! Dring niet binnen in andermans huwelijk! Een groot stuk gevaar en verzoeking is ons volk binnengeslopen.' 'Ja, hoe moet dat dan met ons?' vraagt u. Daarop antwoord ik: 'Als jullie leven tot nu toe zo geleid is, sta er dan positief tegenover. Je hoeft niet per se ongelukkig te zijn, als je niet trouwt!'

De Bijbel vertelt over een ongetrouwde vrouw die Dorcas heette. Zij woonde in de stad Joppe, het tegenwoordige

Jaffa. Vlak voor haar dood was juist de apostel Petrus in de buurt. Hij wordt geroepen. Als Petrus de sterfkamer binnenkomt, stukt de adem in zijn keel. Hij had gedacht: 'Dat oude juffertje zal vast wel helemaal alleen op haar sterfbed liggen!' Maar de kamer is propvol! Er zit een weduwe die zegt: 'Dorcas heeft deze rok voor mij genaaid!' Er is een blinde man, die verklaart: 'Ik was zo alleen. En iedere zondagmiddag van drie tot vier kwam Dorcas mij een uurtje voorlezen. Dat waren fijne uren in mijn leven!' En er zitten kleine kinderen – u kent ze wel: met zo'n lekkere snotneus – en die vertellen: 'Wij zijn kinderen zonder thuis. Niemand keek naar ons om. En toen kwam Dorcas en trok zich ons lot aan!' Opeens beseft Petrus het: 'Dorcas heeft een veel rijker leven gehad, dan menige vrouw die naast een verveelde echtgenoot gaandeweg verzuurd is!'

Wij hebben in onze taal slechts één woord voor liefde. In het Grieks bestaan twee woorden voor liefde. En het Nieuwe Testament is in het Grieks geschreven. De liefde waarover wij in de eerste plaats spraken, heet in het Grieks 'eros'. Vandaar ook het woord 'erotiek'. Maar er is nóg een woord voor liefde, dat luidt 'agapè'. Dat is de liefde van God, die ik mag doorgeven.

Jullie, jonge meisjes, die tegen je wil niet getrouwd bent, zeg 'ja' tegen je levensweg – en vul je leven helemaal met 'agapé'. De wereld hunkert naar zulke liefde.

Mag ik nog even kort recapitulieren? Gód bepaalt wat goed en verkeerd is! God zegt: een jeugd met moraal, een huwelijk van trouw. En als je niet trouwt, dan komt het er op aan dat je je levensweg positief aanvaardt.

6. Liefde waar wij geen recht op hebben

Tenslotte wil ik nog één keer op Jezus terugkomen. Mijn thema luidde: 'Wij hebben recht op liefde!' Er is ook een liefde waarop wij geen recht hebben, die ons vrijelijk geschonken wordt. En dat is de liefde van Jezus Christus. Wij zijn zondaren. Wij hebben een Heelmeester, een Verlosser nodig. Laat ik eens een persoonlijk getuigenis geven. Ik zat tijdens het Derde Rijk van Hitler weer eens in de gevangenis – terwille van mijn geloof. De gevangenispredikant had mij bezocht en gezegd: 'Uw vooruitzichten zijn nogal somber!' Daarna was hij weggegaan. En ik bleef alleen achter in mijn cel. Die was erg klein. Helemaal bovenaan was een kleine lichtspleet. Het was koud en ik zat te rillen. Ach, de hele sfeer waarin ik terechtgekomen was, was zo akelig koud. Ik had heimwee naar mijn vrouw, naar mijn kinderen, naar mijn werk, naar al mijn jongens en meisjes. Ik was immers jeugdpredikant. En daar zat ik dan – zonder hoop.

Toen de avond aanbrak, maakte een grenzeloze wanhoop zich van mij meester. Ik weet niet of u zich wel eens wanhopig hebt gevoeld. Maar op dat ogenblik – ik kan het niet anders zeggen – kwam de Heer Jezus mijn cel binnen! Hij leeft! Hij kan door gesloten deuren gaan. En Hij deed dat en stelde mij zijn sterven aan het kruis voor ogen, toen Hij voor mij, zondaar, stierf. En ik hoorde zijn woorden in mijn oor: 'Ik ben de Goede Herder. De Goede Herder zet zijn leven in voor zijn schapen.' In dat uur werd er zo'n stroom van goddelijke liefde uit de handen van Jezus over mij uitgegoten, dat ik het bijna niet meer aankon, dat het haast teveel was voor mijn hart. En ik begreep: dat is een

liefde die wij niet verdiend hebben, waarop wij geen recht hebben, een liefde die ons geschonken wordt.

En die liefde van Jezus staat ook open voor u! Waarom laat u die stroom aan u voorbijgaan? Hij wil juist uw hart binnenstromen!

Kun je met God spreken?

In Zwaben is een grappig verhaal in omloop. Er waren in een Zwabisch dorp koorddansers aangekomen die 's avonds een voorstelling wilden geven. Hun stellages, met een lang koord in het midden, hadden zij al opgesteld. Een moeder met een klein kind loopt langs. Het kind vraagt: 'Mama, kun je over dat touw lopen?' Daarop antwoordt haar moeder: 'Het kan, als je het kunt! Maar ik kan het niet!' Dat is het eerste wat ik u over dit onderwerp moet zeggen.

1. Het kan, als je het kunt!

Ja, het kan – God is er immers! – als je het kunt. Maar velen van u moeten ook zeggen: 'Maar ik kan het niet!' Natuurlijk kun je met God spreken! U kunt toch ook spreken met meneer Pietersen. Zou u dan niet met de levende God kunnen spreken? Hij is er! Maar kunt u met God spreken?

Als kind heb ik een liedje geleerd: Hoger dan de blauwe luchten en de sterretjes van goud, woont de Vader in de hemel... En toen heb ik gedacht: 'Dan heeft het geen zin meer om te bidden, want ik kan niet zo hard roepen dat God in die verre hemel mij horen kan.' En de Russen spotten: Wij hebben de spoetnik de ruimte in gestuurd. Als er een God bestaat, dan hadden wij hem tegen moeten komen.

Velen komen er niet uit en vragen: 'Ja, waar is God dan? In de hemel, ver weg? Daar boven? Hoe hoog dan? Honderd of duizend kilometer hoog?' Daarop wil ik u meteen in alle duidelijkheid zeggen: 'Hoger dan de blauwe luchten', daarvan staat niets in de Bijbel, maar de Bijbel zegt iets heel anders. Zij zegt over de levende God: 'Voorwaar, Hij is niet ver van een ieder van ons.' En op een andere plaats wordt het zo uitgedrukt: 'Van alle kanten omgeeft Gij mij.' Dat kun je alleen begrijpen, als je weet dat onze zintuigen alleen de driedimensionale wereld kunnen opnemen. Maar de wereld is groter. En God is in een andere dimensie, slechts een handbreedte naast u. Toen u een scheve schaats reed, stond Hij naast u – en zweeg. Er zijn mensen, die veertig of vijftig jaar oud zijn, en die veertig of vijftig jaar lang voor zijn ogen gezondigd hebben – en Hij zwijgt.

Natuurlijk kun je met God spreken! Maar het is net als bij die koorddansers: het kan, als je het kunt! Maar de meeste mensen moeten vandaag aan de dag zeggen: 'Maar ik kan het niet!' Toe, wees eens heel eerlijk, u kunt toch helemaal niet bidden. Je zou het kunnen, als je het zou kunnen. Maar je kunt het niet! Dat is een akelig kenmerk van onze tijd, dat men het vermogen om te bidden, en daarmee het vermogen om te geloven, kwijtgeraakt is. De beroemde schrijver Franz Werfel heeft een roman geschreven met de titel 'Der veruntreute Himmel' (De vervreemde hemel). Daarin staat een zin die mij achtervolgt zolang ik met mensen te maken heb: 'Het kenmerk van de moderne tijd is dat de mens metafysisch dommer wordt.' Met 'metafysisch' worden de eeuwige dingen aangeduid, die ook tot de werkelijkheid behoren, maar in een andere dimensie. Met 'metafysisch dommer' worden, bedoelt de schrijver: dat de mens zo lang

is afgestompt door radio, televisie, geroddel, propaganda, ideologieën, politiek, burens, terreur in fabrieken, tot hij absoluut niet meer in staat is er rekening mee te houden, dat God er is en dat je met God kunt spreken. Is het mogelijk met God te spreken? Dat zou kunnen, als de mens niet afgestompt zou zijn door honderd jaar cultuurgeschiedenis!

Een jongen van zestien jaar vertelde mij een schokkende gebeurtenis die hij had beleefd, toen hij in de oorlog onder de wapenen was geroepen. Op zijn batterij was een bombardement uitgevoerd. Als hij als eerste uit de bunker komt, treft hij een man aan wiens lichaam is opengereten. Hij wil hem helpen. Dan zegt die man tegen hem: 'Ik ga sterven. Jij hoeft me niet meer te helpen. Ik heb alleen nog iemand nodig die met mij kan bidden. Jongen, bid alsjeblieft!' Dan antwoordt die jongen: 'Ik heb bij de Hitler Jugend alleen maar leren vloeken, niet leren bidden.' En hij loopt naar de kapitein en zegt: 'Kapitein, komt u eens mee!' De kapitein knielt bij de man neer, wiens lichaam is opengereten en wiens darmen naar buiten komen: 'Wat wil je, kameraad?' 'Kapitein, ik ga sterven. Bid met me!' 'Mijn hemel,' roept de kapitein uit, 'bidden, dat kan ik niet.' En dan haalt de kapitein de overste. En tenslotte staan die grote kerels daar, die zich erop laten voorstaan dat zij echte kerels zijn, die je elke vuile mop kunnen vertellen, die kunnen vloeken, maar geen van hen kan bidden. Niet eens het 'Onze Vader' krijgen ze over hun lippen. Die jongen zei tegen mij: 'Ik stond daar en dacht: Als ik deze rotoorlog overleef, dan is het eerste wat ik doe, ergens naar toe gaan, waar ik kan leren bidden. Ik zou niet graag op zo'n ellendige wijze willen creperen als die man!'

Zo is de situatie in onze tijd. Of ik nu bij een directeur

ben of bij een arbeider: de één is te geleerd om te bidden en de ander staat onder de terreur van de vrijdenkers. Wij kunnen het niet meer. En wat die schrandere Franz Werfel 'metafysisch dommer worden' noemt, is een catastrofe die onze aandacht verdient. Vandaar onze afschuwelijke hulpeloosheid en onbeholpenheid bij iedere tegenslag. Ik heb in Essen met mensen in schuilkelders gezeten, die een dikke plaat voor hun hoofd hadden en pochten over de eindoverwinning, over die geweldige 'Führer' (Hitler) en over het Grote Duitsland. Maar toen de bommen vielen, begonnen ze te jammeren. En wij, als christenen, hebben gebeden en liederen over Jezus voor hen gezongen, opdat zij het zouden volhouden. Zijzelf konden niet meer bidden. Ja echt, het is een ramp als de mens niet meer kan bidden!

Onlangs stond er een intelligent, ontwikkeld man voor me, die met een glimlachje verklaarde: 'Met bidden kom je ook niet verder, dominee!' Toen heb ik keihard gezegd: 'Klets toch niet zo dom!' 'Hoezo,' vroeg hij verbluft. En ik antwoordde hem: 'U komt mij voor als iemand met een geamputeerd been die zegt: Skiën heeft ook totaal geen nut! Hij kán het immers niet!'

Over skiën kun je discussiëren, maar niet met mensen die maar één been hebben, of wel? Maar zo zijn wij. Wij kunnen niet bidden, maar zeggen heel stoer: 'Bidden heeft ook geen zin!' U hoort uit mijn woorden dat ik op dit punt het respect voor de stoere mannenwereld heb verloren. Daar heb ik zo mijn redenen voor. Hoe dommer wij worden, hoe former de uitspraken die wij doen. Als ik u er eens toe kon brengen om vanavond de stilte op te zoeken en te zeggen: 'Het minste wat ik zou moeten kunnen is bidden! En dat kan ik niet!'

Ik word niet alleen overmeesterd door toorn, vanwege de afstomping van onze volken, maar ook door een diepe droefheid. Ik ben ernstig verontrust, als ik eraan denk met welk een vanzelfsprekendheid de kerk nog steeds doet alsof de mensen kunnen bidden. Is het bij u ook zo: met kerst gaan er mensen naar de kerk die anders nooit komen. In zo'n kerstdienst is de kerk afgeladen vol. En wanneer de dominee zegt: 'Laat ons bidden!' dan vouwen ze allemaal hun handen en buigen hun hoofd. Dan zou ik wel uit willen schreeuwen: 'Doe dat toch niet! Nog geen tien procent kan immers bidden! Jullie doen maar alsof!' Heb ik het bij het juiste eind? Bij een huwelijksinzegening: 'Laat ons bidden!' Bij begrafenissen: 'Laat ons bidden!' En dan staan ze daar, met hun zwarte hoge hoeden. En ze denken dat, wanneer ze in hun hoed kijken, dat reeds bidden is. En aansluitend wordt er gedronken!

Toen ik soldaat was, lang geleden, moesten wij eens naar de kerk. Tevoren gaf de sergeant-majoor instructies: 'Jullie gaan rustig de banken in. Als jullie in de banken staan, dan blijf je staan, neemt je helm af en telt langzaam tot twaalf. Dan pas ga je zitten!' En de mensen zagen die soldaten en dachten: 'Wat bidden die vroom!' En dan te weten dat wij alleen maar langzaam tot twaalf telden en vervolgens gingen zitten! Ik denk dat bij huwelijksinzegeningen en begrafenissen, wanneer de woorden klinken: 'Laat ons bidden!' de mensen niet eens tot twaalf tellen. Daarom bekruipt mij dat gevoel van droefheid, als ik eraan denk dat men dat vroeger kon zeggen: 'Laat ons bidden!' – en dan kónden de mensen ook bidden en deden niet alsof.

De grote ontdekkingsreiziger van Centraal-Afrika, David Livingstone, één van de grootste mannen die de wereld ooit

gekend heeft – dapper, ontwikkeld en wijs – is op de volgende wijze naar de eeuwigheid gegaan. De mensen in de wereld zouden zeggen: gestorven. Hij was in het hartje van Afrika alleen met de inboorlingen die zijn bagage droegen. Op een morgen pakken de dragers de bagage in en breken de tenten af. Alleen de tent van Livingstone staat er nog. Zij storen hem niet, omdat ze weten dat hij 's morgens bidt. Dan spreekt hij met zijn hemelse 'toean', zijn God. Maar dit keer duurt het wel erg lang. Tenslotte gluurt de leider van de groep dragers door een kier naar binnen en ziet dat hij nog op zijn knieën ligt. Tot de middag hebben zij nog gewacht. Toen waagden zij het eindelijk de tent open te maken. Daar lag hij, nog op zijn knieën, maar zijn hart stond stil.

Livingstone, een groot man en een belangrijke geest, is op zijn knieën, biddend gestorven, heengegaan naar zijn Heer. En die brave Duitse staatsburger zegt: 'Bidden heeft geen zin!' Moeten wij ons niet diep schamen, in plaats van te zeggen – onder tranen – 'Ik kan het niet meer!' Die Livingstone kon het wel. Hij stierf op zijn knieën. Wij sterven in het ziekenhuis met injecties. Als de artsen ons niet verdoven, houden wij het sterven niet uit. Die man had geen injecties nodig. Hij sprak met God. En tijdens het gesprek met Hem ging hij naar de eeuwigheid.

Hoe staat het bij u thuis met het gebed? In mijn ouderlijk huis – wij waren met z'n achten – ging het zo: 's morgens voor het ontbijt kwamen wij allemaal bij elkaar. Eerst werd er een lied gezongen. Dan werd er een stuk uit de Bijbel gelezen. En tenslotte bad mijn vader. Dat bleef mij bij – ook toen ik mij van God afkeerde – dat er thuis gebeden werd. En toen ik een afvallige werd en als jong officier op de verkeerde weg was, was het gebed van mijn ouders als een touw dat

mij terugtrok. Doet u dat nog, 's morgens met elkaar zingen en bidden? Mannen, God eist van jullie rekenschap als je je huis niet goed bestuurd hebt. Hoe begint bij jou de dag? Wordt er een lied gezongen? Wordt er een stukje uit de Bijbel gelezen? Je kunt niet bidden? Wat gebeurt er dan als je kleintjes zeggen: 'Papa, bid je 's morgens met ons?'

Ik heb meegemaakt dat een belangrijk man in Essen mij vroeg: 'Kom mij eens opzoeken!' En daar zit hij met zijn vrouw en doet zijn verslag: 'Er is nou toch iets gebeurd. Komt mijn zoon van zestien uit uw jeugdgroep en vraagt: "Waarom wordt er bij ons niet gebeden?" Als ik hem zeg: "Ach, dat zijn zo van die formaliteiten. Daar steekt niets achter!" vraagt mijn zoon verder: "Papa, wat denkt u van de Heilige Geest?" Ik: "Daar denk ik niets van!" Dan zegt mijn zoon: "Dat is nu juist het ongeluk van ons gezin. Wij hebben een vader nodig die kan bidden, door de Heilige Geest!"'

Dat vertelt mij die man. En ik vraag: 'Moet ik uw zoon de les lezen, omdat hij een beetje brutaal is tegen zijn vader?' De man antwoordt: 'Nee, nee! Ik bedoel het zo: als de jongen het bij het rechte eind heeft, dan is er iets mis met mij!' Daarop kan ik alleen nog maar zeggen: 'U zit fout! De jongen heeft gelijk.' 'Ja,' verklaart hij, ik ben er ook bang voor. Wat moet ik doen?'

Die man beseft opeens: 'In mijn belangrijkste verantwoordelijkheid, als hoofd van het gezin, ben ik nalatig geweest!' U bent er nog niet, als u alleen kleren voor uw kinderen koopt en ze te eten geeft. U hebt als vader een grotere verantwoordelijkheid! Kunt u bidden?

Ik denk van de mensen uit onze tijd als volgt – en nu moet ik een voorbeeld gebruiken: Er bestaat onder zeelie-

den een sage, dat er over de zeven wereldzeeën een schip zou rondspoken dat volledig verlaten is en toch niet vergaat. En zo zou het kunnen gebeuren dat er een stoomschip over de zee vaart en plotseling dat schip ziet. Hij zendt seinen naar het schip – maar het schip beantwoordt die niet! Wij zijn net als zo'n spookschip. God seint naar ons. God seint naar ons, door grote en kleine gebeurtenissen heen – en bovenal door zijn Woord. Maar wij kunnen niet antwoorden! Spookschepen!

Ik heb meegemaakt dat, toen ik over deze dingen sprak, een kind naderhand aan zijn moeder vroeg: 'Waarom scheldt die man op de preekstoel zo?' Ik hoop dat u het begrijpt: ik scheld niet, maar af en toe breekt mijn hart van erbarmen, hoe ver het met ons – intellectuelen en arbeiders, mannen en vrouwen, ouderen en jongeren – gekomen is, dat men het eenvoudig niet meer kan: God aanroepen die naast ons is. Zoveel mensen zijn 'christelijk' of 'van de kerk' – maar bidden kunnen zij niet. Wanneer ik huisbezoek doe, ontmoet ik altijd wel mensen die zeggen: 'Wij zijn erg christelijk, dominee! Mijn moeder was een kennis van dominee Schulze. Hebt u die gekend? Nee? Die kende mijn moeder heel goed!' Dan antwoord ik: 'Met uw dominee Schulze en wie verder ook, bent u voor eeuwig verloren, als u Jezus niet kent. De vraag is, of u de naam van Jezus kunt aanroepen, of u kunt bidden!' Alstublieft, stel uzelf de vraag: 'Kan ik bidden? Bid ik wel?' En geeft u daar zelf antwoord op.

Nu zult u wellicht zeggen: 'Hou nou maar op, dominee Busch! Zeg ons liever hoe je kunt leren bidden.' En daarover ga ik het nu hebben.

2. Hoe leer ik bidden?

a) *De eerste levenskreet*

Wel, hoe leer je eigenlijk spreken? Kunt u zich herinneren hoe u hebt leren spreken? Nee, natuurlijk niet! Ik herinner het mij ook niet. Maar wanneer u wilt leren bidden, dan moet u allereerst de eerste levensklank van een echt leven uit God leren. Ik zal u zeggen hoe.

Jezus vertelde eens een verhaal. Er gingen twee mannen naar de kerk. De één was een nette man en hij bekleedde een vooraanstaande positie. Hij ging dadelijk naar voren en begon: 'Lieve God, ik dank U, dat ik zo'n fijne kerel ben.' Toen stopte God meteen zijn oren dicht. Die man kon praten zoveel als hij wilde. God luisterde niet eens meer. Zoiets kan! De andere was een nogal dubieus type. Wij zouden zeggen: 'Die deugt niet!' Hij was zwarthandelaar, smokkelaar of iets dergelijks. De Bijbel noemt hem een 'tollenaar'. En als die de kerk binnenkomt, besluipt hem de angst vanwege dat plechtige gedoe. Hij blijft bij de deur staan en denkt: 'Hier hoor ik niet! In de kroeg, waar het rumoerig is, daar hoor ik, maar hier niet.' Hij wil al omkeren, als hem te binnen schiet waarvoor hij gekomen is. Hij heeft immers zo'n eindeloos heimwee naar God. Wij hebben immers allemaal zo'n eindeloos heimwee naar God. Thuiskomen bij je vader! En zo kan hij niet omkeren, die man. Maar naar binnen kan hij ook niet. Hij bedenkt hoe zijn leven eruit ziet – en dan zegt hij maar één zinnetje: 'God, wees mij zondaar genadig!' De Bijbel zegt: 'Toen begonnen de engelen in de hemel te zingen.' Een mens komt tot leven!

De eerste levenskreet van een nieuw leven luidt: 'Ik heb gezondigd!' Ik maak het wel eens zo duidelijk: Toen mijn

eerste zoon geboren werd, heb ik de bevalling meegemaakt, die erg zwaar was. Ik dacht aan het woord van Jezus: 'Een vrouw is bedroefd wanneer zij baart.' En ik dacht dat mijn lieve vrouw, wier hand ik vasthield, het bijna niet meer uithield. Opeens hoor ik een stemmetje, een krijsend stemmetje. Het kind is er! Nieuw leven! Het was geen mooi gezang, dat gekrijs. Maar ik heb gejanikt als een hond toen ik het hoorde. Kunt u zich dat voorstellen? Het ontroerde mij diep: de eerste kreet van een nieuw leven!

De eerste kreet van een nieuw leven uit God is er, wanneer een mens eindelijk tot het licht van de waarheid komt en zegt: 'Ik heb gezondigd! God, wees mij, zondaar genadig!' Al uw bidden zal niets uithalen als aan het begin niet deze eerste levenskreet staat. Ik heb nog nooit een kind gezien dat meteen grote redevoeringen begon te houden, maar aan het begin komt de eerste levenskreet. Er is geen andere weg naar het Rijk van God!

De eerste levenskreet! Heeft die al plaatsgevonden in uw leven? Nee? Ga dan, om Gods wil, in de stilte! Ik ben geen propagandist voor de kerk, maar ik zou zo graag willen dat u niet voor eeuwig verloren bent! En dat kan niet op een andere manier dan dat u de eerste levenskreet van een leven uit God laat horen: 'Ik heb gezondigd! God, wees mij zondaar genadig!'

Toen de verloren zoon bij z'n varkens vandaan thuis kwam, was het eerste wat hij zei: 'Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u.' Op het ogenblik dat u die woorden uitspreekt, staat de Zoon van God, Jezus, voor u en verkondigt u: 'Jongen, meisje, Ik heb je lief, voor jouw zonde ben Ik gestorven! Ik heb voor jou betaald!'

b) Alleen kinderen kunnen echt bidden

Onlangs ontmoette ik een kennis die drie leuke kleine kinderen heeft, één jongen en twee meisjes. Toen ik hem tegenkwam, zag ik hoe druk die kinderen met hun vader aan het praten waren: allemaal tegelijk. Ik kom erbij staan en zeg: 'Goedendag, meneer Jansen! Dag, kinderen!' Zoals dat gaat! En kijk: de kinderen houden meteen hun mond. Tegenover een vreemde verstommen ze. Dat wil zeggen: kinderen kunnen eigenlijk alleen met hun vader of moeder echt praten. Als er een vreemde komt, dan worden ze verlegen.

Zo kunnen wij alleen echt bidden, als wij kinderen van God geworden zijn! Wij kunnen niet bidden, als wij geen kinderen van God zijn.

Ach ja, we zijn 'kerkelijk', en soms hebben wij ook nog belijdenis gedaan. We zijn 'christelijk', wij gaan met Kerst naar de kerk; we zeggen de dominee goedendag en geven hem geen por in zijn ribbenkast. Zo beleefd zijn we wel. Een opwekkingsprediker heeft eens gezegd: 'Jullie zijn net gedoopte hazen!' Toen vroeg iemand: 'Wat bedoelt u daarmee?' En daarop antwoordde hij: 'Wanneer je een haas zou vangen en dopen, dan zou hij meteen weer wegspringen, het veld in. U doet net zo: juist gedoopt – en dan meteen weer de wereld in!' Beste vrienden, dan kun je niet bidden. Alleen kinderen van God kunnen echt bidden! En alleen kinderen van God kunnen dus echt vrolijk en blij zijn!

U moet een kind van God worden! U bent dat niet van nature. U hebt wellicht een christelijk vernisje, maar u bent geen kind van God. Een kind word je alleen door geboorte, een kind van God word je alleen door wedergeboorte. U moet een kind van God worden – dan kunt u bidden! Ja,

het is zelfs zo: kinderen van God kunnen niet meer leven zonder te bidden! Voor kinderen van God is bidden als ademen. Mijn kinderen maken dikwijls een grapje door elkaar toe te roepen: 'Vergeet niet te ademen, hoor!' U vergeet het ademen van de geest! Voor kinderen van God is het bidden ademen. U moet dus een kind van God worden!

Ik wil u heel in 't kort vertellen hóe je dat wordt: alleen door Jezus! Hij zegt: 'Ik ben de deur. Wie door Mij binnengaat, zal behouden worden.' Dan komt door de nevel van de wereld Jezus op u af, de man met de littekens in zijn handen. U hebt zich nooit druk gemaakt om Hem. Het leek u maar een dwaze zaak, die Jezus. Maar Hij komt naar u toe. En dan kan het gebeuren dat u Hem herkent: 'U, Man van die andere dimensie, U, Zoon van de levende God, U bent mijn Verlosser!' De eerste stap om een kind van God te worden is: Jezus erkennen. En de tweede stap is dat ik in deze Jezus groot vertrouwen krijg. Hij kan mijn innerlijk leven, mijn onrust, mijn verborgen schuld, mijn jeugdzonden in orde brengen! In het Oude Testament zegt een man Gods: 'Gij leidt de dingen van mijn hart.' Opeens krijg je vertrouwen in Jezus. En je vertrouwt Hem in die mate, dat je het waagt om van het leven dat je tot nu toe leidde af te stappen en Hem je hele leven in handen te geven. Dat noemen wij bekering. Dat was het uur in mijn leven, toen ik op achttienjarige leeftijd brak met mijn goddeloze leven en mijn leven aan Jezus gaf. Daar heeft geen mens mij bij geholpen. Ik kan u ook niet helpen. U moet dat met Hem alleen afdoen. Maar neem dat risico gerust en zeg tegen Hem: 'Neem mijn leven, laat het Heer, toegewijd zijn aan uw eer!' Op het moment dat u dat doet, bent u een kind van God geworden.

En nu zijn er mensen die naar me toe komen en beweren

dat je ook wel op een andere manier zalig kunt worden. Probeer het maar! Ik zeg u: er is maar één deur naar het Rijk van God! En die deur heet: Jezus! Jezus: voor ons gestorven en voor ons opgestaan uit de dood!

Wanneer u een kind van God bent geworden – zoek Jezus toch, alstublieft, Hij zoekt u al zo lang – dan kunt u bidden, dan is de nood van uw leven voorbij, dan kunt u uw hart voor Hem uitstorten – als een kind voor zijn vader.

Ik ben inmiddels een dominee op leeftijd en heb veel mensen leren kennen. En ik ben ervan overtuigd dat elk mens – ja iedereen – zijn eigen onaangename geheimen heeft. Die dragen wij met ons mee. Maar wanneer ik een kind van God word, dan kan ik mijn hart uitstorten voor Jezus. Ik kan Hem mijn onaangename geheimen en mijn onopgeloste problemen, mijn dubieuze relaties vertellen. Ik kan Hem datgene zeggen wat ik aan geen mens toevertrouw.

Aan het slot van een vakantie met mijn jeugdgroep vertelden een paar jongelui iets uit hun eigen leven. Een jonge vent van achttien zei: 'Ik was wel christelijk, maar ik was bijna zover dat ik alles overboord wilde gooien. Toen heb ik op een dag, voordat ik naar de jeugdkring ging, gezegd: Heer Jezus, wanneer u vanavond niet een persoonlijk woord tot mij zegt, dan gooi ik alles overboord. Als de zaken niet duidelijk liggen, kan ik niet in 't reine komen met mijzelf en met het leven in een grote stad!' En toen vervolgde hij: 'Toen ik die avond weer naar huis ging, was alles duidelijk! Hij had mijn gebed verhoord en persoonlijk tot mij gesproken!'

Het greep mij aan toen die jongen dat vertelde, hoe hij vanuit zijn ongeloof en wanhoop Jezus aanriep – en ant-

woord kreeg. Soms krijg je pas antwoord als je als kind van God roept!

Mijn moeder woonde in Hülben, bij Urach in Zwaben. In de oorlog schreef zij mij eens: 'Ik ben vannacht om drie uur wakker geschrokken. Ik dacht aan mijn kinderen in het veld en aan de kleinkinderen en aan jullie in het gebied waar gebombardeerd wordt en aan Elisabeth in Canada, van wie ik geen bericht heb. En grote zorg overmeesterde mij, alsof een gewapende man met ijzeren handschoenen mij wilde wurgen. Ik hield het niet uit. En toen heb ik gebeden: "Heer Jezus, geef mij een woord! Ik houd het niet uit van de zorgen!" Toen heb ik het licht aangedaan, mijn Bijbel gepakt' – gelukkig degene die altijd een Bijbel op zijn nachtkastje heeft liggen! – 'en opengeslagen. En het eerste woord dat ik vond luidde: "Werpt al uw bekommernis op Hem, want Hij zorgt voor u.'" De brief van mijn moeder eindigde met deze heerlijke woorden: 'Toen heb ik vlug alles op mijn Heer geworpen, het licht uitgedaan en ben blij en gerust gaan slapen.' Dat is me even wat: 'Toen heb ik vlug alles op mijn Heiland geworpen, het licht uitgedaan en ben blij en gerust gaan slapen!' Als je een kind van God geworden bent, dan kun je zo leven.

Ik herinner mij nog dat mijn moeder eens zei: 'Gisteravond was ik zo moe, dat ik niet eens meer kon bidden. Toen heb ik alleen maar gezegd: "Goede nacht, lieve Heer!"' Toen heb ik gedacht: 'Ja, zo spreken kinderen van God met hun Heer, zo gewoon en vanzelfsprekend!' En Hij houdt werkelijk de wacht. Ieder uur van de dag en ieder uur van de nacht is mijn Heer er – en ik ben zijn eigendom en mag heel vast op Hem rekenen.

Hebt u het begrepen? Wanneer je niet kunt bidden, is

dat een ramp van de eerste orde. Ik wens u die eerste levenskreet toe: 'Ik heb gezondigd! God, wees mij zondaar genadig!' En ik hoop dat u geen rust zult hebben, tot u Jezus toebehoort, tot u een kind van God geworden bent. Dan hoef ik mij verder geen zorgen meer over u te maken.

Hoe redden wij het in het leven, als wij niet meer kunnen geloven?

1. Zonder geloof red je het niet

Ja, dat moet ik u meteen al zeggen: als je niet kunt geloven, dan red je het absoluut niet in het leven! Dan weet ik ook geen raad. Een ongelovige is niet te helpen. Ik wil u graag duidelijk maken waarom dat zo is.

Wij beelden ons in dat God een theologisch begrip, een denkbeeld, een natuurkracht of zoiets zou zijn. Vrienden, God is een persoon en leeft werkelijk en vervult alles in allen. En als ik geen vrede met God heb, als het tussen God en mij niet in orde is, ja, als ik geen kind van God ben, dan leef ik volledig langs de werkelijkheid heen. En dat is gevaarlijk.

Het belangrijkste moment in mijn leven was toen ik, als jong officier in de Eerste Wereldoorlog, opeens begreep: 'God is er wel degelijk!' Ik zag mijzelf als iemand die met zijn auto tegen een muur is opgereden. Ik had vroeger ook gezegd: 'Ik geloof in de Lieve Heer' en dergelijke kreten, maar ik had niet begrepen dat Hij een werkelijkheid, een realiteit is. Plotseling echter stuitte ik op de realiteit van God.

Er is in de Bijbel een aangrijpende psalm die spreekt over de realiteit van God, dat je eenvoudig niet bij Hem vandaan

kunt lopen. Er staat: 'Steeg ik ten hemel – Gij zijt daar.' De Amerikaanse astronaut Glenn heeft gezegd dat het voor hem zo aangrijpend was, toen hij in zijn ruimtecapsule zich realiseerde: God is ook hier!

Steeg ik ten hemel of zou ik met grote snelheid de ruimte in schieten, Gij zijt daar! Zou ik mij in de diepste schacht van een mijn begeven – meer dan duizend meter diep – ik zou op God stuiten! De psalmist zegt: 'Maakte ik het dodenrijk tot mijn sponde, zie, ook daar zijt Gij.' Toen ik enige tijd geleden naar Californië vloog, had mijn vrouw in mijn koffer een spreuk uit deze psalm gelegd, die ik las toen ik in San Francisco mijn koffer opendeed: 'Nam ik vleugelen van de dageraad, ging ik wonen aan het uiterste van de zee, ook daar zou uw hand mij geleiden' (Psalm 139). God is de grote realiteit!

En omdat God de grote realiteit is, kun je niet ongestraft langs Hem heen leven. Wanneer ik leef, alsof God niet bestond, doordat ik zijn geboden veracht, echtbreuk pleeg, lieg, mijn ouders niet eer, God niet de eer geef, dan leef ik langs de werkelijkheid heen. En dan kan het met mijn leven niet in orde komen! Kijkt u maar eens om u heen: de mensen redden het eenvoudig niet, ook zij niet die veel geld verdienen. In het hart van de mensen heerst grote onvrede, in het persoonlijk leven is het niet in orde en in het gezin evenmin.

'Hoe moeten wij leven, als wij niet meer kunnen geloven?' Dan redden wij het niet in het leven! En met het sterven komen we al helemaal niet klaar. Over honderd jaar leeft immers niemand van ons meer. Dan hebben wij allemaal het sterven doorgemaakt.

Als er iemand zegt: 'Na de dood komt er niets meer. Dan

zijn wij dood!' dan moet u er eens goed over nadenken waar u liever uw vertrouwen in stelt: in uw eigen hart of in het Woord van God. Hoe zul je sterven, als je opeens tot de ontdekking komt: 'Nu kan ik van alles wat ik vergaard heb niets meenemen!' Je hebt een mooi huis laten bouwen, ik niet, maar u misschien. Ik heb een fijne bibliotheek. En van alles wat mij dierbaar is, ook van de mensen die mij lief zijn, kan ik niets en niemand meenemen. Slechts één ding neem je mee in de eeuwigheid: je schuld voor God. Stel u eens voor: u ligt op uw sterfbed en opeens komt u tot de ontdekking: 'Ik moet alles achterlaten – alleen al mijn overtredingen en zonden, van mijn jeugd af aan begaan, vergezellen mij tot voor het aangezicht van de heilige en rechtvaardige God!' Hoe zullen wij het klaarspelen in het gericht van God – zonder geloof in Hem die zondaren rechtvaardigt? Wij zullen voor Hem komen te staan!

De Heer Jezus, die toch zo barmhartig is, heeft gezegd: 'Weest niet bevreesd voor hen, die alleen maar uw lichaam kunnen doden.' Voor zulke mensen zou ik bang zijn; maar Hij zegt: 'Dat zijn maar kleine vissen; weest voor hen niet bevreesd. Maar weest bevreesd voor hem, die ziel én lichaam kan verderven in de hel' – en alsof er een koude rilling over zijn rug liep, zegt Jezus nog eens – 'Ja, wacht u voor hem!'

Een tijd geleden leefde er in Noorwegen een beroemd professor die Hallesby heette. Ik heb hem nog gekend. Een geweldig man. Zo'n echte, grote, serieuze Noor. En die hield een week lang korte overdenkingen voor de radio. Ik kan mij precies voorstellen hoe hij voor de microfoon stond, wanneer hij zei: 'Het kan zijn dat u vanavond rustig naar bed gaat en morgenvroeg wakker wordt in de hel.

Ik wil u graag waarschuwen!' Nou, dat gaf een vreselijke opschudding, want de Noren vallen ook onder de rubriek 'moderne mensen' – en die spelen immers vandaag aan de dag een enorm grote rol. Een journalist van de grootste krant in Oslo schreef een hoofdartikel met als inhoud: 'Wij leven toch niet in de Middeleeuwen! Het kan toch niet dat een modern medium als de radio wordt gebruikt om zulke onzin te verkopen!' En wanneer zo'n grote krant zoiets brengt, dan kletsen al de kleinere het na. En door het hele krantenwezen weergalmde het: 'Wij leven toch niet in de Middeleeuwen! Hoe kan een professor nu over de hel spreken!'

Daarop vroeg de omroep in Oslo professor Hallesby de zaak nog eens op de juiste wijze te stellen. En weer kwam professor Hallesby voor de microfoon en zei: 'Ik moet de zaak verhelderen. Nou, dat zal ik doen. Het kan zijn dat u vanavond rustig naar bed gaat en morgenochtend wakker wordt in de hel. Ik wil u graag waarschuwen!' Nu waren de poppen echt aan het dansen. Aan alle bisschoppen in Noorwegen werd gevraagd: 'Bestaat er een hel of niet?' Zelfs het Duitse blad 'Der Spiegel' vermeldde de zaak en bracht een groot artikel over de 'hellestrijd in Noorwegen'.

Het was nog geen jaar na deze 'bomexplosie' dat ik een serie lezingen hield voor studenten in Oslo en 's avonds nog een paar openbare voordrachten. Het begon met een bespreking met de pers. In het hotel waren de afgevaardigden van alle kranten bijeen. Toen gebeurde het wonderlijke dat aan mijn rechterkant de journalist zat die destijds de herrie begonnen was, en links van mij professor Hallesby, als vertegenwoordiger van de christelijke pers. En toen begon het natuurlijk weer. De journalist brandde tegen mij los:

‘Dominee Busch, ik heb een meningsverschil met professor Hallesby. U bent toch een modern mens. Wat is uw mening: Bestaat er een hel?’ ‘Ja,’ gaf ik ten antwoord, ‘natuurlijk bestaat er een hel! Vanzelfsprekend!’ ‘Dat is onbegrijpelijk voor me, dat u dat zegt,’ antwoordde hij. ‘Ik ben graag bereid u dat uit te leggen,’ vervolgde ik. ‘Ik geloof dat er een hel bestaat omdat Jezus het zelf gezegd heeft. En ik vertrouw het woord van Jezus onvoorwaardelijk. Hij wist meer dan alle geleerden bij elkaar!’

En Gods Woord zegt: ‘God wil dat alle mensen behouden worden en tot erkenning van de waarheid komen.’ En daarom spreken wij over het geloof, omdat God de weg gewezen heeft hoe je gelukkig kunt leven en sterven.

Hoe redden wij het in het leven, als wij niet meer kunnen geloven? Hoe zal ik het klaarspelen, als ik niet meer kan geloven? Dan verliezen wij het in het leven!

Laat ik het nog op een andere wijze toelichten. Stel u eens voor dat u een leuk klein goudvisje hebt. Op een dag denkt u: ‘Arm beest, moet jij altijd maar in dat koude water zwemmen? Ik zal het eens goed met je maken!’ En u haalt hem uit het water, droogt hem af met een handdoek en zet hem in een mooie gouden kooi. U geeft hem het beste voer dat er is – ik weet niet wat goudvissen eten, miereneitjes of zoiets. U geeft hem dus de beste en vetste miereneitjes en zegt: ‘Lief goudvisje, wat een mooie kooi, heerlijke miereneitjes, gezonde lucht! Nu heb je het goed!’ Wat zal de goudvis doen? Zal hij nu dankbaar met zijn vinnen wapperen en ‘dank je, dank je’ zeggen? Welnee, natuurlijk doet hij dat niet, maar hij zal naar lucht happen en als een wilde gaan spartelen. En als hij kon praten, dan zou hij zeggen: ‘Ik wil je gouden kooi niet, ik wil je miereneitjes niet, ik wil in mijn element, ik wil

in het water!' Ons element is de levende God, die hemel en aarde geschapen heeft en ons ook. 'Alle leven stroomt uit u,' zo begint het Zwitserse volkslied. God is ons element. En zolang ik geen vrede met God heb, kan ik mijn hart wel een gouden kooi geven – de mens van tegenwoordig geeft zijn hart alles: genoegens, reizen, prima eten, goede wijn, alles. Maar ons hart spartelt en zegt: 'Dat wil ik allemaal niet! Ik wil in mijn element, ik wil vrede met God!' Wees toch niet zo wreed tegenover uzelf! Ons hart schreeuwt in ons, totdat het rust vindt in de levende God! Zoals de vis in zijn element wil zijn, zo wil ons hart naar God toe, die ons element is!

Hoe zullen wij het redden in het leven, als wij niet meer kunnen geloven? Daarop kan ik maar één ding zeggen: dan verliezen wij het, in leven, in sterven en in de eeuwigheid! En als u daartegen inbrengt: 'De mensen doen het toch allemaal heel aardig!' dan moet ik u antwoorden: Maar je moet niet vragen hoe.

Een man als Goethe, die knap was, die rijk was, die minister was, die intelligent was, kortom: die alles had, heeft aan het eind van zijn leven tegen Eckerman gezegd dat, wanneer hij alle uren zou optellen waarin hij een innig welbehagen had gekend, er nog geen drie dagen uit zouden komen. Zo rusteloos, zonder vrede! Nee, je redt het niet in het leven als je geen geloof hebt! Dat was het eerste wat ik op mijn hart had. En nu komt mijn tweede punt:

2. Het komt aan op het juiste geloof

Het komt er wel uiteraard op aan dat u het juiste geloof hebt – dat redding brengt!

Ieder mens heeft immers zijn geloof. Toen ik als jong student eens bij mijn moeder thuis was, kwam er op een dag een dame bij mijn moeder op bezoek. Omdat mijn moeder niet thuis was, zei ik: 'Mevrouw, ze is er niet. U zult met mij genoegen moeten nemen.' 'Erg vriendelijk van u,' zei ze beleefd. Nadat ik haar had uitgenodigd plaats te nemen, vroeg ze mij: 'En wat doet u?' Ik antwoordde: 'Ik studeer theologie.' 'Wat!' riep zij, 'theologie? Wie gelooft er nu nog vandaag aan de dag? Dat is immers onmogelijk!'

En toen liet die oude dame – het was in Frankfurt, waar Goethe gewoond heeft – de oude Goethe opdraven en verklaarde trots: 'Wij hebben het geloof van Goethe! Het christendom is toch passé, voorbij!'

Omdat het gesprek nogal pijnlijk was en ik met die oude mevrouw ook niet wilde gaan bekvechten, bracht ik het gesprek op een ander onderwerp: 'Mevrouw, mag ik u vragen, hoe het met u gaat?' Ze antwoordde onmiddellijk – en klopte daarbij op de tafel: 'Toi, toi, toi! Het is niet netjes zoiets te vragen!' Ik vroeg: 'Neemt u mij niet kwalijk: wat betekent dat "toi, toi, toi"?' 'Dat brengt overigens ongeluk!' zei ze. 'Zo,' constateerde ik, 'u hebt het geloof in de levende God overboord gegooid, maar u gelooft wel in "toi,toi,toi!" met bijpassend geklop. Dat is me iets moois! U hebt een geweldige ruil gedaan!'

Op dat ogenblik begreep ik: ieder mens heeft een geloof. De vraag is alleen of ik het juiste, reddende geloof heb. In onze tijd wordt gezegd: 'Het belangrijkste is dat je gelooft!' En zo wordt er dan gezegd: 'Ik geloof in de Lieve Heer!' – 'Ik geloof in de natuur!' – 'Ik geloof in het noodlot!' – 'Ik geloof in de voorzienigheid!' Nee, nee, vrienden, hoofdzaak is dat ik het juiste geloof heb – een geloof dat vrede geeft. Vrede

met God en vrede in mijn hart. Ik moet een geloof hebben dat mij bewaart voor het eeuwig verderf, een geloof waar ik hier en nu wat van merk, omdat het mij nieuw leven schenkt. Anders kan het geloof me gestolen worden. Vele mensen hebben eens geloofd in Duitsland, in de eindoverwinning, in de 'Führer'. Wat is daarvan geworden? Dringt het tot u door dat er verkeerd geloof bestaat? Ik moet het juiste reddende geloof hebben!

Wel, het juiste, reddende geloof, dat is het geloof – in één woord – in Jezus, de Zoon van de levende God. Geloof in Jezus Christus! Niet in de stichter van één of andere religie – die zijn er bij bosjes – maar in Jezus Christus, de Zoon van de levende God.

En nu moet ik het er nog met u over hebben wat die Jezus dan te betekenen heeft.

Er wordt ons in de Bijbel een prachtige geschiedenis verteld, waar dit reddend geloof in Jezus als het ware letterlijk gedemonstreerd wordt.

Ga in gedachten met mij mee, zo'n tweeduizend jaar terug tot voor de poorten van Jeruzalem, naar de heuvel van Golgota, naar de 'Schedelplaats'. Let niet op de mensen die daar staan te joelen en te schreeuwen! Let niet op de Romeinse soldaten die de wacht houden en zitten te dobbelen om de kleren van hen die veroordeeld zijn! Maar laten wij omhoogkijken: aan het kruis in het midden hangt de Zoon van God. Vastgenageld! Zijn gezicht bebloed van de doornenkroon die ze op zijn hoofd hebben gedrukt. Daar hangt God. En rechts van Hem hangt een moordenaar. Die had men eveneens terechtgesteld. En links ook. En dan wordt het donker. De dood komt naderbij. Dan begint die éne moordenaar plotseling te schreeuwen: 'Luister eens,

jij hebt gezegd, dat je de Zoon van God bent, jij daar in het midden. Als dat werkelijk zo is en als je geen leugenaar bent, ga dan van het kruis af en help ook mij.' O, je kunt dat zo goed begrijpen. In zijn doodsnood zegt een mens dingen die hij anders niet gezegd zou hebben. En dan laat de ander zich horen. Hij spreekt langs Jezus heen tegen zijn lotgenoot en zegt: 'En jij, vrees jij nog steeds niet voor God?' Daarmee begint het, dat mensen gaan begrijpen dat God heilig en te duchten is.

Toen in de oorlog de bommen op Duitse steden vielen, waren de mensen volledig van de kaart. Misschien is het de schuld van de kerk, dat zij niet gezegd heeft: God kan een vreselijk God zijn. God kan zijn hand terugtrekken! 'En jij, vrees je nog steeds niet voor God!' Je zou het moeten uitschreeuwen over onze grote steden: 'En jullie, vrezen jullie nog steeds niet voor God!' Je zou het tegen die jongelui willen zeggen die een losbandig leven leiden: 'En jullie, vrezen jullie nog altijd niet voor God! Wat denken jullie eigenlijk? Zijn jullie dan blind?' Daar begint het mee, dat ik de heiligheid van God erken en inziet dat Hij te duchten is.

En dan gaat die boosdoener, die misdadiger, dóór met spreken: 'Dat wij veroordeeld zijn, is terecht. Wij hebben het immers verdiend.' Dat is het tweede, dat leidt tot geloof dat behoudt: hij belijdt zijn schuld. Ik heb veel mensen ontmoet die tegen me zeiden: 'Ik kan niet geloven!' Ik vroeg hun: 'Hebt u ooit begrepen dat u schuldig bent voor God?' 'Nee, ik doe wel en zie niet om.' Daarop antwoordde ik: 'Zolang u zichzelf voorliegt, komt u nooit tot het licht!' Pas trof ik iemand die datzelfde zei: 'Ik doe wel en zie niet om.' Toen antwoordde ik: 'Gefeliciteerd! Dat zou ik je niet kunnen nazeggen. In mijn leven kloppen veel dingen niet.'

Daarop antwoordde hij: 'Natuurlijk, als je het strikt neemt!' 'O,' zei ik, 'God neemt het strikt! Dan moet u zichzelf niet zo voorliegen!' Ziet u: u komt eerst dán tot het juiste reddende geloof, als u zonde ook werkelijk zonde noemt. Als u uw ongeoorloofde seksuele relaties hoererij noemt, als u uw leugens niet langer slimmigheden noemt, maar leugens, als u uw egoïsme niet langer gerechtvaardigd noemt, maar toegeeft dat u uw eigen god bent – en dat is afgoderij. Dat is het tweede dat mij tot het reddend geloof brengt, dat ik mijn zonde eindelijk eens zonde noem en voor Gods aangezicht kom en tegen Hem zeg: 'Heer, ik heb uw vonnis verdiend!' Het is ontzettend, hoe de mensen in onze tijd zichzelf voor de gek houden... 'Het is allemaal geoorloofd! Alles mag!' God zal eens het masker van je gezicht trekken!

En toen praatte die misdadiger niet meer langs Jezus heen, maar zei tot Hem: 'U hebt toch niets onrechtmatig gedaan. Waarom hangt U hier?' En op dat ogenblik flitste het door hem heen: 'Maar Hij hangt hier voor mij! Hij draagt mijn schuld!' En toen kon hij nog maar één ding roepen: 'Heer, denk aan mij, Gij Koning, wanneer Gij in uw Rijk komt!' Dat is het derde: hij gelooft, dat Jezus voor eeuwig kan redden en behouden, omdat Hij in onze plaats sterft. En dan zegt Jezus: 'Heden nog zult gij met Mij in het paradijs zijn!'

Ziet u, dat is reddend geloof: dat mij de heiligheid Gods duidelijk wordt, dat ik erken dat ik verloren ben en ik beseft dat Jezus, die aan het kruis voor mij gestorven is, mijn enige kans is. Zonder dit geloof komt u er niet in het leven! Maar met dit geloof redt u het heel beslist! Ik kan u niet anders zeggen.

De mensen hebben mij al verweten: 'U bent zo eenzijdig-

dig!' Daarop heb ik maar één antwoord: Pardon! Er is slechts deze éne weg, om in leven, in sterven en in het gericht er te komen, namelijk dat ik naar Jezus ga, berouw heb en Hem mijn zonde belijd en geloof dat Hij voor mij gestorven is. Ik zou willen dat u deze éne zin nooit meer vergat: 'Jezus is voor mij gestorven!' Wanneer u morgenochtend opstaat, moet het door uw hoofd hameren: 'Jezus is voor mij gestorven!' Wanneer u morgen op uw werk bent, in alle drukte, moet u opeens denken: 'Jezus is voor mij gestorven!' Dan zal het – door Gods genade – gebeuren dat u Hem gaat aanbidden en zegt: 'Voor mij! Dat mag ik geloven!' Op het ogenblik dat u dat begrijpt, bent u een kind van God! Jezus zegt: 'Ik ben de deur. Wie door Mij binnengaat, zal behouden worden.'

Zo, en nu moet ik nog een derde ding zeggen. Ik moet het nu nog hebben over het feit dat zoveel mensen tegen mij zeggen: 'Ja, dominee Busch, maar ik kan gewoon niet geloven wat u zegt. Als ik u zo hoor, is het allemaal mooi en aardig, maar dat kan ik gewoon niet geloven.' En daarop ga ik nu antwoord geven. De mensen die zo spreken, zou ik in vier groepen willen indelen.

3. Mensen, die niet kunnen geloven...

a) ...omdat zij niet religieus zijn

Tot de eerste groep behoren de mensen die tegenover mij verklaren: 'Ik kan niet geloven, omdat ik nu eenmaal niet religieus ben. Ja, u bent religieus, dominee, ik niet!' Daarop heb ik altijd maar één antwoord: 'Ik ben ook niet religieus.' Nu dan, klokgelui, wierook en al zulke dingen

interesseren mij bar weinig. Ik ben blij dat ik de laatste jaren in Essen altijd in een zaal heb gepredikt, waar alleen een *fijne groep trompettisten* was. Er was geen orgel, er waren geen kerkklokken – en ik heb ze niet gemist. Ik heb er niets tegen, maar het hoeft van mij ook niet. Zo weinig religieus ben ik!

Toen Jezus, de Zoon van God, op aarde was, waren er zeer religieuze mensen. Schriftgeleerden, priesters, Farizeeën – allemaal heel religieuze mensen. De meer liberale religieuzen bijvoorbeeld waren de Sadduceeën. Dat zijn zij die in onze dagen zouden zeggen: 'Ik zoek God in de natuur.' Onder het nazi-regime zeiden ze: 'In onze vaandels schittert God.' Wat geweldig religieus! En door dat soort religieuze mensen is de Zoon van God gekruisigd. Hij kwam niet in hun kraam te pas. Verder waren er nog volslagen onreligieuze mensen: prostituees, zwarthandelaars – de Bijbel noemt hen tollenaars – handwerklieden die helemaal in hun beroep opgingen, omdat ze moesten vechten voor hun dagelijks brood; een voornaam man als Zacheüs, die geld verdiend had als water. Dat waren allemaal volkomen onreligieuze types. En die vonden de weg naar Jezus! Hoe komt dat toch? Zij wisten: 'Wij staan schuldig voor God. Er klopt niet veel van in ons leven. En er is een Verlosser, die ons tot kinderen van God maakt!' En toen kwamen ze tot het geloof in Hem.

Jezus is niet gekomen om religieuze mensen nog religieuzer te maken, maar Hij is gekomen om zondaren van dood en hel te redden en hen tot kinderen van God te maken! En als er mensen zijn die zeggen: 'Ik kan niet geloven, omdat ik niet religieus ben,' dan kan ik tegen hen zeggen: 'U hebt de beste kansen om een kind van God te worden!'

Zondaren zijn wij, dat weten we drommels goed. Ik zeg het nog eens: Jezus is niet gekomen om religieuze mensen nog religieuzer te maken, maar om verloren zondaren tot kinderen van de levende God te maken!

b) ... omdat ze niet willen geloven

De tweede groep bestaat uit degenen die weliswaar zeggen: 'Ik kan niet geloven!' maar die, als ze heel eerlijk zijn, moeten toegeven: 'Ik wil helemaal niet geloven!' Want als zij tot geloof zouden komen, zou hun hele leven anders moeten worden. En dat willen ze niet graag. Ze weten dat het allemaal niet klopt in hun leven. Als ze nu een kind van God zouden worden, dan zou al dat verkeerde immers aan het licht komen. Nee, dat zouden ze niet willen. En dan zouden zij bij hun collega's voor dwaas aangezien worden! En wat zou de familie er wel niet van zeggen, als ze plotseling christen werden? Nee, liever niet! En als u mensen ontmoet die zeggen: 'Ik kan niet geloven!' dan moet u hen eens goed aankijken en zien of zij niet eigenlijk zouden moeten zeggen: 'Ik wil helemaal niet geloven!'

Er staat in de Bijbel een diep aangrijpend, schokkend verhaal. Jezus, de Zoon van God, bevindt zich op de Olijfberg. Beneden, voor Hem ligt in de stralende glans van de zon de stad Jeruzalem. En daar bovenuit verheft zich de tempelberg, waarop die prachtige tempel staat, waarvan zelfs de heidenen zeggen, dat het eigenlijk een bouwwerk is dat tot één van de wereldwonderen gerekend moet worden. Dat alles ligt voor Hem. Maar opeens zien zijn discipelen met schrik hoe de tranen over Jezus' gezicht lopen. En dan spreekt Hij deze woorden: 'Jeruzalem, Jeruzalem, hoe dikwijls heb ik uw kinderen willen vergaderen, gelijk een hen

haar kuikens onder haar vleugels, en gij hebt niet gewild! Nu staan jullie onder het oordeel van God. Jullie stad zal onbewoond achtergelaten worden.' Dat is één van de meest schokkende woorden uit de Bijbel: 'En gij hebt niet gewild!' De inwoners van Jeruzalem zeiden wel: 'Wij kunnen niet geloven!' – maar zij *wilden* niet geloven!

Wie niet wil geloven, die hoeft het ook niet! Mag ik u dat eens in alle duidelijkheid zeggen? In de kerk is nog altijd allerlei dwang. In het Rijk van God heerst volledige vrijheid. Wie zonder God wil leven, mag dat! God biedt Zich aan. Maar wij kunnen Hem afwijzen. Wilt u leven zonder Hem? Dat mag u! Wilt u leven zonder vrede met God? Dat mag u! Wilt u leven zonder gebed? Dat mag u! Wilt u leven zonder Bijbel? Dat mag u! Wilt u Gods geboden overtreden? Dat mag u! Wilt u de zondagen ontheiligen, een immoreel leven leiden, zuipen, liegen, stelen? Dat mag u! Wie deze Heiland, die door God gezonden is om zondaren te redden, niet wil aannemen, mag Hem afwijzen. Wie voor eeuwig verloren wil gaan, die mag dat! Bij God is geen dwang. Alleen moet u zich wel realiseren dat u dan de gevolgen zelf zult moeten dragen. God biedt u, door Jezus, vergeving van zonden en vrede aan. U kunt zeggen: 'Dat hoef ik niet! Dat wil ik niet!' Dan mag u zo leven! Maar dan moet u niet denken dat u de laatste vijf minuten van uw leven – op uw sterfbed – nog zult kunnen grijpen wat God u een heel leven lang heeft aangeboden. U mag Gods aanbod van vrede in Jezus afwijzen, maar dan moet u tot in alle eeuwigheid zonder vrede met God leven. En dat is de hel!

De hel is de plaats waar men God werkelijk voorgoed kwijt is. Daar wordt u niet meer uitgenodigd. Daar wordt u niet meer geroepen. Daar wilt u misschien bidden, maar

dan kunt u niet meer. Daar wilt u misschien de naam van Jezus aanroepen, maar die wil u niet meer te binnen schieten. U hoeft de boodschap die ik u breng niet aan te nemen. U kunt het nalaten u tot Jezus te bekeren. Maar realiseer u dan wel dat u daarmee kiest voor de hel! U bent volkomen vrij in uw keuze!

'En gij hebt niet gewild!' zei Jezus tegen de bewoners van Jeruzalem. Hij dwong hen niet. Maar wat zij kozen, dat was vreselijk!

c) ... omdat ze zoveel meegemaakt hebben

De derde groep van hen die zeggen: 'Ik kan niet geloven!' heeft daar altijd zo'n merkwaardige uitdrukking voor. Die heb ik nooit uit de mond van vrouwen gehoord. Dat zeggen mannen. Die uitdrukking is: 'Dominee, ik heb zoveel meegemaakt. Ik kan niet meer geloven!' Ik vraag: 'Wat hebt u allemaal meegemaakt? Ik heb nou ook bepaald geen saai leven gehad!' 'Ja maar... ik heb zoveel meegemaakt, ik kan niets meer geloven!' Dat zijn woorden die onder mannen rondwaren als een spook. In zo'n geval lach ik de mannen een beetje uit en zeg: 'U gelooft toch wat er in het spoorboekje staat? U gelooft toch iedere informatie die een politieagent u verstrekt?' 'Ja!' 'Zeg dan alstublieft nooit meer: Ik geloof niets meer! Maar zeg voortaan: Ik geloof niets meer, behalve wat er in het spoorboekje staat en wat de politie zegt.' En zo zou je kunnen doorgaan. Dan zeg ik: 'Ziet u, in mijn duistere leven, vol zonde en vuilheid en nacht en misers, is Jezus gekomen. En toen erkende ik: Hij is de Zoon van God, door God gezonden! En toen heb ik mijn leven gegeven aan Hem die zoveel voor mij heeft gedaan: Jezus. En wanneer u werkelijk niemand en niets meer zou kunnen

geloven, u kunt Hem die zijn leven voor u gaf zonder meer geloven. U gelooft zoveel, behalve net Degene aan Wie je je helemaal kunt toevertrouwen, waarvan nog nooit iemand spijt heeft gehad. Tegen Hem zegt u: Nee! Dat is vreemd. En dan te bedenken dat u zoveel heeft meegemaakt. U hebt nog niet genoeg meegemaakt!

d) ...omdat zij ergens aanstoot aan nemen

De vierde groep mensen die niet kan geloven, is wat moeilijker te definiëren. Dat zijn mensen die zogenaamd niet kunnen geloven, omdat zij bijvoorbeeld aanstoot nemen aan de kerk, laten we zeggen: aan de leringen van de kerk.

Voor mij zit een jonge studente die mij vertelt: 'Ik studeer natuurkunde.' Ik zeg: 'Mooi, jongedame! Maar wat is er?' Dan antwoordt zij: 'Dominee, ik heb een voordracht van u gehoord. Ik voel dat u iets hebt wat ik ook graag zou hebben, maar ik kan niet geloven. Weet u: al die dogma's en instellingen van de kerk, die willen er bij mij niet allemaal in. Het is of ik dan een bos droog hooi naar binnen zou moeten werken!'

Daar moet ik om lachen en antwoord: 'Mejuffrouw, hebt u wel eens van Jezus gehoord?' 'Ja,' zei ze. 'Wat zou u zeggen als ik zou verklaren: Jezus is een leugenaar?' 'Nee,' antwoordt zij, 'dat geloof ik niet!' 'Gelooft u dat Jezus de waarheid gesproken heeft?' 'Ja,' zegt ze, 'dat geloof ik.' Ik vervolg: 'Juffrouw, is er een mens, het doet er niet toe wie, van wie u dat zou zeggen: Ik geloof dat jij nooit gelogen hebt!' 'Nee,' zegt zij, 'dat zou ik van geen mens zeggen.' 'Ziet u,' zeg ik, 'eigenlijk gelooft u al. U hebt uw vertrouwen in Jezus uitgesproken. Dat is geweldig. Daar begint het

mee. Hij spreekt de waarheid. De Bijbel zegt: Dat nu is het eeuwige leven, dat zij Hem kennen, die Gij gezonden hebt, Jezus Christus. U moet geen twistpunt maken van dogma's en instellingen van de kerk. Maar uit het duister van de wereld doemt Iemand voor u op. En u ziet steeds duidelijker de littekens van de spijkers en van de doornenkroon, die zeggen dat Hij uw schuld op Zich heeft genomen en u heeft liefgehad zoals nog nooit iemand u heeft liefgehad. Laten uw ogen opengaan voor Jezus, totdat u zegt: Mijn Heer en mijn God! Geloven betekent niet dat u dogma's slikt als droog hooi, omdat de dominee het gezegd heeft, maar geloven wil zeggen: Jezus Christus erkennen!

'Ha,' zegt een ander, 'ik kan niet geloven, omdat de dominees, die dominees...' En dan begint het. Dan krijg ik verhalen opgedist over dominees. De één had altijd oude-wijvenpraatjes. De ander is er met de kas vandoor gegaan. Er is overal wat met dominees. 'Dan kan ik toch zeker niet meer geloven!' En dan krijg ik een rood hoofd, omdat ik immers mezelf ken. Ik ben er niet met de kas vandoor gegaan, maar als de mensen mij zouden kennen, dan zouden zij mij misschien ook niet serieus nemen. Dus wat moet een mens daarop zeggen?

Er staat nergens in de Bijbel: 'Geloof in uw dominee, dan zult u gered worden.' Maar er staat in de Bijbel: 'Geloof in Jezus Christus, dan zult gij behouden worden.' Een dominee is – ja, ik weet het wel, er zijn ook andere – maar als hij enigermate naar behoren functioneert, dan is hij een wegwijzer naar Jezus! Het is niet zo erg, als een wegwijzer een beetje krom of scheef is, of door de regen een beetje onduidelijk geworden is. Als je maar kunt zien in welke richting hij wijst. Ik zou ook niet luisteren naar een dominee die

geen wegwijzer naar Jezus is – de gekruisigde en opgestane Zoon van God. Maar toch ga ik mij niet staan ergeren aan de wegwijzer, die mij de weg en het doel aanwijst. Ik volg die weg naar mijn bestemming. En dat doel is: Jezus, de bron van genade. Of wilt u op de jongste dag voor de levende God verschijnen en zeggen: ‘Heer, ik heb uw heil niet aanvaard, ik heb de vergeving van zonden niet geaccepteerd, omdat de dominee niet deugde!’ Wilt u zó voor God staan? Dat doet mij denken aan de jongen die zei: ‘Het is de schuld van mijn vader dat mijn handen bevrozen. Had hij maar handschoenen voor me moeten kopen!’

Nee, beste mensen, het is niet waar als iemand zegt: ‘Ik kan niet geloven!’

Er is een steengoed woord van Jezus: ‘Indien iemand de wil van God doet, zal hij weten of mijn leer van God komt.’ De vraag is of ik wil handelen overeenkomstig het kleine beetje inzicht dat ik heb gekregen. Dan kom ik verder.

4. Wat moet je doen, als je niet kunt geloven?

Als u niet kunt geloven, heb ik enkele adviezen voor u:

a) Vraag God om licht!

Hij staat immers naast u. Zeg: ‘Heer, laat mij toch tot geloof komen. Laat mij toch het Licht zien!’ Hij hoort het!

b) Houd rekening met de tegenwoordigheid van God!

Jezus is er! Ga in de stilte en zeg tegen Hem: ‘Heer Jezus, ik wil u mijn leven geven.’ Zo heb ik het gedaan, toen ik in al mijn goddeloosheid benauwd werd voor God en over Jezus hoorde.

c) Lees de Bijbel!

Iedere dag een kwartier alleen met Jezus! Dan leest u in de Bijbel en luistert naar wat God u te zeggen heeft. Lees luisterend! En dan zegt u: 'Heer Jezus, ik heb u zoveel te zeggen. Ik red het niet in mijn leven. Help mij!'

d) Zoek gemeenschap!

Zoek gemeenschap met mensen die ook serieus christen willen zijn. Blijf niet alleen! Je loopt niet als eenling de weg naar de hemel. Zoek gemeenschap met christenen die dezelfde weg gaan!

Hoe redden wij het in het leven, als schuld en nalatigheid ons voortdurend vergezellen?

In Württemberg hoor je soms het volgende zinnetje: 'Jetzt wird's ernst!' En wat ons onderwerp aangaat, zou ik nu ook willen zeggen: 'Nu wordt het ernst! Nu wordt het menens!'

'Hoe redden wij het in het leven, als schuld en nalatigheid ons voortdurend vergezellen?' Daarvan moet ik in de allereerste plaats dit zeggen: '*...als schuld en nalatigheid ons voortdurend vergezellen*' is niet juist, want dat doen ze al. Schuld en nalatigheid vergezellen ons immers permanent. Daarom ben ik zo blij dat ik mag spreken over een buitengewoon belangrijke en heerlijke zaak, over een geschenk dat mensen intens gelukkig en intens rijk maakt. Het is iets wat je nergens kunt kopen, in geen land ter wereld. Al zou u miljonair zijn, en al was u bereid al uw briefjes ervoor op tafel te leggen – u zou het niet kunnen kopen. U kunt er ook niet via relaties aan komen. Wat niet te koop is, krijg je immers vandaag de dag meestal via relaties. Deze heerlijke zaak, waarover ik mag spreken, kunt u ook niet via relaties in uw bezit krijgen. Er is geen mogelijkheid om dit heerlijke zelf aan te schaffen. Je kunt het alleen als geschenk krijgen. En dit wonderlijke, belangrijke, kostelijke, waarover ik het ga hebben, dat je noch kopen noch via relaties verkrijgen kunt, is vergeving van zonden.

Ik weet dat velen nu teleurgesteld zijn en denken: 'Vergeving van zonden?' En dan komt meteen de vraag:

1. Heb ik die dan nodig?

Ik ben ervan overtuigd dat het merendeel van de mensen zegt: 'Vergeving van zonden? Niet nodig!' Een jongeman zei onlangs: 'Wij leven, zoals u weet, in een tijd waarin de reclame een bepaalde behoefte wekt. Onze overgrootouders wisten nog niets af van sigaretten of kauwgom. Door eindeloze reclame op de tv, voor de radio en op reclameborden zijn wij langzamerhand zover gekomen dat wij bijvoorbeeld menen niet eens meer zonder sigaretten te kunnen leven. Er wordt een bepaalde behoefte gekweekt – en dan kun je gaan verkopen.' En toen ging die jongeman verder: 'En de kerk doet net zo. De kerk maakt de mensen wijs: Jullie hebben vergeving van zonden nodig – en dan gaat zij dat aan de man brengen. Begrijpt u: wij hebben er helemaal geen behoefte aan – maar u kweekt die behoefte eerst, om ons vervolgens uw koopwaar te slijten!'

Is dat zo? Als u iemand op straat zou aanspreken: 'Goedendag! Hoe heet u?' 'Meier!' 'Meneer Meier, hebt u vergeving van zonden nodig?' dan antwoordt meneer Meier: 'Onzin! Tweeduizend piek heb ik nodig, maar geen vergeving van zonden!' Is dat zo? Wordt er een behoefte gewekt die er aanvankelijk helemaal niet is, om dan vervolgens met de Bijbel te antwoorden?

Dit is een afschuwelijke vergissing, een heel verschrikkelijke vergissing. Niets hebben wij méér nodig dan vergeving van zonden. Wie meent geen vergeving van zonden nodig te hebben, die kent de heilige, geduchte God niet. Er is al

zoveel gezegd over de liefde van God, dat wij er totaal geen weet meer van hebben dat God – zo staat het in de Bijbel – een geduchte God is! Zo ben ik zelf wakker geschrokken uit een leven van zonde, toen ik opeens begreep: voor God moet je vrezen! En wie zegt: ‘Ik heb geen vergeving van zonden nodig!’ die heeft geen idee van de levende God, die lichaam en ziel kan verderven in de hel. Jazeker: je kunt voor eeuwig verloren gaan! Dat zegt Jezus, en Hij kan het weten. En al zou de hele wereld zeggen: ‘Dat geloven we niet!’ dan zou diezelfde wereld verloren gaan! Jezus weet hoe het er achter de schermen uitziet. En Hij waarschuwt er ons nadrukkelijk voor, opdat wij niet verloren zouden gaan! En daar staan wij dan met onze zonden en we durven te zeggen: ‘Wij hebben geen vergeving van zonden nodig! De kerk wekt een behoefte die niet bestaat!’ Grote onzin! Niets hebben wij méér nodig dan vergeving van zonden!

Ik moet u op dit punt een voorval vertellen. Ik had eens een vergadering in de mooie stad Zürich, in het Congresgebouw. Het is een reusachtige bijeenkomst. Veel mensen moeten staan. Onder hen vallen twee mannen mij bijzonder op, omdat zij zo gezellig met elkaar staan te praten. Je kunt op hun gezichten lezen dat ze uit nieuwsgierigheid zijn binnengelopen. De ene heeft een mooi puntbaardje. Dat valt mij op, omdat ik denk: ‘Jammer, dat zoiets mij niet staat!’ Als ik met mijn voordracht begin, neem ik me voor zo te spreken dat ook die beide heren zullen luisteren. En zij luisteren zeer belangstellend. Maar dan laat ik voor het eerst de woorden ‘vergeving van zonden’ vallen. En op dat ogenblik, als ik over vergeving van zonden spreek, zie ik hoe die meneer met het puntbaardje spottend begint te

glimlachen en zijn buurman iets in het oor fluistert. Nu is dat, zoals gezegd, een immens grote zaal. Die beide mannen staan ver weg. Ik kan niet horen wat hij zegt, maar ik zie het aan zijn gezicht. Hij zal wel als volgt hebben staan spotten: 'Vergeving van zonden! Typisch geleuter van een dominee! Mijn hemel!' En hij zal wel gedacht hebben: 'Ik ben toch geen misdadiger! Ik heb toch geen vergeving van zonden nodig!' – Dat zegt u toch ook, of niet? 'Ik ben toch geen misdadiger! Ik heb geen vergeving van zonden nodig!' – Iets dergelijks zal hij gezegd hebben. En dan word ik woedend. Ik weet dat kwaadheid in Gods ogen niet juist is. Maar toch word ik het. 'Ogenblikje,' zeg ik. 'Ik pauzeer even een halve minuut, waarin ieder van u de gelegenheid krijgt de vraag die ik nu ga stellen met ja of nee te beantwoorden: Wilt u voor alle eeuwigheid afzien van vergeving van uw zonden, omdat u die vergeving van uw zonden niet nodig hebt? Ja of nee?' En ik was, met die duizenden mensen, een halve minuut helemaal stil. Opeens zie ik dat die man met het puntbaardje bleek wegtrekt en zich vastgrijpt aan de muur. Zo schrikt die kerel! Hij beseft vast en zeker: 'Ik heb zojuist gezegd dat ik geen misdadiger ben! Maar als het sterven nadert, als het echt menens wordt, dan zou ik toch wel vergeving van zonden willen hebben. Ik wil er liever niet voorgoed van afzien.' – U ook niet! Of wel?

Er bestaat een zinnetje dat ik in mijn leven akelig vaak gehoord heb: 'Ik doe wel en zie niet om!' Maar het gekke is: ik heb het nog nooit van mensen onder de veertig gehoord. Jonge mensen weten maar al te goed dat er veel schuld in hun leven is. Pas als wij ons geweten onverbiddelijk tot zwijgen gebracht hebben, krijgen wij het over onze lippen om zoiets te zeggen. Wanneer dus iemand verklaart: 'Ik doe

wel en zie niet om!' dan kan ik hem op een briefje geven: 'Jij bent ouder dan veertig. Het is een soort aderverkalking dat je zo spreekt. Je geweten is onverbiddelijk tot zwijgen gebracht!' Zolang ons geweten nog niet tot zwijgen is gebracht, weten wij maar al te goed dat wij niets zo zeer nodig hebben als vergeving van zonden!

In Essen trad Bill Haley eens op. Duizenden jongeren waren in de Grugahal bijeen om hem en zijn band te horen. Bij het eerste muziekstuk luisterden ze nog, bij het tweede raakten zij al in beweging, maar bij het derde begonnen ze langzaam de hele hal af te breken. De schade bedroeg ongeveer zestigduizend D-mark. Een jonge politieagent vertelde mij naderhand: 'Ik zat vooraan en moest me vasthouden aan mijn stoel, anders was ik ook mee gaan doen.' De volgende dag loop ik door de binnenstad. Daar zie ik drie figuren bij elkaar staan aan wie ik zo ongeveer kan zien dat ze erbij geweest zijn. Ik loop op hen toe en zeg: 'Goedendag! Ik durf te wedden dat jullie gisteravond ook bij Bill Haley zijn geweest!' 'Maar natuurlijk, dominee!' 'Hé,' antwoord ik, 'kennen wij elkaar? Mooi! Vertel eens, één ding begrijp ik niet: Waarom hebben jullie eigenlijk die hal zo vernield?' En ik krijg als antwoord: 'Ach, dominee, dat is toch allemaal alleen maar wanhoop!' 'Wat?' vraag ik, 'wanhoop – hoezo?' En dan hoor ik: 'Tja, dat weten wij ook niet!'

De grote Deense theoloog en filosoof Sören Kierkegaard vertelt uit zijn eigen leven, dat hij als kind dikwijls wandelingen maakte met zijn vader. Soms bleef zijn vader staan en keek zijn zoon peinzend aan. Dan zei hij: 'Lieve zoon, je loopt met stille wanhoop.' Toen ik dat las, dacht ik: Als je veertig jaar predikant in een grote stad bent, weet je dat dat eigenlijk op iedereen van toepassing is.

En nu vraag ik u: Kent u ook die innerlijke levenswanhoop? Ik zal u zeggen waar die vandaan komt. Laten wij daartoe een ontdekkingsreis maken naar ons eigen hart. Ik wil een beeld gebruiken. Omdat ik dominee in het Ruhrgebied ben, heb ik dikwijls tochten door de mijnen gemaakt. Dat is iets moois. Je krijgt een werkpak aan, zet een helm op, en dan ga je in een reuze vaart met de mijn-lift naar beneden – bijvoorbeeld tot de achtste schacht. Kun je nog verder? Jazeker, maar verder ga je niet, want helemaal beneden is de ‘somp’. Daar wordt het mijnwater in de schacht verzameld en dat noemen ze ‘somp’, moeras. Zolang ik in Essen ben, heb ik één keer meegemaakt dat er een liftkabel brak. Toen suisde de lift verder de diepte in – tot in de somp. Vreselijk!

Deze somp in de mijnen is voor mij een beeld geworden voor de mensen. Wij weten allemaal dat er in ons leven verschillende ‘schachten’ zijn. We kunnen bijvoorbeeld uiterlijk een heel vrolijke indruk maken – maar van binnen ziet het er heel anders uit. Zo kun je glimlachen – en toch zielsbedroefd zijn. Zo kun je doen alsof je spelenderwijs het leven de baas bent – maar heel diep in ons zieleleven, op de bodem van ons hart, zit die diepe wanhoop. Dat zeggen de artsen, dat zeggen de filosofen, dat zeggen de psychologen, dat zeggen de psychiaters. Daarover gaat het in films, daarover gaat het in romans. Het is griezelig hoe wanhoop en angst af en toe naar boven komen.

Een psychiater vertelde mij eens: ‘U hebt er geen idee van hoeveel jonge mensen er in mijn spreekkamer zitten!’ Maar de meeste mensen beginnen niet eens te vragen, waar wanhoop en angst vandaan komen. Ze doen alleen maar hun uiterste best om ze kwijt te raken – door drank en drugs.

Toch zou het wijzer zijn de feiten onder ogen te zien.

Dat de wanhoop heel diep in het hart van de mens zit, is kennelijk een ontdekking van onze tijd. Het verbazingwekkende is dat de Bijbel dat reeds drieduizend jaar geleden heeft vastgesteld. Hij zegt: het hart is weerbarstig en onstandvastig. En de Bijbel vertelt ons ook waarom dat zo is. Hij noemt allerlei redenen: dat wij sedert de zondeval ver van God verwijderd zijn, dat wij sindsdien buiten ons eigenlijke element leven – God is immers ons element! – dat wij in wezen bang zijn voor het oordeel van de levende God over ons leven. Maar de belangrijkste reden voor die diepe wanhoop in ons hart is onze schuld, onze schuld voor God! Die vormt het grootste probleem van ons leven, waarmee wij zelf geen raad weten! Dat merken wij. En daarom is er die diepe wanhoop in ons hart.

Hebben wij vergeving van zonden nodig? Natuurlijk hebben wij vergeving van zonden nodig! Niets hebben wij meer nodig dan vergeving van zonden! Maar wat is zonde dan? Zonde is iedere scheiding van God. Wij zijn reeds geboren als zondaren. Laat ik een voorbeeld gebruiken:

Een kind dat in de oorlog in Engeland geboren werd, had zeker niets tegen ons, Duitsers, maar toch behoorde het tot het vijandelijke kamp. En zo worden wij van nature geboren in het kamp dat God vijandig gezind is: deze wereld. Zo zijn wij van nature gescheiden van God. En nu zonderen wij ons steeds meer af van God, doordat wij een muur van schuld opbouwen. Ledere overtreding van Gods gebod is als het ware een steen die wij metselen. Zo'n akelige realiteit is de zonde.

Op dit punt aangekomen, wil ik u niet onthouden hoe mij voor het eerst duidelijk werd dat zonde een vreselijke

realiteit is en dat je zonde ook niet ongedaan kunt maken. Ik had een prachtvader, met wie ik een bijzonder fijne band had. Op een dag was ik juist op het zolderkamertje van ons huis met een examenopgave bezig, toen hij van beneden riep: 'Wilhelm!' Ik richt mijn hoofd even op en vraag aan mijn vader: 'Wat is er aan de hand? Is er brand?' Dan zegt hij: 'Ik moet even naar de stad. Ga je met me mee? Met z'n tweeën is toch gezelliger!' 'Ach, pa,' roep ik naar beneden, 'ik ben juist met een belangrijke examenopgave bezig. Het komt mij nu slecht uit.' 'Dan ga ik alleen,' zegt hij. Veertien dagen later is hij dood. En nu was het bij ons de gewoonte dat het lichaam thuis opgebaard werd en dat wij als zonen afwisselend de wacht hielden bij de geopende kist. Het is nacht, alles is stil. Iedereen slaapt. Opeens schiet mij te binnen hoe mijn vader mij veertien dagen geleden had gevraagd mee te gaan naar de stad. Maar ik had nee gezegd! Ik kijk hem aan en zeg: 'Ach, vader, vraag het mij nog een keer! En al wilt u dat ik honderd kilometer met u mee ga, dan ga ik met u mee!' Maar zijn mond blijft stom. En dan ontdek ik: die kleine onvriendelijkheid is een akelige realiteit, die ik tot in alle eeuwigheid niet meer ongedaan kan maken.

Wat denkt u, hoeveel schuld is er in ons leven, hoeveel nalatigheid?! Hoe redden wij het in het leven, als schuld en nalatigheid ons permanent vergezellen? Zonder vergeving van zonden weten wij eigenlijk niet hoe we moeten leven!

En bij het sterven? Hoe is het daarmee? Wilt u al uw schuld meenemen naar de eeuwigheid? Ik heb mij dikwijls voorgesteld hoe dat zal zijn. Ik ben er inmiddels niet meer zo ver vanaf. Ik houd misschien nog één geliefde hand vast. En dan komt het ogenblik waarop ik ook die moet loslaten.

En dan vaart mijn levensschip naar de grote stilte voor God, tot voor zijn aangezicht! Geloof me: eens zult u voor Hem staan! Met al uw schuld, met al uw nalatigheden voor de levende, heilige God! Het zal ontzettend zijn, wanneer u ontdekt: 'Mijn hele schuld en al mijn nalatigheden heb ik meegenomen!'

Hebben wij vergeving van zonden nodig? Niets hebben wij meer nodig dan vergeving van zonden, nog meer nodig dan ons dagelijks brood!

2. Waar is zoiets dan?

Is zoiets dan mogelijk, dat er met je verleden afgerekend wordt? En zo ja: waar dan? Ik heb zojuist dat verhaal van mijn vader verteld. Ik kon mijn schuld nooit meer goedmaken. Begrijpt u? Wij kunnen eigenlijk niets goedmaken van onze schuld! De gevolgen voor God blijven. De rekening wordt gepresenteerd! Er was een man die Judas heette, die zijn Heer voor dertig zilverstukken had verraden. En dan wordt hem plotseling duidelijk: 'Het was vals!' Hij gaat naar de mensen aan wie hij Hem heeft verraden, brengt het geld terug en zegt: 'Ik heb onrecht gedaan. Neem het geld terug! Ik wil het weer goedmaken!' Dan halen zij hun schouders op en zeggen: 'Wat gaat ons dat aan? Dat is uw zaak!' U kunt zich wenden tot wie u maar wilt, iedereen zal antwoorden: 'Dat is jouw zaak!'

Is het desondanks mogelijk dat schuld en nalatigheid uitgewist en ongedaan gemaakt worden? Waar is zoiets dan? Waar krijg je vergeving van zonden?

Beste vrienden, hierop antwoorden nu de mannen van

de Bijbel in koor, in een jubelend koor, in een juichend koor. Van het begin tot het eind, van het Oude tot het Nieuwe Testament, is dit de melodie van de Bijbel: er is vergeving van zonden!

Waar? Gaat u eens met me mee tot buiten de poorten van Jeruzalem, naar de heuvel Golgota. Wij letten niet op de mensenmenigte, niet op de beide misdadigers rechts en links, niet op de Romeinse soldaten, maar op die man in het midden, die daar aan het kruis hangt. Wie is die man in het midden? Dat is er niet één van ons. Hij is eens voor een mensenmenigte gaan staan en heeft gezegd: 'Wie kan er één zonde van mij opnoemen?' En toen wist niemand er ook maar één te noemen. Niemand van ons zou het riskeren zo'n vraag te stellen. Daarna is hij in een proces verwickeld geraakt, waarbij Romeinse rechters en de Joodse Hoge Raad hem verhoord hebben. En zij vonden niets tegen Hem. Hij is niet iemand van ons. Hij heeft geen vergeving van zonden nodig. En Hij hangt daar aan het kruis?! Wie is die man? Hij is niet uit de mensenwereld komen opduiken, maar Hij is uit die andere dimensie, uit de wereld van God, naar ons toe gekomen. Ik heb het over Jezus, de Zoon van God. En Die hangt aan het kruis? Waarom? Hoezo? Vrienden, God is rechtvaardig: Hij moet de zonde straffen. En toen heeft Hij onze zonde op zijn Zoon gelegd, op zijn eigen Zoon, en de straf aan Hem, aan Jezus voltrokken! 'De straf was op Hem, opdat wij vrede zouden hebben!' Dat is die belangrijke boodschap van de Bijbel: het oordeel van God ligt op deze Jezus, opdat wij vrede zouden hebben! Daar is vergeving van zonden!

Waar kan ik mijn schuld kwijtraken? Waar krijg ik vrede met God? Bij het kruis van Jezus! 'Het bloed van Jezus

Christus, de Zoon van God, reinigt ons van alle zonde!
Laten wij dat vasthouden!

Er is een interessant boek verschenen van de Amerikaan William L. Hull. Hij was de dominee die de massa-moordenaar Adolf Eichmann tijdens zijn gevangenschap dertien keer heeft bezocht en lange gesprekken met hem heeft gevoerd. Die zijn laatste woorden hoorde, die hem tot aan de galg begeleid heeft en erbij was toen zijn as in de Middellandse Zee werd gestrooid. De inhoud van zijn gesprekken met Eichmann heeft hij gepubliceerd onder de titel: 'Strijd om een ziel'. Aan het begin van zijn boek vertelt hij: 'Het ging mij erom die grote zondaar te redden, opdat hij niet voor eeuwig verloren zou zijn. Het is schokkend hoe die man, die van achter zijn bureau duizenden mensen heeft laten vermoorden en afgrijselijk leed over de wereld heeft gebracht, tot het laatste ogenblik zei: Ik heb niemand nodig, die in mijn plaats sterft. Ik heb geen vergeving van zonden nodig. Ik wil die ook niet.'

Wilt u in de voetstappen van Eichmann treden en zo sterven? Nee? Wanneer u dat niet wilt, dan moet u zich van ganser harte bekeren tot Jezus, de Zoon van God, Die als enige ter wereld onze zonden kan vergeven, omdat Hij daarvoor is gestorven en daarvoor heeft betaald!

Toen dominee Hull met Eichmann sprak, gruwde hij er bijna van om die man vergeving van zonden door Jezus' bloed aan te bieden. Kon zelfs zo iemand vergeving van zonden verkrijgen? Jazeker! Ja! 'Het bloed van Jezus Christus, de Zoon van God, reinigt ons van alle zonde.' Maar ik moet mijn zonde belijden, die aan Hem vertellen en dan opzien naar het kruis.

De Bijbel gebruikt telkens nieuwe beelden om duidelijk

te maken hoe het komt dat de gekruisigde en verrezen Heer Jezus – Jezus is immers niet in de dood gebleven, maar op de derde dag opgestaan – zonden vergeeft.

Zo wordt bijvoorbeeld het beeld van een borg gebruikt. Iemand die borg staat, verplicht zich voor mij in te springen wanneer ik niet betalen kan. Er moet iemand betalen! Dat geldt altijd in het leven: er moet iemand betalen! En door iedere zonde in ons leven ontstaat er een verplichting tegenover God. De Bijbel zegt: 'De dood is het loon van de zonde.' God eist onze dood, als betaling voor onze zonde.

En nu komt Jezus en gaat voor onze zonde de dood in, opdat wij het leven zouden hebben. Hij wordt onze borg voor God. En nu liggen de zaken zo: óf u betaalt voor uw zonde in de hel – óf u komt tot Jezus en zegt: 'Heer Jezus, ik wil het grijpen, dat U voor mij hebt betaald!' Ernst Gottlieb Woltersdorf zegt in een gedicht: 'Wat kan ik méér vertellen, dan dat Hij tot ons kwam, Hij heeft mijn schuld gedragen, de borg, die de rekening op zich nam.'

Of de Bijbel gebruikt het beeld van het losgeld. Een man is in de macht van de slavenhandelaars gekomen. Hij kan zichzelf niet vrijkopen. En dan komt daar een vriendelijke meneer op de slavenmarkt en ziet die slaaf. Zijn hart ontvlamt voor hem en hij vraagt: 'Wat kost hij? Ik koop hem vrij!' Vanaf welk ogenblik is de slaaf vrij? Vanaf het ogenblik waarop de laatste cent is betaald. Jezus, de Heer, heeft voor u op Golgota tot de laatste cent betaald! En nu mag u dat aangrijpen en zeggen: 'Jezus, nu leg ik mijn zonde voor U neer en geloof dat U mijn schuld betaald hebt.' Jezus koopt vrij! Jezus maakt slaven van de zonde vrij!

De Bijbel komt met telkens nieuwe beelden aandragen.

Zo gebruikt hij ook het beeld van de verzoening. De meest primitieve heiden weet dat hij verzoening nodig heeft. Daarom is er in alle religies een schare priesters die offers brengt ter verzoening. God echter erkent slechts één enkel verzoeningsoffer: 'Het Lam van God, dat de zonde der wereld wegneemt!' Vele priesters hebben vele offers gebracht. Maar Jezus is zelf dé Priester die met God verzoent! En Hij is zelf het Offer dat met God verzoent! Hij alleen kan ons met God verzoenen.

Nog een ander beeld uit de Bijbel is dat van het wassen. De ene christen schrijft aan de ander: 'Hij heeft ons liefgehad en onze zonden afgewassen met zijn bloed.' U kent dat verhaal van de verloren zoon, die tenslotte in de grootste smeerbeel terecht kwam, bij de varkens. Hoevelen zijn er niet zo bij de zwijnen beland! Daar kun je alleen maar van zeggen: trieste zaak! Maar dan komt de verloren zoon tot zichzelf – en rent zo, zoals hij is, naar huis, in de armen van zijn vader. Hij is zich niet eerst gaan wassen, heeft niet eerst een nieuw pak gekocht en zich nieuwe schoenen aangeschaft. Hij kwam zoals hij was. En toen heeft zijn vader hem gereinigd en nieuwe kleren gegeven.

Er zijn veel mensen die denken dat ze eerst een goed mens moeten worden om christen te kunnen zijn. Dat is een fatale vergissing. Wij mogen, zo vuil en vies als we zijn, tot Jezus komen. En hoe vuil en bezoedeld is ons leven niet! Kom tot Jezus zoals u bent! Hij wast u schoon! Hij maakt alles nieuw! 'Het bloed van Jezus Christus, de Zoon van God, reinigt ons van alle zonde.' Zo getuigt ons de apostel Johannes. En daarvan mogen ook wij getuigen!

Ik kan u nu niet al die beelden van de Bijbel noemen. Ik zou me kunnen voorstellen dat u zelf begint de Bijbel te

lezen, zodat u die heerlijke boodschap van de vergeving van zonden steeds beter leert kennen.

Hoe redden wij het in het leven, als schuld en nalatigheid ons permanent vergezellen? Daar kom ik niet uit! Maar ik kom er wel uit, als ik Jezus heb gevonden en door Hem vergeving van zonden heb verkregen! Dan houdt die diepe angst en wanhoop op. Jezelf uitleveren aan Jezus, dat is geen akelige, verschrikkelijke aangelegenheid. Integendeel. U zult uitgeleid worden, uit uw kelder van angst, naar de heldere lentezonneshijn van de genade Gods. En dat wens ik u van ganser harte toe!

Wij hebben dus vergeving van zonden nodig? Jazeker! Waar krijgen wij die? Bij Jezus, de gekruisigde en verrezen Heer!

3. Hoe kom ik zover?

Nu denkt wellicht – hopelijk – iemand: 'Maar dat is geweldig! Dat moet iets heerlijks zijn, vergeving van zonden te hebben ontvangen! Maar hoe kom ik zover? Geen dagblad schrijft erover, geen moderne roman vertelt het, geen film laat het zien. Hoe kom ik zover?' Ja, hoe kom ik zover?

Hier kan ook de één de ander maar moeilijk helpen. Ik geloof dat er niets beters is dan dat u vandaag nog de stilte opzoekt en Jezus aanroept. Hij is immers opgestaan uit de dood. Hij leeft! In de Bijbel worden de mensen die tot geloof gekomen zijn, zo aangeduid: 'allen, die de naam van Jezus aanroepen'. Gaat u maar eenvoudig tot Hem en roep Hem aan!

U weet dat aanroepen hetzelfde is als oproepen, opbellen? U hebt een directe verbinding met Jezus – en misschien

hebt u daar nog nooit gebruik van gemaakt?! Erbarmelijk! Bel Hem op! U hoeft helemaal niet veel nummers te kiezen. Zeg alleen maar: 'Heer Jezus!' – en Hij is al aan de lijn. Hij is er al! Dat is namelijk bidden.

En wat u dan moet zeggen? Alles, wat er op uw hart ligt! Zeg: 'Jezus! Ik heb een verkeerde relatie met iemand. Ik kom er alleen niet uit. Ik weet dat het zonde is. Heer Jezus, help mij!' – 'Jezus! In mijn zaak zit het mis. De belastingaangiften zijn al jaren onjuist. Ik weet ook niet hoe ik het anders moet doen, omdat ik er anders uitvlieg. Jezus, help mij!' – 'Jezus! Ik ben mijn vrouw ontrouw. Ik weet geen uitweg. Jezus, help mij!' Begrijpt u, u mag datgene wat u aan geen mens vertelt, aan de Heer Jezus toevertrouwen via de lijn van het gebed. Hij luistert. Lucht uw hart eens! Dat werkt bevrijdend. Vertel Hem al uw schuld.

Vraag Hem: 'Jezus, dominee Busch heeft gezegd, dat door uw bloed alles goed wordt. Is dat waar?' Zeg het tegen Hem. Bel hem vandaag nog op. Begin via de lijn die al zo lang ongebruikt is met Jezus te spreken. Laat de lijn maar roodgloeiend staan! U kunt met Hem spreken. Ga ook naar andere mensen toe die 'de naam van Jezus aanroepen'!

'Jawel,' zegt u, 'dan heb ik Hem alles verteld, maar Hij zegt niets terug!' Ho, ho, luister even! Nu wil ik u vertellen via welke lijn Hij tot u spreekt. U moet het Nieuwe Testament nemen. Het Oude Testament komt later. Maar daar moet u niet mee beginnen, dat is aanvankelijk nog te moeilijk. Begin in het Nieuwe Testament met het Johannes-evangelie en daarna leest u het evangelie van Lucas. Begin nu eens net zo te lezen als u een reportage in een geïllustreerd tijdschrift leest. En dan zult u weldra bemerken: Hij spreekt! Hierin onderscheidt zich de Bijbel van al

die andere boeken, dat via die lijn de nu levende Heer met mij spreekt.

Iemand zei eens tegen mij: 'Als ik God wil horen, dan ga ik naar het bos.' Toen antwoordde ik hem: 'Dat is onzin! Als ik naar het bos ga, dan hoor ik de bomen ruisen, de vogels zingen en de beekjes klateren. Dat is prachtig. Maar of mijn zonden vergeven zijn en hoe ik een nieuw hart krijg en of God mij genadig is, dat vertelt het bos mij niet. Dat zegt God mij alleen door de Bijbel.'

Hou eens iedere dag een kwartier stille tijd. Dan roept u de Heer Jezus aan en vertelt Hem alles: 'Heer, ik moet vandaag zulk belangrijk werk doen. Ik kom er alleen niet uit.' Vertel Hem alles! En sla dan het Nieuwe Testament eens op en lees een half hoofdstuk. 'Heer Jezus! Spreekt U nu maar!' En opeens is daar een woord van God voor u. U merkt: 'Dat zegt Hij tegen mij.' Onderstreep die woorden. Het beste is er de datum naast te schrijven.

Ik kwam als jongeman eens in een huis. Daar lag een Bijbel op de piano. Toen ik die pakte, constateerde ik dat er veel plaatsen met rood en groen aangestreept waren en dat er data naast geschreven waren. Toen vroeg ik – het was een groot gezin: 'Van wie is deze Bijbel?' 'Die is van onze Emmi.' Ik keek Emmi eens aan – en trouwde met haar. Zo'n meisje wilde ik hebben, dat begrepen had dat Jezus via die lijn tot ons spreekt en niet via andere kanalen.

Wanneer de mensen bekvechten over de Bijbel, dan word ik daar akelig van. Zij zeggen: 'De Bijbel is ook maar door mensen geschreven' – en dergelijke onzin. Dat hangt me de keel uit!

Ik was tijdens de Eerste Wereldoorlog een tijdlang telefonist. In die tijd hadden wij nog geen draadloze telegrafie.

Wij hadden kleine apparaatjes, waar draden op aangesloten werden. Op een dag moest ik naar een observatiepost die op een heuvel lag. Er was nog niets voor elkaar en ik lag in het gras en probeerde de leiding naar de batterij aan te leggen. En opeens komt daar zo'n lichtgewonde infanterist over de heuvel aan. Ik roep: 'Kerel, plat op de grond! Ze hebben ons ontdekt! Zo dadelijk worden we nog onder vuur genomen!' Hij gooit zich plat op de grond, komt naar me toe gekropen en zegt: 'Mooi dat ik een schotwond heb opgelopen. Ik mag naar huis. Hé, jij hebt daar ook een oud apparaat!' 'Ja,' mompel ik, 'een oud model.' 'En de klemmen zitten heel losjes!' 'Ja,' bevestig ik, 'de klemmen zitten heel losjes.' 'En er is een stuk af!' zegt hij. Dat is voor mij de druppel die de emmer doet overlopen: 'Zo, en nou moet je eens je mond houden. Ik heb geen tijd om lang jouw kritiek aan te horen! Ik moet horen of ik verbinding heb!' En net zo vergaat het mij met de Bijbel. Ik wil de stem van Jezus horen – en dan komen er van die mensen die zeggen: 'De Bijbel is ook maar door mensen geschreven!' Daarop kan ik alleen maar antwoorden: 'Ach, hou toch je mond! Ik hoor hier de stem van Jezus!'

Laat u niets wijs maken! Hij spreekt via die verbinding! En zoek gemeenschap met mensen die dezelfde weg willen gaan! Wanneer ik in mijn gesprekken zoiets zeg, dan antwoorden de mensen altijd weer: 'Ach, dat is iets voor de oudjes. In de kerk zitten toch alleen maar oude mensen.' En daarom ben ik blij dat ik al meer dan dertig jaar jeugd-predikant ben en dat ik veel jongeren heb leren kennen, die u kunnen bevestigen wat ik gezegd heb, dat er vergeving van zonden bestaat, dat je met Jezus kunt spreken, en dat Hij antwoordt. Zoek de gemeenschap met mensen die ook

allerlei dingen met Jezus hebben beleefd. Ja, je kunt mensen vinden die ook met Jezus de weg naar de eeuwigheid willen gaan.

En nu staat Jezus voor u en zegt: 'Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast zijt, omdat schuld en nalatigheid jullie permanent vergezellen. Ik zal je verkwikken! Ik kan jullie vergeving van zonden schenken!'

Hoe redden wij het in het leven, als anderen op onze zenuwen werken?

...als anderen op onze zenuwen werken? Er is altijd wel iemand die op uw zenuwen werkt – of niet? Ik durf het zelfs zo te zeggen: Laat iemand zich melden die niemand heeft die op zijn zenuwen werkt. Waarschijnlijk meldt zich niemand! Dat anderen op onze zenuwen werken, dat is niet *als*, maar dat is de normale situatie. Heb ik gelijk? O ja, wij werken allemaal vreselijk op elkaars zenuwen. Niet iedereen natuurlijk. Mijn vrouw bijvoorbeeld werkt niet op mijn zenuwen. Maar er zijn anderen die rijkelijk op mijn zenuwen werken. Bij u ook? Vast wel! En zo irriteren wij elkaar. In de gezinnen, in de huizen met onze burens, in de bedrijven – en zelfs in christelijke kring werkt men voortdurend op elkaars zenuwen. De wereld kraakt in het verborgene van mensen die op elkaars zenuwen werken. Er zijn veel mensen die zouden kunnen zeggen: 'Ik zou het zo goed hebben, als die of die er maar niet was!' Dan is de ander niet alleen een doorn in je oog, maar een doorn in je leven. En daar moeten we het eens over hebben: Hoe redden wij het in het leven, als anderen op onze zenuwen werken?

Ik moet het geheel in een groter kader plaatsen. Het kan zijn dat iemand wat kucht – maar in werkelijkheid een ernstige longaandoening heeft. Dan helpen geen hoesttablet-

ten. Daar moet een grondiger diagnose en een andere therapie aan te pas komen! U begrijpt de overeenkomst. Dat wij op elkaars zenuwen werken, is slechts een aanwijzing dat het menselijk lichaam ziek is. Dat wij op elkaars zenuwen werken, heeft diepere oorzaken dan alleen dat bijvoorbeeld de buurvrouw wat onaardig is. En daarom moet ik deze zaak nu in een heel groot kader plaatsen. Ik wil u aantonen dat de onderlinge irritatie een symptoom is van de ziekte van de mensheid.

1. De wereld waarin wij leven

Ik ontleen mijn wereldbeschouwing aan de Bijbel. En dat is volgens mij de enig mogelijke. Alle andere zijn over twintig jaar toch al weer achterhaald.

En de Bijbel zegt: 'Toen God de wereld geschapen had, was die volmaakt.' Toen werkte Adam niet op Eva's zenuwen en Eva niet op Adams zenuwen. Toen was er volledige harmonie. En vooral, de levende God werkte niet op de zenuwen van de mensen, en de mensen niet op Gods zenuwen. Toen behoorde alles bij elkaar: God en de mensen en de mensen onderling. Toen bestonden er geen gebroken relaties.

En nu vertelt de Bijbel dat er in het begin van de menselijke geschiedenis een oercatastrofe heeft plaatsgevonden. Wij noemen dat de zondeval. Er wordt verteld dat de mens in verzoeking werd gebracht. Hij mocht van één bepaalde boom niet eten. Dat had God hem verboden. Maar het intrigeert hem – hij kan kiezen – en hij kiest het kwade, de ongehoorzaamheid. Hij neemt van de verboden vrucht. En op dat ogenblik, waarop de zondeval plaatsvindt, valt alles

uiteen. Dan komt er scheiding tussen God en de mensen. God verjaagt de mens uit het paradijs en stelt een cherub voor de toegangspoort. Sindsdien zijn wij gescheiden van God. Sindsdien werkt God op onze zenuwen. Begint u maar eens met mensen over God te praten. Dan worden ze nerveus: 'Hou daar toch mee op! Je weet immers niet of Hij wel bestaat!' Tussen God en ons ligt een ontzettende kloof.

En op datzelfde ogenblik – daar in de hof – raken ook de mensen van elkaar verwijderd. Dat wordt reeds duidelijk bij de kinderen van Adam en Eva. Daar ligt het begin, dat mensen op elkaars zenuwen werken.

Daar zijn twee broers. Ja, het komt voor dat juist broers en zusters elkaar vreselijk op de zenuwen werken. Zij zijn erg verschillend, Kaïn en Abel. Je kunt, nauwkeurig beschouwd, misschien niet helemaal zeggen waar het hem nou precies in zit. Op een dag is Kaïn, de landbouwer, met zijn houweel op het veld bezig. Dan komt Abel eraan. Ik kan mij voorstellen dat Kaïns hart omdraait in zijn lijf: 'Laat die brave gluiperd toch ophoepelen! Ik kan hem niet luchten of zien!' En dan komt Abel zelfs naar hem toe en zegt iets. Dan neemt Kaïn zijn houweel en hakt er eenvoudig op los, op dat gehate gezicht – en komt pas tot zichzelf, wanneer zijn broer dood voor hem ligt.

Vrienden, wij zijn allemaal nette mensen, en daarom gaan wij elkaar niet met houwelen te lijf. Maar als u de krant leest dan ziet u dat het ook nu nog gebeurt. En wanneer ik aan die grote moordprocessen uit het Derde Rijk denk, is dat in wezen immers allemaal dezelfde Kaïns-mentaliteit: 'Ik haat de mensen!' En zo worden er honderdduizenden ter dood gebracht! Kaïn komt pas tot zichzelf wanneer Abel dood voor hem ligt. Hij schrikt een beetje. Maar dan maakt

hij een gat, rolt het lijk erin en dekt het toe met aarde. Hij kijkt om zich heen en constateert: 'Er was niemand in de buurt, niemand heeft het gezien!' Wij menen altijd dat wat niemand gezien heeft, niet gebeurd is. Wat denkt u, hoeveel duistere zaken dragen de mensen met zich mee! Kaïn smeert 'm. Het is hem te heet onder de voeten geworden. Opeens wordt er geroepen: 'Kaïn!' 'Hé, wie kan daar nou roepen?' 'Kaïn!' En dan lopen de koude rillingen over zijn rug. Hij weet opeens wie er geroepen heeft: de levende God! Hij was erbij! Hij was de stille toeschouwer! 'Kaïn!!! Waar is je broer Abel?' Kaïn wil zich nog verdedigen: 'Ik ben toch het kindermisje van mijn broer Abel niet! Ben ik mijns broeders hoeder?' 'Kaïn,' zegt God, 'het bloed van je broer roept tot Mij van de aardbodem.'

Dit verhaal maakt het duidelijk: sedert de zondeval is er verwijdering gekomen. De mensen zijn van elkaar verwijderd geraakt. Wij werken op elkaars zenuwen. En God en de mens zijn van elkaar verwijderd. God werkt op Kaïns zenuwen – zoals Hij velen van u op de zenuwen werkt. Maar wij komen niet van onze naaste af – en wij komen niet van God af! Dat is de wereld waarin wij leven!

2. Praten helpt niet

Ja, daar helpt geen praten tegen. Praten over 'de goede God' helpt hier niet. Tussen God en ons staat een muur, ligt een kloof. In de oorlog, toen half Essen en ook mijn eigen huis in brand stond, kwam er een vrouw naar mij toerennen en schreeuwde tegen mij: 'Hoe kan uw God dit toelaten!?' Toen antwoordde ik haar: 'God kan dit toelaten. Is God misschien uw vijand?' Sinds de zondeval is er

verwijdering tussen God en de mens! Wij zijn geen goede vrienden meer met God en geen goede vrienden meer met de mensen. En dat is de diepe oorzaak waarom de mensen op onze zenuwen werken. Als u een buurvrouw hebt die op uw zenuwen werkt, dan komt dat door de zondeval – en door het feit dat wij gevallen mensen zijn en gescheiden van God. Daar helpt geen praten tegen!

Ik was onlangs aan de Zwitserse grens. In het grenskantoor hing een aardige affiche. Daar stond op: 'Met elkaar gaat het beter!' Toen moest ik denken: 'Duidelijke zaak! Maar die affiche helpt mij geen steek, als iemand op mijn zenuwen werkt!' Op een andere affiche zag ik: 'Wees lief voor elkaar!' De Amerikanen hangen op iedere hoek van de straat een aanplakbiljet waarop staat: 'Keep smiling!' – 'Blijf glimlachen!' Maar dat maakt de zaak in wezen niets beter! Heb ik gelijk? Nee: praten helpt niet!

Ik weet nog hoe ik, als jong theoloog, eens in een gezin kwam waarin ze allemaal met elkaar overhoop lagen. Al hun familieleden woonden in diezelfde plaats en het was één en al ruzie. In mijn grote enthousiasme bracht ik hen op een avond allemaal bij elkaar en probeerde hen met elkaar te verzoenen. En toen heb ik gepraat en gepraat, tot ik er doodmoe van was. 's Avonds om elf uur hadden zij vrede gesloten en gaven elkaar de hand. Ik was intens blij en zei tegen mezelf: 'Jij zult nog eens een prima dominee worden, je bent tenminste goed begonnen.' Dankbaar ging ik naar huis en sliep heerlijk. De volgende morgen trof ik een jonge vrouw, één van hen die zich met elkaar verzoend hadden en zei: 'Dat was fijn gisteravond, of niet!' 'Fijn?' antwoordde ze. 'Weet u dan niet wat er gebeurd is?' Ik vroeg: 'Wat dan?' – en trok wit weg. Toen bleek dat ze op weg

naar huis allemaal weer van voren af aan waren begonnen met hun geruzie. En daarna was het erger dan tevoren! U lacht erom? Ik heb niet gelachen. Ik merkte opeens dat het bittere ernst is met de zondeval, dat onze relatie met God en de naaste gebroken is en dat het niets helpt, al praat je als Brugman.

Dikwijls schrijven mensen mij: 'Beste dominee, ik heb daar en daar familieleden die met elkaar in onmin leven. Kunt u er niet eens heengaan?' Dat weiger ik altijd, omdat ik weet dat het niet helpt hen toe te spreken. Maar denkt u nu eens aan de mensen die op úw zenuwen werken. Ik zou lang met ú kunnen praten – maar het zou niet helpen. Dat is het afschuwelijke. Natuurlijk is het belachelijk, als je ziet hoe het er soms aan toegaat. Ik zal u een klein voorbeeld geven.

Ik ben in een gezin. En dan komt daar zoonlief van zeventien binnen: slungelachtig, oude spijkerbroek aan, lang haar. Ik merk dat zijn vader op z'n achterste benen staat. 'Kijk dat nou!' zegt hij. 'Moet u dat nou zien!' Die vader is een hardwerkende, correct geklede ambtenaar. U kunt zich voorstellen, hoe het hart in zijn lijf omdraait, als hij zijn zoon zo ziet. Of daar is die lieve, christelijke moeder, alleen een beetje wettisch. Haar dochter dirkt zich nogal op. Moeder: 'Ze werkt op mijn zenuwen!' Haar dochter: 'Zij werkt op mijn zenuwen!' Is het niet overal hetzelfde? Ik ontmoet een man, die gescheiden leeft van zijn vrouw en tegen wie ik zeg: 'Weet u dat het verkeerd is!' Hij antwoordt: 'Dominee, hou daar alstublieft over op! De manier waarop mijn vrouw haar soep opslurpt werkt al op mijn zenuwen!'

U vindt dat belachelijk? Ik vind het ontzettend! U zegt: 'Dat zijn kleinigheden!' Kleinigheden? Het zijn dingen die

erop wijzen dat de wereld bij de zondeval uit de hand van God gevallen is en dat wij leven in een gevallen wereld – als mensen zonder God!

Het op-je-zenuwen-werken kan ook heel ernstige vormen aannemen. Ik ken in Essen een jong meisje dat multiple-sclerose heeft en helemaal verlamd is door die verschrikkelijke ziekte. Ze woont in een klein huis. Naast haar woont een dwaze kerel, die graag 's avonds van half acht tot elf uur televisie kijkt en het geluid altijd keihard zet. Dat arme zieke kind moet door die dunne muur, avond aan avond, uur na uur alles mee aanhoren. Ze heeft die man gevraagd: 'Zet u toch alstublieft het geluid wat zachter!' En dan draait die vent het geluid nog harder. Stel u dat eens voor: jaar in jaar uit, avond aan avond, uur na uur gaat dat zo door. Beesten zijn we, pestkoppen, krenge! Kunt u zich voorstellen dat die man op dat meisje haar zenuwen werkt? En dat meisje werkt natuurlijk op die man z'n zenuwen. Een stille strijd door de muur heen, die het leven onuitsprekelijk moeilijk maakt!

Toen ik een jong predikant was, had ik honderdvijftig catechisanten. En ik begon hen allemaal te bezoeken. Zij woonden in rijtjeshuizen. In het eerste huis dat ik bezocht was onenigheid, in het tweede was onenigheid, in het derde was onenigheid en ga zo maar door. Op een dag vraag ik tijdens de catechisatie of degenen willen opstaan, bij wie er thuis geen onenigheid is. Dan staan er drie of vier op. 'Hé,' zeg ik, 'is er bij alle anderen herrie?' 'Ja!' Ik vraag aan die paar lui, bij wie geen onenigheid is: 'Waarom is er bij jullie geen herrie en lawaai?' En zij antwoorden: 'Wij wonen in een vrijstaand huis!'

Zo is de situatie. En dan moeten wij het maar zien te red-

den, dan moeten wij maar vrolijk zijn, dan moeten wij het maar kunnen bolwerken, terwijl er voortdurend aan onze zenuwen getrokken wordt! Als er iets op onze tenen valt, doet dat zeer. Maar als anderen voortdurend op onze zenuwen werken, is dat niet om uit te houden.

3. God grijpt in!

Als ik niets anders te zeggen had dan wat ik tot nu toe gezegd heb, dan zou ik niet eens begonnen zijn. Maar ik heb een buitengewoon belangrijke boodschap, een revolutionaire boodschap: In dat hele gedoe van elkaar-op-de-zenuwen-werken grijpt de levende God in. Zo groot is zijn barmhartigheid. Heel deze droevige wereld staat God voor ogen – en God grijpt in!

En Hij grijpt in op een wonderbaarlijke manier. Dat is de adembenemende boodschap van de Bijbel. Hij haalt de muur neer, die er tussen Hem en ons is, en komt tot ons in zijn Zoon Jezus! En wanneer mensen in onze tijd het evangelie als onbelangrijk terzijde schuiven, dan pleit dat niet tegen het evangelie van Jezus, maar dan getuigt het van de dwaasheid van onze tijd, omdat Jezus onze enige kans is! Wat voor belangrijker dingen moeten er nog gebeuren, dan dit, dat God de muur neerhaalt die zich tussen Hem en ons bevindt en dat Hij ons zijn Zoon geeft – midden in ons overhoop-liggen-met-God, in ons op-elkaars-zenuwen-werken, in onze onenigheden? En wanneer de Zoon van God, Jezus de Heer, komt, dan verandert de hele situatie!

a) Jezus schenkt vrede met God

En nu wil ik u graag aantonen dat in Jezus alles beslo-

ten ligt. Jezus had geen onenigheid met God. Jezus is de Zoon van God. Pas zei er iemand tegen me: 'Jezus was een mens als wij, hoogstens de stichter van een religie.' Toen antwoordde ik: 'Dan bedoelt u blijkbaar iemand anders dan ik. Ik heb het over Hem die gezegd heeft: Ik ben van boven, gij zijt van beneden.' Ja, over Hem heb ik het, over de Zoon van de levende God, die een wonder is, die de totaal Andere is, die de entree van God is in deze verloren en vervloekte wereld. Hij heeft geen onenigheid met God. En geen mens heeft op zijn zenuwen gewerkt, zelfs Judas niet, die Hem heeft verraden. Als iemand mij verraadt, dan blijf ik mijn zenuwen niet de baas. Maar Jezus heeft Judas liefgehad tot het laatst toe! U moet de geschiedenis van Jezus eens van die kant bekijken: Jezus, de man die van niemand zenuwachtig werd!

Dan is daar dat wonderbaarlijke verhaal van de avond voor zijn sterven, als Hij met zijn discipelen de maaltijd gebruikt. In het Oosten zit men niet op stoelen, maar legt men rondom de tafel brede kussens, waarop men aanligt. Ik kan mij niet goed indenken hoe de mensen zo konden eten; in elk geval zouden wij niet liggend met mes en vork kunnen eten. Maar zij aten op die manier. Van tevoren deed men zijn sandalen uit. Het was de gewoonte dat eerst de voeten gereinigd werden van het stof van de straat. De discipelen hadden die dag een grote tocht met Jezus gemaakt. Nu waren ze moe, deden hun sandalen uit en vlijden zich neer op de kussens. En ik kan mij voorstellen hoe Petrus Johannes aankijkt en als het ware met zijn ogen zegt: 'Eén zal er water en een spons moeten halen en de anderen de voeten wassen. Dat kun jij wel eens doen, jij bent de jongste! Het werkt op mijn zenuwen dat jij altijd probeert eronder

uit te komen, Johannes!’ Maar Johannes haalt zijn schouders op en denkt: ‘Die Petrus, daar krijg ik het van op mijn zenuwen, altijd moet hij mij hebben omdat ik de jongste ben. Jakobus kan ook wel eens water en een spons halen, om onze voeten te wassen!’ En Jakobus denkt: ‘Waarom ik? Ik behoor tot de lievelingsdiscipelen. Laat Matteüs het maar doen!’ Op dat ogenblik raken ze allemaal wat geïrriteerd, omdat iedereen probeert eronder uit te komen. En dan staat Jezus op. De discipelen schrikken: ‘Hij zal toch niet!’ Jazeker, Hij doet het. Hij komt binnen met het schort van de huisknecht en met de waskom en de spons – en wast ieders voeten. Ook die van Judas! Ook die van Petrus! Ook die van Johannes! Ook die van Jakobus! Ook die van Matteüs! Bijna had ik gezegd: ook die van mij! Zo is Jezus, in Wie alles besloten ligt. God is in Hem, en Hij heeft de anderen lief. Ik moet u Jezus tonen, hoe Hij aan het kruis hangt! Ik zou willen dat ik u ertoe kon bewegen met mij op de heuvel voor de poorten van Jeruzalem te gaan staan, waar de volksmassa joelt, waar de Romeinse soldaten staan met hun speren, waar boven al die hoofden drie kruisen uitsteken. Die man in het midden, die bedoel ik. Die met die doornenkroon, die wil ik u graag voor ogen stellen. Beste vrienden, Hij sterft voor u, om u uit uw elendige situatie te halen – dat u op andermans zenuwen werkt, dat u op uw eigen zenuwen werkt, en dat anderen op uw zenuwen werken – om u daaruit te halen en u met God te verzoenen.

Als u wilt dat alles wat er tussen God en u is uit de weg geruimd wordt, kom dan bij het kruis van Jezus. Die Jezus, die voor u stierf, die voor u is opgestaan uit de dood, is Gods vredesaanbod. Gooi al uw twijfels – en die hebt u

een heleboel – overboord! En werp u dan in de armen van Jezus! Gooi uw oude banden en al uw schuld voor Jezus voeten neer! Dat kunt u, als u omhoog kijkt naar het kruis van Jezus. Geef Hem uw hand en zeg: ‘U wil ik toebehoren!’ Op datzelfde ogenblik hebt u de stap gedaan naar vrede met God. Paulus zegt in de brief aan de Romeinen: ‘Wij dan, gerechtvaardigd voor God door het geloof in Christus Jezus, hebben vrede met God.’ Jezus is Gods vredesaanbod. Neem het aan! Het ergste is nog dat er veel mensen zijn, die er wel van gehoord hebben en toch nooit in die toestand van vrede met God gekomen zijn. Dat is verschrikkelijk. Ik zou wel willen vechten voor die levens. Ik zou wel willen vechten om hun zielen, opdat zij dit vredesaanbod van God aannemen!

Ik had vandaag een gesprek met een paar journalisten. We spraken over wat je vandaag de dag eigenlijk nog serieus zou kunnen nemen. Toen zei ik: ‘Ik zal u eerlijk bekennen: na twee oorlogen en het Nazi-rijk te hebben meegemaakt, zou ik niet weten wat ik nog serieus zou moeten nemen. De uitspraken die politici en wereldprofeten mij voorschotelen, die neemt u zelf niet serieus en ik evenmin. Ik zou niet weten wat ter wereld ik verder nog serieus zou kunnen nemen, behalve het vredesaanbod van God in Jezus!’ Dat kan ik serieus nemen. Dat is het enige wat nog serieus te nemen is, maar dat is dan ook de moeite waard. En als jongeren en ouderen hier zeggen: ‘Wij kunnen niets meer serieus nemen!’ dan is het evangelie precies voor u: in Jezus heeft God u hoogst serieus genomen. Neem nu het vredesaanbod in Jezus ook serieus!

Jezus brengt God en ons weer bij elkaar. De ellende is dat u wellicht ‘christelijk’ bent en ‘uw kerkelijke bijdrage nog

betaalt' – maar geen vrede met God hebt! Ik zeg u: voor u is Jezus gestorven en heeft al uw schuld op Zich genomen, opdat u nu komt, u voor Hem neerwerpt en kunt zeggen: 'Heer, hier komt een verloren zondaar. Ik geloof nu in U. Ik neem U aan!' – en daardoor het leven en de vrede met God binnengaat!

b) Jezus schenkt vrede met de naaste

Waar Jezus zijn intrede doet, daar krijgen mensen niet alleen vrede met God, maar ook vrede met hun naaste. Dan komt er ook een eind aan het elkaar-op-de-zenuwen-werken.

Er zijn onder u geweldige christelijke mensen, maar zolang anderen nog op uw zenuwen werken, klopt er iets niet! Is dat duidelijk? En als u zegt: 'U moest mijn buurvrouw eens kennen, dat wijf!' dan antwoord ik u: 'Zolang u haar niet liefhebt, zolang is er bij u iets niet in orde. Want als Jezus in ons leven komt, is het uit met onze zwakke zenuwen waar anderen steeds op werken!'

Waar Jezus zijn intrede doet, daar schenkt Hij vrede met God en vrede met degene die op mijn zenuwen werkt. En als er mensen zijn die op uw zenuwen werken, dan moet u Jezus hebben! Verder baat er niets! Uw zenuwen gaan kapot aan het soort situaties dat ik u heb geschetst. Jezus moet u vrede met God schenken en uw innerlijk in bezit krijgen – en dan gaat het ook goed in uw omgang met anderen.

Ik heb een vriend die mij zeer dierbaar is. Hij heeft een aardig huis, maar een lastige huisbaas die erg op geld uit is. Kort geleden schreef die huisbaas hem een boze brief: 'Dat hebt u te doen! En dat! En dat hebt u te betalen!' Mijn vriend vertelde: 'Ik sprong uit mijn vel. Ik ging aan mijn

bureau zitten om hem terug te schrijven. En opeens kwam het beeld van Jezus mij voor de geest, die voor mij gestorven is – en ook voor die huisbaas. En toen kon ik het niet meer. En toen ben ik naar hem toegestapt en heb gezegd: Hoort u eens, is dit werkelijk de manier om met elkaar te spreken? Wij zijn toch allebei verstandige mensen! Zullen we niet eens rustig met elkaar overleggen? Ik mag u werkelijk graag! Het is echt niet nodig dat u mij op die manier aanspreekt.’ En toen had hij hem zo voor zich gewonnen, dat er geen ruzie kwam, maar dat ze nu eigenlijk heel goede vrienden zijn, die lastige huisbaas en die volgeling van Jezus.

Mag ik nog een aardig verhaal vertellen? Luistert u maar. Ik ken een man – Dapozzo heet hij. Hij is een Franse evangelist. Van het concentratiekamp heeft hij een verbrijzelde arm overgehouden. En hij vertelde mij een verhaal dat ik nooit heb kunnen vergeten: ‘In het KZ (concentratiekamp) werd ik eens rond het middaguur ontboden bij de leider van het kamp. Ik werd een kamer binnengebracht, waar de tafel gedekt stond. Maar er was slechts voor één persoon gedekt. En daar kwam die leider van het kamp binnen. Ik rammelde van de honger.

Die leider van het kamp gaat zitten en krijgt een fantastische maaltijd geserveerd, de ene gang na de andere. En ik moet stokstijf blijven staan en toekijken. Hij laat mij merken hoe het hem smaakt – en ik verga van de honger. Maar dat is het ergste nog niet. Tenslotte laat hij koffie brengen. Daarbij legt hij een pakje op tafel en zegt: “Kijk eens, dat heeft uw vrouw u uit Parijs gestuurd: koekjes!” Ik wist hoe weinig er te eten was en hoe mijn vrouw had moeten sparen om die koekjes te kunnen maken. En daar

begint me die man ze één voor één op te eten. Ik vraag hem: "Geeft u mij er in elk geval één. Ik zal het niet opeten, maar wil het graag als aandenken aan mijn vrouw hebben." En lachend eet hij ook het laatste koekje op.' Dat was het moment waarop het op-je-zenuwen-werken z'n hoogtepunt bereikt, waarop je gaat haten! En Dapozzo ging verder: 'Op dat ogenblik werd mij duidelijk wat het zeggen wil: De liefde Gods is uitgestort in onze harten. Ik kon die man liefhebben. Ik dacht: Arme kerel! Jij hebt geen mens die jou liefheeft. Slechts haat omringt je. Wat heb ik het goed als kind van God!'

Begrijpt u het: hij kon hem omhullen met medelijden en erbarmen. De man werkte niet meer op zijn zenuwen. Toen sprong de man op – hij merkte het kennelijk – en rende naar buiten. Dapozzo heeft hem na de oorlog opgezocht. De man werd bleek: 'U wilt wraak nemen!' 'Ja,' zegt Dapozzo, 'ik wil me wreken. Ik wil graag een kopje koffie bij u drinken. En in de auto heb ik een taart staan die ik voor u heb meegebracht. We gaan samen eten en drinken!' En die man komt tot de schokkende ontdekking dat iemand die onder de heerschappij van Jezus gekomen is, niet meer hoeft te haten, dat hij bevrijd is van het op-je-zenuwen-werken, omdat de liefde Gods in zijn hart is uitgestort.

Ik ben een oude grote-stads-dominee en heb zo vaak horen jammeren: 'Ik ben zo eenzaam. Niemand schenkt mij liefde.' Ik kan dat gewoon niet meer horen. Ik zou willen zeggen: 'En jij? Waar is de mens die opstaat en zegt: Van hem (of haar) heb ik liefde ontvangen? Ik vind het een grote stommititeit – excuseert u mij dat ik me zo uitdruk, maar ik kom uit het Ruhrgebied en daar nemen we wel eens grote woorden in de mond – als mensen voortdurend zitten te

jammeren: 'Er is geen liefde in de wereld.' En zelf zijn ze ijspegels!

Toen ik tot die ontdekking kwam, dacht ik: Ik wil ook liefde gaan betonen. En toen merkte ik dat we dat helemaal niet kunnen. Ons hart is verbazend egoïstisch. Ja, er zijn wel mensen die je kunt liefhebben, omdat je ze sympathiek vindt. Maar zij die op je zenuwen werken?

Ik herinner mij een gesprek met een communistische arbeider, die zei: 'Wij hebben gedemonstreerd voor de koelies in Sjanghai!' Daarop antwoordde ik hem: 'Dat is geweldig! Maar hoe staat het met uw buurman?' Toen barstte hij los? 'Als ik die tegenkom, dan grijp ik hem bij z'n keel!' Begrijpt u: 'Heb degenen lief die ver weg zijn' – dat is nog niet zo moeilijk, maar 'Heb uw naaste lief' – dan worden de zaken gecompliceerd.

Ik geloof dat de wereld pas anders wordt, als ik mijn naaste kan liefhebben, ook als hij een moeilijk mens is, ook als hij gevaarlijk is, ook als hij kwaad in de zin heeft. Dat kan niemand uit zichzelf. Dat is een geschenk van God. Eenvoudig is het niet. Ik heb het zelf ervaren. Als Jezus in ons leven komt en ons vrede met God schenkt en ons ook vrede met onze naaste schenkt, dan is dat erg pijnlijk, omdat Hij ons laat zien dat wij anderen soms veel meer irriteren dan zij ons, dat wij voor anderen veel moeilijker te verdragen zijn. Sinds ik Jezus ken, laat Hij mij zien hoe ik schuldig sta tegenover de ander. En dan wordt het steeds belangrijker voor je, dat de Heiland aan het kruis gestorven is en vergeving van zonden schenkt.

Jezus brengt de grootste revolutie in de wereld teweeg, maar Hij moet aanvaard worden! En daarom zou ik u willen verzoeken dit niet alleen maar aan te horen, maar zelf ernst

te maken met Jezus. Ik zou wensen dat u kon zeggen: 'Ik heb Jezus gevonden! En Hij heeft mij gevonden!'

Het moet allemaal anders, maar hoe?

In mijn jeugd werden er geestdriftig nouvelles gelezen van de schrijver Max Eyth, die nu vergeten is. Hij was eigenlijk ingenieur en ontleende zijn stof vooral aan de beginperiode van het tijdperk van de techniek. Eén van die novellen had als titel: *Beroepstragiek*. Daarin schildert hij een jong ingenieur, die op een dag door merkwaardige omstandigheden een bijzonder grote opdracht krijgt. Hij moet een brug bouwen over een rivier, die eigenlijk meer een zee-arm is. Het is een zeer moeilijke opdracht, omdat eb en vloed steeds op de brug inwerken. En men had aan het begin van het technische tijdperk immers nog niet de middelen van onze tijd. De jongeman bouwt dus die reusachtige brug. Als die gereedgekomen is, is er groot feest ter gelegenheid van de ingebruikneming – met muziek, vlaggen en verslaggevers. Vooraanstaande figuren rijden per trein over de brug. De jongeman staat in het middelpunt van de belangstelling. Alle kranten vermelden zijn naam. Nu is hij een man van welvaart en aanzien. In Londen begint hij een enorm architectenbureau. Hij trouwt een rijke vrouw. Hij heeft alles wat zijn hart begeert. Maar in zijn leven is één merkwaardig, diep geheim, waar alleen zijn vrouw van weet.

Ledere keer wanneer het herfst wordt, is hij verdwenen.

Dan reist hij naar zijn brug. En wanneer 's nachts de storm woedt en de regen neerklettert, dan staat hij, in zijn regenjas gedoken, daarbuiten bij zijn brug en is bang. Hij voelt als het ware mee, hoe de storm tegen de pijlers van de brug drukt. Iedere keer weer rekent hij na of hij de pijlers wel sterk genoeg heeft gemaakt, of hij de winddruk op de pijlers wel juist heeft berekend. Als de herfststormen dan voorbij zijn, is hij weer terug in Londen. Dan is hij weer die grote man die in het maatschappelijke leven van de stad een belangrijke rol speelt. Niemand merkt aan hem dat hij in het diepst van zijn hart altijd een heimelijke angst koestert: 'Is de brug goed geconstrueerd? Is hij echt sterk genoeg?' Deze kwellende vragen zijn het diepe geheim van zijn leven.

Max Eyth schildert heel schokkend hoe die ingenieur in een vreselijke stormnacht opnieuw angstig naar zijn brug staat te kijken. Hij ziet hoe een trein de brug oprijdt. Hij ziet de achterlichten nog. Maar eensklaps zijn zij in het razen van de storm verdwenen. En dan weet hij: de trein is in de diepte, in het kolkende water gestort. De brug is mid-dendoor gebroken.

Toen ik dit verhaal als jongeman voor het eerst las, ging de gedachte door mijn hoofd: 'Is dat niet het verhaal van ieder mens?' Wij bouwen allemaal aan de brug van ons leven. En af en toe, wanneer wij eens een slapeloze nacht hebben of wanneer het een of ander ons diep treft, komt de vrees naar boven: 'Heb ik mijn levensbrug eigenlijk wel goed gebouwd? Zal hij in de stormen van het leven werkelijk standhouden?' En dan weten wij: het klopt niet helemaal! De brug van ons leven is niet helemaal in orde! Dat is het eerste wat ik wil aantonen:

1. Het klopt niet helemaal

Als grote-stads-predikant heb ik bij veel mensen aangeklopt en gevraagd: 'Vertel eens: is uw leven helemaal in orde?' En ik heb nog nooit iemand getroffen, die uiteindelijk niet met de bekentenis kwam: 'Helemaal in orde? Nee! Er zouden veel dingen anders moeten!' Ik kan natuurlijk niet zeggen waar de zwakke plek in uw levensbrug zit. Maar u weet zelf allemaal heel goed: 'Er zouden veel dingen anders moeten!' En dan neem je je zo nu en dan voor: 'Ik ga er verandering in brengen! Ik zal mijn leven op dat en dat gebied beteren!' Denkt u werkelijk dat een mens zichzelf kan veranderen? Nee. Een mens kan zichzelf in wezen niet veranderen! De Bijbel zegt dat heel bruuut: 'Kan een Ethiopier zijn huid veranderen of een panter zijn vlekken? Net zo min kunt gij het goede doen, gij, die gewend zijt het kwade te doen.'

De wereld is vol morele praatjes en morele voornemens – maar geen mens kan zichzelf veranderen. Dat zijn harde woorden. En ik sta dikwijls geschokt tussen de mensen: 'Jullie weten best dat jullie levensbrug niet helemaal in orde is!' En dan vragen zij: 'Tja, wat doe je er aan? Wij kunnen onszelf toch niet veranderen?' Zo is het ook: de immorele mens kan zichzelf geen rein hart geven. Leugenaars kunnen zichzelf niet tot dienaren van de waarheid maken. De egoïst kan niet opeens onbaatzuchtig zijn; hij kan een beetje liefde voorwenden, maar hij blijft even egoïstisch als tevoren. En wie oneerlijk is kan zichzelf niet eerlijk maken. Ik wou dat ik u kende en wist wat er aan de brug van uw leven mankeert! Maar God kan het u tonen. Het is een ontzunderende waar-

heid die de Bijbel ons toont. Ik ontwikkel immers niet mijn eigen ideeën, maar ik verkondig u wat Gods Woord zegt. De Bijbel brengt een ongehoorde, adembenemende boodschap. Hij zegt: de levende God heeft iemand naar de wereld gezonden die ons en ons hele leven veranderen kan! En dat is niemand minder dan zijn Zoon, Jezus de Heer!

2. Het kan allemaal anders worden

Vrienden, ik weet niet of het aan de kerk ligt dat de mensen denken dat het christendom saai is. Ik vind het juist de meest adembenemende boodschap dat God zijn Zoon Jezus naar de wereld gezonden heeft als enige kans voor ons! Die Jezus spreekt dat ongelooflijke woord: 'Zie, ik maak alles nieuw!' Hij, maar dan ook Hij alleen, kan mensen veranderen! Ik heb dronkaards gezien, die vrij werden. Egoïstische oude vrouwen, die het zoveel mensen lastig hadden gemaakt door hun zelfzucht, werden opeens anders en zagen hun medemens. Mannen die gebonden waren door hun immoreel handelen, werden verlost. Jezus verandert! Jezus komt – en zie: alles wordt nieuw! Dat is geen sprookje. Daar zou ik u talloze voorbeelden van kunnen noemen.

En daarom hebben wij, die heel goed weten dat het met de brug van ons leven niet in orde is, deze Verlosser nodig. Wij hebben Jezus nodig – niet het christendom, maar Christus. Wij hebben geen religie nodig, geen dogma, geen kerkelijkheid, maar de levende Verlosser. En Die is er! U mag Hem vandaag nog aanroepen en Hem alle nood van uw leven vertellen. Dat is de geweldige boodschap, die ik voor u heb.

Kort geleden was ik een week in München. Tot de schoonheden van München behoort het reusachtige park in het hartje van de stad, de Engelse tuin. Omdat mijn hotel er dichtbij lag, ging ik er iedere morgen heen. Bij de ingang lag een houten bruggetje over een beekje. Links van dat houten bruggetje stortte het water over een stuw naar beneden. En op een dag zag ik dat, waar het water omlaagstortte, een groot stuk hout dreef. En omdat ik de tijd had, ging ik zitten kijken hoe dat hout aldoor maar in een kringetje draaide. Af en toe leek het alsof het in de stroom terecht kwam en verder zou drijven. Maar dan werd het opnieuw door het draaikolkje gepakt. De volgende dag was het stuk hout er nog steeds. Het leek alsof het voortdurend probeerde in de stroom te komen. Maar iedere keer opnieuw kreeg de maalstroom het weer te pakken. Ziet u het voor u? Daar was een levende stroom – maar het hout bleef maar steeds in een kringetje draaien!

Zo is het leven van de meeste mensen. Het blijft alsmaar in hetzelfde kringetje ronddraaien: dezelfde nood, dezelfde goddeloosheid, dezelfde wanhoop in het hart. Steeds maar in de dagelijkse sleur, steeds in hetzelfde kringetje! En dat terwijl er een stroom is, een levende stroom, die van de Zoon van God uitgaat, van Jezus. Deze Jezus is voor ons aan het kruis gestorven. Geloof u maar gerust dat, als God zijn Zoon op zo'n gruwelijke wijze aan het kruis heeft laten sterven, dat iets te betekenen heeft, ook al begrijpt u er nog niets van!

Stel u dat in gedachten voor: 'Ook mij, ja mij heeft Hij verlost!' Dat moet toch iets zijn! Daar kunt u toch niet zomaar aan voorbijgaan! U moet proberen het te verstaan! En God heeft Hem op de derde dag opgewekt uit het graf.

Van deze Jezus gaat een stroom van verlossing uit! Maar wij zijn als dat hout in die Engelse tuin. Wij blijven maar in een kringetje om onszelf heendraaien. Ik dacht in die Engelse tuin: 'Er is maar één klein duwtje nodig, dan komt het hout in de stroming.' Maar ik kon er niet bijkomen, omdat ik niet in het water wilde vallen. Nu zijn wij geen stuk hout. Die éne stap uit dat eeuwig oude kringetje, die éne stap naar de stroming van de verlossing, die uitgaat van de Zoon van God, die moeten wij zelf doen. En uiteindelijk zien wij dat God toch getrokken heeft! Maar ik moet u nu zeggen: u moet zelf die stap naar het stromende water van de verlossing doen! En er zijn mensen die heel duidelijk merken dat God aan hun hart trekt, om die éne stap te doen uit dat eeuwig oude kringetje naar het stromende water van de verlossing, die van Jezus uitgaat.

3. Zus of zo

Ik wil u dat duidelijk maken aan de hand van een paar verhalen uit de Bijbel. De apostel Paulus was in de gevangenis in Caesarea terechtgekomen. Daar had de Romeinse stadhouder zijn residentie. Een zekere Festus was de nieuwe Romeinse procurator geworden. Die Festus kreeg op een dag bezoek van de Joodse koning Agrippa en diens vrouw Bernice. En die twee zeiden: 'Hoor eens, Festus. Jij hebt zo'n interessante gevangene. Hij heet Paulus. Die zouden wij eigenlijk graag eens horen.' En toen werd er op een dag een groot demonstratief proces op touw gezet rondom die interessante gevangene, die Paulus heette. Hooggeplaatste militairen, politici en ambtenaren waren bijeen. Festus, Agrippa en Bernice verschenen en namen op de neerge-

zette troonzetels plaats. Romeinse legioensoldaten stonden op hun post. Het was een groots opgezet schouwspel. En toen werd de beklagde voorgeleid, Paulus. Maar na enkele minuten was het toneel veranderd. Paulus was opeens helemaal niet meer de beklagde, maar de hele maatschappij om hem heen. En Paulus hield een geweldige evangelisatiespraak, waarin hij zijn toeschouwers duidelijk maakte, hoe het met Jezus allemaal in elkaar zit. Hij sprak die keer nauwelijks over hun zonde, maar schilderde hun de Zoon van God voor ogen, die gezegd heeft: 'Wie dorst heeft, kome tot Mij en drinke.' U met uw levensdorst en uw levenshonger, met uw belaste geweten, met uw verlangen naar God en uw angst om te sterven, luister: Jezus breidt zijn armen uit en zegt: Komt allen tot mij, die vermoeid en beladen zijt! Dat zal Paulus hebben gezegd. Zo heeft hij de Heer Jezus, die Hij persoonlijk ontmoet had, voor hun ogen grootgemaakt. En toen hij uitgesproken was, verklaarde stadhouder Festus: 'Je bent een groot spreker Paulus. Maar ik geloof dat wat je zegt, een beetje wartaal is. Jij laat je meeslepen door je temperament.' Hij had er geen steek van begrepen, die Festus. De Bijbel zegt van sommige mensen: 'Hun hart is vet geworden.' Harten – ingesmeerd met vet! Dat kan: daar loopt alles langs. Misschien zijn er onder u ook mensen die een hart hebben van vet. Zo was het met meneer Festus. Maar koning Agrippa was helemaal van zijn stuk: 'Paulus, het scheelt niet veel, of je overreedt mij om christen, om een volgeling van Jezus te worden.' 'Het scheelt niet veel' – en toen ging hij. En toen bleef alles bij het oude. Net als bij dat stuk hout in die Engelse tuin ging alles zijn oude gangetje, de oude dagelijkse sleur, het oude leventje – tot aan de dood en het verderf. Steeds het oude liedje van de zonde en de

zelfrechtvaardiging. Blijft ook bij u alles bij het oude? Dan is Jezus tevergeefs voor u gestorven. Dan is Jezus zonder enig nut voor u opgestaan uit de dood. Dan hebt u geen vergeving, geen vrijheid, geen vrede met God. Slechts één stap was deze Agrippa er vandaan: 'Het scheelt niet veel of ik word christen.' Dat is triest: mensen, die christelijk zijn – en toch geen kinderen van God. Mensen, die christelijk zijn – en toch verloren gaan. Mensen, die christelijk zijn – en toch zonder vrede blijven.

En nu wil ik ook het tegenovergestelde laten zien. De apostel Paulus kwam op een dag in de Europese stad Filippi. Daar was van alles: openbare vermakelijkheden, een theater en al wat er zo bij een welvarende stad hoort. En omdat bij een welvarende stad ook een gevangenis hoort, was die er dus ook. De gevangenis stond onder toezicht van een voormalig Romeins officier, die dat rustige baantje wellicht vanwege een vroeger opgelopen verwonding gekregen had. En op zekere dag werden bij deze gevangenvaarder, zo noemt de Bijbel hem, twee gevangenen gebracht, zoals hij nooit eerder had gehad: de apostel Paulus en zijn metgezel Silas. Die hadden op een geweldige wijze gepredikt in die stad. Omdat er echter na de prediking opschudding was ontstaan onder het volk, hadden de oversten hen eenvoudig laten gijzelen en naar de gevangenis laten brengen. Paulus en Silas werden dus aan de gevangenvaarder overgedragen: 'Berg die jongens goed op tot morgen!' En de gevangenvaarder, met zo'n echte soldatenkop, zei: 'Goed opbergen? Jazeker! Komt in orde!' Hij had zo'n cel helemaal beneden, waar het water van de muren droop. Daar bracht hij die twee heen en sloeg ze ook nog in boeien. En als u

mij zou vragen wat die man voor godsdienst had, dan zou ik zeggen: Net als de meesten van u. Hij geloofde in God, misschien wel in meerdere goden. De Romeinen hadden religies die ze zelf niet serieus namen. Net als bij ons! Kunt u zich die gevangenenbewaarder voorstellen? En toen gebeurde er iets heel merkwaardigs. Dat kun je nooit helemaal verklaren. Het eerste was dat Paulus omstreeks middernacht een loflied op Jezus begon te zingen. Ik denk zo dat Paulus de tijd daarvoor nodig heeft gehad om te verwerken dat hij zo onrechtvaardig behandeld werd, dat hij op zo wrede wijze in boeien geslagen was en dat hij gezeseld was. Daar komt een man niet zo snel overheen. . . En toen ging er door hem heen: 'Jezus, de Zoon van God, heeft mij vrijgekocht met zijn bloed. Ik ben een kind van God! Ik ben ook hier in zijn hand!' En toen begon hij een loflied te zingen. En Silas zong tweede stem of de bas erbij. Schitterend. En dat hoorden de andere gevangenen. Dat waren klanken die men in die gevangenis nog nooit gehoord had. Ik heb, als gevangene, gevangenissen van de Duitse staatspolitie leren kennen. Daar is gevloek en getier en wanhoop en gebrul van de bewakers. Toen ik eens een loflied wilde zingen, werd het mij onmiddellijk verboden. Dat hebben ze kennelijk tot vandaag de dag begrepen, dat het gevaarlijk is als een mens Gods lof zingt. Maar in die tijd waren ze nog niet zover. Dus: Paulus en Silas zongen. Natuurlijk was de gevangenenbewaarder daar verwonderd over. 'Nou zeg, wat zingen die?' Hij zal geluisterd hebben. Die zingen geestelijke liederen! Kan een mens dat serieus nemen? Hier in de gevangenis? In dat hol daar beneden verliest een mens zijn goede humeur toch wel. En zij daar zingen over hun God?! Ja, en dan voelt de gevangenenbewaarder – hij is intussen naar bed gegaan – een

krachtige aardbeving. Die komt van God. De deuren van de gevangenis springen open. De gevangenen zijn vrij. De gevangenvaarder springt uit bed, trekt snel wat kleren aan en dan ziet hij het: de deuren zijn open! 'Man, m'n gevangenen zijn er vandoor! Nu word ik gedegradeerd! Het is met me gebeurd!' Hij wil zichzelf van het leven beroven. Maar dan roept Paulus van beneden: 'Doe geen domme dingen! Wij zijn allen hier!' De Bijbel vertelt helemaal niets over wat er in hun innerlijk omging. Maar die man ontdekte op dat ogenblik: 'Er is een levende God, die het opneemt voor zijn knechten! Er is een levende God die ik gelasterd heb met heel mijn wezen! Er is een levende God, die mij moet afwijzen! Er is een levende God, die mijn zonde kent, al mijn vuile zaakjes! Er is een levende God... en ik ben verloren!' Hij rende naar de cel van Paulus en riep: 'Mannen, wat moet ik doen om gered te worden?' Hij merkte opeens dat zijn leven net zo was als dat hout in die Engelse tuin. Hij draaide voortdurend in hetzelfde kringetje rond. Maar nu is voor hem de vraag belangrijk: 'Wat kan ik doen, om in het stromende water van de redding te komen?' Wij zouden misschien een grote preek hebben afgestoken, een lange zedenpreek. Wij zouden misschien tegen deze cipier hebben gezegd: 'Haal me hier eerst maar uit!' Maar Paulus zei maar één zinnetje: 'Jij moet Jezus hebben! Geloof in de Heer Jezus Christus en gij zult behouden worden, gij en uw huis!' De gevangenvaarder wist niet veel. Hij had slechts van verre gehoord dat die Jezus redt van de toorn Gods, van het oordeel, van het verderf, van het oude leven. Op dat ogenblik kreeg hij dat duwtje uit zijn oude leven – naar het stromende water van de verlossing. Hij werd het eigendom van Jezus. Er wordt dan nog op een prachtige

wijze verteld hoe hij Paulus uit de kerker haalde, zich over Jezus liet vertellen en hoe hij zich in die nacht liet dopen, om Jezus' eigendom te worden. Het verhaal eindigt met de woorden: 'Hij verheugde zich met zijn hele huis, dat hij tot het geloof in God gekomen was.' Nu was hij in de levende stroom gekomen! Nu had hij vrede met God gekregen! Bij de één was het: 'Het scheelt niet veel.' De ander beleefde het duwtje naar het stromende water van de verlossing. Hoe zal het bij u gaan?

4. Maak ernst met Jezus!

'Het moet allemaal anders – maar hoe?' In de allereerste plaats is dit van belang: u moet Jezus leren kennen!

Het was vlak na de oorlog. De directeur van een gymnasium liet mij bij zich komen: 'Dominee, ik heb hier vijftien jongens. Die hebben in de oorlog eindexamen gedaan. Maar dat is niet geldig. Ze moeten nog een half jaar onderwijs volgen. Het zijn voormalige luitenants van de luchtmacht, eerste luitenants van de artillerie en dergelijke. Zij hebben natuurlijk flink de smoor in, dat ze weer op de schoolbanken moeten zitten. Wilt u hun godsdienstonderwijs geven?' Ik heb ja gezegd – en ben er met angst en beven heengegaan. Daar zitten ze in hun afgedankte uniformen: in kruitdamp grijs geworden soldaten. 'Goedendag!' begroet ik hen. 'Ik kom hier godsdienstonderwijs geven.' Ik ben nog maar net aan mijn inleiding begonnen, als er al iemand opstaat en losbarst: 'Hoe kan God zo'n vreselijke oorlog toelaten?!' En een ander gaat verder: 'Waar is Gods liefde dan?! Die zwijgt toch, als er miljoenen Joden vergast worden!' En zo gaat het verder. De vragen branden los. Ten slotte steek ik mijn hand

op en zeg: 'Ogenblikje! Jullie gaan tekeer als een blinde met zijn stok in de mist. Zo over God spreken heeft totaal geen zin! God is immers volledig onbekend en verborgen. Hij heeft zich slechts op één plaats geopenbaard: in Jezus. Voor we verder gaan, moeten we eerst eens kijken wie Jezus is. Mijne heren, voordat u een discussie begint, moet u eerst kennis nemen van de openbaring van God. Daar gaan we ons dus mee bezighouden. Brengt u daarom de volgende keer allen een Bijbel mee.'

En dan lezen wij: 'In het begin schiep God de hemel en de aarde.' Wij lezen van de zondeval en het oordeel Gods over de gevallen mensheid. En het maakt op allen een diepe indruk dat de Bijbel zegt: 'Gij moet beseffen en ervaren wat voor ellende en leed het met zich meebrengt als gij de Heer, uw God, verlaat.' Dat ondervinden de volkeren. Dat ervaren mensen individueel. En daarna lezen wij over Jezus! Aan één stuk door lezen wij over zijn sterven en opstanding. Dat uur is voor mij onvergetelijk, als daar opeens die grote stilte valt, terwijl er één voorleest en de anderen luisteren. Onze adem stukt vanwege de grote daden van God in Jezus – en ze zijn zo diep geraakt, dat hun dwaze gediscussieer in hun keel blijft steken. Zij noemen zich christen – maar hadden geen idee van de levende God, die in Jezus tot ons is gekomen en alles voor ons heeft gedaan.

Maak ernst met deze Jezus en zijn uitnodiging! Jezus vertelde eens een gelijkenis: Een koning richtte voor zijn zoon een bruiloftsmaal aan. Hij zond zijn knechten uit met de uitnodiging: 'Komt, want alle dingen zijn gereed!' Toen begonnen zij zich te verontschuldigen. De één zei: 'Ik zou graag komen, maar ik heb juist een zaak gekocht, daar moet ik me nu mee bemoeien.'

Men zegt zo gauw: 'Ja, u bent dominee. Bij u liggen de zaken anders dan bij ons. Een zakenman, die kan dat maar niet zo opeens.' – Een ander excuseert zich: 'Dank u wel. Maar ik ben net getrouwd. Wittebroodsweken – begrijpt u. Dan kun je je toch niet om dat soort zaken bekommeren.' – En zo kwamen zij geen van allen. Ik heb geprobeerd mij voor te stellen hoe die mensen verder leefden: 'Eigenlijk had ik naar de zoon van de koning moeten gaan, maar er kwam iets tussen.'

Zo vergaat het toch de meesten van u: Eigenlijk zou ik een kind van God moeten zijn – maar ik kom er niet toe. Ja eigenlijk...! Ik vraag u dan ook: neem Jezus aan in het geloof!

Er zijn zoveel mensen die zeggen: 'Ik heb ook een geloof.' Waarin hebben de Duitsers tijdens het Derde Rijk allemaal geloofd: in de 'Führer', in Duitsland, in de eindoverwinning, in de wónder-wapens enzovoort. In al het mogelijke hebben wij reeds geloofd. Maar het is niet voldoende dat ik 'een' geloof heb. Ik moet vrede met God hebben. En die krijg ik alleen door Jezus! En nu zal ik u eens zeggen wat geloven is. Ik wil het u aan de hand van enkele voorvallen duidelijk maken.

Als jong predikant deed ik huis-aan-huisbezoeken in een naargeestige wijk. Waar ik ook kwam, de mensen smeten de deur dicht en zeiden: 'Wij kopen niets!' Maar dan had ik altijd mijn voet er al tussen en zei: 'Ik wil niets verkopen, ik wil u iets geven. Ik ben dominee.' 'Wij hebben geen behoefte aan zwartrokken!'

Op een dag kom ik bij een huis, waar ik meteen in de woonkeuken sta, als ik de deur opendoe. In de kamer loopt een jongeman woedend op en neer. 'Goedendag!' zeg ik. 'Ik

ben predikant van de protestantse kerk.' Hij blijft staan en brult: 'Wat, een zwartrok?! Dat ontbrak er nog maar aan! Eruit! Ik geloof helemaal niets meer. Ik heb mijn geloof in de mensen verloren.' Hij moest iets heel moeilijks door-gemaakt hebben. Ik antwoord: 'Man, geef me de hand! Ik heb het geloof in de mensen ook verloren! Dan passen wij prachtig bij elkaar!' 'Hoezo?' vraagt hij, perplex. 'Als dominee moet u toch het geloof in de mensheid hooghouden!' 'Moet ik dat?' is mijn wedervraag. 'Spijt me. Ik heb het verloren. Ik ben in de oorlog geweest. En als ik aan die obsceneiteiten denk en aan al de vuiligheid, en dat niemand een ander iets gunt, nee, dank je wel. Het geloof in de mensheid is bij mij in rook opgegaan!' 'Tja,' bekennt hij, 'dan begrijp ik niet waarom u dominee bent!' 'O,' zeg ik, 'ik heb een nieuw geloof gekregen, dat niet in rook opgaat!' 'Aha, dan zou ik wel eens willen weten wat dat dan voor een geloof is.' En vervolgens kan ik hem het evangelie brengen: 'Dat is het grote vertrouwen in Jezus Christus, die gekomen is als enige kans voor de wereld!' 'Jezus?' zegt hij verbaasd. 'Maar dat is christendom! Ik dacht dat dat niets meer voorstelde.' 'Ach, kom, daarmee begint het pas echt, als al het andere geloof kapot is!'

Ik zou wensen dat u al uw verkeerde geloof overboord zou gooien en uw vertrouwen in Jezus zou stellen!

Vlak na de oorlog schafte ik mij een oude Opel P4 aan, omdat ik veel wilde reizen. Dat was me een model! Toen ik de eerste keer met die kleine P4 kwam aanhobbelen, riep een vriend: 'Mensenlief! Nu mogen we de bomen wel opzij-zetten! De dominee rijdt auto!' Geïrriteerd zei ik: 'Denk je soms dat ik niet kan autorijden?' 'Zeker wel, je hebt toch een

rijbewijs!' 'Kom, stap dan in!' daagde ik hem uit. 'Nee, liever niet! Ik heb mijn testament nog niet gemaakt,' antwoordde hij. Op dat moment kwam mijn vrouw erbij. 'Vrouw, kom, stap in!' zei ik tegen haar. En zij stapte in! Zonder dralen! En ze leeft nu nog. Op het ogenblik dat ze bij mij instapte, en geen vaste grond meer onder de voeten had, vertrouwde ze haar leven aan mij toe. Doet u nu hetzelfde met Jezus: vertrouw uw leven radicaal, zonder enig voorbehoud aan Hem toe!

Ik heb kort geleden een schokkend verslag gelezen uit de Tweede Wereldoorlog, hoe in Stalingrad, dat helemaal ingesloten was door Russische troepen, nog het laatste Duitse vliegtuig binnengekomen was. Dat vliegtuig werd volgelden met gewonden. En toen kwamen er nog meer soldaten – halfgewond, lichtgewond, halfbevroren. Ze wilden allemaal mee. Maar het vliegtuig was vol. En dus gingen ze aan het vliegtuig hangen, waar ze zich maar konden vasthouden: buiten aan de deurknoppen, aan het landingsgestel. En vervolgens steeg de machine op. Toen het landde, was er niemand meer van degenen die er aan de buitenkant aan waren gaan hangen. Zij waren weggewaaid door de vliegwind, hun handen waren bevroren. Alleen zij die binnen waren, die waren gered! Toen heb ik moeten denken: het evangelie van de Zoon van God, Jezus, die voor ons is gestorven en opgestaan, is als dat reddende vliegtuig. Daarmee kun je uit het Stalingrad van het verloren-zijn wegvliegen. Er is plaats genoeg. Maar er zijn helaas velen die niet echt binnen zijn, die hangen er maar zo'n beetje bij. Met kerst ga je soms naar de kerk. Je bent wel gedoopt, maar je gelooft het verder wel. En wanneer je sterft, dan moet de dominee bevestigen dat je een goed mens was. Begrijpt u: men hangt

er maar zo'n beetje bij. Maar wees ervan overtuigd: u zult weggewaaid worden! Slechts wie binnen is, wordt gered! Bent u echt binnen? De hel zal eens vol zijn van mensen die van Jezus hebben geweten, maar die niet bij Hem instapt zijn. Geloven in Jezus wil immers zeggen: bij Hem instappen. Doe het toch! Hij is de enige aan Wie u uw leven zonder enig bezwaar kunt toevertrouwen. Tenslotte wil ik u nog een keer het kruis van Jezus voor ogen stellen.

Ga in gedachten met me mee naar Golgota, naar die heuvel voor de poorten van Jeruzalem. Daar hangt de Zoon van God aan een kruis. Daar onder dat kruis is de enige plaats op heel de wereld, waar een mens vergeving van zonden kan vinden, zodat alles anders wordt!

In de stad Lübeck is een prachtige oude kerk, de Lübecker Dom, waarin zich een beroemd kruistafereel bevindt, dat in de vijftiende eeuw door Hans Memling voor het altaar geschilderd is. Toen die kerk in het jaar 1942, na een lucht-aanval in lichterlaaie stond, is een onbekend gebleven soldaat met een paar vrienden de kerk binnengerend, om dat altaarschilderij met gevaar voor eigen leven te redden.

Kort na de oorlog hield ik voordrachten in Lübeck. Op een dag zei de directeur van een kunstmuseum tegen mij: 'Bij mij in de kelder staat de beroemde Memling. Als u hem eens wilt bekijken, zal ik hem u graag laten zien.' Die gelegenheid liet ik mij natuurlijk niet ontgaan. Met die directeur en een vriend daalde ik af in de kelder. Een schitterend schilderij: soldaten op paarden met lansen, dobbelende krijgsknechten, een bonte volksmenigte, wenende vrouwen, spottende Farizeeën. Daar bovenuit steken drie kruisen. Maar toen ontdekte ik iets heel merkwaardigs:

middenin die opdringende menigte, aan de voet van het kruis van Jezus, is een leeg stuk gras, een open plaats. 'Dat is toch merkwaardig,' merk ik op, 'dat in al dat gedrang er aan de voet van Jezus' kruis een open plaats is. Wat zou Hans Memling zich daarbij hebben voorgesteld?' De schilders uit de Middeleeuwen wilden immers iets uitdrukken met hun schilderstukken; zij waren in zekere zin expressionisten. En toen zei mijn vriend: 'Ik geloof dat hij heeft willen zeggen: 'Hier aan de voet van Jezus' kruis is nog een plaats vrij. Hier mag jij staan!'

Ik moet nog dikwijls aan dat schilderij denken: daar onder dat kruis, verliest de dood zijn afgrijzen; in Jezus' wonden mag ik mijn redding zien. Zijn armen houdt Hij uitgespreid, tot heil voor elke zondaar. Ja, ik ben blij dat er bij het kruis van Jezus, de Zoon van God, een plaats vrij is voor mij. En voor u is die plaats ook vrij! Moet die plaats voor u tot in eeuwigheid open blijven?

Mij niet gezien

Elke tijd heeft zo zijn eigen stereotiepe uitdrukkingen, die je telkens weer hoort, bij alle mogelijke en onmogelijke gelegenheden, te pas en te onpas. Eén van de bekendste typerende woorden uit onze tijd is de uitdrukking: 'Mij niet gezien!' Met die woorden slaan wij om ons heen, hakken wij op anderen in, ja daarmee kunnen wij onszelf kapotmaken. 'Mij niet gezien', is een heel gevaarlijk, zelfs levensgevaarlijke uitdrukking. Maar die kan ook een geweldig positieve betekenis krijgen. We zullen het nu wat nader gaan bekijken.

1. Wij zeggen het niet, als wij het zouden moeten zeggen

Er staat in de Bijbel een oeroud verhaal, dat evenwel nog hoogst actueel is en precies bij ons onderwerp past. Ik zal het u vertellen. U hebt waarschijnlijk wel eens van Abraham gehoord, die man Gods, over wie in het begin van de Bijbel gesproken wordt: 'Abraham geloofde God, en dat werd hem tot gerechtigheid gerekend.' Abraham was een man die weliswaar heel precies wist waar de schuld in zijn leven lag, maar die zo voor Gods aangezicht leefde, dat hij

zijn zonden inzag, ze voor God beleed en Gods verzoening in geloof aanvaardde. Deze Abraham kwam op zekere dag met zijn neef Lot in een hoogst kritieke situatie. De Bijbel bericht: 'Abraham nu was zeer rijk aan vee.' En: 'Ook Lot, die met Abraham mee ging, had schapen en runderen.' En dan komt het: 'Daardoor ontstond er twist tussen de herders van Abrahams vee en de herders van Lots vee.' Daarmee dreigde een groot openlijk conflict tussen die beide verwanten. U kent dat wel: 'Volk zonder ruimte!' – en de woordenwisselingen tussen de herders van de één en de herders van de ander namen steeds dreigender vormen aan. Telkens kwamen zij bij hun meesters en deden verontwaardigd verslag van hevig gekibbel, botsingen en twistgesprekken. De situatie spitste zich toe.

Als u Abraham, de veel oudere oom van Lot, geweest was, wat had u dan in die situatie gedaan? Als ik de oom van die Lot geweest was, had ik gezegd: 'Wat is dat voor een manier waarop jouw herders met de mijne omgaan! Maak dat je wekomt!' Daarop zou Lot hebben geantwoord: 'Nooit van mijn leven! Ik wil mijn recht. Vertrek jij maar!' En zo zou dat gebekvecht eindeloos zijn doorgegaan. Er kwam een ogenblik waarop er de grootste ruzie tussen Abraham en Lot moest losbarsten. En dan staat daar die oude godvrezende Abraham voor Gods aangezicht, kijkt vervolgens zijn neef Lot aan en denkt: 'Twist? Ruzie? Mij niet gezien! Mij niet gezien!' En zo legt hij zijn hand op Lots arm en zegt: 'Luister eens jongen, laat er toch geen twist zijn tussen jou en mij, want wij zijn mannen-broeders!' En dan doet hij hem een voorstel, hoe alles geregeld zou kunnen worden, ook al zou het in zijn eigen nadeel uitvallen. 'Ruzie? Mij niet gezien!'

U hebt allemaal toch wel zulke ogenblikken meegeemaakt, waarop iemand tegen u losbarstte. Dacht u toen ook: 'Ruzie? Mij niet gezien!' Hebt u zo gereageerd? Vast niet, u bent er waarschijnlijk op ingegaan en hebt nu nog ruzie met mevrouw Schulze of met de bureu. Hoe vaak zouden de woorden 'Mij niet gezien!' op hun plaats zijn geweest? De Heer Jezus zei: 'Zalig zijn de vreedstichters.' Ons hele christendom is van weinig waarde, omdat wij op het beslissende ogenblik niet zeggen: 'Ruzie? Mij niet gezien!' ... omdat wij op het beslissende ogenblik lelijk verstek laten gaan.

Of ik kan u nog een ander verhaal vertellen, dat mij sterk aanspreekt. Kent u dat wonderlijke verhaal uit de Bijbel, dat verhaal van die jongeman die Jozef heette en die als jongen door zijn broers werd verkocht? Als slaaf komt hij in Egypte, in dat grote, toentertijd cultureel hoogstaande land Egypte, in het huis van Potifar, een rijk man. Die meneer Potifar had hele zwermen slaven en grote paleizen. Jozef had in zijn jonge jaren een verbond gesloten met de levende God. Zo iets komt voor! Een jongeman zegt tegen de levende God: 'Ik wil U toebehoren!' En nu staat hij daar helemaal alleen in Egypte. Hij ziet hoe de andere slaven stelen en liegen. Maar hij doet niet mee. Daar wordt hij om uitgelachen. Maar zijn meester krijgt vertrouwen in hem en vertrouwt hem iets toe. Ja, zo is het: christenen zijn belachelijke mensen, maar je kunt hen iets toevertrouwen, omdat ze niet stelen en liegen. En zo komt het dat deze jongeman, als hij volwassen is, ten slotte alles voor meneer Potifar beheert. De Bijbel zegt dat zo mooi en daar heb ik altijd plezier om, wanneer ik eraan denk: 'Potifar trok zich nergens iets van aan, behalve dat hij at en dronk.' Dat had hij ook nog graag door Jozef laten overnemen, maar dat moest hij wel zelf

doen. Nu was Jozef een knappe jongeman geworden. Hij was goed en elegant gekleed.

En dan wordt hij ontdekt door de jonge vrouw van zijn meester. Zij is een heidense vrouw. Zij heeft niets te doen. Mevrouw Potifar had overal haar slaven voor en: Ledigheid is des duivels oorkussen. Dat is echt zo. Op een dag valt haar oog op Jozef. En dan begint ze met hem te flirten. Jozef doet alsof hij niets merkt. En dan komt die akelige scène dat mevrouw Potifar alleen thuis is met Jozef. Opeens staat zij voor hem in haar bandeloze hartstocht. Ze grijpt hem bij zijn kleding en vraagt: 'Jozef, ga met me naar bed!'

Het is fantastisch mooi hoe de Bijbel dan vertelt dat Jozef, na even nagedacht te hebben, zegt: 'Mij niet gezien! Mij niet gezien! Echtbreuk? Mij niet gezien!' Nou ja, zo zouden wij het zeggen. De mensen in de Bijbel hebben het veel mooier gezegd. Jozef heeft het veel mooier uitgedrukt. Hij zei het zo: 'Hoe zou ik dit grote kwaad doen en zondigen tegen God!' Dat betekende hetzelfde als: 'Mij niet gezien!'

Er is vast niemand van de ouderen die niet zelf zo'n beslissend uur heeft doorgemaakt, waarin de verleiding tot zonde (die tegenwoordig helemaal geen zonde meer genoemd mag worden), de verleiding tot immoreel gedrag aan u werd gepresenteerd. Hebt u toen ook gezegd: 'God ziet mij! Mij niet gezien!' Wat gaat er in ons om, als wij zien op Jozef? Ik geloof dat wij niet eens op het idee zouden komen om te zeggen: 'Mij niet gezien! Mij niet gezien!' Het 'Mij niet gezien!' is ons zo zelden te binnen geschoten! Maar ik zeg u: God denkt er wel aan! Onze zonden schieten God wel te binnen op de dag van het oordeel. Het is vreselijk, dat op beslissende ogenblikken de woorden 'Mij niet gezien' ons niet te binnen schieten! En dat terwijl het zulke goede

woorden zouden zijn – iedere keer, als de verleiding op ons afkomt om Gods geboden met voeten te treden. Het is het kenmerk van onze tijd dat Gods geboden niet meer serieus worden genomen.

Ik heb eens voor alle predikanten van Hannover een toespraak gehouden ter gelegenheid van de intrede van één van de predikanten. Die had mij verzocht te spreken over het thema: 'Wat ontbreekt er aan ons, dominees, en aan onze gemeenten?' Toen heb ik in die voordracht gezegd: 'Eigenlijk heb ik maar één ding te zeggen: ons allen ontbreekt de angst dat wij verloren kunnen gaan, dat het God werkelijk ernst is, dat God vasthoudt aan zijn geboden.' Het zijn goede woorden: 'Mij niet gezien!' Als de tijdgeest ons te pakken krijgt om de geboden van God eenvoudig met voeten te treden, zeg dan: 'Mij niet gezien!'

Er staat in de Bijbel een aangrijpend verhaal. De Zoon van God staat op een berg. En de duivel – u gelooft niet dat de duivel bestaat? Hij is er wel degelijk! Daar kunt u van op aan! – staat naast de Zoon van God, toont Hem alle koninkrijken van de wereld en hun heerlijkheid en zegt: 'Dat alles geef ik U, indien Gij maar één ogenblikje uw knie voor mij buigt, één ogenblikje maar!' Doch dan geeft de Zoon van God ten antwoord: 'Mij niet gezien! Al zou de hele wereld voor jou op de knieën vallen – Mij niet gezien!' Jezus heeft het mooier gezegd: 'Gij zult God alleen aanbidden!' Als ons die woorden 'Mij niet gezien' toch eens op het juiste ogenblik te binnen wilden schieten! Maar wij zijn dwaas. Wij zeggen ze niet, wanneer wij ze zouden moeten zeggen!

2. Wij zeggen het, als wij het niet zouden moeten zeggen

Ach, mensen, de meesten zeggen 'Mij niet gezien!' op de verkeerde momenten. Voor mij staat een jonge kerel, een reus van een vent, zoals wij dat zeggen. Ik zeg tegen hem: 'Man, wat zou er niet allemaal van jou kunnen worden, als jij zou besluiten je leven aan de levende God te geven!' 'Dank je,' antwoordt hij, 'mij niet gezien!'

Wij behandelen God als... Laat ik een voorbeeld gebruiken: de dokter heeft mij voorgeschreven elke dag een uurtje te gaan wandelen. Zo loop ik onlangs in Essen over een weggetje in de buurt van station Zuid en dan staat daar midden op het pad een oude sofa. De eigenaars konden die blijkbaar niet meer gebruiken en hadden hem in het nachtelijk donker daar eenvoudig in het plantsoen gezet: 'De gemeente moet maar zien hoe die daar vandaan komt!' Ik kan mij de geschiedenis van die sofa goed voorstellen. Zij hadden hem misschien geërfd van oma, die juist overleden was. De jongelui hebben echter een modern huis met moderne meubels. 'Tja,' zegt de man, 'wat moeten wij nu met zo'n oude bank beginnen?' Die past toch helemaal niet bij onze levensstijl. En wie weet wat er allemaal voor ongedierte in huist. Wij gooien hem er gewoon uit! En dus zetten zij hem in het plantsoen. Zo handelt de mens van onze tijd met de levende God. God past niet in onze levensstijl. Hij past niet in onze moderne, pluriforme maatschappij. Hij past niet in ons denken. Wat moeten we nu met God beginnen? Laten wij die oude sofa maar in de kerk zetten! Die is toch de hele week dicht.

De levende God is geen oude sofa. Is dat duidelijk? De

levende God is geen oud meubelstuk dat wij naar geloven, omdat het ouderwets is, uit ons leven kunnen smijten. Hebt u enig idee wie de levende God is! Het is wellicht mede de schuld van de kerk dat God een probleem is geworden. Er zou een koude rilling over onze rug moeten lopen, als wij de naam 'God' uitspreken! O, die onverschillige houding tegenover Hem: mij niet gezien!

Ik moet nog verder gaan. Je begint overal te horen dat de westerse wereld ziek is, niet alleen lichamelijk door kanker en alle mogelijke andere ziekten, maar psychisch ziek. Het is vreselijk dat wij psychisch ziek zijn. Is het u bekend, dat het aantal depressieve mensen schrikbarend toeneemt? Knappe koppen gaan na aan welke ziekte onze oude beschaafde wereld toch eigenlijk lijdt. En daarover heeft een Zwitserse arts iets heel verstandigs gezegd: 'Onze tijd lijdt ernstig aan God!' In de Middeleeuwen werd er nog rekening gehouden met God. Daar zijn de grote kerken getuige van. Maar daarna heeft men geprobeerd van God af te komen. Het hele marxisme was een gigantische poging om van God af te komen. Men heeft de techniek tot god gemaakt en geprobeerd van God af te komen. Wetenschapsmensen hebben hun vingers lam geschreven om te bewijzen dat er geen God is! De grote massa brulde: 'Religie is opium voor het volk!' Het kleinste jongetje vroeg al: 'Waar moet God dan nog zijn?' – en lurkte verder aan zijn duim. 'Ik heb Hem nog niet gezien en dus is Hij er niet!' Men heeft op allerlei manieren geprobeerd van God af te komen. En weet u hoe het vandaag aan de dag ligt? Men is niet van God afgekomen! Ik moet de eerste atheïst nog tegenkomen die de moed heeft serieus te verklaren: 'God leeft niet!' Die zijn er helemaal niet meer! En als er al één is, dan is hij zo dom dat hij helemaal niet meetelt.

De grote grondlegger van de moderne atoomfysica, professor Max Planck, heeft kort voor zijn dood een boekje gepubliceerd met als titel 'Religie en natuurwetenschappen'. Daarin zegt hij: 'Vandaag aan de dag is het voor ons, mensen van de natuurwetenschap, vanzelfsprekend dat de levende Schepper aan het eind van alle kennis staat.' Ziet u wel: wij zijn niet van God afgekomen!

Ik heb kort geleden lezingen gehouden in een klein bergstadje. Als ik op een avond uit de kerk kom, hangen daar zo'n twintig jongens rond. 'Waarom komen jullie niet binnen?' vraag ik hun. 'Hmmm!' is hun antwoord. Ik zeg: 'Dat is toch geen antwoord, hmmm! Ik vraag aan jou,' zo zeg ik tegen één van hen: 'Leeft God of niet?' Daarop antwoordt hij: 'Dat weet ik niet!' Ik ga verder: 'Jongen, dat is dom! Of Hij leeft – en dan moet je Hem toebehoren – of Hij leeft niet, maar bedank dan alsjeblieft voor de kerk! Of heb je je lidmaatschap al opgezegd?' 'Nee!' Ik spreek een ander aan: 'Bestaat God?' 'Ja, ik ben gelovig.' 'En zeg dan eens: richt je je naar zijn geboden?' 'Nee!' En zo vroeg ik de hele rij langs. Er was niemand die God had durven loochenen. Maar er was ook niemand die God serieus wilde toebehoren. En zo is het overal. Wanneer ik bezoeken afleg, dan zeggen vele mannen: 'Ik geloof ook in God, maar ik laat anderen in mijn plaats naar de kerk gaan.' Begrijpt u: men ontkent God niet, maar men behoort Hem ook niet toe!

De vraag naar God blijft onopgelost liggen. En onopgeloste vragen veroorzaken een complex, een psychische ziekte, een ziekte die de mens kapot maakt. En wij gaan kapot, omdat we niet de moed hebben de kwestie van God op te helderen. In veel kerken zitten zo'n tien vrouwen te-

genover één man. Waar blijven de mannen? Ik garandeer u dat ze geestelijk te gronde zullen gaan, omdat ze niet de moed hebben God toe te behoren, maar ook niet van Hem af kunnen komen. In die situatie staan wij, christenen, met een adembenemende boodschap. God, die wij zo smadelijk behandelen, heeft namelijk in de muur die ons van Hem scheidt, een bres geslagen en is tot ons gekomen in Jezus. Een goddelijke Verlosser is in de wereld! En Hij is niet alleen gekomen, Hij is ook aan het kruis voor ons gestorven. Wat moet God verder nog voor u doen dan voor u sterven aan een kruis?! En dan staat Hij op machtige wijze op uit de dood, slaat een gat in de trom van de dood en breekt de weg naar het leven open. En dan staan wij daar en zeggen: 'Ach ja, het is heel mooi, ik hoor het ook wel aan, maar: mij niet gezien!' Mensen die zo inconsequent zijn, daar word je akelig van, daar voel je je gewoon lichamelijk beroerd van! Als jong predikant had ik in mijn wijk een arbeider die mij steeds afpoeierde en uitlachte, wanneer ik hem over Jezus wilde vertellen. Toen ik hem vroeg: 'Hoe wilt u eens sterven?' antwoordde hij: 'Dominees maken een mens altijd bang voor de dood! Mij niet gezien!' Zo zat hij te brommen. En dan ligt die man, nog geen veertig jaar oud, op sterven. Op een nacht laat zijn vrouw mij roepen. Ik haast me naar hem toe en zeg: Dit is nu het uur waarin Jezus jou voor de laatste keer roept! Maar het is vreselijk! Hij wil bidden – en kan niet meer. Ik spreek tot hem woorden uit de Bijbel, woorden van genade – maar die gaan er bij hem niet meer in! En hij sterft in grote wanhoop – zonder vrede met God. Ik bezweer u: neem toch die adembenemende boodschap serieus: 'Zo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft opdat een ieder die

in Hem gelooft, niet verloren zal gaan, maar eeuwig leven zal hebben.' Maar die Jezus doet nog meer. Hij zegt iets buitengewoon verontrustends: 'Zie, ik sta voor de deur van jouw hart en ik klop.' Beste vrienden, er zijn zoveel soorten christenen: er zijn christenen, die alleen hun kerkelijke bijdrage betalen, netjes, maar verschrikkelijk vervelend. Er zijn christenen die alleen met Kerst naar de kerk gaan. Ach, beste kerstchristenen! Er zijn christenen, die hun vrouw naar de kerk laten gaan, maar zelf maken zij er geen gebruik van. Vreselijk goedkoop! Er zijn christenen, die zeggen: 'Ik ben gedoopt.' Mooi! Maar als dat alles is! En er zijn christenen, die het woord van de levende Heer gehoord hebben: 'Ik sta aan de deur en klop. Indien iemand naar mijn stem hoort en de deur opent, dan zal Ik bij hem binnenkomen' – en zeggen: 'Mij niet gezien!' Wat vreselijk! 'Jezus, een beetje christendom is heel plezierig, maar dat U mij in bezit wilt nemen, dat gaat te ver. Mij niet gezien!' En zo zeggen wij 'Mij niet gezien' op een heel verkeerd moment. U zou hier niet zitten, als u zich niet een klein beetje tot het christendom aangetrokken zou voelen. Maar de heerlijkheid van Jezus ervaart u pas, als u acht slaat op zijn aankloppen, de deur voor Hem opendoet en Hem in uw leven toelaat!

3. Er is er Eé die alle redenen zou hebben om te zeggen: 'Mij niet gezien!' – en Die zegt het niet

Die Ene is de Heer Jezus zelf. Hij had werkelijk alle redenen om te zeggen: 'Mij niet gezien!' – en Hij zegt het niet. God zij dank! Sta me toe hierbij een verhaal te vertellen. Er is een Deense dichter, Jacobsen, die een schokkende novelle heeft

geschreven: 'De pest in Bergamo'. Bergamo is een Italiaans stadje in de buurt van Ravenna, gelegen op een berg, slechts één weg, uitgehouwen in de rotsen, leidt naar boven. In dit stadje, zo schrijft Jacobsen, was in de Middeleeuwen de pest uitgebroken. Verschrikkelijk! Dag en nacht luidde de doodsklok. De mensen bidden tot God. Ze schreeuwen om hulp. Maar het haalt niets uit. De pest woedt alleen nog maar heviger. En dan kan het hun allemaal niets meer schelen. Ze zeggen: 'God is dood!' Ze rollen de vaten drank uit de cafés naar buiten en er begint een groot zuipfestijn. Stomdronken omhelzen ze elkaar en gaan met elkaar naar bed zonder zich erom te bekommeren wie bij wie hoort. Er begint een waar bacchanaal, een wanhoopsorgie. Dagenlang. Het is hen allemaal om het even. Alle remmen zijn los. Midden in de dans valt er vaak iemand om, zwart in het gezicht. Ze laten hem liggen. De braspartij gaat verder. 'Laten wij eten en drinken, want morgen zijn we dood!' Op een dag staan ze verschrikt stil. Ze horen een gezang, een koraal. Ze haasten zich naar de stadspoort en zien en horen een stoet van mensen die boete doen, de rotsweg opkomen en een litanie zingen: 'Kyrie eleison, Heer erbarm U!' Voorop loopt een jonge monnik, die een zwaar houten kruis draagt. De stoet komt de stadspoort binnen. De mensen van Bergamo staan daar en lachen: 'Stelletje idioten! Hier is God dood! Hou op met jullie dwaze smeekbeden! God is dood! Kom, laten we eten en drinken, want morgen sterven wij!' En voorop loopt de monnik met zijn grote houten kruis. De deuren van de kerk staan open. Er gaat toch niemand meer binnen. En zo kan die stoet naar binnen gaan. De monnik zet het kruis tegen een pilaar. En dan dringt die wilde meute bandelozen, ten dode opgeschrevenen de kerk binnen, brullend, lachend.

Een woeste slagersleerling, met zijn bebloede schort, loopt naar het altaar, zwaait met een gouden avondmaalskelk en brult: 'Zuipen maar! Bij ons is God dood!' Op zeker moment staat die bleke monnik op de kansel en maakt een gebaar met zijn hand. Het wordt stil. En in die stilte zegt hij: 'Ik zal jullie wat vertellen. Toen de Zoon van God aan het kruis hing en men de spijkers in zijn handen had geslagen, toen begon het volk ook te spotten en te honen en te lachen. En zelfs de twee misdadigers links en rechts van Hem spotten mee. En toen dacht de Zoon van God: 'Moet ik voor deze mensen sterven, die mijn dood totaal niet raakt!? Moet ik voor die vreselijke mensen mijn leven laten, die door niets meer te winnen zijn?'' Toen dacht de Zoon van God: 'Mij niet gezien! Mij niet gezien!' – en rukte met goddelijke kracht de spijkers uit het hout, sprong van het kruis af, rukte zijn mantel bij de soldaten vandaan, zodat de dobbelstenen de berg Golgota afrolden, sloeg zijn mantel om, voer ten hemel en zei: Mij niet gezien! En het kruis bleef leeg! En nu is er geen verlossing en geen heil en geen redding meer. Nu is er alleen nog dood en hel!' Zo spreekt die monnik. Het is doodstil geworden. De slagersleerling is allang van het altaar afgesprongen. Hij staat aan de voet van de kansel. De kelk is uit zijn handen gerold. 'Er is geen verlossing en geen heil...' En dan doet opeens die woeste slagersleerling drie stappen naar voren, steekt zijn hand uit naar de monnik en roept met schelle stem: 'Hé, hang de Verlosser alsjeblieft weer aan het kruis! Hang de Verlosser weer aan het kruis!'

Vrienden, die monnik heeft het niet goed verteld. Het is diep ontroerend en aangrijpend dat de Zoon van God niet heeft gezegd: Mij niet gezien! Mag ik het eens zo zeggen: dat Hij tot dit uur lijdt aan het kruis, hoewel de mensen zeggen:

‘Wij vinden ons werk, onze pleziertjes en alle aardse dingen veel belangrijker dan ons heil.’

Die Heer, die nog steeds ieder van ons volgt tot op dit uur, zou alle redenen hebben om te zeggen: ‘Mij niet gezien! Doen jullie maar wat je wilt!’ Als ik Jezus was, dan kon wat mij betrof, de wereld te gronde gaan. Maar Jezus, de Zoon van God, de Verlosser, zegt niet: Mij niet gezien! Maar Hij gaat achter ons aan! Hoe lang moet Hij u nog volgen? Wanneer wilt u eindelijk eens erkennen dat Jezus u op het oog heeft? Wanneer zullen u de ogen opengaan, zodat u zegt: ‘Mijn Verlosser! Mijn Verzoener!’ Over het laatste punt wil ik kort zijn.

4. ‘Zonder Mij kunt gij niets doen.’

Wij zeggen: ‘Mij niet gezien!’ – met uitroepteken. Dat wil zeggen: ‘Laat mij erbuiten. Doe het maar zonder mij.’ Jezus heeft ook eens gezegd: ‘Zonder Mij’ – maar niet met een uitroepteken. Hij gaat verder: ‘Zonder Mij kunt gij niets doen.’ U kunt ervan op aan dat dat waar is en dat hetgeen u zonder Hem doet, in het licht van de eeuwigheid waardeloos is!

Ik zag eens hoe een paar jongens elkaar op straat af-tuigden. En toen kreeg er zo’n kleine puk, waarschijnlijk per ongeluk, een tik mee. Ik dacht nog: ‘Zal ik er iets van zeggen?’ Maar toen maakte ik een verrukkelijk tafereeltje mee. De kleine vent maakte dat hij wegkwam. Z’n ogen liepen, z’n neus liep, alles liep – hijzelf ook. En toen hij zo’n pas of tien verwijderd was, draaide hij zich nog een keer om en schreeuwde: ‘Wacht maar, dat zal ik aan mijn grote broer vertellen!’ En toen merkte ik dat opeens alles goed was. Hij

had een grote broer aan wie hij alles kon vertellen, die hem zou helpen. En toen dacht ik: Jongen, wat fijn, dat jij een grote broer hebt! En intense vreugde stroomde door mij heen, dat ik in Jezus ook een grote broer heb die mij terzijde staat! Wat geweldig dat die grote broer zo machtig aan de zijde van de zijnen gaat staan, dat Hij zelfs zegt: 'Zonder Mij kunt gij niets doen!' De dichter Havergal zong: 'Neem mijn leven laat het Heer, toegewijd zijn aan uw eer.'

Ik zou willen dat u dat ook tegen uw Heer zou zeggen, die zoveel voor u heeft gedaan: 'Heer Jezus, zonder U wil ik niets meer doen!'

Is er zekerheid in religieuze zaken?

Wel, één ding is duidelijk: in 'religieuze' zaken bestaat geen zekerheid. 'Religie' is het eeuwige zoeken naar God. En dat betekent voortdurende onrust en onzekerheid. 'Evangelie' is iets totaal anders. Dat is het zoeken van God naar ons. Daarom kunnen we beter vragen: 'Is er in het christendom zekerheid?'

1. Tegenover God veroorloven wij ons een ongehoorde onzekerheid

Laat ik ermee beginnen dat wij, mensen, eigenlijk rare types zijn. Als een man, die anders niet van zijn stuk te brengen is, ook maar het kleinste pijntje heeft, dan rent hij naar de dokter en vraagt: 'Dokter, ik heb hier zo'n pijn. Wat is het?' De mensen willen nauwkeurig weten waar ze aan toe zijn! Of een ander geval: in een gezin wordt huishoudelijke hulp gezocht. En inderdaad, er meldt zich iemand. 'Wel,' zegt mevrouw, 'u hebt dus een eigen kamer met warm en koud stromend water, tv en geluidsinstallatie. Eenmaal per week hebt u een vrije dag.' 'Dat is mooi allemaal,' zegt het meisje, 'maar nu zou ik graag nog weten wat ik ga verdienen.' 'Ja,' antwoordt mevrouw, daarover zullen we het later nog wel eens hebben. Ik wil eerst graag zien, hoe u werkt.'

‘Nee,’ antwoordt het meisje, ‘zo neem ik de betrekking niet aan. Ik wil van tevoren weten wat ik ga verdienen.’ Heeft het meisje gelijk? Ja natuurlijk! Wanneer wij een betrekking aanvaarden, is een belangrijke vraag immers: ‘Hoe hoog is het loon?’ of ‘in welke salarisschaal kom ik?’ Wij willen immers weten waar we aan toe zijn! In geldzaken dulden wij geen onzekerheid. Ja, op elk gebied willen wij weten waar we aan toe zijn. Alleen op het allerbelangrijkste gebied – namelijk ten opzichte van de levende God – verdragen wij een merkwaardige onduidelijkheid.

Een aantal jaren geleden had ik bijeenkomsten in Augsburg en wel in een tent op de Plärrer. Dat is een plein waar anders kermis gehouden wordt. En toen kwamen de organisatoren op een geweldig idee. Omdat het op zaterdagavonden in de cafés en andere uitgaansgelegenheden altijd een dolle boel was, besloten ze zaterdagavond om twaalf uur een bijeenkomst te houden. Dat werd niet van tevoren aangekondigd, omdat anders al die nette nieuwsgierige christenen gekomen zouden zijn, die men bij die bijeenkomst nu juist niet hebben wilde.

Mijn vrienden reden 's nachts om half twaalf met hun auto's erop uit en pikten alle boemelaars op die uit de kroegen kwamen, die om twaalf uur dichtgingen: kelners, die naar huis gingen, barmeisjes die vrije dagen hadden. Achter elkaar leverden de auto's hun lading bij de tent af. En toen ik om twaalf uur het podium betrad, had ik een publiek voor me, als zelden tevoren. Verrukkelijk! Sommigen waren wat aangeschoten. Voor me zat een hele dikke kerel met een half afgekloven sigaar in zijn mond en een vreemd petje op. Ik zei bij mezelf: Als dit maar allemaal goed afloopt! En toen begon ik te spreken. Als ik voor de eerste keer het woord

'God' laat vallen, brult die dikke vent met dat rare petje op z'n kop: 'Bestaat niet!' Iedereen begint te schateren. En dan buig ik me naar voren over de kathedr en vraag: 'Weet u heel zeker dat er geen God bestaat? Weet u dat honderd procent zeker?' Daarop begint ie aan zijn hoofd te krabben, zodat zijn petje naar voren zakt, schuift zijn sigarenstompje naar de andere hoek van zijn mond en zegt tenslotte: 'Nou ja, zo precies weet niemand dat.' En toen heb ik die dikkop in zijn gezicht uitgelachen en gezegd: 'Ja zeker! Ik weet het wel heel precies!' 'Wat,' beweert hij, 'waar haalt u dat vandaan, hoe kunt u iets zekers over God weten?' En toen heb ik hem uitgelegd dat ik door Jezus heel nauwkeurig van God op de hoogte ben. En opeens is de hele vergadering doodstil.

Hebt u zekerheid, als het God betreft? Kunt u zeggen: 'Ik weet heel zeker dat mijn schuld gedelgd, betaald is?' Wat is uw antwoord? 'Ik hoop het!' Het is toch een wonderlijke zaak, dat heidenen en christenen, als het om God gaat, het acceptabel vinden in grote onzekerheid en twijfel te leven! Als ik door de stad zou lopen en de mensen zou aanspreken en vragen: 'Vertelt u eens: gelooft u dat er een God is?' dan zouden ze mij antwoorden: 'Ja, ik denk het wel.' Maar als ik dan verder zou vragen: 'Behoort u Hem toe?' dan zou ik te horen krijgen: 'Dat weet ik niet!' Wat een ongehoorde onduidelijkheid veroorloven mensen zich toch op dit gebied, mensen die overigens zo zeker van zichzelf zijn! Dat ondervond onlangs ook één van mijn jonge vrienden. Hij is student en verdiende in zijn vakantie wat geld als bouwvakker. Op een dag komen zijn collega's erachter dat hij actief is in het evangelisch jeugdwerk. 'Zo!' begint iemand - 'Ben

jij bij dominee Busch?’ ‘Ja!’ En dan begint er een enorme bespotting. ‘Dan ga jij zeker ’s zondags naar de kerk?’ ‘Ja zeker!’ ‘Elke zondag?’ ‘Ja, elke zondag!’ ‘Elke zondag? Ben jij getikt?’ ‘Nee,’ zegt hij, ‘ik ga door de week ook nog naar bijbelkring!’ ‘Jongen, jij moet wel hartstikke gek zijn.’ En dan barsten ze los: ‘Die zwartrokken houden de mensen alleen maar dom!’ – ‘Het hele christendom heeft gefaald, hoewel het tweeduizend jaar de tijd heeft gehad!’ – ‘De Bijbel is een grote dwaasheid!’ Kortom, de jongen wordt bedolven onder allerlei spottende opmerkingen. Hij heeft echter een huid als een olifant en laat het allemaal over zich heengaan.

Wanneer die kerels zijn uitgeraasd, zegt hij: ‘Ja, als jullie zo over het christendom denken, mag ik wel aannemen dat jullie allemaal bedankt hebben voor de kerk.’ Stilte overal om hem heen!

En dan zegt een oudere vent: ‘Wat is dat: bedankt voor de kerk?’ Jongen, ik geloof ook in de Lieve Heer. Je doet alsof jij alleen christen bent. Ik ben ook christen! Ik geloof ook in de Lieve Heer!’ En dan vallen de anderen hem bij: ‘Ja wat denk je eigenlijk wel, dat jij beter bent dan wij? Wij zijn ook christen! Wij geloven ook in de Lieve Heer!’ Plotseling zijn de rollen omgedraaid. Opeens schreeuwen ze in koor: ‘Wij geloven ook in de Lieve Heer! Wij zijn ook christenen!’

Als ze uitgesproken zijn, zegt mijn vriend: ‘Ja, waarom lachen jullie me dan uit?’ Antwoord: ‘Ach, jij maakt ons gek! Met jou valt niet te praten!’

Potige kerels van de bouw, die zonder moeite een paar flesjes bier achteroverslaan nadat ze flink gezwoegd hebben, spotten eerst luidkeels over het christendom, maar dan opeens zeggen ze: ‘Wacht eens, wij zijn ook christenen!’

Ja, en wat nu? Is dat niet schokkend? Als het om God gaat, veroorlooft men zich de grootste onzekerheid. We zijn het ene ogenblik christelijk, het andere ogenblik een stelletje heidenen. Heb ik gelijk? Ik vrees dat de meesten van u in diezelfde onzekerheid en onduidelijkheid leven!

2. De Bijbel spreekt over stralende zekerheid

U zult nu wellicht verbaasd vragen: 'Ja maar, dominee Busch, heeft het christelijk geloof werkelijk iets met zekerheid te maken? Is dat niet juist de clou bij het christendom, dat je niets weet en alles moet geloven?' Onlangs zei iemand weer eens dat mooie zinnetje, dat ik in mijn leven zo dikwijls heb gehoord: 'Weet u dat twee maal twee vier is? Maar bij het christendom kun je toch niets weten, want daar moet je het maar geloven.' Hier hebben wij dus te maken met het idee dat je tegenover christelijke waarheden je verstand maar moet inpakken en afgeven in de garderobe, en in het wilde weg wat onzekerheden moet geloven. Dat is de overtuiging van de meesten.

Of er komt iemand bij me die verklaart: 'Ja, dominee Busch, jullie zijn het immers onderling niet eens. Er zijn katholieken, protestanten en nog veel meer. Wie heeft er nu gelijk?' Ik geloof dat zelfs christenen soms denken dat het christelijk geloof het meest onzekere en onduidelijke ter wereld is. Maar dat is een grandioze vergissing.

Wat christendom is, kan ik alleen aan de weet komen uit het Nieuwe Testament. En daar is iedere regel vol stralende zekerheid! Neem dat van mij aan! Het is belachelijk dat de christenheid zo in onduidelijkheid leeft. Dat ligt in elk geval

niet aan het evangelie. Nee! Het hele Nieuwe Testament is vervuld van stralende zekerheid. Ik wil u dat kort vertellen. Daar is die geweldige zekerheid dat God leeft! Niet een hoger wezen, niet een voorzienigheid, niet een noodlot, niet een 'Onze Lieve Heer', maar God, de Vader van Jezus Christus, die leeft. Hoe wij dat weten? Hij heeft zich geopenbaard in Jezus! Nu weten wij dat voor honderd procent zeker. Slaat u de Bijbel maar open, waar u wilt, dan merkt u dat daarin niet allerlei religieuze problemen van alle kanten worden bekeken, maar er wordt betuigd: God leeft! En Hij heeft Zich geopenbaard in Jezus! En de mens die zonder God leeft, zit scheef, verkeerd, heeft het mis.

Daar is verder die zekerheid dat deze God – die volkeren kan vernietigen, die kan rechtspreken – mij intens liefheeft. Dat is geen vermoeden, maar het staat in Romeinen 8: 'Ik ben er zeker van – zeker! – dat noch dood noch leven mij kan scheiden van de liefde Gods, welke is in Jezus Christus, onze Heer.' De liefde van God is in Jezus tot ons gekomen! Dat is geen vermoeden, dat is een wetenschap. Waar is de liefde Gods? Hij heeft ons in Jezus liefgehad. Hebt u daar enig idee van?

De mensen in de Bijbel hebben zekerheid verkregen, dat zij God toebehoren. David zegt in psalm 49: 'Hij zal mijn leven verlossen uit de macht van het dodenrijk, want Hij heeft mij aangenomen.' Niet: 'Ik hoop eenmaal zalig te worden,' maar, 'ik weet dat Hij mij aangenomen heeft.' Of dit: 'God hééft ons gered uit de macht van de duisternis en overgeplaatst in het Rijk van zijn lieve Zoon.' Discipelen van Jezus hebben een existentiële verandering ondergaan door Jezus – en ze weten dat! Of dit: 'Wij weten dat wij van de dood in het leven gekomen zijn.' 'Wij weten!' Kunt u

dat zeggen? Of dit: 'Zijn Geest getuigt met mijn geest, dat ik een kind van God ben.'

De Bijbel is vol stralende zekerheid. Waar komt bij ons toch dat onzinnige zinnetje vandaan: 'Dat twee maal twee vier is, dat weet ik, maar bij het christendom kun je immers niets weten, maar moet je alles maar geloven'? Dat twee maal twee vier is, dat weet ik, maar dat God leeft, dat weet ik nog veel zekerder! Dat twee maal twee vier is, dat weet ik, maar dat God ons in Jezus liefheeft, dat weet ik nog veel zekerder! En de mensen, die zich bekeerd hebben tot de levende God, zeggen: 'Dat twee maal twee vier is, dat weten we, maar dat wij kinderen van God geworden zijn, dat weten wij nog veel zekerder!'

En nu vraag ik u: waar vind je bij christenen tegenwoordig nog zo'n stralende zekerheid? Waar? Daaruit blijkt dat we wel wat ver van de Bijbel afgeraakt zijn en daar weer naar terug moeten. Houd alstublieft op met dat beetje christendom! Het is niet de moeite waard een beetje christendom te hebben. Het is alleen de moeite waard om als christen een bijbelse positie in te nemen. Er zeker van zijn dat God leeft, dat Hij mij intens liefheeft en dat ik Hem mag toebehoren, dat is de moeite waard! Al het andere niet. En diezelfde stralende zekerheid klinkt ons tegen uit christelijke liederen en gezangen. Christen zijn is geen reis door de mist, maar echt christen zijn is een vaste, stralende zekerheid!

Laat ik het nog anders zeggen. Zekerheid in je christen-zijn betekent: objectief weten dat God leeft en dat zijn openbaring in Jezus de waarheid is, ook al zou de hele wereld afwijzen dat Jezus is gestorven en opgestaan om zondaren te redden, ook al zou niemand daar gebruik van maken. Zekerheid in je christen-zijn betekent echter

ook: subjectief weten dat God leeft, Zich in Jezus heeft geopenbaard, gestorven en opgestaan is, omdat ik het voor mij persoonlijk in een vast geloof heb aangenomen. En al zouden tienduizend professoren tegen een gelovige zeggen dat Jezus niet is opgestaan, dan kan hij of zij verzekeren: 'Geachte tienduizend professoren! Ik weet dat mijn Verlosser leeft!' En al zou de hele wereld daartegen ingaan, dan nog zegt het geloof: 'Ik weet in Wie ik geloof!' En al zou u een overvloed van wetenschappelijke weerleggingen over mij uitstorten, dan nog antwoord ik: 'Ik weet wel beter!' En al zou de hele wereld twijfelen, dan nog zou ik zeggen: 'Ik heb zekerheid!' Vrienden, zo zeker is het christelijk geloof dat wij in de Bijbel tegenkomen.

3. Hebt u zekerheid?

Ja, nu moet ik het aan u vragen: Hebt u die zekerheid reeds? Of mist u die nog? Als u zegt: 'Ik dacht dat ik christen was, maar ik ben het niet. Bij mij is immers alles nog zo vaag!' dan heb ik niet tevergeefs gesproken.

Ik herinner mij een vakantie die ik met jongelui had in Nederland. 's Nachts om twee uur wordt er op mijn kamerdeur geklopt. Ik doe open. Daar staat het hele gezelschap in pyjama. Ik vraag: 'Wat willen jullie?' Daarop zegt er één: 'Wij dachten dat we christenen waren, maar nu hebben wij gemerkt dat wij het nog niet zijn!' En dat had hen zo onrustig gemaakt, dat ze 's nachts om twee uur duidelijkheid wilden hebben. Dat is al veel waard, als wij inzien dat ons hele christelijke leven nog veraf is van de norm, van datgene wat ons in de Bijbel aan stralende zekerheid wordt getoond.

Spurgeon, de geweldige Engelse opwekkingsprediker, heeft het eens zo uitgedrukt: 'Het geloof is een zesde zintuig.' Wij hebben vijf zintuigen om deze wereld te kennen: gezicht, gehoor, gevoel, smaak en reuk. Dat zijn de vijf zintuigen waarmee wij onze driedimensionale wereld kunnen kennen. Iemand, die alleen met deze vijf zintuigen leeft, die vraagt: 'Waar zou God zijn? Ik zie Hem niet. En Jezus zie ik ook niet. Ik geloof dat allemaal niet!' Wanneer nu God ons door zijn Heilige Geest verlicht, dan krijgen wij dat zesde zintuig. Dan kunnen wij niet alleen zien, horen, voelen, proeven en ruiken maar dan kunnen wij ook die andere wereld kennen. De Bijbel zegt: 'Dit nu is het eeuwige leven, dat zij U, die alleen God zijt en degene die Gij gezonden hebt, Jezus Christus, kennen.' Dat kan het zesde zintuig!

Ik was kort geleden in Essen bij een hooggeplaatste industrieel. Hij resideert in een hoog kantoor, van waaruit je de halve stad kunt zien. Nadat ik enkele voorvertrekken was gepasseerd, zat ik ten slotte tegenover hem. Wat ik van hem verlangde, was spoedig afgehandeld. En dan raken wij aan de praat.

Hij zegt: 'Interessant, eens een dominee op bezoek te hebben!' 'Jazeker,' antwoord ik, 'dat is hoogst interessant!' Dan vervolgt hij: 'Zegt u eens, ik heb na de oorlog af en toe congressen van de academie meegemaakt, maar ik heb toch de indruk...' 'Ga uw gang,' help ik hem, 'spreekt u zich rustig uit. Ik kan tegen een stootje!' 'Ik heb de indruk,' zegt hij, 'dat het christendom toch een heel onduidelijke zaak is. Ziet u, er zijn lezingen gehouden over onderwerpen als 'De christen en de economie', 'De christen en de bewapening', 'De christen en de ontwapening', 'De christen en het geld', 'De christen en de kerk'. Maar er werd mij nooit verteld wat

een christen nu eigenlijk is. Dat weten de mensen blijkbaar zelf niet!' 'O,' antwoord ik, 'nu vergist u zich!' Verbaasde vraag: 'Kunt u mij dan zeggen wat een christen is?' 'O ja,' zeg ik, 'dat kan ik u heel duidelijk uitleggen. Daar is niets vaags bij.' 'Ha, ha,' zegt hij met een spottend lachje, 'sommigen zeggen dat een christen iemand is die niet met de politie in aanraking komt en anderen zeggen dat een christen iemand is die kerkelijk gedoopt en begraven is!'

Ik vervolg: 'Meneer, ik zal u vertellen wat een christen is. Houd u zich goed vast! Een christen is iemand die uit de grond van zijn hart kan zeggen: "Ik geloof dat Jezus Christus, waarachtig God, geboren uit de Vader in eeuwigheid, en ook waarachtig mens, geboren uit de maagd Maria, mijn Heer is, die mij, verloren en veroordeeld mens, verlost heeft." Meneer, u, verloren en veroordeeld mens!' Dan knikt hij. Hij begrijpt het. Dat geeft hij toe. Dat zijn wij. 'God,' zeg ik, '...die mij, verloren en veroordeeld mens, verlost heeft en vrijgekocht van alle zonden, van de dood en van de macht van de duivel. Meneer... vrijgemaakt van de macht van de duivel!'

Hij knikt. Daar weet hij kennelijk het één en ander van. En ik ga verder: '...niet met goud en zilver, maar met zijn heilig, dierbaar bloed en door zijn onschuldig lijden en sterven, opdat ik zijn eigendom zou zijn. Wie kan dat zeggen: Ik ben het eigendom van Jezus, Hij heeft mij vrijgekocht van zonde, dood en hel door zijn bloed, dat weet ik! Zo iemand is christen, meneer.' Dan is het een ogenblik stil in dat kantoor. En dan vraagt hij: 'Hoe kom ik zover? Hoe bereik ik dat?' En ik antwoord: 'Ik heb net van uw secretaresse vernomen dat u met vakantie gaat. Ik stuur u vanmiddag nog een Nieuw Testament. Neem dat mee en

lees elke dag een stuk in het Johannes-evangelie en bid er ondertussen voor. Dan komt u zover!

U begrijpt me wel: christen zijn op de manier van het Nieuwe Testament is de zekerheid dat de objectieve waarheden waar zijn en dat ik het subjectief in geloof mag grijpen en gered kan worden! Hebt u die zekerheid? Ik zou niet kunnen leven, als ik niet wist of Hij mij heeft aangenomen. Ik vraag een jongeman: 'Heb je Jezus lief?' 'Ja!' 'Weet je dat Hij je heeft aangenomen? Ben je zijn eigendom?' 'Tja, dat weet ik niet precies. Er is nog zoveel strijd.' 'Man,' zeg ik, 'zo zou ik niet kunnen leven. Ik moet toch weten of Hij mij heeft aangenomen!' Onzekere christenen, die niet eens weten of God er is of niet, die precies op de hoogte zijn van hun eigen financiële situatie maar niet van God, zijn helemaal geen christenen! Volgens het Nieuwe Testament zijn christenen mensen die kunnen zeggen: 'Ik geloof dat Jezus Christus mijn Heer is geworden.' Ik moet hier even een aardig verhaaltje inlassen, dat u wellicht al eens gehoord hebt. Generaal Von Viebahn vertelde hoe hij tijdens manoeuvres eens door een bos reed, aan een boom bleef hangen en een flinke winkelhaak in zijn jas had. En dat is niet zo mooi voor een generaal. Als hij 's avonds een kazerne binnenrijdt, zitten er op een muurtje een paar soldaten. Hij laat zijn paard halt houden en roept: 'Is er onder jullie een kleermaker?' Daarop komt er iemand aanrennen, gaat in de houding staan en zegt: 'Jazeker, generaal, ik ben kleermaker.' Dan geeft generaal Von Viebahn bevel: 'Kom onmiddellijk naar mijn kamer in hotel Zum Lamm om mijn jas te repareren.' Maar dan antwoordt die soldaat: 'Maar dat kan ik niet.' 'Hoezo kunt u dat niet, u bent toch kleermaker!' 'Pardon, generaal,' zegt deze, 'ik heet Kleermaker, maar ik ben geen kleerma-

ker.' Toen hij dat vertelde, zei Generaal Von Viebahn er zo mooi bij: 'Dat kun je van de meeste christenen ook zeggen. Op de lijst staat bij godsdienst: "christelijk, protestant", maar in werkelijkheid zouden ze moeten zeggen: "Ik heet christen, maar ik ben geen christen."' "

O, wat een erbarmelijke situatie! En wat is die situatie gevaarlijk, omdat je dan immers nog helemaal niet behouden bent!

4. Hoe kom je tot zekerheid?

U zult vragen: 'Hoe kom je tot die zekerheid?' Nu, daarop zouden heel wat antwoorden te geven zijn: Bid erom tot God! Maak er een begin mee geregeld in de Bijbel te lezen, iedere dag een kwartier stille tijd! Maar ik wil u nog iets heel belangrijks zeggen: je komt niet tot geloofszekerheid door het verstand, maar door het geweten!

Als je vandaag de dag met mensen in gesprek komt over het christendom, dan beginnen ze: 'Ja, dominee, ik kan niet goed geloven. In de Bijbel staan zoveel tegenstrijdigheden.' 'Tegenstrijdigheden?' vraag ik. 'Ja, er wordt bijvoorbeeld verteld dat Adam en Eva twee zonen hadden, Kaïn en Abel. Kaïn sloeg Abel dood. Toen was hij nog alleen over. En toen ging hij naar een vreemd land om een vrouw te zoeken. Maar als dat de enige mensen waren, dan kon hij immers geen vrouw zoeken! Dominee, daar snap ik niets van.'

Hebt u dat verhaaltje ook al gehoord? Daarmee willen onze mannen zich alleen maar afschermen voor God. Ik zeg in dergelijke gevallen: 'Interessant. Hier hebt u een Bijbel. Waar staat dat eigenlijk dat Kaïn naar een vreemd land ging om een vrouw te zoeken?' En dan krijgen ze een rood hoofd.

‘Ja,’ ga ik dan verder, ‘als u de hele Bijbel afwijst, waardoor al duizenden verstandige mensen tot geloof zijn gekomen, dan zult u de Bijbel toch wel grondig bestudeerd hebben. Waar staat dat eigenlijk?’ En dan blijkt dat zij het niet weten. En dan sla ik het voor hen op. Dat staat er namelijk helemaal niet, maar er staat: ‘Kaïn ging naar een vreemd land en bekende zijn vrouw.’ Hij had zijn vrouw meegenomen. Wie was dan die vrouw? Er staat eerder vermeld dat Adam en Eva veel zonen en dochters hadden. Het was dus een zuster van hem. Er staat uitdrukkelijk in de Bijbel dat God wilde dat uit één geslacht alle menselijke geslachten zouden voortkomen. Eerst moesten dus zusters en broers trouwen. Later verbood God het huwelijk tussen broers en zusters. Is het duidelijk? Is die man nu tot geloof gekomen? Helaas niet! Hij staat dadelijk met een nieuwe vraag klaar: ‘Dominee, zegt u eens...’ – en zo gaat het door.

Hiermee wordt duidelijk wat ik bedoel: Ik zou honderd-duizend vragen voor iemand kunnen beantwoorden – maar zijn verstand zou naderhand nog net zo verduisterd zijn als tevoren. Het geloof komt niet door het verstand, maar door het geweten!

In Essen was de predikant en opwekkingsprediker Julius Dammann één van mijn voorgangers. Er kwam eens een jongeman naar hem toe die ook de vraag over Kaïns vrouw en andere soortgelijke vragen stelde. Toen heeft Dammann ze van de tafel geveegd en gezegd: ‘Jongeman, Jezus Christus is niet gekomen om spitsvondige vragen te beantwoorden, maar om zondaren zalig te maken! En tegen de tijd dat u een arme zondaar bent, mag u terugkomen.’ Mensen met een onrustig geweten, mensen die weten: ‘Mijn leven klopt niet, ik kom er zelf niet mee klaar,’ die kunnen leren

in de Verlosser te geloven. En het verstand komt pas op de tweede plaats.

Ik heb eens iets meegemaakt wat ik u hierbij moet vertellen. Op een dag kom ik in een ziekenzaal, waar zes mannen liggen. Als ik de kamer binnenkom, word ik enthousiast begroet: 'Ach dominee, wat geweldig dat u komt! We zitten met een probleem.' 'O,' antwoord ik, 'een probleem. Leuk! Wat voor probleem?' Ik merk aan hen dat ze mij erin willen laten lopen. En dan vraagt één van hen, terwijl de anderen in spanning afwachten: 'U gelooft toch dat God almachtig is?' 'Ja, dat geloof ik!' Vraag: 'Kan uw God een steen maken die zo zwaar is dat Hij hem zelf niet meer kan optillen?' Begrijpt u de truc? Als ik ja zeg, dan is God niet almachtig, en als ik nee zeg, dan is Hij ook niet almachtig. 'Kan uw God een steen maken, die zo zwaar is, dat Hij hem zelf niet meer kan optillen?' Een ogenblik denk ik na: Moet ik hem dat uitleggen?

Maar dat lijkt me toch al te onnozel en ik stel een weder-vraag: 'Jongeman, ik wil eerst een vraag stellen: Heb je om deze vraag wel eens slapeloze nachten gehad?' 'Slapeloze nachten?' vraagt hij verbluft. 'Nee!' Dan zeg ik: 'Zie je: ik moet zuinig zijn met mijn energie. En daarom beantwoord ik alleen maar vragen die de mensen slapeloze nachten bezorgen. Jongeman,' vervolg ik, 'wees zo vriendelijk mij te vertellen waarover je slapeloze nachten hebt?' Daarop antwoordt hij prompt: 'Ach, die kwestie met mijn vriendin. Zij is in verwachting en we kunnen nog niet trouwen.' 'Zo,' zeg ik, 'dat bezorgt je slapeloze nachten. Laten wij daar dan over praten!' 'Ja, maar,' hakkelt hij, 'heeft dat dan iets met christendom te maken?' 'O,' zeg ik, 'dat probleem van die steen heeft niets met het christendom te maken, maar

juist die zaak met dat meisje! Je bent schuldig geworden! Je hebt Gods gebod overtreden. Je bent te ver gegaan! En nu zit je te piekeren hoe je je door een nog grotere zonde van die affaire kunt afmaken. Je bent vastgelopen in schuld en zonde. Je kunt alleen geholpen worden, als je je omkeert naar de levende God – berouw hebt – en zegt: Ik heb gezondigd! Dan is er een Verlosser die je eruit kan helpen.' En de jongeman luistert. Opeens gaan zijn ogen open: 'Jezus interesseert Zich voor mijn schuldige geweten! Jezus kan mij helpen! Hij is de redding voor mijn bedorven leven!' Begrijpt u: hij wilde de weg van het verstand gaan. Maar dat was volkomen dwaasheid. Toen echter zijn geweten geraakt werd, toen werd het opeens duidelijk. Begrijpt u wat ik bedoel? Wij verkrijgen de zekerheid van het heil niet via het beantwoorden van spitsvondige vragen, maar doordat wij ons geweten recht doen en eindelijk eens gaan zeggen: 'Ik heb gezondigd.' Dan ontdek je de Verlosser die aan het kruis hangt. En dan kun je ervaren dat je zonden vergeven zijn, en verder dat Hij je heeft aangenomen. Die weg loopt via het geweten – en niet via het verstand.

Als je tot heilszekerheid wilt komen, dan moet je – mag ik het zo uitdrukken – een zeker risico nemen. Er zijn in vele kerken gekleurde glas-in-lood ramen. Wanneer u die op klaarlichte dag van buiten bekijkt, dan zien ze er donker uit, dan herkent u nauwelijks iets van de kleuren. Maar wanneer u een kerk binnengaat, dan schitteren die kleuren opeens. En net zo is het met het christelijk geloof: zolang ik het van de buitenkant blijf bekijken, begrijp ik er niets van! Dan is alles donker. Ik moet naar binnen gaan! Ik moet het met Jezus wagen! Ik moet me aan die Heer overgeven, toevertrouwen! Dan wordt alles duidelijk! Het is maar één

stap van de dood naar het leven, en dan begrijp je het hele christendom.

Terwijl Jezus predikte, luisterden duizenden naar Hem. Opeens zegt Hij iets vreselijks: 'Zoals jullie nu zijn, kunnen jullie het Rijk van God niet binnengaan. Jullie moeten wedergeboren worden! Jullie menselijke natuur, ook de beste, is ongeschikt voor het Koninkrijk van God!' Dan staan er achteraan een paar mannen op, die zeggen: 'Kom we gaan! Niet te geloven wat Hij zegt!' En dan gaan die drie mannen. Dat zien zes vrouwen en die zeggen: 'Die mannen gaan. Kom, dan gaan wij ook!' En dan gaan die vrouwen ook. Dat zien een paar jongens en die zeggen: 'Die mannen gaan, die vrouwen gaan. Kom mee, dan gaan wij ook.' En opeens brokkelt de zaak af. Dat moet vreselijk zijn.

Ik stel mij wel eens voor hoe het zou zijn, als onder mijn prediking de toehoorders zouden opstaan en één voor één de zaal zouden verlaten en dat ik opeens alleen over zou zijn met een paar getrouwen. Zo was het bij Jezus. Vreselijk! Opeens is Jezus alleen. Duizenden zijn weggelopen, terwijl Hij sprak. Zij willen niet meer naar Hem luisteren. Alleen de twaalf discipelen zijn er nog. Als ik Jezus was geweest, zou ik hebben gesmeekt: 'Toe, blijven jullie toch tenminste nog hier! Laat mij niet in de steek!' Maar Jezus doet het anders. Weet u wat Hij zegt? Hij zegt: 'Jullie mogen ook weggaan, als je wilt!' Er is in het Rijk van God geen dwang. Het Rijk van God is het enige Rijk waar geen politie is! Het Rijk van God is de meest vrijwillige zaak die er is! 'Jullie mogen ook gaan, toe maar!' Dat zegt Jezus tegen zijn discipelen. En de discipelen aarzelen wellicht even. Als er zesduizend mensen weglopen, dan ga je graag mee. En zo willen de discipelen misschien ook wel graag meelopen, temeer omdat de

Here Jezus nog zegt: 'Toe, ga maar!' Hij zet de deuren wijd voor hen open: 'Jullie mogen ook! Jullie mogen verloren gaan! Jullie mogen goddeloos zijn! Jullie mogen naar de hel lopen! Zoals je wilt!'

Dan gaat Petrus staan en denkt een ogenblikje na: 'Waar moet ik dan heen gaan? Waarheen? Een leven met moeite en inspanning of een leven in het slijk van de zonde? En aan het eind daarvan staan dood en hel. Dat is toch allemaal niks!' Dan valt zijn blik op Jezus en één ding staat voor hem als een paal boven water: 'Alleen een leven met Jezus is de moeite waard!' Dan zegt hij: 'Waar zullen wij heengaan, Jezus? Waarheen? U hebt woorden van eeuwig leven en wij hebben geloofd en erkend (hoort u het: zekerheid!) dat U bent de Christus, de Zoon van de levende God. We blijven bij U!'

Beste vrienden, zo kom je tot zekerheid. Je bekijkt de levenswegen en erkent: Jezus is de enige kans voor ons! O, ik zou willen dat u ook zo'n stralende zekerheid verkreeg: 'Wij hebben geloofd en erkend dat U bent de Christus, de Zoon van de levende God.' En ten slotte zou ik nog een bijzonder woord willen richten tot degenen onder u, die met het geloof een begin hebben gemaakt, die hun hart aan Jezus hebben geschonken en toch zeggen: 'Ik heb geen heilszekerheid. Hoe krijg ik heilszekerheid? Ik zie in mijn leven voortdurend nog zoveel zonde!' Tegen die serieuze mensen zou ik willen zeggen: Denkt u dat je pas heilszekerheid kunt hebben wanneer je zonder zonde bent? Dan moet u wachten tot in de hemel. Ik heb tot mijn laatste dag, ja tot de laatste ademtocht van mijn leven, het bloed van Jezus nodig tot vergeving van mijn zonden!

U kent het verhaal van de verloren zoon. Die komt thuis

en zegt: 'Ik heb gezondigd!' En dan neemt zijn vader hem in zijn armen en er wordt feest gevierd. En nu zie ik voor me wat er gebeurt. De volgende morgen gooit die zoon per ongeluk een beker op de grond. Hij was bij zijn varkens geen gedekte tafel gewend. Hij stoot dus per ongeluk die beker van tafel. En als hij op de grond klettert en in stukken ligt, vloekt hij: 'Ver...!' Smijt zijn vader hem er nu uit: 'Donder op! Terug naar de varkens jij!' Gelooft u dat? Welnee! Maar zijn vader zegt: 'Aangenomen is aangenomen!' Hij zegt wel: 'Zoon, dat doen we niet. We gaan ons best doen dat je de bekers heel laat en niet vloekt en langzamerhand went aan de gewoonten van het huis!' – maar hij stuurt hem niet terug naar de varkens. Wanneer een mens het eigendom wordt van Jezus, dan doet hij de vervelende ontdekking: de oude natuur is er nog! En er zijn nog nederlagen! Maar als u na uw bekering een nederlaag lijdt, dan moet u niet meteen wanhopig worden, maar op uw knieën vallen en drie zinnetjes bidden. Ten eerste: 'Ik dank u Heer, dat ik u nog steeds toebehoor!' Ten tweede: 'Vergeef mij door uw bloed!' En ten derde: 'Maak mij vrij van mijn oude natuur!' Maar als eerste: 'Ik dank U Heer dat ik U nog steeds toebehoor!'

Heilszekerheid bestaat hierin dat ik weet: Ik ben thuisgekomen en voer nu de strijd van de heiliging, als iemand die thuisgekomen is en niet als iemand die er steeds weer in- en uitvliegt. Wanneer er gepredikt wordt: 'Je moet het heil iedere dag opnieuw grijpen!' dan is dat een afschuwelijke prediking. Mijn kinderen behoeven niet iedere morgen bij me te komen en te vragen: 'Papa, mogen wij vandaag weer jouw kinderen zijn?' Zij zijn mijn kinderen! En wie een kind van God geworden is, die is een kind van God en voert zijn strijd om de heiliging *als* kind van God! En nu

wens ik u van ganser harte de stralende zekerheid toe van de kinderen Gods!

Is het christendom een privé-aangelegenheid?

Dat zijn woorden die je telkens weer hoort: 'Godsdienst is een privé-aangelegenheid!' Is dat juist? Laten we de vraag stellen: 'Is het christendom een privé-aangelegenheid?' – of beter nog: 'Is christen zijn een privé-aangelegenheid?'

Voordat ik deze vraag beantwoord, wil ik een wedervraag stellen. Denkt u eens aan een geldstuk van vijf mark. Wat staat daarop afgebeeld? Een vijf of een adelaar? Antwoord: 'Allebei! Het vijfmark-stuk heeft twee kanten.' Precies zo ligt het bij de vraag: 'Is het christen zijn een privé-aangelegenheid?' Antwoord: 'Ja en nee. Allebei!'

Het echte, levende christen zijn heeft twee kanten: een persoonlijke en een algemene, openbare kant. En waar één van beide ontbreekt, is het niet in orde!

Ik wil u nu die beide kanten van een echt, door de Heilige Geest bewerkt, christen zijn laten zien.

1. Christen zijn heeft een zeer persoonlijke kant

Om u dat duidelijk te maken, wil ik beginnen met een klein verhaal. Er zei eens iemand tegen mij dat ik een 'verhaaltjesverteller' ben. Toen antwoordde ik: 'Dat is geen schande. Ik heb altijd de grote angst dat de mensen in de kerk in slaap vallen. Maar als ik tussendoor verhaaltjes ver-

tel, dan vallen zij niet in slaap!' Bovendien bestaat het hele leven toch uit verhalen – en niet uit theorie. In het land van Ravensberg heeft in de negentiende eeuw een geweldige opwekkingsprediker geleefd: Johann Heinrich Volkening. Door de prediking van Volkening is het land rondom Bielefeld, het land van Ravensberg, inderdaad totaal veranderd. Die Volkening werd op zekere avond bij een rijke boer geroepen. Deze had een grote boerderij en was een rechtschapen en hard werkend man. Maar die opwekkingspreken haatte hij uit de grond van zijn hart. Hij bedankte ervoor om een zondaar te zijn. Hij hoefde geen Verlosser voor zondaren aan het kruis. Hij zei: 'Ik doe wel en zie niet om.' Volkening wordt bij hem geroepen omdat de boer doodziek is. Hij wil Avondmaal vieren. En Volkening gaat naar hem toe.

Volkening was groot van postuur en zijn lichtblauwe ogen waren heel opvallend. Hij gaat dus bij het bed van die boer staan, kijkt hem lange tijd zwijgend aan en zegt dan: 'Heinrich, ik vrees het ergste, ik vrees het ergste voor je. Zoals het nu gaat, ben je niet op weg naar de hemel, maar linea recta op weg naar de hel.' Dat zegt hij, draait zich om en vertrekt. Nu, die rijke boer is woest en raast: 'En dat is een predikant! Is dat christelijke liefde?' Dan komt de nacht. De ernstig zieke boer ligt wakker. In zijn geweten knaagt het: 'Je bent niet op weg naar de hemel, maar op weg naar de hel! Stel dat dat waar is!' En dan schieten hem allerlei zonden te binnen. Hij heeft God niet geëerd. En hij heeft zo nu en dan op een slimme manier andere mensen bedrogen. In de nachten die volgden, overvalt echte vrees hem. Hij wordt heel erg onrustig. Hij ziet opeens dat er veel schuld in zijn leven is en dat hij absoluut geen kind van God is. Nu wil hij in alle ernst omkeren. Drie dagen later stuurt hij zijn

vrouw weer naar Volkening: 'Vrouw, haal Volkening!' Het is 's avonds laat. Volkening komt direct. De boer zegt in grote onrust: 'Dominee, ik geloof dat ik moet omkeren!' 'Ja,' antwoordt Volkening, 'het gaat niet meer zo snel als je op leeftijd komt! In de nood roepen ze, maar berouw... daar weten ze niet van! Het moet heel anders.' Volkering zegt dat, draait zich om en vertrekt. Nu is de boer pas echt verschrikkelijk kwaad. U zou toch ook allemaal woedend zijn op zo'n dominee, of niet? Uiteindelijk zou het een dominee ook beter staan, als hij op vriendelijke toon zou spreken met een rijke boer. En bovendien ziet het er naar uit dat de man niet lang meer zal leven. Maar Volkening was een man die voor God stond, een man die wist wat hij zei. Drie dagen heeft het nog geduurd tot de boer in vreselijke gewetensnood kwam. Toen wist hij: 'Ik ga sterven! En waar zijn in mijn leven liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, eerbaarheid geweest?' Hij had zijn leven lang de Verlosser veracht, die voor hem gestorven was. Hij had Hem weggejaagd, die in zijn liefde voor hem stond. Hij ziet zichzelf aan de rand van de hel en is ten einde raad. 'Vrouw,' vraagt hij, 'haal de dominee!' Die werpt tegen: 'Ik ga niet meer! Hij helpt je toch niet!' 'Vrouw, haal hem! Het gaat niet goed!' Dan gaat zijn vrouw. Als Volkening komt, treft hij een man aan die het begrepen heeft: 'Vergis je niet, God laat niet met zich spotten, want wat een mens zaait zal hij oogsten!' Volkening schuift een stoel bij het bed en vraagt: 'Wel, gaat het op de hel aan?' 'Ja, het gaat op de hel aan!' Dan zegt Volkening: 'Heinrich, laten we naar Golgota gaan! Ook voor jou is Jezus gestorven!' En nu vertelt hij in de meest vriendelijke en warme bewoordingen hoe Jezus zondaren redt. Maar

daartoe moeten wij eerst ook in onze eigen ogen zondaren zijn geworden. Er moet eerst een einde komen aan het 'Ik doe wel en zie niet om!' Eerst moet je in de waarheid staan. Dan kan Jezus redden! En dan ziet de boer het opeens in: 'Jezus is voor mij aan het kruis gestorven! Hij betaalt voor mijn zonden! Hij kan mij de gerechtigheid schenken die als enige geldigheid heeft voor God!' En voor het eerst bidt de boer oprecht: 'God, wees mij zondaar genadig! Heer Jezus, red mij van de rand van de hel!' Volkening gaat zachtjes de kamer uit. Hij verlaat een man die Jezus aanroept. Volkening is gerust, want er staat drie maal in de Bijbel: 'Wie de naam Jezus aanroept, zal behouden worden.' Als hij de volgende dag terugkomt vindt hij een man, die vrede heeft met God. 'Hoe staat het, Heinrich?' En Heinrich antwoordt: 'Hij heeft mij aangenomen – uit genade!' Er is een wonder gebeurd!

Zo beleefde een trotse boer zijn wedergeboorte. Op een nacht komt een geleerd man naar Jezus toe en zegt: 'Jezus, ik zou graag met U over religieuze vragen discussiëren.' Daarop antwoordt Jezus: 'Er wordt hier niet gediscussieerd! Niemand kan het Rijk van God binnengaan, tenzij hij opnieuw geboren wordt!' 'Wat?' vraagt die man. 'Ik kan toch niet weer een klein kind worden en opnieuw in de moederschoot gaan, om geboren te worden!' Maar Jezus blijft erbij: 'Tenzij iemand geboren wordt uit water en geest, kan hij het Koninkrijk van God niet binnengaan!' Dat is de persoonlijke kant van het christen zijn: dat een mens door de enge poort tot het leven komt, dat hij wedergeboren wordt door het grote wonder van God. Het zijn niet zo maar wat onbelangrijke theologische zaken die ik u vertel, maar het gaat om uw eeuwige behoud.

Het zou kunnen zijn dat er bij uw sterfbed geen Volkening is. Bij de wedergeboorte behoort, dat ik eindelijk voor God toegeef dat ik een verloren mens ben en dat mijn hart boos is. Bij de wedergeboorte behoort het verlangen naar Jezus, de enige Verlosser van de wereld. Bij de wedergeboorte behoort de oprechte bekentenis tegenover de Heer: 'Ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen U.' Bij de wedergeboorte behoort het geloof: 'Zijn bloed maakt mij rein van alle zonde. Hij betaalt voor mij en schenkt mij de gerechtigheid die geldigheid heeft voor God.' Bij de wedergeboorte behoort de duidelijke, vastberaden overgave aan Jezus. En bij de wedergeboorte behoort dat de Heilige Geest tegen u zegt: 'Je bent nu aangenomen!' De Bijbel noemt dat 'verzegeling'. Zonder wedergeboorte komt u het Koninkrijk van God niet binnen! Maar wie een kind van God geworden is, die wéét het ook. Beste mensen, als ik bijna verdrink en iemand haalt mij uit het water, dan weet ik toch dat ik gered ben, als ik op het droge ben en weer rustig kan adem halen!

Dat is de persoonlijke kant van het christen zijn. Dat moet iedereen helemaal alleen doormaken, om van de dood tot het leven te komen. Het is een wonder, wanneer ik terugkijk en eraan denk hoe ik zelf het eigendom van Jezus ben geworden. Ik leefde ver van God en in vele zonden. Maar toen kwam Jezus in mijn leven. En nu behoor ik Hem toe en ik zou nog wel een leven lang willen besteden om mensen te waarschuwen voor hun ondergang, zodat ze Jezus gaan aanroepen. Ik smeed u: rust u niet voordat u weet wat het is te kunnen zeggen dat u het eigendom bent van de Heiland. Nu is die wedergeboorte niet het einde, maar het begin van het persoonlijke christen zijn. Daarna

gaat die persoonlijke kant van het christen zijn verder.

Vanaf mijn bekering heb ik – dat kan ik u verzekeren – geweten: Nu moet ik beslist iedere dag de stem van mijn Vriend horen! Zo begon ik de Bijbel te lezen. Tegenwoordig denken de mensen dat alleen een dominee de Bijbel leest. In de nabijheid van mijn huis in Essen is een park. Daar ga ik 's morgens graag heen en lees zo bij het heen en weer lopen in de Bijbel. De mensen die in de buurt wonen, kunnen mij daarbij zien. En onlangs zei iemand tegen me: 'Ik zie u altijd wanneer u uw brevier leest.' Brevier lezen, dat doen de katholieke priesters. Hij kon zich helemaal niet indenken dat een predikant een boek leest dat voor iedereen is. Iedereen kan de Bijbel lezen!

Wanneer ik met jongelui uit Essen op vakantie ben, komen wij nog voor het ontbijt bij elkaar voor een kwartier stille tijd. Dan zingen wij eerst een ochtendlied en luisteren naar de tekst van die dag. Aansluitend geef ik nog een bijbelvers. Dan gaat ieder op een stil plekje zitten en leest de bijbeltekst voor zich. Dat doen mensen die een begin hebben gemaakt met Jezus, die een begin hebben gemaakt met hun geloofsleven, ook thuis, omdat zij niet kunnen leven zonder de stem van de Goede Herder te horen en met Hem te spreken. Nu vraag ik u: beleef die persoonlijke kant van uw christen zijn eens, door het Nieuwe Testament te gaan lezen! Een kwartier stille tijd 's morgens of 's avonds! En wanneer u uw Nieuwe Testament weer dichtslaat, dan vouwt u uw handen en zegt: 'Heer Jezus, nu moet ik met U spreken. Ik heb veel plannen voor vandaag. Help mij daarbij. Bewaar mij voor mijn lievelingszonden! Geef mij ook liefde tot de ander! Geef mij uw Heilige Geest!' Bid toch, spreek met Jezus! Hij is er! Hij hoort u! Dat behoort ook tot

de persoonlijke kant van een levend christen zijn, dat een christen met zijn Heer spreekt.

Onlangs zei ik tegen een meneer die tot geloof gekomen was: 'U moet dagelijks een kwartier stille tijd houden met Jezus!' Daarop zei hij: 'Maar ik ben toch geen dominee. Die heeft daar tijd voor. Maar ik? Ik heb vreselijk veel te doen.' Ik antwoordde: 'Luister eens! Uw werk komt toch nooit klaar, of wel?' 'Het komt nooit klaar!' gaf hij toe. 'Ziet u,' zei ik, 'dat komt omdat u geen stille tijd houdt. Als u er een gewoonte van maakt 's morgens met Jezus te spreken, steeds een paar verzen in de Bijbel te lezen en vervolgens te bidden, dan zult u het meemaken dat u opeens splendorwijs klaarkomt met uw werk.'

Ja, hoe meer u te doen hebt, des te meer hebt u dat kwartier stille tijd nodig. Later groeit het misschien wel uit tot een half uur, waarin u de dingen die u bezighouden eerst aan uw Heiland voorlegt. Opeens gaat alles beter. Ik spreek uit ervaring. Soms kan het ook wel eens zo gaan: ik sta op – en dan gaat de telefoon al. Dan ligt de krant er. En dan rinkelt de telefoon weer. En dan komt er alweer iemand bij me op bezoek. De hele dag ben ik gejaagd. Het klikt niet. Opeens schiet er door mij heen: Maar ik heb nog niet eens met Jezus gesproken! En Hij is ook nog niet aan het woord gekomen! Dan kan er immers ook niets van terecht komen!

Begrijpt u: de stilte met Jezus behoort tot de heel persoonlijke kant van het christen zijn!

Tot die heel persoonlijk kant van het christen zijn behoort ook dat je dagelijks je vlees en bloed kruisigt. Ik heb in mijn leven veel mensen gesproken. En die hadden eigenlijk allemaal wat te klagen. Vrouwen klagen over hun man. Mannen klagen over hun vrouw. Ouders klagen over hun

kinderen. Kinderen klagen over hun ouders. Probeert u het volgende maar eens: Als u met uw wijsvinger naar iemand wijst: 'Het is zijn schuld dat ik niet gelukkig ben!' dan wijzen er op datzelfde ogenblik altijd drie vingers naar uzelf! Als u eerst eens een kwartier stille tijd houdt, dan laat Jezus u zien dat alle ongeluk aan uzelf ligt. Uw huwelijk klikt niet, omdat u niet wandelt voor God. Uw zaken klikken niet, omdat u niet wandelt voor God. Christenen moeten iedere dag leren hun natuur te kruisigen.

Nu wil ik nog iets persoonlijks vertellen. Ik heb juist acht dagen met vijftig medewerkers van het jeugdwerk in Essen een week vakantie gehad. Het was onbeschrijfelijk fijn. Wij waren zo gelukkig met elkaar, dat ik het helemaal niet verwoorden kan. Het was allemaal zo gezegend. En toch waren er af en toe moeilijkheden. Maar voordat wij op de laatste dag Avondmaal vierden, gebeurde het dat opeens de één naar de ander toeging en zei: 'Zeg, vergeef me dat en dat!' Ik moest zelf naar drie mensen toegaan om te zeggen: 'Vergeef me dat ik zo tegen je te keer ben gegaan!' Toen antwoordde er één: 'Maar u had gelijk!' 'Vergeef het me, desondanks,' zei ik. Begrijpt u: het is moeilijk voor me, als ik mij moet verootmoedigen voor een jongen van twintig jaar. Maar ik had geen rust voordat ik het gedaan had.

Als u in de stilte gaat met Jezus, dan leert u ook iedere dag uw natuur te kruisigen. En dan wordt het fijn om u heen! Dat behoort tot de heel persoonlijke kant van het christen zijn. En als u daar niets van afweet, houd dan alstublieft op u christen te noemen.

Ik loop dikwijls over straat en bedenk dan het volgende: veel mensen die ik tegenkom, zijn wel christelijk en betalen hun kerkelijke bijdrage. Als ik nu zo iemand zou aan-

houden en vragen: 'Pardon, bent u christen?' dan zou ik als antwoord krijgen: 'Natuurlijk! Ik ben toch geen moslim!' Maar als ik dan dóór zou vragen: 'Hebt u wel eens niet kunnen slapen van vreugde over het feit dat u christen bent?' dan zou ik als antwoord krijgen: 'Bent u niet goed wijs?' Zo is het toch vaak: christendom zonder vreugde over het christen zijn! Men sputtert hoogstens wanneer de kerkelijke bijdrage betaald moet worden. Er is geen spoor van vreugde. Maar vanaf het ogenblik dat u de wedergeboorte beleeft, ervaart u wat het betekent: 'Verblijdt u in de Heer te allen tijd, en nogmaals zeg ik u: verblijdt u!'

Vrienden, ik heb mijn jongelui onlangs een geweldig woord uit de Bijbel meegegeven: 'Voor u echter, die mijn naam vreest zal de zon der gerechtigheid opgaan – dat is Jezus – en heil onder uw vleugelen!' Fijn is dat! En weet u hoe het verdergaat? Zo: 'En gij zult ingaan en uitgaan en huppelen als jonge kalveren.' Prachtig uitgedrukt! Ik tref maar zelden christenen die van vreugde in hun Heer 'huppelen als jonge kalveren'. Waar ligt het toch aan dat wij dat niet kunnen? Hieraan dat wij helemaal geen echte christenen zijn! Ik denk aan mijn eigen moeder. Bij haar was iets te zien van die uitbundige vreugde in de Heer. En ik denk aan vele anderen, die ik als blije christenen heb leren kennen. En nu ik ouder en ouder word, wil ik ook de vreugde in de Heer steeds meer ervaren. Ja, maar daarvoor moet je ernst maken met je christen zijn en niet slechts een beetje christelijkheid hebben!

Zo, dat was dan de ene kant van het christen zijn. 'Is christen zijn een privé-aangelegenheid?' Ja, christen zijn is een hoogst persoonlijke zaak!

Maar nu kom ik bij de andere kant van dat vijfmarkstuk.

Tegelijkertijd heeft het echte levende christen zijn een kant die openbaar is, die iedereen kan zien.

2. Christen zijn is een openbare aangelegenheid

De openbare kant van het christen zijn bestaat allereerst hierin, dat iemand zich aansluit bij een gemeenschap van christenen. Echte christenen sluiten zich aan bij hen die ook christen willen zijn! Iedere zondag zijn er kerkdiensten. Waarom bent u daar niet? 'Ja,' antwoordt u, 'ik luister naar de dienst op de radio. En ik kijk naar een dienst op de televisie.' Nu wil ik hier niets over de zieken zeggen. Ik hoop dat zij genieten van de uitgezonden kerkdiensten. Maar uw christen-zijn is wel erg armetierig, als het u niet naar de kerk brengt, naar de plaats waar christenen bijeenkomen. Dat hoort erbij.

Omstreeks het jaar 300 na Christus – dat is dus een hele tijd geleden – zat op de keizerlijke troon van het grote Romeinse Rijk een geweldige man: Diocletianus. Hij was slaaf geweest, werd later vrijgelaten en had zich opgewerkt tot keizer van het grote Romeinse Rijk. In die tijd was het christendom reeds wijdverbreid. Keizer Diocletianus wist wel dat zijn voorgangers de christenen vervolgd hadden. Maar hij zei bij zichzelf: 'Zo dwaas ben ik niet dat ik die beste mensen ga vervolgen. Die mogen geloven wat ze willen. Bij mij kan iedereen de godsdienst belijden die hij wil.' Dat was voor een keizer een uitzonderlijk maar heel juist standpunt, want vorsten willen altijd graag ook over het geweten van hun onderdanen regeren. Nu had keizer Diocletianus een jongere mederegent, genaamd Galerius. Die zou eens zijn opvolger worden. En die Galerius had op zekere dag on-

geveer als volgt tot Diocletianus gesproken: 'Luister eens, Diocletianus. Het wordt een grote chaos als die christenen de overhand krijgen. Die praten namelijk voortdurend over hun koning Jezus. Wij moeten iets tegen hen ondernemen!' 'Ach!' antwoordde Diocletianus, 'val me daarmee alsjeblieft niet lastig! Al tweehonderdvijftig jaar vervolgen mijn voorgangers de christenen en ze zijn niet van hen afgekomen. Daar begin ik niet aan.' En dat was verstandig van hem. Maar Galerius bleef maar zeuren: 'Ja, maar die christenen zijn zo apart. Ze zeggen dat ze de Heilige Geest hebben, die anderen niet zouden hebben en dat zij voor eeuwig behouden zijn maar de anderen niet. Dat is hoogmoed. U moet er iets tegen doen!' Toch wees Diocletianus hernieuwde christenvervolgingen opnieuw van de hand. Maar van die Galerius was hij minder snel af dan hij dacht. En tenslotte werd Diocletianus murw en verklaarde: 'Goed, dan zullen wij alleen de christelijke samenkomsten verbieden.' Zo werd er een bevel uitgevaardigd: 'Iedereen die dat wil, mag christen zijn. Alleen mogen christenen geen bijeenkomsten houden. Op overtreding van het gebod staat de doodstraf.' Ieder voor zich mocht christen zijn, zogezegd als privé-aangelegenheid, maar ze mochten niet samenkomen! Toen kwamen de oudsten van de christenheid bij elkaar en beraadden zich: 'Wat doen we? Zullen we niet liever toegeven? Ieder kan immer in zijn eigen huis doen wat hij wil. Daar valt immers niemand hem lastig.' En nu is het buitengewoon interessant dat deze christenen uit die tijd van vervolgingen hebben gezegd: 'Dat mensen bij elkaar komen om te bidden, te zingen, te prediken, te luisteren en te offeren, dat behoort gewoon bij het christen zijn. Wij gaan door!' Toen zetten zij de samenkomsten der gemeente voort. Maar Galerius

zei triomfantelijk: 'Zie je nou wel, Diocletianus! Het zijn staatsvijanden! Zij kunnen niet gehoorzamen!' En toen brak er een tijd aan van de meest gruwelijke christenvervolgingen. Velen zijn gezwicht en zeiden: 'Je kunt toch ook thuis christen zijn! Wij gaan niet naar de samenkomsten!' En ze hebben het er levend afgebracht. Maar de christengemeente zei: 'Dat zijn afvalligen. Wie niet naar de christelijke bijeenkomst gaat, is afvallig!'

Dat moet je eens tegen christenen in onze tijd zeggen. Er zijn veel van die afvalligen in het huidige christendom! Die christenen van vroeger hadden gelijk, toen ze zich verzetten tegen het decreet van de keizer! In de Bijbel staat heel duidelijk: 'Laten wij onze bijeenkomsten niet verzuimen, zoals sommigen plegen te doen!' In onze tijd zouden we moeten zeggen: '...zoals velen plegen te doen.' En daarom vraag ik allen die hier zijn: Sluit u aan bij hen die serieus christen willen zijn!

Er zijn vele mogelijkheden om je ergens bij aan te sluiten. Er is de kerkelijke gemeente. Er zijn huisgemeenten. Er zijn bijbelkringen. Er zijn jeugdkringen. Ik vraag u van harte: zoek de gemeenschap! Een Fransman zei eens tegen me: 'De een eet graag haring en de ander gaat graag naar de kerk.' Nee, zo liggen de zaken niet! Het is veel erger: de één is voor eeuwig verloren en de ander sluit zich aan bij christenen. Zo liggen de zaken! En wanneer u werkelijk in Jezus' voetsporen wilt treden, dan moet u naar een predikant gaan en hem vragen: 'Bij wie kan ik me aansluiten? Waar kan ik meer over Jezus horen?' En dan moet u daar naar toe gaan waar u echt over de Heiland hoort! Er zijn overal mensen die de Heer Jezus liefhebben. Wellicht zijn het er weinige. Het is misschien wel een apart soort mensen. Maar uw christen

zijn is dood, als u geen deel hebt aan de gemeenschap van christenen!

Bij de samenkomsten van christenen behoren altijd vier onderdelen: Ten eerste het zingen. Ten tweede het luisteren. Ten derde het bidden. En ten vierde het offeren. Dat hoort bij een christelijke bijeenkomst. Dat deden de eerste christenen reeds. Dat zijn levensuitingen van een leven uit God.

Alleen daar is christendom waar mensen met anderen samenkomen. In de Bijbel staat zelfs: 'Wij weten dat wij van de dood zijn overgegaan naar het leven, daar wij de broeders liefhebben.' Het betekent immers: wie niet met andere christenen optrekt, die is geestelijk nog dood!

Ik vergeet nooit het prachtige begin in mijn eerste gemeente in Bielefeld, waar ik in een bepaalde wijk als hulp-prediker werkzaam was. Er kwamen slechts weinig mensen in een zaal bijeen voor de kerkdienst. Maar toen zorgde God ervoor dat ik op een zaterdagavond in het 'Rode Volkshuis' een gedachtenwisseling had met vrijdenkers, tot 's nachts één uur. Om één uur gooide de waard van het 'Rode Volkshuis' ons eruit. Het regende. Het was voor het eerst dat ik ongeveer honderd mannen, fabrieksarbeiders uit mijn wijk, om me heen verzameld had. We stonden onder een lantaaripaal. Die mannen stelden vragen en ik gaf antwoord. Wij spraken lange tijd over Jezus, dat Hij uit een andere wereld kwam. We hadden het er uitgebreid over gehad dat zij ongelukkig waren, dat het niet klopte dat zij geen zonde hadden, en dat zij in wezen wel geloofden dat er een eeuwigheid en een gericht van God is. Om twee uur zei ik: 'Nu ga ik naar huis, mensen. Morgen vroeg om half tien houd ik een kerkdienst. Ik weet dat jullie best zouden wil-

len komen, maar dat de één voor de ander niet durft.' Het waren allemaal Westfalen. Voor mij stond arbeider B. Hij was ongeveer vijfendertig jaar en een echte Westfaal.

'Ik bang voor een ander?' werpt hij tegen. 'Hoe kom je erbij?' Ik antwoord: 'Man, kalm toch! Er staat je maandag nog wat te wachten in de fabriek, als jij op zondag naar de kerk gaat. En daar ben jij bang voor!' 'Ik ben niet bang!' verklaart hij nogmaals. Ik zeg nog eens: 'Man, je zou graag komen, maar...'. 'Goed!' zegt hij, 'ik kom morgen vroeg – met een gezangenboek onder m'n arm.' En zondagmorgen – een paar uur later dus – marcheert die Westfaal door de straten en komt naar de kerkdienst.

Nu kende iedereen elkaar in die wijk. Maandagavond komt hij naar me toe en zegt: 'U had gelijk. In de fabriek hebben ze zich vreselijk opgewonden dat ik naar de kerk was geweest. En toen heb ik gemerkt wat dat voor een terreur is. We hebben de mond vol over vrijheid en zijn toch jammerlijke slaven van de mensen. Ik heb alles voor ze neergesmeten, ook hun vrijdenkersboek. En vertelt u me nu alstublieft meer over Jezus!'

Dat was de eerste, die zich duidelijk bekeerde. Begrijpt u: het begon daarmee dat hij naar de kerk ging, naar die arme, kleine gemeente. Toen er één standhield, kwamen ook anderen. Toen was er een bres geslagen. God gaf daarna nog vele levens. Maar het was voor mij destijds boeiend dat voor deze arbeiders de beslissing viel, toen ze naar ons toekwamen, naar een gemeenschap van christenen.

Ik bezweer u ter wille van uw eeuwig behoud – ik ben geen propagandist van de kerk en de dominees, en ook niet van de gemeenten en de leidinggevende broeders, maar het gaat mij in de allereerste plaats om uw eeuwige

redding – sluit u aan bij een gemeenschap van christenen!

En het tweede wat tot de openbare kant van het echte christen zijn behoort is, dat je hetgeen je in Jezus bezit ook met de mond belijdt.

Wij in Duitsland zijn in een krankzinnige situatie terechtgekomen. Bij ons moet iedereen kerkbelasting betalen. Men denkt: 'Ik betaal mijn kerkelijke belasting en daarmee wordt de verbreiding van het Evangelie aan de dominee overgedragen. Mij gaat het niet meer aan.' Soms wens ik wel eens dat er aan al dat stompzinnige betalen van kerkbelasting een eind moet komen, opdat christenen, discipelen van Jezus weten: het is niet alleen een zaak van de dominee dat Jezus' naam bekendgemaakt wordt. Het is ook onze zaak, in het bedrijf, op kantoor, op school. Bent u er ooit wel eens openlijk voor uitgekomen: 'Het is waar dat Jezus leeft! Het is verkeerd om te vloeken! Het is een schande voor God, dat hier gore moppen getapt worden!' Hebt u wel eens betuigd: 'Ik behoor aan Jezus toe!' Daar zouden de mensen van ophoren. Ik wil u dit vertellen: zolang wij niet de moed hebben onze Heiland te belijden, zolang zijn we helemaal geen echte christenen! Jezus zegt, luister goed: 'Wie mij belijdt voor de mensen, hem zal ook ik belijden voor mijn hemelse Vader. Maar wie Mij verloochenen zal voor de mensen die zal ook Ik verloochenen voor mijn Vader, die in de hemelen is.' Dat moet verschrikkelijk zijn wanneer er op de dag van het oordeel christelijke mensen komen die zeggen: 'Heer Jezus! Ik heb ook in U geloofd!' – en Jezus tot de Vader zegt: 'Ik ken hen niet!' 'Heer Jezus, ik was toch...' 'Ik ken je niet! Je buurman heeft niet eens geweten dat hij voor eeuwig verloren zou gaan! Jij hebt hem niet gewaarschuwd, hoewel

je zelf de weg naar het leven wist. Je hebt gezwegen in alle talen, toen het er om ging je mond eens open te doen en je Heiland te belijden!' Dan antwoordt u wellicht: 'Ja, maar ik was zelf zo zwak in het geloof!' En dan zal Jezus antwoorden: 'Dan had je je zwakke geloof kunnen belijden! Ook het zwakke geloof heeft een sterke Heer! Overigens hoef je niet je geloof te belijden, maar Mij! Ik ken je niet!' – 'Wie Mij belijden zal voor de mensen, hem zal ook Ik belijden voor mijn hemelse Vader. Maar wie Mij verloochenen zal voor de mensen, hem zal ook ik verloochenen voor mijn Vader die in de hemelen is.' Dat zegt Jezus. En Hij liegt niet! Wanneer zullen we weer eens de moed hebben om onze mond open te doen?

Ik moet nog een voorval vertellen. Ik sprak een paar weken geleden in een stad in het Ruhrgebied. De lezingen waren gearrangeerd door een jonge monteur in een garagebedrijf, mijn vriend Gustav. Die Gustav is een blij en krachtig getuige van Jezus geworden, omdat hij op het beslissende ogenblik geleerd had Jezus te belijden. Op een maandagmorgen is hij in de werkplaats. En dan begint iedereen te vertellen wat hij voor schandalige dingen heeft gedaan op zondag. De één zegt: 'Wij hebben ons zo bezat dat het bier onze ogen uitkwam!' En een ander vertelt verhalen over mooie meiden. 'En waar was jij, Gustav?' wordt er gevraagd. Hij was in die tijd nog leerling-monteur. 'Ik ben 's morgens naar de kerk geweest,' antwoordt hij. 'En 's middags was er jeugdkring van het Weigle-Huis bij dominee Busch.' Dan begint er een enorm gespot en die jonge leerling-monteur weet niet goed hoe hij het heeft. Maar dan, als ze daar met z'n allen, zowel leerling-monteurs als monteurs, hem als mikpunt van hun smalende opmerkingen nemen, wordt

hij opeens woedend van binnen en denkt: Waarom mag je wel openlijk uitkomen voor al je schandelijke praktijken en niet voor je Heiland?! En op dat ogenblik neemt hij zich voor de werkplaats voor Jezus te winnen. Hij begint bij zijn mede-leerlingen en zegt tegen ieder individueel: 'Je bent voor eeuwig verloren! Kom op, ga mee naar het Weigle-Huis naar onze jeugdclub. Daar kun je over Jezus horen!' En toen hij na zijn monteurs-examen naar een andere afdeling ging, was de werkplaats veranderd! Ik heb mij er persoonlijk van overtuigd. Alle jongens kwamen naar onze jeugdkring. Drie van de monteurs zaten op de kring voor jong-volwassenen. In de werkplaats had niemand meer het lef om ook maar één vuile mop te tappen. Als er een nieuweling kwam en gore taal wilde uitslaan, dan werd hij gewaarschuwd: 'Hou je mond, jongen, anders komt Gustav!' Zij hadden respect voor hem gekregen. Op het ogenblik heeft hij een uitstekende baan en is chef van een grote garage. God heeft hem gezegend, in vele opzichten. Ik herhaal: waar blijven de christenen die de moed hebben hun mond weer open te doen en hun Heer te belijden?! Naar de mate waarin wij dat doen, zullen we innerlijk groeien! Is christen zijn een privé-aangelegenheid? Zeker niet! Wij zijn aan de wereld het getuigenis over Jezus verschuldigd! Hou toch op met uw armzalig zwijgen! Anders zal Jezus u niet kennen op de Jongste Dag!

Toen, tijdens het Derde Rijk, mijn jonge mensen van zestien en zeventien jaar in groten getale werden opgeroepen, heb ik ieder van hen een Bijbeltje gegeven en gezegd: 'Luis-ter! Als jullie bij de Arbeidsdienst komen, leg dan meteen de eerste avond je Bijbel op tafel, sla die open waar iedereen bij is en ga erin lezen. Dan zal er van alle kanten commentaar

komen. Maar de tweede dag ben je er doorheen. Wanneer je het niet meteen de eerste dag doet, speel je het niet meer klaar.' En ze hebben het gedaan. De eerste dag kwam de Bijbel op tafel! 'Wat lees jij daar?' 'De Bijbel!' Dat was iedere keer weer een soort handgranaat, want in ons christelijke Duitsland mag iedereen van alles lezen, behalve de Bijbel. En toen gebeurde het bij onze vriend Päule – hij is helaas gesneuveld – dat de volgende morgen, toen hij zijn kast opendeed, zijn Bijbel weg was. Hij keek om zich heen. Een jongen begon te grijnzen. Toen grijnsden de anderen ook. 'Hebben jullie mijn Bijbel gepikt?' vroeg hij. 'Mmmm...'
'Waar hebben jullie mijn Bijbel?' 'Die heeft de adjudant!' Toen wist hij: 'Nu gaat het hard tegen hard.' Na de dienst ging hij 's avonds alleen in een stil hoekje zitten en bad: 'Heer Jezus, ik sta helemaal alleen. Ik ben pas zeventien. Ik vraag U: laat me niet in de steek! Help me voor U uit te komen!' En toen ging hij naar de adjudant en klopte aan. 'Binnen!' De adjudant zat achter zijn bureau. Op het bureau lag Päules Bijbel. 'Wat wil je?' 'Adjudant, ik zou graag mijn Bijbel terughebben. Die is mijn eigendom.' 'Oh!' Hij pakte de Bijbel en bladerde er wat in: 'Zo, is die van jou?! Weet je niet dat dit een heel gevaarlijk boek is?' 'Jawel, adjudant, dat weet ik. De Bijbel is zelfs gevaarlijk als hij achter slot en grendel in een kast ligt. Zelfs dan brengt hij onrust teweeg.' Pats boem! De adjudant richtte zich op: 'Ga eens zitten!' En toen bekende hij: 'Ooit wilde ik theologie gaan studeren.' 'En hebt u daar toen van afgezien, adjudant?' vroeg Päule. Daarna volgde er een fijn gesprek, waarin een man van veertig tegen een jongen van zeventien zei: 'In wezen ben ik doodongelukkig. Maar ik kan niet meer terug. Ik zou teveel moeten opgeven.' En de jongen antwoordde: 'Arme

adjutant, Jezus is toch ieder offer waard!' De adjudant liet de jongen weggaan met de woorden: 'Jij bent een gelukkig mens!' 'Jazeker, adjudant!' bevestigde Päuile – en ging met zijn Bijbel. En in de legerplaats durfde niemand meer iets te zeggen!

Ach, waar blijven de christenen die de moed hebben voor hun zaak te staan?!

Is christen zijn een privé-aangelegenheid? Ja! Wedergeboorte en geloofsleven spelen zich af in het binnenste kamertje van je hart! Is christen zijn een privé-aangelegenheid? Nee! Christenen sluiten zich aaneen tot gemeenten, voor de kerkdienst, voor bijbelkringen aan huis, voor jeugdclubs, enzovoort. Christenen doen hun mond open en belijden hun Heer. De wereld moet merken dat God in Jezus een vuur heeft ontstoken!

Wanneer vergaat de wereld?

Enige tijd geleden had ik een gesprek met iemand uit de industrie. Hij klopte mij op m'n schouder en zei: 'Dominee, dat is mooi, dat u uw jongens tot het goede aanspoort!' Daarop antwoordde ik hem: 'Als ik heel eerlijk ben, moet ik zeggen dat ik daar niet al teveel van verwacht. In de Bijbel staat dat het hart van de mens boos is, van jongs af aan. En dan helpen, denk ik, vermaningen niet veel. Ik wil iets heel anders.' 'Zo, en wat wilt u dan?' 'Ik wil graag dat die jongens het eigendom van Jezus Christus worden en voor tijd en eeuwigheid kinderen van God zijn!' leg ik hem uit. 'Ach,' is zijn reactie, 'dominee, wat zijn dat voor woorden! Laten we alsjeblieft met onze beide benen op de grond blijven staan!' Toen heb ik hartelijk gelachen en gevraagd: 'Op welke grond wilt u dan eigenlijk blijven staan, beste man? Hebt u dan nog niet eens opgemerkt dat de grond onder onze voeten al lange tijd wankel is?'

Ik geloof dat je niet eens directeur van een bedrijf hoeft te zijn om te ontdekken dat de grond onder onze voeten hoogst onvast is geworden. De angst die de mensen van vandaag hebben, is deze: 'Iedereen wil graag zekerheid, maar iedereen voelt dat die nergens te vinden is. De één neemt een bankrekening in Zwitserland, de ander laat een bunker bouwen in Bolivia. Ergens zal toch wel zekerheid

zijn! En toch voelen we allemaal: uiteindelijk is er geen zekerheid! Daardoor is in onze tijd de vraag actueel geworden: 'Hoe moet het verder met de wereld?'

Ja, het is een kenmerk van onze tijd dat wij opnieuw vragen: 'Wanneer vergaat de wereld? Jaren geleden verscheen het toneelstuk 'Die Physiker', van de bekende Zwitserse schrijver Dürrenmatt. Het stuk eindigt hiermee, dat één van de fysici de bijzonder sombere prognose stelt: 'Het is niet tegen te houden, dat de mensheid op zekere dag atoombommen zal gebruiken en zichzelf uitroeit. En dan volgt er letterlijk: 'En ergens cirkelt dan, voor altijd en zonder zin, de radioactieve aarde rond.' Je ziet het gewoon voor je, hoe die uitgestorven, verwoeste aarde zinloos door het heelal cirkelt. Het is op zichzelf reeds opmerkelijk dat een moderne schrijver zo bruut over de ondergang van de wereld spreekt. Maar ik geloof niet dat het zo zal aflopen, dat de radioactieve aarde ergens door het heelal cirkelt. Als ik dat tegen de schrijver Dürrenmatt zou zeggen en hij zou vragen: 'Waaróm gelooft u dat niet? Het is immers niet ondenkbaar dat het zo zal gaan!' dan zou ik hem moeten verklaren: 'Omdat het in de Bijbel anders staat. De Heer Jezus heeft gezegd: 'Het menselijk geslacht zal niet vergaan tot aan het einde.' Daarom zal het niet zo aflopen als u denkt, ook al ligt het voor de hand!'

De vraag is natuurlijk wie wij willen geloven bij onze prognose omtrent de toekomst.

Er zijn twee illegale methoden om zich omtrent de toekomst te vergewissen.

De ene methode is die waar Joseph Goebbels een meester in was. Die bestaat hierin dat ikzelf van alles voor de toekomst bedenk. Ik hoor hem nog zeggen: 'Binnen vijf jaar

zullen de Duitse steden er mooier uitzien dan ooit.' Die methode bestaat dus hierin dat ik mijn eigen idealen projecteer op het donkere scherm dat de toekomst verhult. Meesters in deze methode zijn de zogenaamde Jehovah's Getuigen. In 1925 hingen op alle hoeken van de straten plakkaten met het opschrift: Miljoenen mensen die nu leven zullen niet sterven.' Die leus kwam van de 'Ernstige Bijbelonderzoekers', zoals de organisatie toen nog heette. Maar er zijn in die periode van de wereldgeschiedenis zoveel mensen gestorven als nooit tevoren. Men bedacht gewoon iets moois over de toekomst. Later hebben zij hun naam veranderd in 'Jehovah's Getuigen'. En nu bedenken ze waarschijnlijk wel weer wat anders.

De andere illegale methode is, dat men zich laat adviseren door waarzeggers. Daar begrijp ik helemaal niets van. En ik wil er ook helemaal niets van begrijpen, van waarzeggerij, spiritisme, kaartlezen, horoscopen en weet ik niet wat allemaal. Ik zal u vertellen waarom ik daar niets van wil weten. In de Bijbel staat een paar maal ongeveer het volgende: 'Zo spreekt de Heer: Een ieder die waarzeggers, sterrenwichelaars, geestenbezweerders raadpleegt, zal uitgeroeid worden uit mijn volk.' En daar ik er buitengewoon grote waarde aan hecht om tot Gods volk te behoren en behouden te worden, pas ik er wel voor op me met die dingen in te laten. En mocht u zich wel met dat soort zaken hebben beziggehouden, dan vraag ik u ter wille van uw behoud: ga in de stilte, roep Jezus aan, belijd uw zonde en vraag om vergeving... en káp ermee! Ik heb het vaste besluit genomen te vertrouwen op het Woord van God, dat in de Bijbel tot ons komt. Want ten eerste is het duidelijk dat het het zegel van de waarheid draagt. En ten tweede hebben de mannen

in de Bijbel gezegd: 'Zo spreekt de Heer!' Er is dus ook een goede manier om iets over de toekomst te vernemen. De Bijbel spreekt met ons over de toekomst.

Toen de laatste oorlog op zijn hevigst was, werd mij door de Geheime Staatspolitie (Gestapo) een spreekverbod opgelegd. Ik mocht niet meer reizen om lezingen te houden. Alleen in Essen mocht ik nog spreken. En hoewel ik elke avond in de zwaar onder vuur liggende stad in één of andere kelder bijbelstudie hield, had ik toch veel tijd. Die heb ik benut om de Openbaring van Johannes, het laatste boek van de Bijbel, grondig te bestuderen. En toen ben ik tot de ontdekking gekomen hoe buitengewoon actueel dat boek is! En ik heb me voorgenomen iets van wat ik toen geleerd heb aan u door te geven.

1. Jezus komt terug

Dat zegt de Bijbel heel duidelijk: in het middelpunt van alle toekomstverwachting van de christenen staat dat grote gebeuren, dat de miskende Jezus Christus terug zal komen in heerlijkheid! Toen Hij ten hemel voer, stonden zijn discipelen daar en keken Hem na, terwijl Hij verdween in die andere dimensie. 'Een wolk ontrok Hem aan hun oog,' staat er letterlijk. En dan zijn daar opeens twee boodschappers van God bij de discipelen, die zeggen: 'Deze Jezus zal terugkomen, zoals u Hem ten hemel hebt zien varen!' Jezus komt terug! Uit de dimensie van God zal de Heer Jezus eens in heerlijkheid terugkomen in onze driedimensionale wereld! Dat is de toekomstverwachting van de christenen.

Ik wil u nu vertellen hoe deze enigszins vreemde bood-

schap heel duidelijk voor me werd. Het is ongeveer vijftiendertig jaar geleden dat ik als jong predikant in Essen kwam, in een mijnwerkerswijk. Temidden van ongeveer twaalfduizend mijnwerkers stond ik daar als jongetje van zeventwintig jaar. Geen mens wilde iets van mijn boodschap weten. In het centrum van de wijk was een groot troosteloos plein, omgeven door huurkazernes.

Op één hoek van dat plein was een klein huisje blijven staan. In dat huisje had ik binnen vrij korte tijd een zaaltje in orde gemaakt, waarin ik een bijbelkring begon. Het was fijn toen er langzamerhand wat mensen kwamen: een paar mijnwerkers, communisten en atheïsten, die wel eens wilden horen wat die 'zwartrok' te vertellen had, een paar huismoeders, een paar kinderen, twee of drie jonge jongens. Maar eigenaardig: die kleine gemeente, die zich daar vormde, beroerde alle mensen van die wijk. Tenslotte ging het zo dat wij iedere keer gestoord werden. De ene keer werden de ruiten ingegooid. Toen hebben wij luiken aangebracht. Een andere keer kletterden er stenen tegen de luiken. De volgende keer voetbalden ze met blikken vlak voor de deur die toegang gaf tot de zaal, zodat je je eigen woorden niet kon verstaan. Eens gaven ze een demonstratie met trompetten voor ons zaaltje en zongen erbij: 'Geen hoger wezen schrikt ons af, geen God, geen keizer noch tribuun, en verlossing kunnen wij alleen zelf brengen!' En binnen zongen wij: 'God, Hij is liefde, wil ons verlossen!'

Ja, dat waren tijden! Op een keer was het wel heel bar. Het leek alsof de hel losgebarsten was. En toen gebeurde dat heel merkwaardige. Plotseling knalde er iets tegen de deur, er rolde iets zwaars op de grond. Ik dacht: Nu hebben ze een bom gegooid! Ik hoorde de mensen weglopen. Ons

hart stond stil. Buiten was het volkomen rustig geworden. Ik rukte de deur open en keek. Daar lag, half in de plassen, een groot ijzeren crucifix. Ik kende het. Dat hadden ze van een katholiek tehuis daar in de buurt afgerukt en tegen onze deur gesmeten: 'Daar hebben jullie je Christus! In het slijk met Hem!' Het was een sombere novemberavond. Het regende. En daar lag dat kruisbeeld in een plas. Ik stond daar op dat troosteloze plein, omgeven door huurkazernes en schachttorens. Achter mij stond mijn kleine gemeente, bevend en sidderend van angst. En daar lag dat beeld van de gekruisigde Verlosser in die plas! Ik dacht: 'God zou alle reden hebben om deze wereld aan zichzelf over te laten. Maar Hij doet het niet! Hij zendt zijn Zoon! En de Zoon van God doet iets onvoorstelbaars. Hij neemt onze schuld op Zich en laat Zich aan het kruis nagelen. In plaats van nu op de knieën te vallen voor die Heer en Hem te aanbidden, neemt de mens zijn beeld en gooit het in een plas. Zo spuugt hij naar Gods uitgestrekte hand!' Maar, zij haatten Jezus tenminste nog! De burgers in onze dagen haten Hem niet eens meer. Zij gooien in zekere zin zijn kruis in volkomen onverschilligheid in een plas!

Een beklemmend gevoel van woede brandde in mij. Ik dacht: 'Hoe zal God antwoorden? Nu moet er toch vuur van de hemel vallen!' Maar er kwam geen vuur uit de hemel. De regen viel in stromen neer. En het beeld van de gekruisigde Heiland lag in de plas. Uit de verte hoorde ik een honend gelach. Ze lachten mij uit. Maar toen schoot er opeens door mij heen: 'Zo zal het niet blijven, dat de Zoon van God, die voor de wereld gestorven is, zo veracht wordt. Zo zal het niet blijven! Zijn macht en majesteit is hier soms nog verborgen. Maar de dag komt – en dat is de

consequentie – dat deze wereld die hem veracht heeft, zal moeten zien dat Hij de enige kans voor ons mensen was en dat Hij de Koning der wereld is. Hij zal terugkomen in heerlijkheid!’ Toen ik daar op die regenachtige avond stond, temidden van die kleine gemeente, dat troosteloze plein en dat kruisbeeld in die plas en ik aanstalten maakte om terug te gaan naar het zaaltje, toen ben ik voor het eerst echt blij geweest om die boodschap: Jezus komt terug! Ik ging naar de kathedr, sloeg Matteüs 24 op en las: ‘...en zij zullen de Zoon des mensen zien komen op de wolken met grote macht en heerlijkheid.’ Vanaf dat ogenblik verheug ik mij daarop. Wanneer ik zie hoe sommigen de Heer verachten, de Verlosser die redt van de dood, die zonde vergeeft, die bevrijdt en gelukkig maakt, dan verheug ik mij erover dat de dag komt waarop de mantel van verachting van Hem afvalt en Hij in heerlijkheid zal terugkomen!

In het grote jeugdclubhuis in Essen, het Weigle-huis, hing, toen ik er voor de eerste keer binnenkwam, slechts één enkel schilderij aan de muur. In de grote zaal, waarin dikwijls vele honderden jongelui elkaar ontmoetten, hing een schilderij van de wederkomende Heer Jezus. Beneden zie je een stad, daarboven de wolken, en in de wolken een wit paard. En daarop de Koning, en Hij heeft zijn hand, die doorboord werd aan het kruis, omhoog geheven. Ik zei tegen mijn voorganger, dominee Weigle: ‘Dit heb je als enig schilderij gehangen? Is dat niet een beetje vreemd voor een jeugdclubhuis? Ik zou er iets anders hebben opgehangen!’ Daarop verklaarde hij: ‘Beste broeder Busch, de hele week zijn de jongelui op kantoor, op school, in de fabriek, in de mijnen. Als zij daar Jezus als hun Heer belijden, dan krijgen ze alleen maar gespot en hoongelach te horen. En als ze niet

willen meedoen aan wat verkeerd is, worden ze uitgela-
chen en aangevallen. Daar worden ze vaak moedeloos van.
Als ze hier zitten, wil dat schilderij hen zeggen: Dat Jezus
overwint, staat vast voor eeuwig. De hele wereld zal Hem
eens behoren.'

Hoe heerlijk die geweldige verwachting is, heb ik in
mijn eigen leven ervaren. Tijdens het Derde Rijk werd ik
in Darmstad gearresteerd, nadat ik voor een grote verga-
dering over Jezus had gesproken. Ik zit in de auto naast de
SS-commissaris. Om ons heen staan honderden mensen.
De SS-man aan het stuur krijgt bevel: 'Rijden!' En dan wil
de motor niet aanslaan. Het is beslist een goede wagen, maar
de motor wil niet aanslaan. 'Rijden, kerel!' schreeuwt de
commissaris. Ik zit achterin als gevangene naast hem. Maar
de motor slaat niet aan.

En op dat ogenblik begint, te midden van die opgewon-
den menigte, een jonge vent vanaf de kerktrap met luide
stem te zingen: 'Dat Jezus overwint, staat vast voor eeu-
wig. De hele wereld zal Hem eens behoren. Want na zijn
dood aan het kruis heeft Hij de troon bestegen. Aan Hem
is alle macht. Ja, Jezus overwint!' En dan verdwijnt hij in de
menigte. Tenslotte rijdt de auto weg. Dan zeg ik tegen de
commissaris: 'Arme man! Ik sta aan de kant van de Over-
winnaar!' En hij laat het hoofd hangen en mompelt: 'Ik ben
vroeger ook nog eens op een christelijke jongerenkring ge-
weest.' 'Zo,' zeg ik, 'en nu arresteert u christenen!? Arme
kerel, ik zou niet graag met u willen ruilen!' Zo rijden wij
naar de gevangenis. Ik had uitzicht gekregen op de weder-
komst van Jezus.

Hoe donkerder de tijd wordt, des te belangrijker is de
verwachting van Jezus' wederkomst.

Dat komen van Jezus in heerlijkheid op aarde zal zijn derde komst zijn.

Hij kwam voor de eerste keer, toen Hij mens werd. Toen lag hij als kind in de kribbe van Betlehem, geboren uit Maria. Dat vieren wij op kerstfeest, als we tenminste nog weten waarom het gaat: dat de Zoon van God mens is geworden om ons tot kinderen van God te maken, om onze Broeder te worden.

Het tweede komen van Jezus geschiedt in de geest – nu, vandaag. Hij heeft gezegd: ‘Zie, Ik sta aan de deur van uw hart en Ik klop. Indien iemand naar mijn stem luistert en de deur opent, Ik zal bij hem binnenkomen.’ Weet u waarom er geëvangelizeerd wordt? Wij willen eraan meehelpen dat Jezus nu tot u kan komen. In de Bijbel staat: ‘Degenen die Hem aangenomen hebben, hun heeft Hij macht gegeven om kinderen Gods te worden.’ U moet uw hart opendoen!

En voor de derde keer zal Hij komen in heerlijkheid, hier op aarde. Wij hebben dan alle regeringssystemen meege maakt: de constitutionele monarchie, de absolute monarchie, de presidentiële democratie, de volksdemocratie, de dictatuur en ik weet niet wat allemaal. En wij zullen gezien hebben dat er aan allemaal iets hapert. Dan is Jezus, mijn Koning, aan de beurt en zal laten zien dat Hij regeren kan!

2. Wat aan de wederkomst van Jezus voorafgaat

De Bijbel zegt dat de wereldgeschiedenis een tijdlang gewoon doorgaat. Eeuwen lang. Maar dan begint er bijna onmerkbaar een tijd, waarin de wereldgeschiedenis ten einde loopt. Ik wil voor die tijd een uitdrukking gebruiken die niet in de Bijbel staat. We zullen die tijd de laatste tijd noemen.

De Bijbel zegt: Er komt een tijd van radeloosheid in de hele wereld, een tijd waarin de problemen de mensen boven het hoofd groeien. In die laatste tijd komt de radeloosheid en de hulpeloosheid van de mens naar voren. Jezus zelf heeft vier kenmerken van die laatste tijd genoemd.

Hij zegt dat die laatste tijd wordt gekenmerkt door politieke chaos. Jezus drukt het zo uit: 'Volk zal opstaan tegen volk en koninkrijk tegen koninkrijk.' Er is nog nooit een tijd geweest waarin zoveel dure diplomaten zoveel kostbare conferenties hebben gehouden als in onze tijd. En er is nog nooit een tijd geweest waarin er zo zinloos bewapend werd, met het geld van de volken, als in onze dagen. Van wat atoombewapening kost, zou je grote steden kunnen bouwen en de woningnood opheffen. In plaats daarvan wordt er gezegd: 'Wij moeten ons bewapenen!' En toch hunkeren de volkeren meer dan ooit naar vrede. Wij willen vrede. Geen mens wil oorlog. Maar iedereen bewapent zich als een waanzinnige. Daaraan wordt de politieke chaos van de laatste tijd zichtbaar.

Het tweede kenmerk dat Jezus noemt, is de radeloosheid op economisch gebied. Jezus zegt: 'Er zullen hongersnoden zijn en dure tijden aanbreken.' Er groeit genoeg op aarde om alle mensen te kunnen verzadigen. En er zijn nog nooit zoveel afgestudeerde economen geweest als nu. Desondanks is het, volgens gegevens van de VN, zo dat de helft van de mensheid niet genoeg te eten heeft. Zou men nu niet, in een zo hoog ontwikkelde maatschappij, waarin genoeg goederen zijn, de mensen kunnen verzadigen? Toch lukt het ons niet. De economische radeloosheid neemt toe! Het derde kenmerk dat Jezus noemt voor de laatste tijd, waarin de problemen de mensen boven het hoofd groeien, is de

religieuze chaos. Jezus drukt het zo uit: 'Men zal zeggen: zie, hier is de Christus, of hier.'

Onlangs stond er een jongeman voor me die zei: 'Wat moet ik dan eigenlijk nog geloven? Er zijn rooms-katholieken, grieks-katholieken, hervormden, gereformeerden, lutheranen, methodisten, baptisten, leger des heils, pinkstergemeenten, jehovah's getuigen, nieuw-apostolischen, moslims, boeddhisten enzovoort. Wat moet ik dan nog geloven?' Toen heb ik gelachen en gezegd: 'Rustig maar, jongen, het zal nog erger worden! Dat zegt de Bijbel.' Dit is een kenmerk van de laatste tijd. Omdat de mensen zich niet meer op het Woord van God oriënteren, brengt de duivel hen in verwarring. En God laat het toe. 'Zie, hier is de Christus of: Hier!'

De religieuze verwarring is vreselijk. Als ik zie hoe in de grote steden de mensen dikwijls van de ene religieuze sensatie naar de andere lopen, wordt het mij bang te moede. En ik wil daar meteen bij zeggen, dat ook niet één evangelist u zal kunnen redden. Als u niet zelf de Verlosser vindt, kunt u tot in alle eeuwigheid niet geholpen worden!

Er is nog een vierde kenmerk van die laatste tijd. Het verstrooide volk Israël zal weer verzameld worden in het oude land. Dat behoort voor mij tot de adembenemende tekenen van de tijd, dat er een staat Israël is. Sommigen zeggen dat het daarom nog geen teken is. Maar toen ik pas aan de Zwitserse grens moest stoppen bij de douane en er voor mij een auto stond met het kenteken van de staat Israël, toen dacht ik: 'Bijbelse beloften gaan in vervulling! De kantenplaten proclameren het!'

Mijn vader heeft mij eens verteld dat men in het jaar 1899 de Joden het eiland Madagascar als woonplaats had aange-

boden. Toen hebben de Joden gezegd: 'Nee! Wij hebben de belofte: terug naar het land van onze vaders!' Maar de hele wereld dacht: Dat bestaat niet. Dat zal nooit gebeuren! En nu is er een staat Israël.

De laatste tijd wordt dus daardoor gekenmerkt dat de mensheid, bij alle vooruitgang, steeds radelozer wordt en haar problemen niet meer de baas kan. De machteloosheid van de mens wordt ontmaskerd. Hoe lang die laatste tijd duurt, kan ik u niet vertellen. De Bijbel geeft ons geen jaartallen. Hij geeft ons wel de waarschuwing: 'Weest waakzaam!' Paulus zegt, wat de volgelingen van Jezus betreft: 'Wij behoren niet aan nacht of duisternis toe. Laten wij dan ook niet slapen gelijk de anderen, maar laten wij, die de dag toebehoren, nuchter zijn.'

Wanneer nu die tijd van radeloosheid op haar hoogtepunt is, dan komt, nog vóór de wederkomst van Jezus, de tijd van de antichrist. Dat zou ik de eindtijd willen noemen. Wij maken nu reeds de radeloosheid van die laatste tijd mee. En in radeloze situaties zal er om een sterke man worden geroepen. De wereld schreeuwt immers nu reeds om een sterke man! En wanneer de radeloosheid op haar hoogtepunt is gekomen, dan komt die ene, sterke, machtige man, die zich de verlosser der wereld zal noemen. Hij is niet de Christus, hij is de Tegen-Christus'.

Dan duikt er uit de zee der volkeren, zo zegt de Bijbel, een dictator op en neemt de wereldheerschappij in zijn hand. Wij noemen hem de antichrist. Onder hem wordt nog één keer de wereld verenigd. Dat tijdperk in de geschiedenis zal worden gekenmerkt door de eigenzinnigheid van de mens. Het zal de laatste poging van de wereld zijn om door politieke en economische programma's zichzelf te verlossen.

Op fascinerende wijze wordt die laatste grote dictatuur in de Bijbel geschilderd. Hij spreekt daarover in beeldspraak. Men moet zich wel door de Heilige Geest laten verlichten, om dat te verstaan. Ik zal u zeggen hoe de Bijbel spreekt over de antichrist, die laatste tiran. De profeet Johannes zegt: 'Ik stond aan de oever van de zee. Opeens komt er uit de zee een dier op, een monsterachtig beest, met vele koppen en kronen en een reusachtige muil, die grote woorden en godslasteringen spreekt.'

Hoe moeten wij dit geweldige beeld verstaan? De zee is het beeld van de volkerenwereld. Wie wel eens aan zee geweest is, weet hoe woelig die is, ja, dat zij nooit tot rust komt. En net zo is de volkerenwereld nooit rustig. Zij is altijd in beroering. De laatste wereldverlosser komt van onderen op uit de volkerenwereld. Alle grote politici van de laatste decennia hebben zich als verlossers voorgedaan. Zij kwamen allen op uit de zee der volkeren: de kleine Corsicaan Napoleon, het soldaatje eerste-klasse Adolf Hitler, de schoenmaker Stalin. Zij zijn allen voorlopers van de antichrist. Zij komen van onder op. En het volk zegt verblijd: 'Eén van ons!' Mijn Verlosser Jezus Christus echter komt niet uit de zee der volkeren, maar uit de wereld van God. Hij is de Zoon van de levende God!

De antichrist wordt een dier genoemd. Wat betekent dat? Over de mens staat in de Bijbel: 'God schiep de mens naar zijn beeld.' Hoe meer ik naar God toegewend ben, des te menselijker ben ik. Hoe meer de mens God de rug toekeert, des te beestachtiger wordt hij. Een grote vijand van het christendom, Nietzsche, heeft gezegd: 'De edelste mens is het blonde ondie.' Hij heeft het begrepen. De antichrist zal iemand zijn die God volledig heeft afgezworen. Hij

heeft God de rug toegekeerd en is daarom het ondie – het beest zonder hart. Hij is een beest ‘met vele koppen’. Wat wil dat zeggen? Het betekent dat hij niet gek is! De mensen zullen zeggen: ‘Hij heeft hoofdjes!’ Maar hij heeft een ‘leeuwenmuil’. Dat betekent: hij zal de wereld overladen met propaganda. Wij hebben al zo het één en ander uit dat ‘leeuwenmuiltje’ gehoord. Het was via alle luidsprekers te horen. O, ik kan me voorstellen hoe alles door onzinnige propaganda de kop ingedrukt wordt, wanneer de antichrist komt! En alles zal aan hem ten prooi vallen. Het zal de laatste poging van de mens zijn om de wereld te verlossen zonder de Verlosser, Jezus de Heer.

De antichrist zal de mens verlossen zonder berouw en bekering. En alle vragen worden opgelost. De politieke problemen worden opgelost, omdat de antichrist een wereldheerschappij vestigt. De economische problemen worden opgelost. Allen krijgen distributiekaarten voor levensmiddelen. De religieuze problemen worden opgelost. ‘Ik ben de verlosser der wereld,’ zegt de antichrist. ‘Aanbidt mij!’

Het is angstwekkend om te zien hoe onze tijd op die eindtijd aanstuurt.

En dan zal de hele wereld aan de antichrist ten prooi vallen. Alleen de christenen zullen zeggen: ‘Wij aanbidden je niet!’ Iedereen moet een merkteken op zijn voorhoofd dragen. Maar de christenen zullen zeggen: ‘Nee! Wij hebben één Heer – en dat is Jezus!’

En dan begint er een vervolging. Er is in de Bijbel een woord dat zo luidt: ‘Al wie dat teken niet aanneemt. . . die kan niet meer kopen of verkopen.’ Daarover schreef Auberlen, een bijbeluitlegger uit Zwaben, honderdvijftig jaar geleden het volgende: ‘Dat begrijpen wij niet goed. Maar de

tijd zal het ons doen verstaan.' En wij begrijpen het inmiddels. Wij kennen reeds de totalitaire staten. Wij weten wat het betekent als iemand geen vestigingsvergunning krijgt, geen broodbonnenkaart, geen werkvergunning. En dan kun je geloven wat je wilt. Maar je bent staatloos en rechteloos. Dat komt nu al voor onder ons.

Toen ik dat las, was ik diep geschokt en dacht: En dan zijn er nog mensen die menen dat de Bijbel achterhaald is. Niet de Bijbel is achterhaald. Onze wereldbeschouwingen zijn achterhaald. De Bijbel leidt ons de toekomst tegemoet.

De antichrist zal alles dulden, behalve het belijden van de werkelijke Verlosser, Jezus Christus, de Heer. En daarom zal er nog eenmaal een grote christenvervolging zijn.

Ik heb mijn kinderen eens iets over deze dingen verteld. Toen begon mijn dochttertje te huilen. 'Kind,' vroeg ik, 'waarom huil je?' Toen snikte ze: 'Dat kan dus elke dag beginnen.' 'Ja,' zei ik, 'dat kan.' 'En als ik dan de Heer niet trouw kan blijven, wat dan?' Toen antwoordde ik: 'Dat zou heel erg zijn. Maar jij hoeft maar één ding te doen: vandaag, nu, bij Hem blijven!'

Die tijd kan morgen voor ons aanbreken. Dan hebben wij geen kans meer om Jezus te vinden. Dan zijn er geen godsdiensten meer. Dan worden de kerkklokken omgesmolten en verwerkt tot gedenktekens voor de antichrist. Dan worden van de kerken musea gemaakt, waarin beelden uit de begintijd van de antichrist worden geëxposeerd. Dan zullen de mensen tot in eeuwigheid roepen om troost. Maar omdat zij de enige Trooster, Jezus, hebben verworpen, is er geen trooster meer. De mens is dan, in al zijn troosteloosheid, overgeleverd aan de mens.

Ik geloof dat christenen gelukkig te prijzen zijn, ook

als zij sterven. Zij hebben een Trooster in deze verschrikkelijke tijd!

Het heeft mij getroffen wat Jezus zei: 'De mensen zullen bezwijmen van vrees en angst voor de dingen die over de wereld komen.' En de Openbaring van Johannes zegt: de antichrist zal de wereld vullen met zijn muziek en zijn vaandels. Ik dacht: 'Welk verband bestaat er tussen die beide dingen? Enerzijds wordt er gesproken van angst voor wat komen gaat en toch ook van grote successen.' Omdat ik echter het jaar 1933 heb meegemaakt, weet ik dat de wereld vol kan zijn van gejuich en muziek en vaandels, en toch vol angst voor de dingen die komen gaan.

Wanneer de antichrist op het hoogtepunt van zijn macht is, wanneer hij zijn triomftocht houdt en meent dat hij Jezus onschadelijk heeft gemaakt, dan grijpt God in. Jezus komt terug in heerlijkheid! Over de antichrist wordt dan niet veel meer gezegd. Jezus zal hem wegvagen door de adem van zijn mond! Hoe donkerder de tijden worden, hoe meer deze schrikwekkende lijnen van de menselijke radeloosheid en van het rijk van de antichrist zich aftekenen, des te meer heffen zij die de Bijbel lezen hun hoofden omhoog. Zij verwachten de wederkomst van Jezus!

3. Wat er na de wederkomst van Jezus komt

Dan schetst de Bijbel nog een paar grote lijnen. Allereerst zegt hij, dat Jezus duizend jaar op deze aarde als koning zal regeren. Dat is waarschijnlijk ook beeldspraak en wil zeggen dat Jezus een lange periode zal regeren. Ik acht dit allemaal logisch. Eerst vindt de ontmaskering van de radeloosheid van de mens plaats. Dan volgt de laatste poging van de men-

selijke eigenzinnigheid om de wereld te verlossen. En dan is het de beurt aan mijn Koning om te regeren. En Hij kan er wat van!

Gaat u maar eens naar huizen toe waar Jezus regeert. Ja er zijn nu al huizen waar Jezus regeert. U merkt het al als u binnenkomt: 'Hier heerst een andere sfeer!' Ik heb eens een jong stel gekend. Op een keer kwam hij naar me toe en zei: 'Ik wil capituleren voor God. Ik heb tot nu toe God geloofend. Ik heb Hem openlijk weersproken. Ik kan niet meer.' En toen kwam het hoge woord er uit. Zijn huwelijk was stukgelopen. Hij verklaarde: 'Ik wilde de wereld wel eens laten zien dat je ook zonder God een gelukkig huwelijk kunt hebben.' En nu was alles scheef gegaan.

Bij het dode lichaam van hun eerste kindje hadden ze staan bakkeleien. En nu bekende hij: 'God is tegen ons. Ik hijs de witte vlag.' De begrafenis van het kind, die ik leidde, was schokkend. Hier de kist van het kind. Daar de man met degenen die aan zijn kant stonden. Er tegenover het knappe, jonge vrouwtje, verbitterd, met haar familie. Twee werelden, twee partijen – en daar tussenin het dode kind. Het heeft meer dan een jaar geduurd voordat ook die vrouw tot het geloof in de Heer Jezus kwam. Ik vergeet nooit hoe ze mij op Paasmorgen schreef: 'Hij is ook opgestaan in mijn hart!' En toen zijn die twee nog eens getrouwd, en werd hun huwelijk kerkelijk ingezegend. En toen zijn ze van voren af aan begonnen. Het waren heel zelfstandige en verstandige mensen. Maar nu ging het geweldig. Hij motiveerde dat tegenover mij aldus: 'Ziet u, tevoren liep bij ons alles mis.' 'Waarom gaat het dan nu wel?' vroeg ik. Daarop antwoordde hij stralend: 'Omdat Jezus nu bij ons regeert! Nu zegt mijn vrouw niet meer: 'Ik ben de baas'! En ik zeg niet

langer: 'Ik ben de baas!' Maar nu vragen we: 'Wat is de wil van Jezus?' En dan gaat het!' Toen dacht ik: Als Jezus nu in onze huizen reeds zo regeert, zo fijn, zo goed, zo geweldig, hoe zal het dan zijn wanneer Hij Koning der aarde is! Dat duizendjarig Rijk zal iets heerlijks zijn, met Jezus als Koning!'

Nadat Jezus geregeerd heeft, zal die gelukkige mensheid nog eenmaal op de proef worden gesteld, om te zien of hun harten werkelijk veranderd zijn. Dan zal letterlijk de duivel losgelaten worden en dan zal blijken dat het mensenhart in wezen helemaal niet veranderd is en dat de mensheid gelijk gebleven is. De Bijbel geeft slechts nog deze aanwijzingen: Het komt tot een laatste opstand tegen God. En dan is het einde van de wereld daar. De zonnestelsels vallen uiteen. Hemel en aarde vergaan. En dan luidt het: 'En ik zag een grote, witte troon, met iemand daarop gezeten. En ik zag de doden, kleinen zowel als groten, staande voor God. En de boeken werden geopend. En een ieder wiens naam niet geschreven was in het boek des levens, die werd geworpen in de poel van vuur.'

Eens vroeg iemand mij: 'Maar waar staat dan die troon, als alles is vergaan?' Daarop heb ik geantwoord: 'Maak je daarover maar geen zorgen. Laat je zorg veel meer hierin bestaan hoe je voor die troon zult staan!' Je kunt verloren gaan. Ik wilde wel dat die harde waarheid niet in de Bijbel stond. Maar er is in ons leven die vreselijke mogelijkheid: wij kunnen voor eeuwig verloren gaan! Ik moet in dit verband een verhaal vertellen. In een Schots kasteel is een gezelschap bijeen. Het gesprek komt op het christendom. Men zit om de open haard, waarin een vuur brandt. En daar zegt een elegante, al wat oudere heer tot de vrouw des huizes:

'Ik hoor uit uw woorden dat u een christin bent. Geloof u serieus wat er in de Bijbel staat?' 'Jazeker!' 'Dat de doden zullen opstaan?' 'Jazeker!' 'En dat wij allemaal geoordeeld zullen worden?' 'Jazeker!' 'En dat, wie niet in het boek des levens staat, voor eeuwig verloren gaat?' 'Ja, dat geloof ik!' Dan staat die man op en loopt dwars door de zaal. In de hoek hangt een kooi met een zangkanarie. Hij pakt de kanarie uit de kooi en maakt aanstalten de vogel in het vuur te gooien. Geschrokken pakt de vrouw hem bij de arm en zegt: 'Wat gaat u doen? Die arme vogel!' Daarop begint de man te lachen. 'Luister eens, u hebt al medelijden met dit arme beest. En uw zogenaamde God van liefde gooit miljoenen mensen in de hel. Eigenaardige God van liefde!' Een ogenblik is het stil en dan zegt die mevrouw: 'U maakt een vergissing! God gooit niemand in de hel. Wij lopen er zelf in. God wil dat alle mensen behouden worden!'

De Bijbel geeft ons een schokkend beeld van het gericht over de wereld. We zien de Rechterstoel van God: 'En ik zag de doden, kleinen zowel als groten, staande voor God.' Wat gaat de mens tekeer tegen die boodschap van het oordeel: 'Het is niet waar!' Aan een van mijn kennissen werd eens in de fabriek de vraag gesteld: 'Geloof jij dat werkelijk, van het jongste gericht?' 'Ja, dat geloof ik.' De ander spotte: 'Luister toch eens! Hoeveel mensen leven er op 't ogenblik? En hoeveel hebben er al geleefd? En stel je nu eens voor dat ieder afzonderlijk geoordeeld zal worden. Denk je eens even in, hoe lang dat zal duren!' Daarop kreeg hij als antwoord: 'Als het zover is, hebben we alle tijd.'

Ja, ook dan heeft God tijd voor ons. Hierin laat God ons voor de laatste keer zien hoe serieus Hij ons neemt, dat Hij ons ieder afzonderlijk oordeelt. God heeft ons getoond

hoe serieus Hij ons neemt, toen zijn Zoon voor ons stierf. En als u uw leven niet serieus neemt en het in zonde en lichtzinnigheid vergooit – God neemt u wel serieus! Dat zal openbaar worden op de dag van het oordeel.

De geschiedenis over de toekomstige dingen eindigt in de Bijbel zo: 'En ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont.' En dan schildert de Bijbel die nieuwe wereld in surrealistische kleuren, waarin één ding er schitterend uitgelicht wordt: God is tot zijn doel gekomen. En zij die in het boek des levens staan, bevolken de nieuwe aarde en zullen Hem gelijk zijn, gelijk aan de Zoon van God. Een wereld zonder politie, zonder gevangenis- sen, zonder vonnissen, zonder demonen, zonder oorlog, zonder pijn, zonder zonde, zonder dood! U moet het zelf maar eens lezen, die prachtige hoofdstukken Openbaring 21 en 22. Het zijn surrealistische beelden – die ons verstand te boven gaan, want wij kennen slechts de wereld van zonde, dood en verdriet. Ik wil er in die nieuwe wereld van God bij zijn! U niet?

4. Of – of

Ik wil het geheel nog eens onderstrepen. Hoe langer ik dat eindbeeld in de Bijbel bestudeer, des te meer het mij aangrijpt, dat er uiteindelijk nog maar twee groepen mensen zullen zijn: geredden en verlorenen. En wanneer u zegt: 'In de hele wereld maakt toch nauwelijks iemand zich druk om Jezus!' dan kan ik slechts antwoorden: 'Er kunnen zeer vele verlorenen zijn!' Onze vaders baden omtrent het Rijk Gods: 'Indien de meerderheid niet binnengaat, laat mij dan tot de minderheid behoren!' Er zijn aan het eind

slechts geredden en verlorenen! Daar wil ik graag nog iets over zeggen.

Ten eerste een woord tot de verlorenen. Mijn vriend Paul Humberg vertelde eens: 'Ik had een droom. Het was op de dag van het oordeel. Toen hoorde ik hoe Jezus de verlorenen afwees: "Gaat weg, gij vervloekten!" Zo staat het in de Bijbel! En ik zag ze afdruppen, met gebogen hoofd, geschrokken, wanhopig. Toen bemerkte ik hoe de één aan de ander vroeg: "Heb jij het ook gezien?" "Ja," antwoordde die, "ik heb het ook gezien: de hand die ons terugwees, was doorboord! Die was aan het kruis doorboord ook voor ons, maar wij hebben dat niet van betekenis geacht. En nu zijn wij met recht verloren mensen!"'

Luister toch: Hij is ook voor u gestorven! Het doet er niet toe wat u gelooft, of dat u atheïst bent, dit moet u weten: Jezus is voor u gestorven! Kom toch tot die Heer! En wanneer u zegt: 'Ik ben een zondaar!' dan kan ik u alleen maar antwoorden: 'Hij zoekt juist zondaren! Er zijn helemaal geen andere mensen!' En wanneer iemand van zichzelf zegt dat hij een goed mens is, zonder zonde, dan liegt hij of het gedrukt staat. Dat zijn de beklagenswaardigsten, zij die zeggen dat ze geen Heiland nodig hebben! Die zijn wel zo verloren, dat ze helemaal niet merken hoe verloren ze zijn! En nu een woord tot degenen die gered zijn:

In de beschrijving die de Bijbel over de toekomstige wereld geeft, staat dat de nieuwe hoofdstad, Jeruzalem, twaalf reusachtige edelstenen als fundament heeft. En op die twaalf edelstenen staan de namen van de twaalf apostelen, getuigen van het evangelie. Dat heb ik me eens proberen voor te stellen. Daar staat op die stenen 'Petrus', 'Johannes', 'Jakobus'. En op één van die stenen staat ook 'Matteüs'.

Weet u waar Matteüs vandaan kwam? Hij was een vreselijke sjacheraar, zwendelaar en oplichter. Als hij op zekere dag met zijn vuile zaakjes bezig is, komt Jezus voorbij en roept hem om zich bij Hem te voegen. Dan laat Levi, zo heette hij eerst, alles in de steek en gaat met Jezus mee. Hij is erbij als de Heer voor hem sterft.

Hij maakt mee dat Hij opstaat. Hij maakt mee dat Hij teruggaat naar de onzichtbare wereld. Hij maakt mee dat Hij de Heilige Geest zendt.

Later zeggen zijn vrienden: 'Jij hebt zoveel met Jezus beleefd, dat moet je eens opschrijven!' En dat heeft hij gedaan. Zo is het evangelie van Matteüs ontstaan, dat wij in de Bijbel hebben en waardoor miljoenen mensen Jezus hebben gevonden. Zijn nieuwe naam 'Matteüs' staat in de nieuwe wereld op een prominente plaats, de naam van een oneerlijke man die door Jezus gered werd. Zo sterk is de genade van Jezus Christus! Zo'n machtige verlossing geeft Hij, in genade!

En die genade wil nu in u zijn werk beginnen. Verzet u niet! Het gaat om uw redding – voor tijd en eeuwigheid.

Wat heb je aan een leven met God?*

Wat heb je aan een leven met God? Je zou ook kunnen vragen: 'Is het de moeite waard om christen te zijn?' In dit verband moet ik u eerst een woord uit de Bijbel noemen. In de brief aan de Efeziërs staat: 'Geloofd zij de God en Vader van onze Here Jezus Christus die ons met allerlei geestelijke zegen in de hemelse gewesten gezegend heeft in Christus.' Deze woorden drukken zo goed uit welk een rijke zegen christenen door Jezus hebben. Maar voordat ik zo ver ben en tot het eigenlijke thema kom, moet ik eerst enkele stellingen toelichten. Het eerste wat ik zou willen zeggen is:

1. Een leven met God is geen illusie!

Een leven met God is geen inbeelding, geen illusie! Dat wil ik u duidelijk maken.

Als grote-stads-predikant heb je allerlei interessante ontmoetingen. Ik ontmoette onlangs een jongeman en zei te-

---

* Dit is de laatste voordracht van dominee Busch, die hij op 19 juni 1966 in Sassnitz op het eiland Rügen heeft gehouden. Op de terugreis van die evangelisatie-samenkomst werd hij door God op 20 juni 1966 thuisgehaald.

gen hem: 'Tjonge, wat zou er van jou kunnen worden, als je leven aan God toebehoorde!' 'Dominee Busch,' antwoordde hij, 'voetjes op de vloer alstublieft!' Weet u wat hij daarmee bedoelde? Hij wilde zeggen: 'Blijf toch met beide benen op de grond staan! Er bestaat immers helemaal geen God!' Ik: 'Man, dat is het nieuwste wat ik hoor!' Toen zei hij: 'Luis-ter eens goed! Vroeger voelden de mensen zich volkomen hulpeloos tegenover de natuurmachten en toen hebben zij, om zo te zeggen, sterke machten bedacht, die hen zouden kunnen helpen. Sommigen noemden het Allah, anderen God, weer anderen Jehovah, een vierde groep Boeddha, een vijfde... en weet ik wat nog meer. Maar intussen is gebleken dat het allemaal alleen maar inbeelding was en dat de hemel leeg is!' Zulke mooie praatjes stond hij tegen mij op te hangen, die jongeman. Toen hij klaar was, antwoordde ik: 'Ach, man, jij kent immers Jezus niet!' 'Jezus?' was zijn vraag. 'Jezus, is dat niet ook één van die vele stichters van godsdiensten?' 'Welnee! Dat is een schromelijke vergissing!' legde ik hem uit. 'Dat is een storende drukfout, beste man! Ik zal je zeggen wie Jezus is. Sinds ik Jezus ken, weet ik namelijk pas dat God leeft! Zonder Jezus zouden wij niets over God weten!' En toen heb ik hem duidelijk gemaakt, wie Jezus is.

Wie is Jezus? Ik wil het u aan de hand van een voorbeeld duidelijk maken.

Ik heb in mijn leven veel meegemaakt. Zo zat ik meer dan eens in de gevangenis, niet vanwege diefstal of zo, maar vanwege mijn geloof. Tijdens het Derde Rijk hadden de Nazi's niet veel op met jeugdpredikanten zoals ik, en dus werd ik in vreselijke gevangenissen opgesloten. Eén arrest

bracht ik in een bijzonder afschuwelijke gevangenis door. Het hele gebouw was van beton en de muren en vloeren waren zo dun, dat je het kon horen als er beneden iemand kuchte of als er op de derde verdieping iemand uit zijn bed viel. Ik zat in een heel benauwd hokje, toen ik hoorde dat in de cel naast me een nieuweling ingesloten werd, ook een gevangene van de Geheime Staatspolitie. Die man moet de wanhoop nabij zijn geweest. Door de dunne muur heen hoorde ik hem 's nachts huilen. Ik hoorde hoe hij op zijn brits lag te woelen en te draaien. Dikwijls hoorde ik zijn onderdrukte gesnik. Het is vreselijk als een man huilt. Overdag mochten we niet op onze brits liggen. Dan merkte ik dat hij heen en weer liep, twee-en-een-halve stap heen en twee-en-een-halve stap terug. Als een gekooid dier liep hij in zijn kleine cel op en neer. Soms hoorde ik hoe hij zat te steunen. En ik had de vrede van God in mijn cel! Weet u: Jezus was mijn cel binnengekomen! En iedere keer wanneer ik hoorde hoe diep wanhopig die man naast me was, dacht ik: 'Ik moet naar hem toe! Ik moet met hem praten! Uiteindelijk ben ik toch geestelijk verzorger!' Toen heb ik gebeld om de bewaker. Die kwam en ik zei: 'Luister eens! Hier naast me zit een man die de wanhoop nabij is, die komt om van wanhoop! Ik ben predikant. Laat me naar hem toegaan. Ik wil graag wat met hem praten!' Toen antwoordde hij: 'Ik zal het eens vragen.' Na een uur kwam hij terug: 'Niet toegestaan! Verzoek afgewezen!' Dus heb ik die man naast me nooit gezien. En hij was toch maar een handbreed van mij verwijderd. Ik weet niet hoe hij er uitzag, of hij oud of jong was. Ik bespeurde alleen zijn ontzettende wanhoop. Kunt u zich dat voorstellen? En meer dan eens heb ik voor die muur gestaan en gedacht: 'Kon ik die muur nu maar omverhalen

en naar die man toegaan!' Maar ik kon niet door die muur heenkomen, al had ik er nog zo hard tegen geslagen.

En nu moet u goed opletten! In net zo'n situatie als ik destijds, bevindt zich de levende God, de Schepper van hemel en aarde. Wij zijn ingesloten in de zichtbare driedimensionale wereld. God is heel dicht bij. De Bijbel zegt: 'Van alle kanten omgeeft Gij mij.' God is een handbreedte naast ons. Maar tussen Hem en ons staat die muur van een andere dimensie. En nu dringt alle ellende en al het gejammer van deze wereld door tot Gods oor. Hij hoort het gevloek van hen die verbitterd zijn, het geween van eenzame zielen, het verdriet van hen die bij een graf staan, het zuchten van hen die te lijden hebben onder onrecht. Dat dringt allemaal door tot het hart van God, net zoals de wanhoop van die man in de cel naast me tot mij doordrong. En stel u voor: God kon wat ik niet kon. Hij heeft op een dag de muur, die er tussen Hem en ons is, neergehaald en is binnengekomen in onze zichtbare wereld – in zijn Zoon Jezus! Begrijpt u het: in Jezus, de Zoon van God, is God tot ons gekomen, tot alle beroerdigheid en ellende van deze wereld! En sinds ik Jezus heb leren kennen, weet ik dat God leeft. Ik zeg altijd: sinds Jezus is gekomen, is het loochenen van God alleen maar onwetendheid.

Over die Jezus wil ik het nu hebben. Ik zou in mijn voordrachten het liefst alleen maar verhalen over Jezus vertellen, maar dan zouden de avonden te kort zijn voor zo'n uitvoerige en heerlijke materie. Jezus werd in Betlehem geboren, groeide op en werd een man. Uiterlijk zag je niets van zijn goddelijke heerlijkheid aan Hem, en toch werden de mensen tot Hem aangetrokken. Zij bespeurden: in Hem komt de liefde en genade van God tot ons! Het land Kanaän, waar Je-

zus destijds als Israëliet woonde, was door vreemde troepen bezet, namelijk door de Romeinen. In de stad Kapernaüm was de plaatselijke commandant een Romeins officier. De Romeinen geloofden over het algemeen in vele goden, maar in de praktijk in helemaal geen één.

En bij die Romeinse officier in Kapernaüm wordt iemand die hem zeer dierbaar is, één van zijn knechten, doodziek. Hij had allerlei dokters laten komen, maar niemand had kunnen helpen. Het staat voor hem vast dat zijn knecht zal sterven! En dan schiet hem te binnen: 'Ik heb zoveel over die Jezus horen vertellen. Zou Hij kunnen helpen? Ik ga eens naar Hem toe!' En zo gaat die volslagen ongelovige man, die heiden, op weg naar Jezus en vraagt Hem: 'Jezus, mijn knecht is ziek. Kunt U hem niet gezond maken?' 'Ja,' antwoordt Jezus, 'Ik ga met je mee!' Daarop zegt die officier: 'Ach, dat is toch helemaal niet nodig, dat U met me mee gaat. Als ik een bevel geef, dan wordt dat dadelijk opgevolgd. U hoeft toch ook slechts één woord te spreken, dan is mijn knecht gezond.' Met andere woorden, die heidense Romeinse officier zegt: 'U kunt het mogelijk maken! U bent God zelf!' Dan draait Jezus Zich om en verklaart: 'Zo'n geloof heb Ik in Israël niet gevonden.' Met andere woorden: 'Zo'n geloof als bij deze atheïst heb ik in heel het Joodse volk niet gevonden.' Die heidense officier had het begrepen: in deze Jezus is God tot ons gekomen!

U moest alle verhalen van Jezus eens kennen! Ik vraag u, ja, ik smeed u: koop een Nieuw Testament. Lees voor uzelf het Johannesevangelie, daarna de andere evangeliën, enzovoort. Het zijn schitterende verhalen over Jezus! Ik ken geen enkel geïllustreerd tijdschrift, dat zulke mooie reportages kan brengen als het Nieuwe Testament.

Jezus, de Zoon van God, was echter niet alleen in de wereld gekomen om de knecht van die officier te genezen, om te bewijzen en te openbaren dat God bestaat. Hij wilde meer. Hij is gekomen, opdat mensen vrede zouden krijgen met God! Tussen God en ons staat niet alleen die muur van de andere dimensie. Tussen God en ons, tussen God en mij, verheft zich nog een geheel andere muur. En dat is de muur van onze schuld! Hebt u wel eens gelogen! Ja? Daarmee hebt u een steen gelegd tussen God en u! Hebt u zonder God geleefd, een dag zonder gebed? Ja? Weer een steen erbij! Onreinheid, echtbreuk, diefstal, ontheiliging van de zondag, alsook die duizend en één kleine dingen, alle overtredingen van zijn geboden. Elke keer hebben wij er een steen aan toegevoegd! Wat hebben we allemaal met elkaar aan de muur gewerkt die God en mensen scheidt! God echter is een heilig God! Begrijp me goed: wanneer ik 'God' zeg, dan duikt onvermijdelijk het probleem van mijn zonde en schuld op. Dat probleem moet opgelost worden! God neemt iedere zonde hoogst serieus! Ik ken mensen die denken: 'Wat zal God blij zijn dat ik nog in Hem geloof!' Mensenlief! Dat is toch niet voldoende! De duivel gelooft ook in God! Die is bepaald geen atheïst. Die weet drommels goed dat God leeft. Maar hij heeft geen vrede met God! Vrede met God heb ik pas wanneer de muur van mijn zonde en schuld tussen God en mij is weggedaan. Daartoe is Jezus gekomen! Hij heeft de muur van onze schuld neergehaald! Daartoe heeft Hij zich voor ons aan het kruis laten slaan! Hij wist: iemand moet het oordeel van God over de zonde dragen: of de mensen of Ik. Wilhelm Busch óf Jezus! En toen heeft Hij, de onschuldige Zoon van de levende God, Jezus Christus, mijn vonnis gedragen! En ook het uwe!

Ik wil u kort iets zeggen over de Heer Jezus aan het kruis. Dat is voor mij het meest dierbare tafereel ter wereld. Daar hangt Hij, door wie de muur is neergehaald en die gekomen is tot alle nood en ellende van de wereld. Daar hangt Hij, van wie in de Bijbel wordt gezegd: 'God deed ons aller schuld op Hem neerkomen.' Daar hangt Hij die alle schuldstenen – onze zondestenen – op de schouders draagt. Daar hangt Hij, die doet waartoe niemand van ons bij machte is: Hij ruimt onze zondestenen weg! U moet dat zelf maar in de Bijbel nalezen. Daar aan het kruis wordt het een feit: 'De straf is op Hem, opdat wij vrede zouden hebben.'

Laat ik het u nog op een andere manier duidelijk maken. Ik heb een goede vriend in Zwitserland, met wie ik meer dan eens schitterende reizen heb gemaakt. Wanneer wij 's middags ergens gegeten hadden, kwam de rekening. En dan was het: één moet er betalen! Wie heeft de dikste portemonnee?' Natuurlijk kon ik in dat geval zeggen: 'Hans, betaal eens! Tel het maar uit!' Maar het is duidelijk dat iemand moet betalen! Voor onze schuld voor God, voor al onze zonden en overtredingen, moet iemand betalen! Of u gelooft in Jezus, dat Hij voor u betaald heeft – of u zult eens zelf moeten betalen! Maar voor iedere schuld moet betaald worden! Daarom is Jezus voor mij zo belangrijk! Aan Hem klamp ik mij vast, want Hij heeft voor mij betaald!

En nu bleef deze Jezus niet in de dood. Nee! Dat is zo geweldig! Drie dagen na de dood van Jezus stond er een man diep na te denken. Hij piekerde: 'Tja, wat nu met Jezus? Nu is Hij dood. Ik heb gezien hoe ze Hem in een rotsgraf hebben gelegd en een steen ervoor hebben gewenteld. Was Hij de Zoon van God of was Hij de Zoon van God niet?' Die man heette Tomas. En terwijl die man daar nog stond te

peinzen: 'Hoe zit dat nu met Jezus?', kwamen daar opeens zijn vrienden aan, die juichten: 'Man! Hij leeft! Wat sta je daar nog zo triest te kijken? Hij leeft!' 'Wie leeft er?' 'Jezus!' 'Bestaat niet!' 'Echt! Wij hebben het lege graf gezien, dat kunnen we je verzekeren, ja dat zweren we! En – wij hebben Hem ontmoet!' 'Kan dat dan,' dacht die Tomas, 'dat iemand opstaat uit de dood? Als dat waar is, ja, dan is Hij de Zoon van God, dan heeft God het voor Hem opgenomen!' Maar Tomas is een scepticus: 'Ze zijn me al zo vaak te slim af geweest in mijn leven. Ik geloof niets meer wat ik niet met mijn eigen ogen heb gezien!' Tijdens een treinreis zei een conductrice tegen me, met wie ik over Jezus sprak: 'Ik geloof alleen nog wat ik zie!' Zo, precies zo, heeft Tomas ook gedacht. En dan verklaart hij tegenover de anderen: 'Als ik niet in zijn handen de littekens zie en mijn hand in zijn zijde leg, waar zij Hem de speersteek toegebracht hebben, geloof ik het niet.' En toen konden de discipelen praten als Brugman, zoals ik in Sassnitz, maar Tomas zei: 'Ik geloof het niet!' Acht dagen later is hij met al zijn vrienden bijeen. Opeens staat Jezus daar: 'Vrede zij met u!' En zich tot Tomas wendend zegt Hij: 'Tomas, kom hier met je vinger en bekijk mijn handen, steek je hand uit en leg die in mijn zijde op de plaats van de doodsteek en wees niet langer ongelovig, maar gelovig!' Dan valt die arme, heen en weer geslingerde twijfelaar op zijn knieën en roept uit: 'Jezus, mijn Heer en mijn God!'

Nu begrijpt u het, wanneer ik zeg: een leven met God is geen illusie! Een leven met God is geen inbeelding! God is niet zoiets onzekers als: 'Ergens moet er wel een God zijn, maar hoe Hij is, dat weet je niet.' Nee! Dat er een leven met God bestaat, berust hierop dat de Zoon van God gekomen

is, voor mij gestorven is en uit de dood is opgestaan. Daardoor kan ik wel degelijk het nodige van God weten.

Dat moest ik als eerste vooronderstelling ophelderen bij ons thema: 'Wat heb je aan een leven met God?' Een leven met God is geen inbeelding, geen illusie!

En nu wil ik nog een tweede vraag vooraf beantwoorden, namelijk de vraag:

2. Hoe krijg je dan een leven met God?

Hoe dikwijls hebben de mensen niet tegen me gezegd: 'Dominee Busch, u bent eigenlijk een gelukkig man. U hebt iets wat ik niet heb.' Ik geef daarop als antwoord: 'Klets toch niet! Datzelfde kunt u ook hebben! Jezus is er ook voor u!' En dan komt de vraag: 'Ja, hoe krijg ik dan een leven met God?' Daarop antwoordt de Bijbel heel duidelijk met één zinnetje: 'Geloof in de Heer Jezus Christus!' Als ik u toch tot dit geloof kon leiden! Daarvoor moet ik allereerst uitleggen wat 'geloven' eigenlijk betekent. Sommige mensen hebben een heel verkeerde voorstelling van het geloof. Iemand kijkt op zijn horloge en zegt: 'Het is nu precies tien minuten voor half acht. Dat weet ik heel zeker.' Een ander, die geen horloge heeft, zegt: 'Ik geloof dat het tien voor half acht is.' En verreweg de meeste mensen denken, dat geloven een dergelijk onzeker weten zou zijn. Is het niet zo? Wat betekent 'geloven', als de Bijbel zegt: 'Geloof in de Heer Jezus Christus!' Ik wil het u duidelijk maken aan de hand van iets wat ik meemaakte.

Ik had eens voordrachten gehouden in Oslo, de hoofdstad van Noorwegen. Op een zaterdagmorgen wilde ik te-

rugvliegen, omdat ik de volgende dag alweer in Wuppertal een grote vergadering zou toespreken. Het begint allemaal al erg onplezierig. Het vliegtuig heeft een uur vertraging vanwege de mist. Eindelijk stijgen wij op richting Kopenhagen, waar we moeten overstappen.

Als wij boven Kopenhagen zijn, verandert de piloot opeens van koers en vliegt richting Zweden. Door de luidspreker wordt meegedeeld dat Kopenhagen dicht zit vanwege de mist, zodat wij daar niet kunnen landen. Wij vliegen naar Malmö. Nu wil ik helemaal niet naar Malmö. Wat moet ik daar doen? Ik wil naar Düsseldorf! Ik moet immers in Wuppertal spreken! Tenslotte wordt het toestel in Malmö aan de grond gezet. En dan zien we dat de hele luchthaven volgepakt zit met mensen. En nog steeds komt het ene vliegtuig na het andere aantaxiën. Malmö blijkt, tot in de wijde omtrek, het enige vliegveld te zijn waar het niet mistig is. Dus vliegen alle toestellen daarheen. Het is maar een klein vliegveld en zo is er geen stoel meer vrij in de wachtruimte voor passagiers.

Ik ben bevriend geraakt met een zakenman uit Oostenrijk. En wij vragen ons af: 'Wat gaat dat worden? Misschien staan we hier morgenvroeg nog! Dan hebben we geen benen meer over!' Iedereen is aan het schelden en vragen en brommen en mopperen, zoals altijd bij dat soort gelegenheden.

Plotseling horen wij door de luidspreker: 'Er zal een viermotorig toestel in zuidelijke richting vertrekken! Wij weten niet of het in Hamburg, Düsseldorf of Frankfurt zal landen. Maar wie die kant op moet, kan aan boord gaan!' Dat lijkt een wat riskante onderneming. Naast ons begint dan ook meteen een vrouw te kermen: 'Ik stap niet in. Ik

ben bang!' Ik zeg: 'Beste mevrouw, dat hoeft u ook helemaal niet te doen! Blijft u maar gerust hier!' En de Oostenrijker meent: 'Tja, zo'n vlucht door de mist! En als je niet eens weet waar je terechtkomt!' Op dat ogenblik, als die vrouw dat zegt met haar krijsende stem en die Oostenrijker mij ook enigszins onzeker maakt, loopt de piloot in zijn blauwe uniform langs mij heen. En ik zie zijn gezicht: een gezicht met dodelijke ernst, heel geconcentreerd. Je kunt aan hem merken: Die weet wat verantwoordelijkheid is! Voor hem is het geen kinderspel! Dan zeg ik tegen mijn Oostenrijkse vriend: 'Man, aan hem kunnen wij ons toevertrouwen! Kom mee, wij stappen in! Dat is geen waaghals!' En dan stappen wij in!

Vanaf het moment dat wij instapten, de laatste voet van de vaste grond namen en het vliegtuig gesloten werd, waren wij aan die man overgeleverd. Maar wij hadden vertrouwen. Ik vertrouwde mijn leven aan hem toe. Wij landden in Frankfurt, en het duurde nog de hele nacht voordat ik thuis was. Maar ik kwam er! Dat is nu 'geloven'! Geloven betekent: je aan iemand toevertrouwen.

Hoe krijg ik een leven met God? 'Geloof in de Heer Jezus Christus!' Ik zou willen zeggen: Stap in bij Jezus! Bij het instappen in het vliegtuig had ik het gevoel, dat mijn Oostenrijkse vriend graag met één been op het vliegveld was gebleven en met het andere was ingestapt. Maar dat ging niet. Hij kon buiten blijven – of zich helemaal, van top tot teen, aan de piloot toevertrouwen! Zo is het ook met Jezus. U kunt niet met één been zonder Jezus leven en met het andere bij Hem instappen. Echt, dat gaat niet! Geloof in de Heer Jezus Christus. Een leven met God is alleen mogelijk, wanneer ik het volledig met Hem waag. Ik

moet tegen Hem zeggen: 'Neem mijn leven, laat het Heer, toegewijd zijn aan uw eer!'

En nu vraag ik u: aan wie zou je je beter kunnen toevertrouwen dan aan de Zoon van God? Geen mens ter wereld heeft zoveel voor mij gedaan als Jezus! Hij heeft mij zo liefgehad dat Hij voor mij gestorven is. En Hij is opgestaan uit de dood. Zou ik dan aan Hem, die verrezen is, mijn leven niet toevertrouwen? Wij zijn dom, als wij het niet doen! Op het ogenblik dat ik mijn leven aan Jezus geef, ben ik het leven uit de kracht van God binnengestapt!

Zo, nu ik dit uiteengezet heb, moet ik er nog een kleinigheid aan toevoegen. Ziet u, als u uw leven aan Jezus geeft en bij Hem wilt instappen, als u zich aan Hem wilt toevertrouwen, moet u dat tegen Hem zeggen. Doe dat toch! Hij is er. Hij is naast u! Hij hoort u! Zeg tegen Hem: 'Heer Jezus, aan U geef ik mijn leven!' Toen ik mij als goddeloze, verlopen jonge kerel bekeerde en Jezus aannam, heb ik gebeden: 'Heer Jezus, nu geef ik mijn leven aan U. Ik kan U niet beloven dat ik een goed mens word. Daarvoor moet U mij een ander hart geven. Ik heb een slecht karakter, maar wat ik ben, geef ik helemaal aan U. Maakt U maar wat van me!' Dat was het uur in mijn leven dat ik met beide benen bij Jezus instapte en het roer van mijn leven overgaf aan Hem, die mij gekocht heeft met zijn bloed.

Om nu ook verder te komen in een leven met God, moet je – en ik zeg dat steeds opnieuw – beslist de drie grote G's ter harte nemen: Gods Woord, Gebed en Gemeenschap.

U kunt Jezus niet toebehoren en dan niets meer van Hem horen. U moet een Bijbel hebben, of desnoods alleen een Nieuw Testament, en iedere dag een kwartier heel rustig daarin lezen, stap voor stap. Wat u niet begrijpt, laat u rus-

ten. Maar hoe vaker u leest, des te meer heerlijke dingen u zult ontdekken. Mijn hart gaat dikwijls wijd open van vreugde omdat ik die machtige Verlosser mag toebehoren en Hem mag verkondigen. Je mag niet alleen zelf een leven uit God hebben, maar er ook van uitdelen en doorgeven.

Bij de eerste G, Gods Woord, komt de tweede G, het gebed. Jezus hoort u. U hoeft geen mooie praatjes voor Hem op te hangen. Het is voldoende wanneer u, als huisvrouw, bijvoorbeeld bidt: 'Heer Jezus, het is vandaag een akelige dag. Mijn man is slecht gehumeurd, de kinderen zijn ongehoorzaam, ik heb een grote was, ik kom niet uit met mijn huishoudgeld. Heer Jezus, ik leg al die narigheid voor U neer. Geef dat mijn hart toch vol vreugde is, omdat ik een leven uit God heb! En help mij er doorheen! Heer Jezus, ik dank U dat ik mij volledig aan U mag toevertrouwen!' Begrijpt u: ik kan Jezus alles vertellen wat ik op mijn hart heb! En ik mag ook vragen: 'Heer Jezus, laat het zo zijn dat ik U beter leer kennen en dat ik U steeds meer toebehoor!'

De derde G in een leven met God is de gemeenschap. Dat wil zeggen: je sluit je aan bij mensen die Jezus ook willen toebehoren. Onlangs vertelde iemand me: 'Ik wil wel geloven, maar ik kom niet verder!' Toen heb ik hem aangeraden: 'U moet zich aansluiten bij andere christenen!' Daartegen voerde hij als bezwaar aan: 'Maar die vind ik geen van allen aangenaam!' 'Tja,' zei ik toen, 'daar is weinig aan te doen. Als u ooit samen met hen in de hemel wilt zijn, dan moet u het nu reeds leren! De goede God kan geen speciale christenen voor u uitsnijden.' Toen ik een jongen was, kende ik een bankdirecteur in Frankfurt, een oude man, die mij veel uit zijn eigen jeugd heeft verteld. Toen hij eindexamen had gedaan, zei zijn vader tegen hem: 'Hier heb je zo en

zoveel geld en nou mag jij een reis langs alle hoofdsteden van Europa maken.' Denkt u zich dat eens in: een jonge kerel van achttien jaar die zoiets krijgt. Dat had iedereen wel willen hebben! Die oude man vertelde mij: 'Ik wist dat het helemaal geen kunst zou zijn om in de grote steden in zonde en schande te belanden. Maar ik wilde Jezus toebehooren. En daarom pakte ik mijn Nieuw Testament in mijn koffer. En iedere dag, voordat ik mijn hotelkamer verliet, wilde ik de stem van Jezus gehoord en met Hem gesproken hebben. En waar ik ook kwam, wilde ik christenen ontmoeten. Ik heb overal discipelen van Jezus aangetroffen: in Lissabon, in Madrid, in Londen, in... Het moeilijkste was het in Parijs. Daar heb ik lang moeten vragen naar iemand die Jezus toebehoorde. Tenslotte verwees iemand mij naar een schoenmaker: 'Die leest de Bijbel!' 'En toen is die voorname jongeman de trap naar de werkplaats van de schoenmaker opgegaan en heeft hem gevraagd: 'Kent u Jezus?' Als antwoord schitterden de ogen van de schoenmaker alleen maar. Toen zei de jongen: 'Ik kom iedere morgen naar u toe om samen te kunnen bidden. Mag dat?' Zo belangrijk was voor hem ook de derde G, de gemeenschap met hen die serieus christen willen zijn.

Zo, dat was het wat ik u eerst duidelijk moest maken: een leven met God is geen illusie, sinds Jezus gekomen is. En: hoe krijg ik een leven met God? 'Geloof in de Heer Jezus Christus!' Nu kom ik tot onze eigenlijke vraag.

3. Wat heb je aan een leven met God?

Beste vrienden, als ik u zou vertellen wat je allemaal aan een leven met God en aan de gemeenschap met Jezus hebt,

dan zou ik over een jaar nog niet klaar zijn. Zoveel heb je daaraan! Ik vergeet niet wat mijn vader mij zei toen hij, drie- en vijftig jaar oud, op sterven lag – het waren zowat zijn laatste woorden. ‘Zeg, Wilhelm, vertel aan al mijn vrienden en familieleden hoe gelukkig en blij Jezus mij heeft gemaakt – in leven en sterven!’ Weet u, als iemand voor de poort van de dood ligt, dan kletst hij niet zo maar wat, dan heb je niet meer zoveel praats. En wanneer iemand dan in zijn laatste ogenblikken, naar adem snakkend, verzekert: ‘...hoe gelukkig Jezus mij gemaakt heeft – in leven en in sterven’, dan gaat dat dwars door je heen. Hoe zal uw sterven zijn?

Toen ik nog een jong predikant was, gebeurde er in het Ruhrgebied op een keer iets leuks. Er was een grote bijeenkomst, waarin een geleerde meneer twee uur lang aan het bewijzen was dat er geen God bestaat. Hij had al zijn geleerdheid uitgestald. De zaal zat vol mensen. Het was er erg rokerig. En aan applaus ontbrak het niet: ‘Hoera! Er is geen God! Wij kunnen doen wat we willen!’

Toen de spreker na twee uur klaar was, stond de leider van de bijeenkomst op en zei: ‘Er is thans gelegenheid tot discussie. Wie iets naar voren zou willen brengen, kan zich melden!’ Natuurlijk had niemand daartoe de moed. Iedereen dacht: ‘Zo’n geleerde kun je toch niet tegenspreken.’ Er waren er zeker velen die het niet met hem eens waren, maar wie heeft er de moed naar het podium te gaan, als daar zo’n duizend mensen zitten en luid brullend hun instemming hebben betuigd! Maar kijk! Er meldt zich toch iemand! Achterin trekt een oud omaatje de aandacht, zo’n echt grootmoedertje uit Oost-Pruisen met een zwart kapje op. Op haar aanmelding vraagt de voorzitter: ‘Mevrouw, u wilt iets zeggen?’ ‘Ja,’ antwoordt oma, ‘ik wilde iets zeggen!’

‘Wel, komt u dan maar naar voren!’ Dan komt oma naar voren, gaat het podium op, gaat achter de kathedraal staan en steekt van wal: ‘Geachte spreker, u hebt nu twee uur lang over uw ongeloof gesproken. Laat mij nu vijf minuten over mijn geloof spreken. Ik zal u zeggen wat mijn Heer, mijn hemelse Vader, voor mij heeft gedaan. Ziet u: toen ik nog jong was, kwam mijn man om het leven bij een mijnongeluk en ze brachten hem dood bij mij binnen. Daar stond ik dan met mijn drie kleine kinderen. De sociale voorzieningen waren in die tijd zeer matig. Ik was de wanhoop nabij, toen ik bij het lijk van mijn man stond. En ziet u: toen is het begonnen dat mijn God mij getroost heeft, zoals geen mens mij troosten kon. Wat de mensen tegen me zeiden, ging mijn éne oor in en het andere uit. Maar Hij, de levende God, heeft mij getroost! En toen heb ik Hem gezegd: Heer, nu moet U een vader zijn voor mijn kinderen! (Het was aangrijpend, zoals die oude vrouw dat vertelde!) Ik heb ’s avonds vaak niet geweten waar ik het geld vandaan moest halen om de kinderen de volgende dag voldoende te eten te kunnen geven. En toen heb ik het weer aan mijn Heiland verteld: Heer, U weet toch dat ik er ellendig aan toe ben. Helpt U mij!’ En dan richt die oude vrouw zich tot de spreker en zegt: ‘Hij heeft mij nooit in de steek gelaten, nooit! Het waren vaak donkere tijden, maar Hij heeft mij nooit in de steek gelaten. En God heeft nog meer gedaan: Hij heeft zijn Zoon gezonden, Jezus Christus de Heer. Die is voor mij gestorven en opgestaan en heeft mij met zijn bloed schoongewassen van alle zonden! Ja,’ vervolgde zij, ‘nu ben ik oud. Ik zal spoedig sterven. En ziet u: Hij heeft mij ook de vaste hoop van het eeuwige leven gegeven. Als ik hier mijn ogen sluit, dan ontwaak ik in de hemel, omdat

ik Jezus toebehoor. Dat heeft Hij allemaal voor mij gedaan! En nu vraag ik aan u, geachte spreker: 'Wat heeft uw ongelof voor u gedaan?' Dan staat de spreker op, geeft het oude omaatje een klopje op de schouder en zegt: Ach, zo'n oudje als u zullen we het geloof niet afnemen. Voor oude mensen is het misschien zo gek nog niet.' Toen had u dat oude omaatje eens moeten zien! Met een beslist gebaar weerde ze hem af en verklaarde: 'Nee, nee! Zo gemakkelijk komt u niet van me af! Ik heb u een vraag gesteld en daar wil ik graag antwoord op hebben! Wat mijn Heer voor mij gedaan heeft, dat heb ik u verteld. En vertelt u me nu eens: Wat heeft uw ongelof voor u gedaan?' – Grote verlegenheid! Oma was een schrander vrouwtje. . .

En wanneer er vandaag de dag van alle kanten aanvallen op het evangelie worden gedaan, dan vraag ik: 'Wat hebt u eigenlijk aan uw ongelof? Ik heb bepaald niet de indruk dat de mensen vrede in hun hart hebben en er gelukkig bij geworden zijn. Nee, beste vrienden!

Wat heb je aan een leven met God? Ik zal het u heel persoonlijk zeggen. Ik had het in mijn leven niet eens uit kunnen houden, als ik niet door Jezus vrede met God had! Er waren uren dat mijn hart bijna brak. – Ik hoorde zojuist dat er hier in de buurt een verschrikkelijk ongeluk is gebeurd, dat in twee gezinnen groot verdriet heeft gebracht. Als ik het goed heb begrepen, zijn er kinderen overreden. Er kan ons zo snel iets ergs overkomen, waarbij opeens alle grote woorden in je keel blijven steken, waarbij je alleen nog met je hand in het duister kunt tasten en vragen: 'Is er dan niemand die mij helpen kan?!' – Ziet u: op de moeilijke ogenblikken van het leven blijkt eens te meer wat je aan Jezus hebt! Toen ik trouwde, heb ik tegen mijn vrouw

gezegd: 'Vrouw, ik zou graag zes zonen willen hebben, en die moeten allemaal trompet spelen.' Ik had het me zo mooi voorgesteld: een eigen orkest van bazuinblazers thuis. Wel, we kregen zes kinderen: vier fijne dochters en twee zoons. Maar mijn beide zonen heb ik niet meer. God heeft ze allebei van ons weggenomen op een vreselijke manier, eerst de één en daarna ook nog de ander. Daar kom ik niet overheen. Ik heb mijn leven lang als jeugdpredikant met jonge mensen te maken gehad – en mijn eigen jongens... Ik weet nog hoe ik, na het binnenkomen van het overlijdensbericht van mijn tweede zoon, rondliep met het gevoel alsof ik een mes in mijn hart had zitten. Er kwamen mensen die woorden van troost spraken. Maar die drongen niet door tot mijn hart, die hielpen niets. Ik was immers jeugdpredikant en wist: vanavond moet ik naar mijn jeugdclubhuis. Aan honderdvijftig jonge mensen moet ik blij Gods Woord vertellen. En mijn hart bloedde! Toen heb ik mij afgezonderd, ben op mijn knieën gegaan en heb gebeden: 'Heer Jezus, U leeft, ontferm U toch over mij, arme predikant!' En daarna sloeg ik het Nieuwe Testament op en las: 'Jezus zegt: mijn vrede geef Ik u!' Ik wist: wat Hij belooft, dat doet Hij zeker. En zo vroeg ik Hem: 'Heer Jezus, ik wil nu niet proberen te begrijpen, waarom dit mij overkomen is, maar geef mij uw vrede! Vul mijn hart met uw vrede!' En – Hij heeft het gedaan! Hij heeft het gedaan! Dat kan ik u verzekeren.

En ook u zult Hem nodig hebben, wanneer geen mens u troost schenken kan. Wanneer geen mens helpen kan, dan is het zo heerlijk Jezus te kennen, die ons met zijn bloed aan het kruis heeft gekocht en die verrezen is. Dan is het zo heerlijk tot Hem te kunnen zeggen: 'Heer, geef mij uw vrede!' Als een machtige vloed stroomt de vrede, die Hij

geeft, het hart binnen! Dat geldt ook voor het moeilijkste uur van ons leven, wanneer we moeten sterven. Hoe zal eenmaal uw sterven zijn? Dan kan ook geen mens u helpen. Zelfs de hand die u het meest lief is, zult u eenmaal los moeten laten. Hoe zal dat zijn? U komt voor Gods aangezicht! Wilt u met al uw zonden voor God verschijnen? Ach, als je de sterke hand van de Heiland vastgrijpt en weet: 'U hebt mij gekocht met uw dierbaar bloed en alle schuld vergeven!' – dan kun je ook gelukkig sterven!

Wat heb je aan een leven met God? Ik zal het voor u opsommen: Vrede met God; blijdschap in je hart; liefde tot God en de naaste, zodat ik zelfs mijn vijanden en allen die op mijn zenuwen werken kan liefhebben; troost in verdriet, zodat de zon elke dag helder voor me schijnt; een vaste verwachting van het eeuwige leven; de Heilige Geest; vergeving van zonden; geduld – ach, ik zou zo nog lange tijd kunnen doorgaan. Ik eindig met een vers dat ik zo mooi vind:

*'Es ist etwas, des Heilands sein,
Ich dein, o Jesu, und du mein,
In Wahrheit sagen können,
Ihn seinen Burgen,
Herrn und Ruhm Und sich sein Erb
und Eigentum Ohn allen Zweifel nennen.'*

*'Het is wat, van de Heiland te zijn,
ik van U, o Jezus, en Gij van mij,
dat echt te kunnen zeggen,
Hem je Borg, je Heer,
je Roem en jezelf zijn erfgenaam*

*en eigendom te noemen,
zonder twijfel.'*

Het is geweldig om van de Heiland te zijn! Die rijkdom,
dat geluk, wens ik u toe!

BON

Jezus, onze bestemming

Zo, dit was weer een Gideon-boek!

Als u de smaak te pakken hebt, wilt u vast nóg eens iets van Gideon lezen. Het is dan prettig te weten welke boeken er verschijnen.

Dat kan, als u uw naam en adres opgeeft. U krijgt dan regelmatig informatie over de nieuwe Gideon-boeken. Het kost u bijna niets, behalve enige moeite om deze bon in te vullen en op te sturen.

- Ik ontvang graag de uitvoerige catalogus.
- Ik ontvang graag *ieder jaar* de uitvoerige catalogus.
- Ik ontvang graag *ieder jaar* de uitvoerige catalogus *en alle tussentijdse informatie over recente Gideon-boeken.*

Achternaam: _____

Voorletter(s): _____ (m/v) _____

Adres: _____

Postcode: _____ Woonplaats: _____

Telefoon: _____

In een gefrankeerde enveloppe doen en opsturen naar:

Uitgeverij Gideon

Dorpsweg 3

4223 NA Hoornaar (Nederland)

OOK BIJ GIDEON

HET KRUIS IN DE ASFALTJUNGLE
Hoe een plattelandsdominee een
revolutie van liefde bracht in de
ghetto's van New York

David Wilkerson
paperback – 192 pag.
ISBN 90-6067-230-5

Dit beroemde boek van David Wilkerson is in meer dan dertig talen verschenen.

De schrijver vertelt over zijn roeping naar New York en de start van zijn werk onder jonge drugsverslaafden, gangsters en prostituees. Een boeiend geschreven, maar schokkend boek. Het is verfilmd, met Pat Boone in de rol van David Wilkerson, wiens geloofsmoed op miljoenen mensen een diepe indruk heeft gemaakt.

OOK BIJ GIDEON

IK ZAL NOOIT MEER HUILEN

Nicky Cruz & Jamie Buckingham
paperback – 256 pag.
ISBN 90-6067-275-5

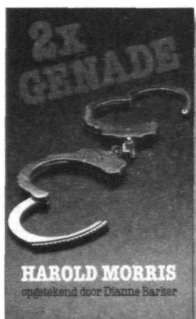
'Dit is een opmerkelijk boek. Het heeft alle elementen van een tragedie – misdaad en intrige, plus het grootste van alle bestanddelen: de kracht van het evangelie van Jezus Christus. De eerste helft van het boek vormt de duistere achtergrond voor een aangrijpende ontknoping.

Ik hoop dat dit boek een grote lezerskring zal vinden, en dat zij die het lezen de Christus zullen leren kennen, die het lege, rusteloze en misdadige hart van Nicky Cruz veranderde en hem tot een legende van deze tijd maakte.'

– Dr. Billy Graham

Nicky Cruz, één van de hoofdpersonen in de bestseller HET KRUIS IN DE ASFALTJUNGLE, vertelt hier zijn eigen verhaal.

OOK BIJ GIDEON

TWEE MAAL GENADE

Harold Morris
paperback – 216 pag.
ISBN 90-6067-475-8

'Welcome to Georgia State Penitentiary.'

Het bord bij de ingang was een wrange poging tot enige hartelijkheid.

Vanaf een toren gaf een zwaar bewapende bewaker ons een teken dat we verder moesten gaan. Ik strompelde naar binnen, met ketens aan mijn enkels. In de poort bleef ik even staan.

'Hoe lang moet je zitten, jongeman?' vroeg een van de bewakers die me hierheen hadden gebracht.

'Tweemaal levenslang,' antwoordde ik.

Zijn stem klonk plechtig. 'Kijk dan maar eens goed naar de voordeur van deze gevangenis, want die zul je nooit meer zien. Je zult hier sterven.'

Ik haalde diep adem, keerde mij om en keek naar de bomen en de wolken. Ik probeerde hun schoonheid mee te nemen, de gevangenis in.

Terwijl ik naar binnen ging, was er niemand die afscheid van mij nam. Niemand die van mij hield, niemand die het erg vond dat ik levenslang opgesloten werd.

Dit was de eerste dag van de vreselijkste periode in mijn leven.

– Harold Morris

OOK BIJ GIDEON

IN ZIJN VOETSPoor

Charles M. Sheldon
paperback – 129 pag.
ISBN 90-6067-258-5

De geschiedenis speelt zich af rond het jaar 1890. Na een schokkende ervaring ontdekt dominee Maxwell dat zijn preken niet overeenstemmen met het dagelijks leven van hem en zijn gemeenteleden.

Hij en een kleine groep uit zijn kerk besluiten een jaar lang niets anders te doen dan wat Jezus in een bepaalde situatie zou doen. Vanaf dat moment vinden er zeer bijzondere gebeurtenissen plaats.

Dit boek werd voor het eerst gepubliceerd in 1986. Vele uitgeverij over de hele wereld hebben dit voorbeeld gevolgd. Het is in vele talen vertaald. Deze 'christelijke klassieker' wordt ook in Nederland en Vlaanderen veel gelezen en gebruikt.

OOK BIJ GIDEON

HET VADERHART VAN GOD

Floyd McClung
paperback – 128 pag.
ISBN 90-6067-337-9

Wie is God eigenlijk? Hoe is zijn karakter?

De schrijver van dit boekje neemt u mee op een ontdekkingsreis naar God als uw Vader. Vaak blijkt ons beeld van God verwrongen te zijn door de relatie met onze ouders en ervaringen uit ons verleden.

De schrijver laat u aspecten van God zien die u een vollediger vaderbeeld kunnen geven. Hij moedigt u aan stappen tot genezing te ondernemen en een verantwoordelijke houding ten opzichte van God en medemens te ontwikkelen.

JEZUS

onze bestemming

Wilhelm Busch

Aan Jezus Christus valt niet te ontkomen, ook al probeer je nog zo hard zijn bestaan en zijn macht te ontkennen. Iedereen zal ooit een ontmoeting hebben met deze Man uit Nazaret, wiens optreden het grote keerpunt in de geschiedenis is. Wat voor ontmoeting dat zal zijn, hangt af van je positie. Ben je tijdens je leven een volgeling van Hem geworden, dan heb je Hem al ontmoet en verlang je ernaar Hem opnieuw te zien. Wijs je Hem af, dan sta je er niet best voor, ook al heb je nog zo veel gepresteerd.

De Duitse predikant Wilhelm Busch wilde alle mensen wel overhalen om Jezus aan te nemen als de Leidsman van hun leven. Hij sprak met iedereen die maar wilde luisteren over dit ene onderwerp: Als je Jezus volgt, leef je in een vrijheid waarvan je het bestaan niet kende. Als je Jezus niet volgt, heb je geen idee hoe donker je bestaan is en hoe gevaarlijk de weg is die je gaat.

Dit boek is eerder in het Nederlands verschenen onder de titel *Zeventien toespraken van Wilhelm Busch*.

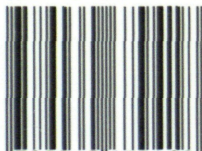
DIT IS EEN

GIDEON-BOEK

WWW.GIDEONBOEKEN.NL

ISBN 90-6067-941-5

9 789060 679418 >